

Uchwała nr 7/V/2025
Senatu
Państwowej Akademii Nauk Stosowanych
im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu
z dnia 22 maja 2025 r.

**w sprawie ustalenia programu studiów dla kierunku praca socjalna studia drugiego stopnia,
stacjonarne o profilu praktycznym**

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt. 11 w związku z art. 67 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r., poz.1571 z późn. zm.) Senat uchwala, co następuje:

§1.

1. Senat PANS w Jarosławiu ustala program studiów dla kierunku praca socjalna studia drugiego stopnia, stacjonarne o profilu praktycznym, który stanowi załącznik do Uchwały.
2. Program studiów, o którym mowa w ust. 1 obowiązuje od cyklu kształcenia rozpoczynającego się w roku akademickim 2025/2026.
3. Dziekan Wydziału Ochrony Zdrowia dostosuje organizację procesu kształcenia do wymagań określonych w programie studiów, o którym mowa w ust. 1.

§2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 października 2025 roku.

Przewodnicząca Senatu

PANS w Jarosławiu

dr Beata Rejman

**Państwowa Akademia Nauk Stosowanych
im. ks. Bronisława Markiewicza
w Jarosławiu**

PROGRAM STUDIÓW

Wydział Ochrony Zdrowia

Kierunek studiów – Praca socjalna

Poziom - studia drugiego stopnia

Rok akademicki 2025/2026

1. Charakterystyka kierunku

1.1. Informacje podstawowe

Nazwa kierunku studiów	praca socjalna
Poziom	studia drugiego stopnia
Profil	praktyczny
Forma studiów	stacjonarne
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister

1.2. Przyporządkowanie kierunku do dyscypliny

Dziedzina nauki	Dyscyplina naukowa	Procentowy udział efektów uczenia się
Nauki humanistyczne	Filozofia	3%
Nauki społeczne	Nauki socjologiczne	74%
	Pedagogika	3%
	Psychologia	13%
Nauki medyczne i nauki o zdrowiu	Nauki o zdrowiu	7%

Dyscyplina wiodąca:

NAUKI SOCJOLOGICZNE – 74%

1.3. Ogólne informacje związane z programem studiów

Charakterystyka kierunku studiów

Studia drugiego stopnia na kierunku praca socjalna w Wydziale Ochrony Zdrowia Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu mają profil praktyczny. Praca socjalna jako kierunek studiów przyporządkowana jest do następujących dziedzin naukowych: nauki społeczne, nauki medyczne i nauki o zdrowiu oraz nauki humanistyczne; do dyscyplin naukowych: nauki socjologiczne, pedagogika, psychologia, nauki o zdrowiu, filozofia. Program studiów pozwala na zdobywanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych w pracy pracownika socjalnego. Program obejmuje również moduły rozwijające wiedzę i umiejętności z zakresu organizacji i kierowania w pomocy społecznej oraz ekonomii i finansów. Kompetencje uzupełnia znajomość prawa obejmującego obszar działań pracy socjalnej. Program studiów sprzyja kształtowaniu autentycznego zainteresowania sprawami społecznymi oraz budowaniu postaw aktywnego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej. Zapewnia również udział studentów w przygotowaniu i realizacji badań naukowych, co jest możliwe dzięki wieloletniemu doświadczeniu nauczycieli akademickich w prowadzeniu badań z zakresu pracy socjalnej.

Studia drugiego stopnia na kierunku praca socjalna przygotowują do pracy w instytucjach realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej na stanowiskach wymagających wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do samodzielnego i innowacyjnego rozwiązywania problemów zawodowych na podstawie obowiązujących przepisów prawa i kodeksu etycznego. Wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne nabywane przez studentów kierunku są zgodne z Polską Ramą Kwalifikacji. Ukończenie kierunku uprawnia do wykonywania zawodu pracownika socjalnego zgodnie z wymogami określonymi w ustawie z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.).

Koncepcja kształcenia

Program studiów na kierunku praca socjalna, studia drugiego stopnia o profilu praktycznym, prowadzonych w Wydziale Ochrony Zdrowia PANS w Jarosławiu, został utworzony w sposób gwarantujący zgodność z misją i strategią Uczelni oraz z dyscyplinami naukowymi, do których kierunek został przypisany. Przyjęty profil praktyczny studiów i określony program studiów mają służyć realizacji podstawowego założenia misji Uczelni, jakim jest kształcenie praktyków. Kształcenie na kierunku praca socjalna, studia drugiego stopnia jest zgodne z europejskimi standardami kształcenia i kształtowania wiedzy w zakresie pracy socjalnej, w oparciu o kontekst interdyscyplinarny. Koncepcja uwzględnia również nabycie kompetencji niezbędnych do zrozumienia i interpretacji procesów wspierania rozwoju, pomocy, integracji i aktywizacji społecznej osób i grup wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem w zmieniających się warunkach, a także umiejętności zawodowych niezbędnych do wykonywania specjalistycznych działań pomocowych w instytucjach pomocy społecznej. Kierunek praca socjalna oferowany jest również osobom pracującym, co oznacza, że zajęcia zorganizowane są w godzinach popołudniowych tak, aby były dopasowane do oczekiwań osób pracujących. Głównym zadaniem kształcenia w zakresie pracy socjalnej jest dostarczenie studentom nowoczesnej i praktycznej wiedzy z zakresu nauk społecznych oraz kształtowanie myślenia o jej użyteczności i skuteczności w rozwiązywaniu często bardzo trudnych problemów ludzkich, społecznych i zawodowych w ramach zawodu pracownika socjalnego. Przygotowanie do podjęcia pracy w różnego rodzaju instytucjach, w szczególności gminnych, powiatowych i samorządowych, podmiotach ekonomii społecznej, stowarzyszeniach/fundacjach związanych z pomocą społeczną. Studenci są przygotowani do samodzielnego rozwiązywania problemów związanych z działalnością społeczną i zawodową, w tym realizacją działań pomocowych oraz organizacji i zarządzania w pomocy społecznej. W procesie kształcenia na kierunku praca socjalna studia drugiego stopnia zwraca się szczególną uwagę na powiązanie wiedzy teoretycznej z praktyką oraz rozwijanie umiejętności wspierania zmian w relacji między jednostką a środowiskiem społecznym. Ważne jest

również rozwijanie umiejętności pracy indywidualnej oraz pracy w zespołach. Studenci kierunku praca socjalna są przygotowani do opanowania języka obcego na poziomie biegłości B2 oraz potrafią posługiwać się językiem specjalistycznym z zakresu szeroko rozumianych zagadnień społecznych i psychologicznych. Studenci mają możliwość uczestniczenia w wydarzeniach naukowych i konferencjach, które są elementem edukacji integrującej studentów i pracowników uczelni ze środowiskiem. Dzięki nim studenci mają szanse poznać problemy osób bezdomnych, wykluczonych, uchodźców, osób uzależnionych od alkoholu, a także problemy stowarzyszeń, hospicjów, ośrodków terapeutycznych, domów pomocy społecznej oraz pracy socjalnej w policji i więziennictwie. Studia drugiego stopnia na kierunku praca socjalna pozwalają na zdobycie wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych do funkcjonowania w zmieniającej się rzeczywistości gospodarczej, prawnej, organizacyjnej i społecznej. Kwalifikacje ogólne i szczegółowe absolwenta lokują się w trzech powiązanych ze sobą sferach: wiedzy, umiejętności i postaw (kompetencji społecznych). Ważnym punktem koncepcji kształcenia jest uświadomienie studentom zmian zachodzących w trakcie studiów na kierunku praca socjalna oraz utrwalenie ich przekonania o potrzebie uczenia się przez całe życie, co jest ściśle związane ze strategią uczelni. Wskazane założenia kształcenia są zgodne z założonymi celami strategicznymi PANS w Jarosławiu, którymi są w szczególności: zgromadzenie specjalistów posiadających wiedzę naukową i doświadczenie praktyczne, nastawionych na praktyczne i przyjazne kształcenie studentów oraz podejmowanie działań na rzecz otoczenia społeczno-gospodarczego, doskonalenie i stałe dostosowywanie oferty dydaktycznej do zmieniających się potrzeb edukacyjnych, w tym „praktyczność” kierunków studiów, włączenie praktyków w proces kształcenia studentów oraz tworzenie sieci instytucji zapewniających studentom możliwość odbywania praktyk i staży. Stały rozwój bazy dydaktycznej gwarantuje kształcenie w dogodnych warunkach, spełniających europejskie standardy, co dodatkowo zwiększa satysfakcję ze studiowania. Studenci mogą również uczestniczyć w dodatkowych formach podnoszenia kompetencji, takich jak np. wizyty studyjne w wiodących, krajowych i zagranicznych instytucjach pomocy społecznej. Położenie silnego nacisku na rozwój kompetencji społecznych u studentów przygotowuje ich do odpowiedzialnego zadania współtworzenia rzeczywistości społecznej opartej na podstawach etycznych.

Cele kształcenia

Głównym celem kształcenia na kierunku praca socjalna studia drugiego stopnia o profilu praktycznym jest dostarczanie studentom nowoczesnej i praktycznej wiedzy z zakresu nauk społecznych oraz ukształtowanie myślenia o jej przydatności i skuteczności w rozwiązywaniu niejednokrotnie bardzo trudnych problemów ludzkich, problemów społecznych i zawodowych w ramach zawodu pracownika socjalnego. Dzięki temu studenci są przygotowani do pracy jako samodzielni, wykwalifikowani pracownicy socjalni, w różnego rodzaju instytucjach, zwłaszcza gminnych i powiatowych, instytucjach samorządowych, podmiotach ekonomii społecznej oraz

stowarzyszeniach powiązanych z pomocą społeczną i wsparciem socjalnym.

Cele szczegółowe kształcenia w zakresie pracy socjalnej obejmują:

- nabycie przez absolwenta pogłębionej wiedzy w wybranych obszarach pracy socjalnej,
- nabycie przez absolwenta pogłębionej wiedzy z zakresu pracy socjalnej, rozszerzonej o metodologię nauk społecznych,
- przygotowanie absolwenta do pracy w instytucjach i organizacjach różnego typu: w sektorze publicznym (administracja rządowa i samorządowa), prywatnym (instytucje opiekuńcze i opiekuńczo-wychowawcze) oraz sektorze organizacji pozarządowych,
- przygotowanie absolwenta do samodzielnego wykonywania zadań pracownika socjalnego oraz nabycie umiejętności umożliwiających mu podejmowanie interwencji socjalnej zgodnie z zasadami prawa i etyki zawodowej,
- nabycie zaawansowanych umiejętności i kompetencji, umożliwiających pracę zespołową, komunikację ze specjalistami i podopiecznymi oraz efektywne rozwiązywanie problemów zawodowych,
- nabycie umiejętności samodzielnego planowania rozwoju zawodowego i radzenia sobie na rynku pracy,
- kształtowanie wrażliwości etycznej, refleksyjności, poczucia odpowiedzialności i postaw prospołecznych,
- nabycie przez absolwenta kompetencji do samokształcenia, dostrzegania i formułowania problemów moralnych oraz dylematów etycznych, dostrzegania problemów i proponowanie niestandardowych rozwiązań,
- przygotowanie do podjęcia studiów doktoranckich.

Absolwent studiów drugiego stopnia uzyskuje pogłębioną i poszerzoną wiedzę i umiejętności oraz kompetencje społeczne w zakresie pracy socjalnej i dyscyplin pokrewnych. Potrafi samodzielnie rozwiązywać problemy teoretyczne i prowadzić w ich ramach badania naukowe. Posiada pogłębioną i poszerzoną wiedzę na temat wspomagania prawidłowego rozwoju człowieka w różnych obszarach jego aktywności, w tym społecznej, kulturowej, biopsychicznej, a także w zaburzeniach jego rozwoju na gruncie społecznym, biologicznym i psychologicznym oraz w sytuacjach interwencji kryzysowych. Dogłębnie zna etapy działań metodycznych w pracy socjalnej, w tym metody, techniki, narzędzia umożliwiające opis, organizację i ocenę działalności pomocowej instytucji organizujących pomoc społeczną, w tym modelowanie struktur społecznych i procesów w nich zachodzących. Wykazuje pogłębione zainteresowanie problemami społecznymi i ma poczucie odpowiedzialności za własne działania, za zespół, w którym pracuje i którym zarządza oraz za ludzi i społeczność dla których pracuje. Jest przygotowany do pracy w instytucjach pomocy społecznej oraz w organizacjach publicznych i prywatnych na stanowiskach wymagających zaawansowanej wiedzy i umiejętności niezbędnych do wykonywania zawodu,

a także kompetencji niezbędnych do samodzielnego i innowacyjnego rozwiązywania problemów zawodowych w ramach obowiązującego prawa i kodeksu etycznego. Rozumie potrzebę systematycznego podnoszenia swoich kompetencji oraz umiejętności zawodowych z wykorzystaniem nowoczesnych środków i metod. Absolwenci są przygotowani do podjęcia studiów trzeciego stopnia oraz do radzenia sobie na rynku pracy. Studia przygotowują do samodzielnej pracy naukowej.

2. Efekty uczenia się

Lp.	Symbol efektu uczenia się	Treść efektu uczenia się	Kod składnika opisu - uniwersalne charakterystyki poziomów w PRK	Kategoria opisowa - aspekty o podstawowym znaczeniu	Kod składnika opisu charakterystyki drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji (I część)
Wiedza			absolwent:		
1.	K_W01	ma pogłębioną wiedzę z zakresu pracy socjalnej i pomocy społecznej w tym z uwzględnieniem współczesnych teorii i nowych tendencji, stanowiących zaawansowaną wiedzę ogólną umożliwiającą zrozumienie specyfiki pracy socjalnej i jej powiązań z pedagogiką, socjologią i medycyną	P7U_W	Zakres i głębia – kompletność perspektywy poznawczej i zależności	P7S_WG (n. soc. 0,75) (n. o zdr. 0,25)
2.	K_W02	ma pogłębioną, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę o współczesnych kierunkach rozwoju polityki społecznej, nurtach o formach pracy socjalnej zna jej historyczne i społeczne uwarunkowania	P7U_W	Zakres i głębia – kompletność perspektywy poznawczej i zależności	P7S_WG (n. soc. 0,75) (fil. 0,25)
3.	K_W03	ma pogłębioną wiedzę o roli i znaczeniu środowiska wychowawczego człowieka, jego zagrożeniach i zapobieganiu im w społeczeństwie globalnym	P7U_W	Zakres i głębia – kompletność perspektywy poznawczej i zależności	P7S_WG (n. soc. 0,5) (ped. 0,5)
4.	K_W04	zna teorie wyjaśniające znaczenie kontekstu społeczno-ekonomicznego dla indywidualnych i grupowych zachowań ludzkich	P7U_W	Zakres i głębia – kompletność perspektywy poznawczej i zależności	P7S_WG (n. soc.)
5.	K_W05	ma pogłębioną, uporządkowaną i podbudowaną	P7U_W	Zakres i głębia – kompletność perspektywy	P7S_WG

		teoretycznie wiedzę o procesach zmian wybranych struktur organizacji społecznych		poznawczej i zależności Kontekst – uwarunkowania, skutki	P7S_WK (n. soc.)
6.	K_W06	ma pogłębioną wiedzę o typach więzi społecznych, potrzebach człowieka i mechanizmach motywacyjnych oraz prawidłowościach nimi rządzących, stanowiącą zaawansowaną wiedzę ogólną istotną z punktu widzenia procesów społecznych	P7U_W	Zakres i głębia – kompletność perspektywy poznawczej i zależności	P7S_WG (n. soc.)
7.	K_W07	ma pogłębioną i rozszerzoną wiedzę na temat biologicznych, psychologicznych i społecznych mechanizmów funkcjonowania człowieka, instytucjach społecznych, zna objawy i przyczyny wybranych zaburzeń i zmian chorobowych, zna przyczyny dysfunkcji społecznych i patologii	P7U_W	Zakres i głębia – kompletność perspektywy poznawczej i zależności	P7S_WG (n. soc. 0,5) (ps. 0,25) (n. o zdr. 0,25)
8.	K_W08	ma pogłębioną, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę na temat zasad, norm etycznych i etyki zawodowej pracowników pomocy społecznej	P7U_W	Zakres i głębia – kompletność perspektywy poznawczej i zależności	P7S_WG (n. soc 0,75) (fil. 0,25)
9.	K_W09	ma pogłębioną wiedzę z różnych dziedzin życia społecznego, stanowiącą zaawansowaną wiedzę ogólną warunkującą funkcjonowanie człowieka w pomocy społecznej	P7U_W	Zakres i głębia – kompletność perspektywy poznawczej i zależności	P7S_WG (n. soc 0,5) (n. o zdr. 0,5)
10.	K_W10	ma pogłębioną wiedzę na temat działań instytucji i organizacji z sektora pomocy społecznej	P7U_W	Zakres i głębia – kompletność perspektywy poznawczej i zależności	P7S_WG (n. soc.)
11.	K_W11	ma pogłębioną wiedzę na temat form pozyskiwania funduszy na badania i realizację działań związanych z pomocą społeczną i pracą socjalną	P7U_W	Zakres i głębia – kompletność perspektywy poznawczej i zależności	P7S_WG (n. soc.)
12.	K_W12	omawia metodologię pisania pracy magisterskiej, w tym także zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego	P7U_W	Kontekst – uwarunkowania, skutki	P7S_WK (n. soc.)

		Umiejętności	absolwent:		
1.	K_U01	wykorzystując posiadaną wiedzę potrafi dokonać samodzielnej analizy czynników wpływających na jakość funkcjonowania człowieka we współczesnym społeczeństwie, trafnie identyfikować i interpretować pojawiające się problemy i zjawiska społeczne	P7U_U	Wykorzystywanie wiedzy – rozwiązywane problemy i wykonywane zadania	P7S_UW (n. soc. 0,75) (n. o zdr. 0,25)
2.	K_U02	wykorzystując posiadaną wiedzę ma pogłębione umiejętności obserwowania, diagnozowania, racjonalnego oceniania złożonych sytuacji społecznych, wdraża w życie założenia strategii pomocowych, umiejętnie wykorzystując zasoby środowiska społecznego i poszczególnych jednostek, w właściwy sposób buduje własne kompetencje zawodowe	P7U_U	Wykorzystywanie wiedzy – rozwiązywane problemy i wykonywane zadania Komunikowanie się – odbieranie i tworzenie wypowiedzi, upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym	P7S_UW P7S_UK (n. soc.)
3.	K_U03	wykorzystując posiadaną wiedzę potrafi merytorycznie argumentować, tworzyć sieci społeczne pomiędzy instytucjami pomocowymi optymalnie wykorzystując istniejące zasoby i pogłębiając współpracę w danej sprawie na wszystkich szczeblach poprzez tworzenie partnerstw, podejmuje działania na rzecz współpracy z organizacjami i instytucjami państwowymi oraz pozarządowymi działającymi na rzecz osób potrzebujących	P7U_U	Wykorzystywanie wiedzy – rozwiązywane problemy i wykonywane zadania Komunikowanie się – odbieranie i tworzenie wypowiedzi, upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym	P7S_UW P7S_UK (n. soc. 0,75) (n. o zdr. 0,25)
4.	K_U04	wykorzystując posiadaną wiedzę potrafi wybrać i zastosować właściwy w konkretnej sytuacji problemowej sposób postępowania, właściwie dobrać środki i metody w celu jej rozwiązania, posiada umiejętności zorganizowania zespołowych oraz indywidualnych działań na rzecz osób wymagających różnorodnych form wsparcia społecznego	P7U_U	Wykorzystywanie wiedzy – rozwiązywane problemy i wykonywane zadania Organizacja pracy – planowanie i praca zespołowa	P7S_UW P7S_UO (ps.)

5.	K_U05	potrafi projektować działania mające na celu poprawę sytuacji życiowej osób przejawiających zachowania dysfunkcyjne, skutkujące wykluczeniem i marginalizacją społeczną, posiada umiejętność wykorzystania wychowawczych aspektów promocji zdrowia i aktywności fizycznej w profilaktyce wykluczenia i patologii społecznej	P7U_U	Wykorzystywanie wiedzy – rozwiązywane problemy i wykonywane zadania	P7S_UW (n. soc. 0,75) (n. o zdr. 0,25)
6.	K_U06	potrafi dokonywać ewaluacji podejmowanych działań w oparciu o obowiązujące w pomocy społecznej standardy	P7U_U	Wykorzystywanie wiedzy – rozwiązywane problemy i wykonywane zadania	P7S_UW (n. soc.)
7.	K_U07	posiada umiejętność rozwiązywania i analizowania zjawisk społecznych, umie realizować projekty i programy socjalne skierowane do jednostek i różnych grup społecznych	P7U_U	Organizacja pracy – planowanie i praca zespołowa	P7S_UO (n. soc.)
8.	K_U08	potrafi wykorzystać znajomość wybranego języka obcego na poziomie B2+ do tłumaczenia tekstów specjalistycznych oraz uczestniczenia w zajęciach prowadzonych w językach obcych, kontaktuje się z przedstawicielami zagranicznych środowisk pomocowych	P7U_U	Wykorzystywanie wiedzy – rozwiązywane problemy i wykonywane zadania Komunikowanie się – odbieranie i tworzenie wypowiedzi, upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym i posługiwanie się językiem obcym	P7S_UW P7S_UK (n. soc.)
9.	K_U09	potrafi zredagować tekst pracy magisterskiej, korzystając z zaawansowanych źródeł i technik w celu uzyskania informacji na temat zagadnień związanych z pracą socjalną	P7U_U	Wykorzystywanie wiedzy – rozwiązywane problemy i wykonywane zadania Uczenie się – planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób	P7S_UW P7S_UU (n. soc.)
Kompetencje społeczne absolwent:					
1.	K_K01	krytycznej oceny posiadanej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego	P7U_K	Oceny – krytyczne podejście	P7S_KK (n. soc. 0,5) (ps. 0,5)

2.	K_K02	umie określić priorytety, utożsamia się z wartościami, celami i zadaniami pomocy społecznej, odznacza się rozważą, dojrzałością i zaangażowaniem w projektowaniu i realizowaniu zadań socjalnych, potrafi zorganizować pracę zespołu	P7U_K	Odpowiedzialność – wypełnianie zobowiązań społecznych i działanie na rzecz interesu publicznego	P7S_KO (n. soc. 0,5) (ps. 0,5)
3.	K_K03	jest przekonany o odpowiedzialności zawodowej i etycznej za własne przygotowanie do pracy, podejmowane decyzje i podejmowane działania oraz ich skutki, odpowiada wobec osób, na rzecz których działa, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz kodeksem etycznym	P7U_K	Rola zawodowa – niezależność i rozwój etosu	P7S_KR (n. soc. 0,5) (ps. 0,5)
4.	K_K04	jest wrażliwy na problemy społeczne, gotowy do komunikowania się i współpracy z otoczeniem, potrafi formułować opinie na temat różnych aspektów pracy zawodowej	P7U_K	Odpowiedzialność – wypełnianie zobowiązań społecznych i działanie na rzecz interesu publicznego	P7S_KO (ps. 0,75) (n. o zdr. 0,25)
5.	K_K05	jest przygotowany do inicjowania oraz realizowania działań zespołowych i projektów socjalnych, z uwzględnieniem poglądów i opinii współpracowników oraz klientów pomocy społecznej	P7U_K	Odpowiedzialność – wypełnianie zobowiązań społecznych i działanie na rzecz interesu publicznego	P7S_KO (n. soc. 0,75) (fil. 0,25)
6.	K_K06	jest przekonany o konieczności systematycznego podnoszenia swoich kompetencji zawodowych z wykorzystaniem nowoczesnych metod i środków.	P7U_K	Rola zawodowa – niezależność i rozwój etosu	P7S_KR (n. soc.0,75) (ped. 0,25)

LEGENDA

Filozofia – fil. Nauki socjologiczne – n. soc. Pedagogika – ped. Psychologia – ps. Nauki o zdrowiu – n.o zdr.

3. Matryca pokrycia efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów

Lp.	Nazwa zajęć	Symbol efektu uczenia się																										
		K_W01	K_W02	K_W03	K_W04	K_W05	K_W06	K_W07	K_W08	K_W09	K_W10	K_W11	K_W12	K_U01	K_U02	K_U03	K_U04	K_U05	K_U06	K_U07	K_U08	K_U09	K_K01	K_K02	K_K03	K_K04	K_K05	K_K06
1.	Negocjacje i mediacje	X			X										X	X	X	X			X						X	
2.	Socjotechnika i oddziaływanie społeczne														X	X	X	X			X						X	
3.	Człowiek w obecności nowoczesnych technologii - refleksja socjologiczna												X															
4.	Kultura i nowe media w komunikacji społecznej											X			X	X		X			X		X					
5.	Logika i krytyka					X	X				X											X					X	
6.	Współczesne wyzwania kultury i cyfryzacji						X			X																		
7.	Język obcy					X															X		X	X				
8.	Język obcy specjalistyczny					X															X							X
9.	Aktywność rekreacyjna i usprawnienie fizyczne													X				X							X			
10.	Współczesne koncepcje rozwoju polityki społecznej		X											X												X		
11.	Gerontologia społeczna						X	X									X	X						X	X	X	X	
12.	Metody badań społecznych				X		X							X	X	X									X			
13.	Psychologia w pracy socjalnej	X						X							X	X	X											
14.	Współczesne problemy pedagogiki społecznej	X					X																					
15.	Praca socjalna z rodziną z problemami opiekuńczymi i wychowawczymi	X		X											X		X							X		X		
16a.	Antropologiczno-filozoficzne podstawy pracy socjalnej			X			X							X			X								X	X		
16b.	Socjologiczne podstawy resocjalizacji						X	X						X	X										X	X		
17a.	Zarządzanie zasobami ludzkimi w pomocy społecznej				X	X								X	X		X									X		
17b.	Zarządzanie międzyorganizacyjne na poziomie lokalnym, z uwzględnieniem podmiotów niepublicznych w pomocy społecznej		X		X	X									X	X							X			X		
18a.	Etyczne problemy pracy socjalnej									X					X										X	X		
18b.	Etyczne wyzwania w zawodzie pracownika socjalnego									X					X										X	X		
19.	Diagnoza rodziny w pracy socjalnej	X		X											X		X									X	X	
20.	Opieka paliatywno-hospicyjna								X		X	X			X		X							X	X	X		
21.	Planowanie pracy socjalnej w instytucjach pomocy społecznej											X			X		X							X		X		
22.	Wprowadzenie do usług społecznych						X		X		X					X	X											
23.	Ekonomia społeczna				X		X								X	X										X		
24.	Finanse i administracja publiczna					X				X	X																	
25.	Superwizja w pracy socjalnej								X						X		X						X		X			
26.	Współczesne podejścia do praktyki pracy socjalnej	X					X				X			X	X	X										X		X
27.	Formy opieki nad osobą starszą i z niepełnosprawnością					X		X										X							X		X	
28.	Formy aktywności osób starszych																	X								X	X	
29a.	Praca socjalna w ochronie zdrowia							X							X										X			
29b.	Praca socjalna z uchodźcami i migrantami				X					X				X	X										X			
30.	Proseminarium	X								X			X				X						X					
31.	Projekt socjalny w pomocy społecznej										X	X				X											X	
32a.	System prawny pomocy społecznej										X				X									X	X	X	X	
32b.	Administracja i dokumentacja pracy pracownika socjalnego											X	X											X	X	X	X	
33.	Seminarium magisterskie	X							X	X			X	X	X	X		X				X		X	X			
34.	Praca dyplomowa																											
35.	Praktyki zawodowe realizowane w zakładzie pracy					X	X				X	X		X	X		X	X	X	X		X			X	X		
36.	Superwizje praktyk																	X	X						X			
37a.	Metodyka pracy socjalnej			X		X									X	X							X					
37b.	Wielokulturowość w pracy socjalnej			X		X									X								X	X				
38a.	Trening samorozwoju (coaching i mentoring)			X		X												X					X		X			
38b.	Promocja zdrowia w ujęciu socjologicznym			X		X												X						X		X		
39a.	Asystentura rodziny			X		X				X	X						X							X		X		
39b.	System wsparcia rodziny			X		X				X	X						X							X		X		
40a.	Metody i techniki aktywizacji osób z niepełnosprawnościami						X	X													X						X	
40b.	Wsparcie osób z niepełnosprawnościami						X	X													X						X	
41a.	Badania ewaluacyjne w pracy socjalnej					X		X				X					X	X	X							X		
41b.	Ewaluacja działań, metody i techniki badań wykorzystywanych w pomocy społecznej					X		X				X					X	X	X							X		
42a.	Sociologia migracji i procesy ludnościowe					X	X					X																
42b.	Współczesne teorie w pracy socjalnej	X	X			X						X																
43a.	Stres i wypalenie zawodowe w pracy socjalnej							X		X					X		X									X	X	
43b.	Kierowanie i zarządzanie superwizyjne			X	X		X								X		X							X		X		
44a.	Zadania jednostek organizacyjnych pomocy społecznej gminy, powiatu i województwa										X				X	X	X							X	X	X		
44b.	Organizacja i zadania jednostek organizacyjnych pomocy społecznej		X				X								X	X	X							X	X	X		
45a.	Praca socjalna z rodziną w kryzysie		X	X					X						X						X		X				X	X
45b.	Praca socjalna z rodziną z problemem uzależnień		X						X	X					X						X						X	X

5. Sumaryczne wskaźniki charakteryzujące program studiów

Łączna liczba godzin zajęć konieczna do ukończenia studiów	1381	
Liczba semestrów konieczna do ukończenia studiów	4	
Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów	120	
Łączna liczba punktów ECTS jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	61	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów na danym kierunku i poziomie	88 (73,3%)	
Łączna liczba punktów ECTS jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych nie mniejsza niż 5 punktów ECTS (w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne)	kierunek przypisany do: <ul style="list-style-type: none"> • dziedziny nauk społecznych • dziedziny nauk humanistycznych 	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom do wyboru w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów	36 (30%)	
Procentowy udział liczby punktów ECTS w liczbie punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów na danym kierunku w przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż jednej dyscypliny. Procentowy udział określa się dla każdej z tych dyscyplin ze wskazaniem dyscypliny wiodącej.	Nazwa dyscypliny	Procentowy udział punktów ECTS
	1. Dyscyplina wiodąca Nauki socjologiczne	74%
	2. Filozofia	3%
	3. Pedagogika	3%
	4. Psychologia	13%
	5. Nauki o zdrowiu	7%

Zajęcia kształcenia ogólnego

Liczba godzin	225
Liczba punktów ECTS	16

Zajęcia kształcenia podstawowego

Liczba godzin	265
Liczba punktów ECTS	24

Zajęcia kształcenia kierunkowego

Liczba godzin	255
Liczba punktów ECTS	20

Zajęcia specjalistyczne

Liczba godzin	210
Liczba punktów ECTS	24

Praktyka zawodowa

Liczba godzin	360
Liczba punktów ECTS	15

Zajęcia dyplomujące

Liczba godzin	60
Liczba punktów ECTS	20

Struktura form zajęć

Nazwa formy zajęć	Procentowy udział w ogólnej liczbie godzin dydaktycznych
wykład	25,71%
ćwiczenia	29,76%
lektorat	5,43%
laboratorium	-
projekt	-
seminarium	4,34%
zajęcia praktyczne	8,69%
praktyki zawodowe	26,07%
inne	-

6. Praktyki zawodowe

Wymiar, zasady i forma odbywania praktyk zawodowych

Praktyki zawodowe realizowane poza Uczelnią dla studentów studiów drugiego stopnia na kierunku praca socjalna o profilu praktycznym odbywają się w instytucjach realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej, a ich opiekunami są pracownicy danej instytucji oraz opiekun merytoryczny praktyk zawodowych z ramienia Uczelni. Studenci są zobowiązani do zrealizowania 360 godzin praktyk poza Uczelnią.

Efekty uczenia się (z podziałem na wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne)

Praktyki zawodowe zakładają realizację efektów uczenia się w zakresie:

Wiedzy – Student ma wiedzę o: typowych rodzajach struktur i instytucji społecznych realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej i współpracujących w realizacji tych zadań; strukturze małych grup społecznych i społeczności lokalnych oraz o relacjach między strukturami i instytucjami społecznymi działającymi w obszarze pracy socjalnej oraz ich elementami; celach, organizacji i funkcjonowaniu instytucji pomocy społecznej, resocjalizacji i innych związanych z pracą socjalną; student zna zasady funkcjonowania systemu pomocy społecznej, normy i reguły życia społecznego ze szczególnym uwzględnieniem procedur, metod i technik, w tym diagnozowania i ewaluowania stosowanych w pracy socjalnej.

Umiejętności – Student umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności profesjonalne związane z pracą socjalną; posiada umiejętność: wykorzystania zdobytej wiedzy z zakresu pracy socjalnej, z uwzględnieniem wiadomości zdobytych podczas praktyki zawodowej; analizy proponowanego rozwiązania konkretnych problemów i proponuje odpowiednie rozstrzygnięcia właściwe dla pracy socjalnej; wdrażania proponowanych rozwiązań pomocowych; rozumienia i analizowania zjawisk społecznych; samodzielnie planuje i realizuje projekty socjalne; posiada podstawowe umiejętności organizacyjne pozwalające na planowanie i realizację zadań związanych z pracą socjalną; potrafi prawidłowo posługiwać się systemami normatywnymi odpowiednio dobierając i oceniając zastosowanie typowych i alternatywnych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z różnymi sferami działalności socjalnej, ze szczególnym nastawieniem na działania praktyczne w terenie.

Kompetencji społecznych – Student dąży do profesjonalnego i efektywnego wykorzystania metod pracy socjalnej poprzez angażowanie się w aktywne i kreatywne planowanie i realizację działań socjalnych w pracy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z naciskiem na zrozumienie idei samokształcenia; potrafi współdziałać i pracować w grupie przyjmując w niej różne role, m.in. organizatora grupy, prowadzącego grupę, jej animatora; potrafi sumiennie przygotowywać się do realizacji powierzonych zadań i brać za nie odpowiedzialność.

Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się

Po zakończeniu praktyk zawodowych, merytoryczny opiekun z ramienia Uczelni weryfikuje osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się i dokonuje wpisu do karty studenta (dokonanie zaliczenia na ocenę). Realizacja efektów uczenia się jest weryfikowana m.in. przez prowadzenie dziennika praktyk, kartę praktyk oraz opinię opiekuna praktyk w miejscu ich odbywania. Szczegółowe zasady realizacji praktyk zawiera Regulamin Studiów oraz Zarządzenie Rektora w sprawie regulaminu studenckich praktyk zawodowych. Dodatkowo spójność treści kształcenia zawodowego i zakładanych efektów uczenia się potwierdza karta opisu zajęć (sylabus) dla praktyk zawodowych.

Sposób weryfikacji dokumentacji

Zaliczenie odbytych praktyk odbywa się na podstawie:

- pozytywnej oceny wystawionej w dzienniku praktyk przez opiekuna praktyk z ramienia instytucji,
- prowadzonego monitorowania przebiegu praktyk przez opiekuna praktyk zawodowych z ramienia Uczelni oraz
- oceny osiągnięcia efektów uczenia się.

Zaliczenie praktyki studenckiej następuje w wyniku oceny dokonanej przez obu opiekunów praktyk i na podstawie zgromadzonej dokumentacji. Student jest zobowiązany dostarczyć komplet dokumentów i rozliczyć się z praktyki zawodowej. Ostatecznego zaliczenia praktyki dokonuje nauczyciel akademicki – kierunkowy opiekun praktyk z ramienia Uczelni.

Formy zaliczenia praktyk zawodowych

Podstawą zaliczenia praktyk zawodowych jest zrealizowanie przez studenta zadań zapewniających uzyskanie efektów uczenia się określonych w programie praktyk. Kryteria oceny obejmują: obecność podczas praktyk zawodowych, poziom zaangażowania, wykonanie zadań odpowiadających efektom uczenia się określonym w programie praktyk, ocenę dokumentacji potwierdzającej odbycie praktyki i osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, obserwację studenta (jego stosunek do zleconych zadań i poziom zaangażowania, przestrzeganie obowiązujących regulaminów, stosunek do współpracowników itp.). Szczegółowe zasady realizacji praktyk określa Zarządzenie Rektora PANS w Jarosławiu w sprawie Regulaminu studenckich praktyk zawodowych w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu.

Sposób zaliczenia: zaliczenie na ocenę

Weryfikacji efektów uczenia się określonych dla praktyk zawodowych dokonuje nauczyciel akademicki – opiekun praktyk zawodowych, na podstawie rozmowy ze studentem oraz analizy

dokumentacji związanej z odbywaniem praktyk zawodowych. Rozmowa ta ma na celu potwierdzenie osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się wynikających z programu studiów.

Dokumentację niezbędną do zaliczenia praktyk zawodowych studenci przedkładają u opiekuna praktyki oraz u Uczelnianego Koordynatora do spraw praktyk zawodowych. Warunkiem zaliczenia praktyki zawodowej jest zrealizowanie programu praktyki oraz osiągnięcie efektów uczenia się przypisanych praktykom zawodowym. Zaliczenia praktyki zawodowej dokonuje opiekun praktyk z ramienia zakładu pracy sprawujący nadzór nad studentami odbywającymi praktykę, a wpisu ocen do protokołu zaliczenia na podstawie wpisów w karcie przebiegu praktyki oraz weryfikacji założonych efektów uczenia się dokonuje nauczyciel akademicki będący opiekunem praktyk zawodowych z ramienia Uczelni. W przypadku niezaliczenia praktyki zawodowej student ma możliwość ponownie odbyć praktykę, w przeciwnym razie studentowi nie zalicza się semestru. Potwierdzenie efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów może dotyczyć wyłącznie osoby ubiegającej się o przyjęcie na studia, a nie osoby, która ma status studenta (w trakcie trwania toku studiów). Studentowi pracującemu zawodowo nie można zaliczyć części lub całość praktyki zawodowej na podstawie doświadczenia zawodowego. Student nie może również zostać zwolniony z odbywania praktyki zawodowej na podstawie zdobytego w przeszłości doświadczenia zawodowego, jest zobowiązany do zrealizowania praktyki zawodowej w trakcie trwania studiów.

Celem praktyki zawodowej na kierunku praca socjalna studia drugiego stopnia jest:

- wprowadzenie studenta do praktycznego wykonywania zawodu pracownika socjalnego,
- poszerzenie i pogłębienie wiedzy zdobywanej w ramach zajęć dydaktycznych i wykorzystanie jej w działalności praktycznej, w szczególności wiedzy dotyczącej uwarunkowań prawnych, struktury organizacyjnej oraz metod i technik wykorzystywanych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej,
- poszerzenie i pogłębienie wiedzy dotyczącej procedur postępowania oraz pracy i zadań organizacji/institucji działających w obszarze pomocy społecznej,
- poznanie specyfiki pracy pracownika socjalnego w instytucjach pomocy społecznej,
- kształtowanie odpowiednich kompetencji do samodzielnego, profesjonalnego i etycznego funkcjonowania w strukturach pomocy społecznej oraz umiejętności przyjmowania właściwej roli i wykorzystywania zdobytej wiedzy do wykonywania zadań zawodowych z jednoczesnym uświadomieniem potrzeby i konieczności ciągłego samokształcenia,
- kształtowanie odpowiednich umiejętności zawodowych związanych bezpośrednio z miejscem odbywania praktyki oraz właściwe dobieranie metod, technik i innych rozwiązań adekwatnych do efektywnego rozwiązywania konkretnych problemów społecznych,
- przygotowanie studenta do samodzielności i odpowiedzialności za realizację zadań,

- poznanie specyfiki pracy pracownika socjalnego w jednostce (poznanie zakresu obowiązków i zadań pracownika socjalnego realizowanych w placówce),
- doskonalenie zdolności planowania czasu pracy, skutecznej komunikacji we współdziałaniu z zespołem pracowników (odpowiedzialność za powierzone zadania, wykorzystanie nowoczesnych środków technicznych podczas wykonywania pracy oraz zbieranie materiałów umożliwiających opracowanie i realizację projektów socjalnych),
- potwierdzenie i rozwój kompetencji zawodowych studenta w ramach kierunku studiów praca socjalna,
- umożliwienie studentom konfrontacji wiedzy teoretycznej oraz wyobrażeń o szeroko rozumianej rzeczywistości pomocowej i opiekuńczej z praktyką,
- zdobycie doświadczeń w samodzielnym i zespołowym wykonywaniu obowiązków zawodowych,
- kształtowanie właściwych postaw wobec potencjalnych pracodawców i współpracowników,
- rozwijanie kompetencji współpracy zawodowej, odpowiedzialności zawodowej oraz świadomości dalszego kształcenia i nabywania umiejętności praktycznych,
- zapoznanie z technikami i sposobami przełamywania barier komunikacyjnych, motywowania do zmiany i mobilizowania sił klienta,
- kształtowanie wysokiej kultury osobistej w miejscu pracy oraz postaw etycznych właściwych dla zawodu pracownika socjalnego,
- zrozumienie sensu i poznanie modeli, technik i procedur pracy z klientem,
- zebranie niezbędnych informacji i materiałów do przygotowania pracy dyplomowej,
- nawiązanie kontaktów zawodowych umożliwiających wykorzystanie ich w trakcie poszukiwania pracy.

Szczegółowe informacje dotyczące realizacji praktyk zawodowych zawarte są w karcie opisu zajęć (sylabusie).

Organizacja i nadzór nad realizacją praktyk zawodowych w tym ocena instytucji, w której studenci odbywają praktyki zawodowe

Podstawą prawną realizacji praktyki zawodowej jest umowa między Państwową Akademią Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu a jednostką przyjmującą studenta na praktykę. Informacje dotyczące organizacji i odbywania praktyk studenckich są dostępne na stronie internetowej Uczelni. Studenci kierunku praca socjalna studia drugiego stopnia mogą realizować praktyki zawodowe w organach administracji rządowej i samorządowej oraz w organizacjach pozarządowych (np. w fundacjach, stowarzyszeniach) realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej. Opiekunami praktyk są osoby wyznaczone przez dyrektorów/kierowników placówek, w których praktyki są realizowane. Opiekun praktyk

zawodowych z ramienia Uczelni dla kierunku studiów praca socjalna jest powoływany stosowną decyzją Dziekana Wydziału Ochrony Zdrowia PANS w Jarosławiu.

Ocena instytucji

Uczelnia zapewnia studentom miejsca realizacji praktyk zawodowych. Infrastruktura i wyposażenie instytucji, w których prowadzone są praktyki zawodowe na kierunku praca socjalna dostosowane są w pełni do potrzeb studentów. Instytucje zapewniają studentom bazę materialną niezbędną do osiągnięcia efektów uczenia się. Miejsce odbywania praktyk może być również zaproponowane przez studenta, wówczas musi zostać zatwierdzone (na skierowaniu na praktyki) przez kierunkowego opiekuna praktyk.

Celem praktyk zawodowych jest nabycie przez studenta – praktykanta nowych lub pogłębienie posiadanych już (nabytych podczas studiów) umiejętności i kompetencji społecznych, które są niezbędne podczas wykonywania zawodu pracownika socjalnego.

Kompetencje opiekunów praktyk zapewniające prawidłową realizację praktyk

Opiekunami praktyk są osoby wyznaczone przez dyrektorów placówek, w których praktyki są realizowane w konsultacji z Uczelnianym Koordynatorem do spraw praktyk zawodowych. Opiekun praktyk studenckich w placówce powinien posiadać kwalifikacje pracownika socjalnego oraz minimum 3 letnie doświadczenie zawodowe na stanowisku pracownika socjalnego w danej placówce. Merytorycznym opiekunem praktyk jest, wyznaczony przez Dziekana Wydziału Ochrony Zdrowia, nauczyciel akademicki, prowadzący zajęcia na kierunku praca socjalna, posiadający kwalifikacje i dorobek naukowy oraz doświadczenie zawodowe w dyscyplinach do których został przypisany kierunek studiów.

Obowiązki studenta podczas praktyk zawodowych

Do obowiązków studenta realizującego praktykę zawodową należy:

- zapoznanie się z Regulaminem studenckich praktyk zawodowych oraz szczegółowymi zasadami odbywania praktyk zawodowych na kierunku praca socjalna, studia drugiego stopnia o profilu praktycznym,
- zapoznanie się z programem praktyk zawodowych, założonymi efektami uczenia się oraz kartą opisu zajęć (sylabusem),
- prawidłowa realizacja założonych celów praktyki zawodowej,
- przestrzeganie zasad i terminu odbywania praktyki określonej przez opiekuna oraz niezwłoczne powiadomienie opiekuna o każdej zmianie terminu odbywania praktyki zawodowej,
- realizowanie praktyki zawodowej według planu ustalonego z pracownikiem socjalnym, który pełni funkcję opiekuna praktyki,

- zachowanie tajemnicy służbowej i państwowej oraz ochrona danych poufnych w zakresie określonym przez zakład pracy,
- prowadzenie dokumentacji przebiegu praktyki zawodowej (dziennik praktyk),
- przestrzeganie regulaminu i procedur obowiązujących w placówce, w której realizowana jest praktyka,
- posiadanie ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej i następstw nieszczęśliwych wypadków powstałych w okresie odbywania praktyk zawodowych,
- posiadanie aktualnej książeczki zdrowia dla celów sanitarno-epidemiologicznych, jeśli placówka tego wymaga.

Obowiązki opiekuna praktyki w placówce

Do obowiązków opiekuna praktyki w placówce należy:

- projektowanie zadań do samodzielnego wykonania przez praktykanta,
- w razie potrzeby, udzielanie studentowi pomocy w przygotowaniu się do samodzielnych działań,
- mobilizowanie studentów do aktywnego uczestnictwa we własnych działaniach zawodowych,
- podpisanie ze studentem oświadczenia o zachowaniu tajemnicy zawodowej,
- opis i ocena przebiegu praktyki, prowadzenie dokumentacji jej przebiegu według ustalonych harmonogramów,
- sprawowanie ciągłego nadzoru merytorycznego nad zadaniami realizowanymi przez studenta.

Zakres obowiązków opiekuna praktyki z ramienia Uczelni

Nadzór merytoryczny i organizacyjny nad praktykami zawodowymi na kierunku praca socjalna sprawuje opiekun praktyk z ramienia Uczelni, który odpowiada za realizację praktyk zgodnie z ustalonymi celami, efektami uczenia się i programem.

Do obowiązków opiekuna praktyk należy:

- zapoznanie się z Regulaminem studenckich praktyk zawodowych,
- opracowanie karty zajęć (sylabusa) dla praktyk zawodowych,
- przygotowanie studentów do odbycia praktyki-podanie do wiadomości studentów wymiaru, zasad oraz trybu odbywania i zaliczania praktyki,
- zapoznanie studentów z kartą zajęć (sylabusem) dla praktyk zawodowych oraz obowiązującą dokumentacją,
- przygotowanie harmonogramu praktyk w porozumieniu z Uczelnianym Koordynatorem do spraw praktyk,
- zapewnienie zgodności przebiegu praktyki zawodowej z programem i założonymi efektami

uczenia się poprzez odpowiedni dobór:

- zakładów pracy,
- stanowisk pracy,
- liczby studentów wyznaczonych do realizacji praktyki zawodowej,
- współpraca z zakładami pracy, w których studenci odbywają praktykę,
- opracowanie harmonogramu kontroli zakładów pracy, w których studenci odbywają praktyki zawodowe,
- nadzór nad prawidłowym przebiegiem praktyk zawodowych poprzez wizytowanie zakładów pracy,
- sporządzanie protokołów z wizytacji odbytych w zakładach pracy,
- zaliczenie praktyk zawodowych poprzez dokonanie wpisu do protokołu zaliczenia przedmiotu i karty okresowych osiągnięć studenta na podstawie dokonanej weryfikacji efektów uczenia się i kompletności złożonej dokumentacji,
- współpraca w sprawie organizacji praktyk i obowiązującej dokumentacji,
- sporządzenie sprawozdania z realizacji praktyk zawodowych w danym roku akademickim.

Miejsca realizacji praktyk zawodowych

Praktyki na kierunku praca socjalna studia drugiego stopnia o profilu praktycznym mogą być realizowane w następujących instytucjach realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej:

1. semestr II:

- w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej - regionalny ośrodek polityki społecznej, powiatowe centrum pomocy rodzinie, ośrodek pomocy społecznej, dom pomocy społecznej, placówka specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, ośrodek wsparcia i ośrodek interwencji kryzysowej;
- w jednostkach organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej - jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego wykonujące zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, placówki wsparcia dziennego, organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne, ośrodki adopcyjne oraz podmioty, którym zlecono realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;

2. semestr III:

- w instytucjach, ustawowo powołanych do realizacji zadań z zakresu ochrony zdrowia, rozwiązywania problemów społecznych, profilaktyki i terapii uzależnień, poradnictwa, w tym dla rodzin i osób współzależniących, w szczególności w jednostkach organizacyjnych właściwych w sprawach reintegracji zawodowej i społecznej, zatrudnienia socjalnego, rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, zatrudnienia socjalnego, w szpitalach, zakładach karnych,

które zatrudniają lub mogą zatrudniać pracowników socjalnych do wykonywania zadań tych jednostek w zakresie pomocy społecznej (lub, z którymi ośrodki pomocy społecznej ściśle współpracują

w zakresie realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej);

3. semestr IV:

- w organizacjach pozarządowych określonych w Ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, realizujące zadania statutowe pomocy społecznej, w tym w zakresie pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób; wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej; działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- w podmiotach sektora prywatnego, realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej (np. prywatnych domach pomocy społecznej). Praktyki mogą być też odbywane w innych podmiotach, pod warunkiem, że zakres wykonywanych w ramach jej odbywania zadań, jest zgodny z programem studiów.

7. Ocena i doskonalenie programu studiów

Polityka jakości kształcenia w Uczelni umożliwia systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia, w szczególności ocenę stopnia osiągnięcia założonych efektów uczenia się oraz okresowe przeglądy programów studiów w celu ich doskonalenia. Warunki tworzenia programów studiów na studiach pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich reguluje Uchwała Senatu Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu. Zgodnie z wyżej wymienioną Uchwałą program studiów dla kierunku praca socjalna, studia drugiego stopnia zawiera w szczególności:

- 1) ogólną charakterystykę studiów,
- 2) efekty uczenia się określone dla kierunku studiów,
- 3) dziedziny nauki oraz dyscypliny naukowe (w tym także dyscyplinę wiodącą), do których przyporządkowany jest kierunek studiów zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych i na zasadach określonych w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce,
- 4) liczbę semestrów koniecznych do ukończenia studiów na danym kierunku i poziomie,
- 5) łączną liczbę godzin zajęć konieczną do ukończenia studiów na danym kierunku i poziomie,
- 6) liczbę punktów ECTS konieczną do ukończenia studiów na danym kierunku i poziomie,
- 7) tytuł zawodowy nadawany absolwentom,
- 8) harmonogram realizacji programu studiów w poszczególnych semestrach i latach danego cyklu kształcenia,
- 9) zajęcia lub grupy zajęć, wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się i treści programowych zapewniających uzyskanie tych efektów oraz sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia (sylabus),
- 10) wymiar, zasady i formy odbywania praktyk zawodowych,
- 11) liczbę godzin i punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach praktyk zawodowych.

W procesie ustalania i weryfikacji zakładanych efektów uczenia się oraz tworzenia i doskonalenia programu studiów biorą udział zarówno interesariusze wewnętrzni, jak i zewnętrzni. Udział ten polega na wyrażaniu przez nauczycieli akademickich, pracowników administracji uczelni, studentów i absolwentów oraz pracodawców uwag i sugestii dotyczących kształcenia w zakresie pracy socjalnej, podczas spotkań komisji działających w Wydziale, paneli dyskusyjnych, konferencji, warsztatów, sympozjów oraz spotkań z pracodawcami. Weryfikacja zakładanych efektów uczenia się następuje również poprzez angażowanie praktyków do prowadzenia zajęć na studiach, czyli osób, które na co dzień w swoich instytucjach wykorzystują wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne, które powinien posiadać absolwent kierunku praca socjalna. Analiza zgodności zakładanych efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy oparta jest o informacje pozyskiwane przez Centrum Praktyk Studenckich z Biurem Karier PANS w Jarosławiu, opinii interesariuszy zewnętrznych działających

przy kierunku studiów praca socjalna oraz personalne kontakty kadry naukowo-dydaktycznej. Do zadań Centrum Praktyk Studenckich z Biurem Karier PANS w Jarosławiu należy między innymi monitorowanie i analiza rynku pracy w celu ukształtowania pożądanego profilu kształcenia, a także opracowania kompletnej bazy ofert pracy, staży i praktyk dla studentów i absolwentów PANS. Cennym źródłem informacji o potrzebach rynku pracy są przedstawiciele pracodawców, z których część to osoby przyjmujące studentów na praktyki zawodowe. Opinie pracodawców na temat studentów-praktykantów, wyrażane w specjalnym formularzu podsumowującym praktykę są dodatkowym narzędziem w ocenie przydatności na rynku pracy efektów uczenia się określonych dla kierunku praca socjalna studia drugiego stopnia o profilu praktycznym.

Procedura weryfikacji programu studiów jest procesem wieloetapowym. Przegląd programów studiów pod kątem realizacji założonych efektów uczenia się i sposobów ich weryfikacji dokonywany jest okresowo (każdorazowo przed rozpoczęciem nowego roku akademickiego) i służy udoskonaleniu procesu kształcenia. Narzędziami umożliwiającymi zebranie i analizę danych są: arkusze hospitacji zajęć, ankiety oceny nauczycieli, oceny jakości kształcenia wypełniane przez nauczycieli i studentów, protokoły analizy zgodności zagadnień egzaminacyjnych z efektami uczenia się, arkusze samooceny jakości kształcenia, sprawozdania z przebiegu praktyk oraz z monitorowania losów absolwentów. Miejscem dyskusji, konsultacji, wymiany doświadczeń w zakresie udoskonalania procesu dydaktycznego, w tym między innymi treści programowych czy stosowanych metod dydaktycznych są systematycznie odbywające się zebrania kadry Wydziału Ochrony Zdrowia kierunku praca socjalna studia drugiego stopnia, które odbywają się przynajmniej raz w semestrze. Biorą w nich udział także studenci, którzy mają możliwość wyrażania swoich opinii na temat programu studiów. Wypracowanie optymalnego modelu jakościowej i ilościowej weryfikacji efektów uczenia się dla kierunku praca socjalna jest przedmiotem dyskusji podczas spotkań Rady Programowej Kierunku Studiów Praca Socjalna oraz Wydziałowego Zespołu do Spraw Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia. Ocena programu studiów jest podstawą aktualizacji kart opisu zajęć (sylabusów), dokonywaną przez koordynatorów poszczególnych zajęć. Sylabusy opracowywane są w języku polskim, według określonego wzoru przyjętego w Uczelni. W przypadku konieczności zmiany, efekty uczenia się i program studiów opiniowane są przed dalszym procedowaniem przez Uczelniany Samorząd Studencki. Po akceptacji Uczelnianego Samorządu Studenckiego przygotowane dokumenty są przedkładane do Uczelnianej Rady ds. Kształcenia. Po pozytywnej opinii ww. Rady program studiów jest przedkładany Senatowi Uczelni w celu zatwierdzenia.

Wydział Ochrony Zdrowia od lat aktywnie współpracuje z instytucjami realizującymi zadania z zakresu pomocy społecznej z Jarosławia i regionu. Przedstawiciele tych instytucji biorą udział w procesie tworzenia i doskonalenia programu studiów realizowanego na kierunku praca socjalna. Jako grupa interesariuszy zewnętrznych tworzących przyszłe miejsca pracy dla absolwentów kierunku praca socjalna, opiniują przygotowany program studiów i osiągnięte efekty uczenia się, zwłaszcza w ich

praktycznym wymiarze. Spotkania interesariuszy zewnętrznych odbywają się w Wydziale systematycznie, co jest starannie dokumentowane.

W procesie oceny doboru treści programowych i ich zgodności z założonymi efektami uczenia się brane są pod uwagę opinie studentów uzyskane podczas spotkań, które odbywają się co najmniej raz w roku. Na spotkaniach studenci kierunku praca socjalna wyrazili pozytywne opinie na temat programu studiów i jakości kształcenia na kierunku studiów praca socjalna, studia drugiego stopnia. Studenci podkreślili wagę zajęć dydaktycznych o charakterze praktycznym. Według studentów, ćwiczenia i zajęcia praktyczne prowadzone w Uczelni są ważnym elementem przygotowania do praktyk odbywających się w instytucjach realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej. Podczas spotkań z opiekunami roku studenci zgłosili wnioski o wprowadzenie zmian w programie studiów na cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026. W odpowiedzi na te postulaty Rada Programowa kierunku studiów praca socjalna studia drugiego stopnia postanowiła wprowadzić zmiany w programie studiów, które będą obowiązywać od roku akademickiego 2025/2026.

Zmiany wprowadzone na wniosek studentów:

- Wprowadzenie zajęć „Administracja i dokumentacja pracy pracownika socjalnego” do bloku zajęć kształcenia kierunkowego. Forma realizacji: 15 godzin wykładu i 15 godzin ćwiczeń, 2 punkty ECTS. Zajęcia będą prowadzone jako przedmiot do wyboru.
- Wprowadzenie zajęć „Socjologiczne podstawy resocjalizacji” do bloku zajęć kształcenia podstawowego. Forma realizacji: 10 godzin wykładu i 15 godzin ćwiczeń, 3 punkty ECTS. Zajęcia będą prowadzone jako przedmiot do wyboru.

Zmiany wprowadzone na wniosek nauczycieli akademickich:

- Przeniesienie zajęć „Zadania jednostek organizacyjnych pomocy społecznej gminy, powiatu i województwa” z bloku zajęć kształcenia podstawowego do bloku zajęć specjalistycznych. Forma realizacji: 15 godzin wykładu i 15 godzin ćwiczeń. Liczba punktów ECTS zwiększona z 3 do 4. Zajęcia będą prowadzone jako przedmiot do wyboru.
- Wprowadzenie zajęć:
  - „Praca socjalna w ochronie zdrowia”
  - „Praca socjalna z uchodźcami i migrantami”.

Zajęcia zostaną włączone do bloku zajęć kształcenia kierunkowego. Forma realizacji: 15 godzin wykładu i 15 godzin ćwiczeń, 3 punkty ECTS. Zajęcia będą prowadzone jako zajęcia do wyboru.

- Wprowadzenie zajęć „Etyczne wyzwania w zawodzie pracownika socjalnego” do bloku

zajęć kształcenia podstawowego. Forma realizacji: 15 godzin ćwiczeń, 1 punkt ECTS.
Zajęcia będą prowadzone jako zajęcia do wyboru.

Wprowadzone zmiany mają na celu dostosowanie programu studiów do potrzeb studentów oraz rosnących wymagań kształcenia specjalistycznego.

Program studiów został również przeanalizowany przez interesariuszy zewnętrznych. Interesariusze zewnętrzni, po przeanalizowaniu dotychczasowego programu studiów, nie składali propozycji zmian w programie studiów od cyklu kształcenia rozpoczynającego się w roku akademickim 2025/2026.

Ponadto pracodawcy podkreślali, że program studiów dla kierunku praca socjalna studia drugiego stopnia o profilu praktycznym umożliwi nabycie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do podjęcia pracy w zawodzie pracownika socjalnego.

Łączna liczba godzin dydaktycznych dla programu studiów praca socjalna studia drugiego stopnia o profilu praktycznym na cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026 wynosi 1381 godzin, którym przypisano 120 punktów ECTS.

Ponadto w programie studiów na cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026 Rada Programowa Kierunku Studiów dokonała zmian wynikających z zapisów Uchwały nr 1/XII/2024 Senatu PANS w Jarosławiu z dnia 18 grudnia 2024 roku w sprawie wytycznych w zakresie tworzenia programów studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu:

- usunięto zajęcia w formie ćwiczeń: Zarządzanie projektami społecznymi w wymiarze 15 godzin, 1 punkt ECTS,
- dodano zajęcia w formie wykładu: Człowiek wobec nowoczesnych technologii – refleksja socjologiczna w wymiarze 15 godzin, 1 punkt ECTS,
- usunięto zajęcia w formie ćwiczeń: Kultura i nowe media w wymiarze 15 godzin, 2 punkty ECTS,
- dodano zajęcia w formie ćwiczeń: Kultura i nowe media w komunikacji społecznej w wymiarze 15 godzin, 2 punkty ECTS,
- usunięto zajęcia w formie wykładu: Antropologia kultury Polski południowo-wschodniej w wymiarze 15 godzin, 1 punkt ECTS,
- dodano zajęcia w formie wykładu: Współczesne wyzwania kultury i cywilizacji w wymiarze 15 godzin, 1 punkt ECTS,
- dodano zajęcia w formie ćwiczeń: Superwizje praktyk w wymiarze 6 godzin, 1 punkt ECTS.

Zgodnie z §15 punkt 7 ww. zarządzenia, zajęcia: Stres i wypalenie zawodowe w pracy socjalnej lub Kierowanie i zarządzanie superwizyjne oraz Praca socjalna z rodziną w kryzysie lub Praca socjalna z rodziną z problemem uzależnień (są to zajęcia do wyboru), prowadzone są w języku obcym w łącznym wymiarze 30 godzin, w ramach których student uzyskuje 2 punkty ECTS.

Program studiów dla kierunku praca socjalna studia drugiego stopnia o profilu praktycznym na cykl

kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026 został opracowany zgodnie z zapisami Uchwały nr 1/XII/2024 Senatu Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu z dnia 18.12.2024 r. w sprawie wytycznych w zakresie tworzenia programów studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich oraz zgodnie z programem studiów zawartym we wniosku do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie nadania PWSTE w Jarosławiu uprawnienia do prowadzenia studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym dla kierunku praca socjalna, na podstawie którego Uczelnia otrzymała zgodę Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego na utworzenie w PWSTE w Jarosławiu studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym na kierunku praca socjalna, od roku akademickiego 2020/2021.

Rada Programowa Kierunku Studiów praca socjalna studia drugiego stopnia o profilu praktycznym, interesariusze zewnętrzni, nauczyciele akademicy realizujący zajęcia na kierunku praca socjalna studia drugiego stopnia oraz studenci ww. kierunku są zgodni, że opracowany program studiów dla kierunku praca socjalna studia drugiego stopnia o profilu praktycznym na cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026 jest właściwie przygotowany. Umożliwia on osiągnięcie założonych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych określonych dla studiów drugiego stopnia kierunku praca socjalna o profilu praktycznym. Podsumowując, należy stwierdzić, że doskonalenie programu studiów poprawia jakość kształcenia, zgodnie z oczekiwaniami absolwentów i wymaganiami rynku pracy dla pracowników socjalnych oraz umożliwia prowadzenie kształcenia zgodnie z obowiązującymi uregulowaniami prawnymi. Wprowadzane zmiany dotyczące programu studiów wynikają z poszukiwania optymalnych metod i form nauczania oraz odpowiednich treści programowych z punktu widzenia profilu absolwenta.

8. Potrzeby społeczno-gospodarcze oraz zgodność zakładanych efektów uczenia się z tymi potrzebami

Wydział Ochrony Zdrowia PANS w Jarosławiu od lat aktywnie współpracuje z instytucjami realizującymi zadania z zakresu szeroko pojętej polityki społecznej, w tym pomocy społecznej, ochrony zdrowia, wspierania osób z niepełnosprawnościami oraz rynku pracy, działającymi na obszarze Jarosławia i regionu. Jako grupa interesariuszy zewnętrznych tworzących przyszłe miejsca pracy dla absolwentów kierunku praca socjalna, przedstawiciele tych instytucji biorą udział w konstruowaniu oraz doskonaleniu programu studiów, w tym weryfikacji efektów uczenia się, organizacji kształcenia praktycznego, organizacji wizyt studyjnych, realizacji prac etapowych i dyplomowych, prowadzeniu zajęć, analizie losów absolwentów na potrzeby rynku pracy.

Pracodawcy byli również bardzo aktywnie włączani w proces formułowania koncepcji kształcenia dla kierunku praca socjalna studia drugiego stopnia o profilu praktycznym. Dzięki temu opracowany program studiów na tym kierunku umożliwia nabycie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych w pracy pracownika socjalnego.

Wydział Ochrony Zdrowia współpracuje z wieloma lokalnymi i regionalnymi instytucjami, ważnymi z punktu widzenia specyfiki kierunku praca socjalna. Są to podmioty (publiczne i niepubliczne) z obszaru pomocy społecznej, ochrony zdrowia, rynku pracy, wspierania osób z niepełnosprawnością, do których należą:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jarosławiu,
- Centrum Opieki Medycznej w Jarosławiu,
- Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Jarosławiu,
- Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Psychiatryczny w Żurawicy,
- Zakład Pielęgnacyjno - Opiekuńczy NZOZ „Kolgmed” w Jarosławiu,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jarosławiu,
- Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu,
- Urząd Miasta Jarosławia,
- Starostwo Powiatowe w Jarosławiu,
- Fundacja Pomocy Młodzieży im. Jana Pawła II „Wzrastanie” w Jarosławiu,
- Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną, Koło w Jarosławiu i jego jednostki (m.in. Środowiskowy Dom Samopomocy, Zakład Aktywności Zawodowej, Ośrodek Wczesnej Interwencji),
- Dom Pomocy Społecznej w Moszczanach,
- Dom Pomocy Społecznej w Jarosławiu,
- Dom Pomocy Społecznej w Sośnicy,
- Dom Pomocy Społecznej w Wysocku.

W Wydziale Ochrony Zdrowia regularnie odbywają się spotkania Rady Pracodawców, co znajduje

odzwierciedlenie w odpowiedniej dokumentacji. Współpraca z otoczeniem społecznym obejmuje również organizację praktyk, co jest szczególnie ważne z punktu widzenia profilu praktycznego. Pracownicy instytucji realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej prowadzą również zajęcia dydaktyczne na kierunku praca socjalna.

Dzięki współpracy z przedstawicielami wyżej wymienionych instytucji realizujących politykę społeczną, studenci na profilu praktycznym zdobywają więcej umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych, stając się lepiej przygotowanymi do pełnienia przyszłych ról zawodowych na rynku pracy obejmującym obszar polityki społecznej, a zwłaszcza pomocy społecznej. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi przyczynia się jednocześnie do wzbogacania form i metod kształcenia na profilu praktycznym, w tym formułowania celów dla praktyki zawodowej, sposobów weryfikacji zakładanych efektów uczenia się umożliwiających tzw. drożność z rynkiem pracy. Zasięganie opinii praktyków i pracodawców na temat oczekiwanych kompetencji absolwentów na rynku pracy odbywa się także poprzez udział nauczycieli akademickich i studentów kierunku praca socjalna w targach pracy i monitorowanie ofert pracy dla jego absolwentów. Studenci kierunku praca socjalna mogą uczestniczyć ponadto w organizowanych corocznie targach pracy oraz licznych wydarzeniach o podobnym charakterze, koordynowanych przez Centrum Praktyk Studenckich z Biurem Karier PANS w Jarosławiu, gdzie mają możliwość bezpośredniego spotkania z pracodawcami i uzyskania informacji na temat ofert zatrudnienia.

9. Karta opisu zajęć (sylabusy)

A. ZAJĘCIA KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO

1. Negocjacje i mediacje
2. Socjotechnika i oddziaływanie społeczne
3. Człowiek wobec nowoczesnych technologii - refleksja socjologiczna
4. Kultura i nowe media w komunikacji społecznej
5. Logika i erystyka
6. Współczesne wyzwania kultury i cywilizacji
7. Język obcy (angielski / niemiecki)
8. Język obcy specjalistyczny (angielski / niemiecki)
9. Aktywność rekreacyjna i usprawnianie fizyczne

Karta opisu zajęć - Sylabus

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu

I. INFORMACJE PODSTAWOWE

Nazwa zajęć: Negocjacje i mediacje	Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny	
Język wykładowy: polski/angielski	Rodzaj zajęć: zajęcia kształcenia ogólnego
Rok studiów: II	Semestr: 4
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2	Koordinator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia	

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN

Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:

Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:	30	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	

II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Wymagania wstępne i dodatkowe:

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:

- znać etapy przygotowania negocjacji, strategię i triki negocjacyjne;
- umieć radzić sobie z przeszkodami w negocjacjach i mediacjach;
- znać sposoby wywierania wpływu na innych;
- posiadać umiejętności sprawnej komunikacji werbalnej i niewerbalnej, motywacji oraz ekonomicznej organizacji pracy;
- rozpoznawać swoje mocne i słabe strony;
- rozwiązywać twórczo problemy negocjacyjne oraz przeprowadzać mediacje.

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIENIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)	
Umiejętności - potrafi				
U_01	wskazywać istotę oraz poszczególne modele negocjacji i mediacji, style i fazy mediacji oraz strategie i techniki negocjacji;		K_U01, K_U04	
U_02	porządkować poszczególne elementy komunikacji oraz formy komunikowania, a także znaczenie komunikacji niewerbalnej w podstawowych interakcjach negocjacji;		K_U01, K_U04	
U_03	prepare and conduct negotiations applying strategies and techniques used in negotiations. Creatively solve negotiation problems; przygotować i przeprowadzić negocjacje stosując strategie i techniki stosowane w negocjacjach. Twórczo rozwiązuje problemy negocjacyjne		K_U01, K_U04	
U_04	conduct mediation in accordance with the procedure and draw up a settlement agreement; przeprowadzić mediacje zgodnie z procedurą i sporządzić ugodę.		K_U01, K_U04	
Kompetencje społecznych - jest gotów do				
K_05	podjęcia negocjacji i mediacji zgodnie z wypracowanymi zasadami i procedurami		K_K04	
K_06	wdrażania wartości etycznych z poszanowaniem zasady uczciwego podziału		K_K04	
TRĘŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
ćwiczenia				
TP-01	Definicja negocjacji, logika negocjowania, strategie a taktyki negocjacyjne	ćwiczenia	ćwiczenia: pogadanka, elementy wykładu konwersatoryjnego i problemowego, burza mózgów	zaliczenie pisemne - test
TP-02	Preparation of negotiations Przygotowanie negocjacji	ćwiczenia	ćwiczenia: praca w grupach, pogadanka, burza mózgów	zaliczenie ustne: dyskusja, symulacja
TP-03	Modele negocjacji (harwardzki, według Karla Berkela, metoda negocjacji Thomasa Gordona oraz według Lutza Schwäbisch i Martina Simsa)	ćwiczenia	ćwiczenia: pogadanka, elementy wykładu konwersatoryjnego i problemowego, burza mózgów	zaliczenie pisemne - test

TP-04	The formation and development of mediation against the background of alternative dispute resolution. Tworzenia i rozwój mediacji na tle alternatywnych metod rozwiązywania sporów.	ćwiczenia	ćwiczenia: pogadanka, elementy wykładu konwersatoryjnego i problemowego, burza mózgów	zaliczenie ustne
TP-05	Istota, definicja i style mediacji, charakterystyka osoby mediatora	ćwiczenia	ćwiczenia: praca w grupach, pogadanka, burza mózgów	zaliczenie pisemne: dyskusja, symulacja
TP-06	Elementy procesu komunikacji, formy i typy komunikowania, sztuka słuchania	ćwiczenia	ćwiczenia: pogadanka, elementy wykładu konwersatoryjnego i problemowego, burza mózgów	zaliczenie pisemne - test
TP-07	Komunikacja niewerbalna w podstawowych interakcjach negocjacji, przeszkody skutecznej komunikacji	ćwiczenia	ćwiczenia: pogadanka, elementy wykładu konwersatoryjnego i problemowego, burza mózgów	zaliczenie pisemne - test
TP-08	Integration negotiations and types of integration solutions. Negocjacje integracyjne i typy rozwiązań integracyjnych	ćwiczenia	ćwiczenia: praca w grupach	symulacja, projekt
TP-09	Confrontational negotiations and the techniques used Negocjacje konfrontacyjne i stosowane techniki	ćwiczenia	ćwiczenia: praca w grupach	symulacja, projekt

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

Gracz, L., & Słupińska, K. (Eds.). (2018). *Negocjacje i komunikacja. Wybrane aspekty* [E-book, plik PDF]. Kraków: Wydawnictwo edu-Libri.

Literatura uzupełniająca:

1. Kozina, A. (2018). *Zasady negocjacji*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego.
2. Lewicki, R. J., et al. (2008). *Zasady negocjacji* (M. Baranowski, Trans.). Poznań: Dom Wydawniczy Rebis.
3. Słaboń, A. (2008). *Konflikt społeczny i negocjacje*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie.
4. Bercoff, M. A. (2007). *Negocjacje: Harwardzki projekt negocjacyjny w 10 pytaniach* (H. Mirecka, Trans.). Warszawa: Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	30
Praca własna studenta	20

SUMA GODZIN:		50	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	1,2
	Praca własna studenta		0,8
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
<u>Symbole efektów uczenia się:</u> <u>Praca własna studenta polega na:</u> - bieżącym przygotowaniu się do zajęć, - czytaniu wskazanej literatury, - przygotowaniu do zaliczenia końcowego <u>Metody weryfikacji:</u> - zaliczenie ustne, - zaliczenie pisemne			
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: Ocena kształtująca dokonywana jest w ciągu trwania semestru kilkakrotnie, służy studentowi i prowadzącemu zajęcia do oszacowania postępów w nauce i weryfikacji stosowanych metod takich jak: aktywność podczas zajęć, dyskusja, symulacja, test.			
Ocena podsumowująca: Ocena podsumowująca dokonywana jest na koniec semestru, pozwala stwierdzić czy i w jakim stopniu student osiągnął zakładane efekty uczenia się. Efekty uczenia się weryfikowane są na podstawie zaliczenia ustnego - ocena z przygotowania projektu.			
Ocena bardzo dobra (5.0): student w pełni wykonał swoje zadania, wykazał się wysoką aktywnością i zaangażowaniem podczas zajęć. Ocena plus dobra (4.5): student w pełni wykonał swoje zadania, wykazał się dość wysokim zaangażowaniem podczas zajęć Ocena dobra (4.0): student dość dobrze wykonał swoje zadania, wykazał się przeciętną aktywnością i zaangażowaniem podczas zajęć Ocena plus dostateczna (3.5): student przeciętnie wykonał swoje zadania, wykazał się przeciętną aktywnością i zaangażowaniem podczas zajęć Ocena dostateczna (3.0): student przeciętnie wykonał swoje zadania, nie wykazał się zbyt dużą aktywnością i zaangażowaniem podczas zajęć Ocena niedostateczna (2.0): student nie wykonał swoich zadań.			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości kształcenia na odległość			

Karta opisu zajęć - Sylabus

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu

I. INFORMACJE PODSTAWOWE

Nazwa zajęć: Socjotechnika i oddziaływanie społeczne	Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny	
Język wykładowy: polski	Rodzaj zajęć: zajęcia kształcenia ogólnego
Rok studiów: I	Semestr: 1
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2	Koordinator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia	

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN

Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:

Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	15	RAZEM:	

II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Wymagania wstępne i dodatkowe:

Brak

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:

1. Analiza metod i technik manipulacji
2. Wykrywanie stosowanych metod manipulacji
3. Analiza metod socjotechnicznych na wybranych przykładach

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)	
Umiejętności - potrafi				
U_01	identyfikować, analizować metody i techniki wywierania wpływu w życiu społecznym		K_U01; K_U02;	
U_02	rozpoznawać i analizować działania manipulacyjne podmiotów politycznych, ekonomicznych i społecznych		K_U03; K_U07	
U_03	wykorzystać narzędzia socjotechniczne i techniki perswazyjne		K_U04; K_U07	
Kompetencje społecznych - jest gotów do				
K_01	wykorzystania narzędzi socjotechnicznych w zakresie pracy zawodowej i życia społecznego		K_K04	
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Treści programowe (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć, tj. wykład, ćwiczenia, laboratoria, projekty, seminaria i inne):				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		ćwiczenia		
TP-01	Analiza podstawowych pojęć i terminów z zakresu socjotechniki i inżynierii społecznej. Analiza technik wywierania wpływu.	ćwiczenia	Ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy. Metody aktywizujące (np. praca w grupach, dyskusja).	Praca końcowa na zadany temat. Zaliczenie ustne
TP-02	Identyfikacja i analiza metod i technik socjotechnicznych stosowanych w komunikowaniu politycznym.	ćwiczenia	Ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy. Metody aktywizujące (np. praca w grupach, dyskusja).	Praca końcowa na zadany temat. Zaliczenie ustne
TP-03	Identyfikacja i analiza socjotechniki stosowanej w nowych mediach.	ćwiczenia	Ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy. Metody aktywizujące (np. praca w grupach, dyskusja).	Praca końcowa na zadany temat. Zaliczenie ustne

TP-04	Ćwiczenia z zakresu wywierania wpływu poprzez kampanie społeczne.	ćwiczenia	Ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy. Metody aktywizujące (np. praca w grupach, dyskusja).	Praca końcowa na zadany temat. Zaliczenie ustne
TP-05	Rozwiązywanie zagadnień problemowych z dziedziny: Media i kreowanie autorytetów.	ćwiczenia	Ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy. Metody aktywizujące (np. praca w grupach, dyskusja).	Praca końcowa na zadany temat. Zaliczenie ustne
TP-06	Ćwiczenia z zakresu rozpoznawania metod i technik stosowanych w gospodarce (marketing, reklama).	ćwiczenia	Ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy. Metody aktywizujące (np. praca w grupach, dyskusja).	Praca końcowa na zadany temat. Zaliczenie ustne
TP-07	Analiza systemów edukacyjnych jako narzędzi socjotechnicznych.	ćwiczenia	Ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy. Metody aktywizujące (np. praca w grupach, dyskusja).	Praca końcowa na zadany temat. Zaliczenie ustne

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

- Horodecka, A. (2015). *Sociology of communication*. Warszawa: Warsaw School of Economics.
- Dobek-Ostrowska, B. (2006). *Komunikowanie polityczne i publiczne: Podręcznik akademicki*. Warszawa: PWN.
- Cialdini, R. B. (2007). *Wywieranie wpływu na ludzi. Teoria i praktyka*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Hadnagy, C. (2012). *Socjotechnika: Sztuka zdobywania władzy nad umysłami*. Gliwice: Wydawnictwo Helion.

Literatura uzupełniająca:

- Doliński, D. (2008). *Psychologiczne mechanizmy reklamy*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Hogan, K. (2005). *Psychologia perswazji: Strategie i techniki wywierania wpływu na ludzi*. Warszawa: Jacek Santorski & Co.
- Aronson, E. (1997). *Psychologia społeczna: Serce i umysł*. Poznań: Zysk i S-ka.

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	15
Praca własna studenta	35
SUMA GODZIN:	50

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

	Liczba punktów ECTS
--	---------------------

SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPIŚANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	0,6
	Praca własna studenta		1,4

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
ćwiczenia	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zajęć, przygotowanie pracy pisemnej, przygotowanie prezentacji	U_01, U_02, U_03, U_04, U_07, K_04	Praca końcowa na zadany temat, zaliczenie ustne, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów

KRYTERIA OCENIANIA

Ocena kształtująca:

Praca końcowa, waga 0,5

Zaliczenie ustne, waga 0,5

Ocena podsumowująca:

Student w czasie zajęć potrafi prowadzić dyskusję na tematy kontrowersyjne i budzące emocje.

Posługuje się przy tym w sposób rzeczowy argumentami z literatury przedmiotu i aktywnie słuchając innych uczestników dyskusji.

Nauczyciel prowadzący zajęcia sprawdza efekty uczenia się obserwując studenta demonstrującego umiejętność i ocenia poziom osiągnięcia efektu uczenia się.

Ocena końcowa jest średnią ocen z umiejętności i kompetencji społecznych.

Na ocenę dostateczną student potrafi

Na ocenę dostateczną student w stopniu podstawowym potrafi identyfikować i analizować metody i techniki wywierania wpływu stosowane przez różne podmioty w kampaniach społecznych, politycznych oraz marketingowych. Student w podstawowym stopniu stosuje techniki i metody socjotechniczne.

Na ocenę ponad dostateczną student ma wiedzę

Na ocenę ponad dostateczną student potrafi w nieznanym stopniu ponad niezbędne minimum identyfikować i analizować metody i techniki wywierania wpływu stosowane przez różne podmioty w kampaniach społecznych, politycznych oraz marketingowych i w takim samym zakresie stosuje techniki i metody socjotechniczne.

Na ocenę dobrą student ma wiedzę

Na ocenę dobrą student w rozszerzonym stopniu potrafi identyfikować i analizować metody i techniki wywierania wpływu stosowane przez różne podmioty w kampaniach społecznych, politycznych oraz marketingowych i w takim samym zakresie stosuje techniki i metody socjotechniczne.

Na ocenę ponad dobrą student ma wiedzę

Na ocenę bardzo dobrą student w pogłębionym stopniu potrafi identyfikować i analizować metody i techniki wywierania wpływu stosowane przez różne podmioty w kampaniach społecznych, politycznych oraz marketingowych i w takim samym zakresie stosuje techniki i metody socjotechniczne.

Na ocenę bardzo dobrą student ma wiedzę

Na ocenę bardzo dobrą student w znakomitym stopniu potrafi identyfikować i analizować metody i techniki wywierania wpływu stosowane przez różne podmioty w kampaniach społecznych, politycznych oraz marketingowych i w takim samym zakresie stosuje techniki i metody socjotechniczne.

Karta opisu zajęć - Sylabus		
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu		
I. INFORMACJE PODSTAWOWE		
Nazwa zajęć: Człowiek wobec nowoczesnych technologii - refleksja socjologiczna	Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny		
Język wykładowy: polski	Rodzaj zajęć: zajęcia kształcenia ogólnego	
Rok studiów: I	Semestr: 1	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 1	Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia		
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN		
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:		
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne
Wykład:	15	Wykład:
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:
Laboratorium:		Laboratorium:
Lektorat:		Lektorat:
Projekt:		Projekt:
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:
Seminarium:		Seminarium:
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:
Praktyki:		Praktyki:
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):
RAZEM:	15	RAZEM:
II. INFORMACJE SZCZEGÓLWE		
Wymagania wstępne i dodatkowe: Znajomość podstawowych pojęć socjologicznych, takich jak społeczeństwo, grupa społeczna, rola społeczna, instytucje społeczne oraz znajomość podstawowych nowoczesnych technologii, takich jak Internet, sztuczna inteligencja, big data.		
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Celem zajęć jest zrozumienie wpływu nowoczesnych technologii na współczesne życie społeczne i kulturę. Studenci poznają podstawowe teorie socjologiczne oraz analizy dotyczące relacji człowieka z technologią, w tym jej konsekwencje dla komunikacji, relacji społecznych, rynku pracy i tożsamości jednostki.		
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW		
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)

Wiedzy - zna i rozumie				
W_01	podstawy filozofii oraz systemu nauk oraz miejsce i rolę człowieka w badaniach nauk społecznych			K_W09
W_02	podstawy ekonomicznych, politycznych, społecznych i kulturowych uwarunkowań życia społecznego			K_W09
W_03	zagadnienia związane ze środowiskami, grupami i więziami społecznymi (rodzinnymi, zawodowymi, ekonomicznymi, kulturalnymi, politycznymi, prawnymi)			K_W09
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
wykład				
TP-01	Socjologia jako nauka. Twórcy socjologii i nurty socjologiczne.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – praca pisemna
TP-02	Człowiek w naukach społecznych.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – praca pisemna
TP-03	Spółeczeństwo – pojęcie i podstawowe cechy społeczeństwa. Społeczeństwo informacyjne, społeczeństwo postprzemysłowe.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – praca pisemna
TP-04	Procesy udomawiania technologii medialnych.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – praca pisemna
TP-05	Spór o znaczenie technologii (determinizm technologiczny a determinizm społeczno-kulturowy). Technofobia i technofilia.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – praca pisemna
TP-06	Współczesne procesy dotyczące mediów i technologii danetyzacja, algorytmizacja, platformizacja.	wykład	wykład podający, wykład opisowy	zaliczenie pisemne – praca pisemna
TP-07	Lęki i obawy związane z rozwojem sztucznej inteligencji (AI).	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – praca pisemna
TP-08	Szanse i zagrożenia związane z rozwojem robotyki. Robotyka afektywna a relacje społeczne.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – praca pisemna
TP-09	Technologia a ciało. Inżynieria genetyczna, technologia i umysł (m.in. BCI - brain-computer interface), cyborgizacja.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – praca pisemna
TP-10	Technologia a rynek pracy. Trendy technologiczne. Zmiana społeczna. Czynniki zmian. Interpretacja zmian.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – praca pisemna
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				

Literatura podstawowa :

1. Van Dijk, J. (2020). *Spoleczne aspekty nowych mediów: Analiza społeczeństwa sieci* (J. Konieczny, Trans.). (1st ed., 1st reprint). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
2. Walewski, Ł. (2020). *Wl@dzia w sieci: Jak nami rządzią social media*. Kraków: Mando.
3. Ramsden, C. (2021). *Zerwij z mediami społecznościowymi: Proste wskazówki, jak świadomie korzystać z serwisów społecznościowych* (T. Teszner, Trans.). (1st ed.). Kraków: Lingea.
4. Roguski, A. (2020). *Zrozumieć social media*. Gliwice: Helion SA

Literatura uzupełniająca:

1. Mrozowski, M. (2010). Media i polityka. Demokracja czy mediokracja. W W. Godzic (Ed.), *Media audiowizualne. Podręcznik akademicki* (pp. 266–296). Warszawa: WAiP.
2. Ptaszek, G. (2019). *Edukacja medialna 3.0. Krytyczne rozumienie mediów cyfrowych w dobie Big Data i algorytmizacji* (fragmenty). Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
3. Postman, N. (1995). *Technopol. Triumf techniki nad kulturą* (fragmenty). Warszawa: PIW.
4. Zuboff, S. (2020). *Wiek kapitalizmu inwigilacji. Walka o przyszłość ludzkości na nowej granicy władzy* (fragmenty). Poznań: Wydawnictwo Zysk i S-ka.

III. INFORMACJE DODATKOWE**BILANS PUNKTÓW ECTS****OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)**

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	15
Praca własna studenta	10
SUMA GODZIN:	25

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPIŚANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 1	0,6
	Praca własna studenta		0,4

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
wykład	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie pracy pisemnej	W_01, W_02, W_03	zaliczenie pisemne – praca pisemna

KRYTERIA OCENIANIA

Forma i warunki zaliczenia wykładów:**Ocena kształtująca:**

Obserwacja zachowań studenta podczas wykładów.

Ocena podsumowująca:

Zajęcia kończą się zaliczeniem pisemnym w formie pracy pisemnej.

Zaliczenie obejmuje zagadnienia prezentowane na wykładach oraz literaturę zleconą do samodzielnego opracowania.

Student uzyskuje ocenę adekwatną do liczby zdobytych punktów procentowych ze 100% punktów możliwych do zdobycia:

100% - 91% ogólnej liczby punktów – ocena bardzo dobra (5,0)

90%-81% ogólnej liczby punktów – ocena plus dobra (4,5)

80%-71% ogólnej liczby punktów – ocena dobra (4,0)

70%-61% ogólnej liczby punktów – ocena plus dostateczna (3,5)

60% - 51% ogólnej liczby punktów – ocena dostateczna (3,0)

**INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA
ODLEGŁOŚĆ**

Możliwe jest prowadzenie wykładów z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Kultura i nowe media w komunikacji społecznej		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: zajęcia kształcenia ogólnego	
Rok studiów: II		Semestr: 4	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	15	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Podstawowa wiedza na temat mediów tradycyjnych (prasa, radio, telewizja) i nowych mediów (Internet, media społecznościowe, blogi, platformy streamingowe) oraz znajomość podstawowych teorii komunikacji społecznej.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Celem zajęć jest wprowadzenie studentów w podstawowe pojęcia i teorie dotyczące kultury oraz nowych mediów w kontekście komunikacji społecznej. Program obejmuje analizę roli nowych mediów w procesach kulturowych i społecznych, a także praktyczne wykorzystanie narzędzi nowych mediów w komunikacji społecznej oraz promowaniu inicjatyw kulturowych.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:			Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy – zna i rozumie				
W_01	podstawowe teorie i pojęcia związane z kulturą oraz nowymi mediami			K_W09
Umiejętności – potrafi				
U_01	poprawnie tworzyć oraz interpretować treści w języku nowych mediów			K_U01 K_U02
U_02	analizować podstawowe aspekty społeczne, polityczne oraz kulturowe działania mediów			K_U04 K_U08
Kompetencje społeczne – jest gotów do				
K_01	świadomego dostrzegania i doceniania roli kultury oraz nowych mediów w codziennym życiu społecznym			K_K01
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
ćwiczenia				
TP-01	Wprowadzenie do komunikacji społecznej. Pojęcie kultury i komunikacji społecznej.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, dyskusja	analiza przypadku, prezentacja, udział w dyskusjach, obserwacja
TP-02	Przygotowanie do analizy nowych mediów.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, dyskusja	analiza przypadku, prezentacja, udział w dyskusjach, obserwacja
TP-03	Kultura wysoka.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, dyskusja	analiza przypadku, prezentacja, udział w dyskusjach, obserwacja
TP-04	Kultura popularna.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, dyskusja	analiza przypadku, prezentacja, udział w dyskusjach, obserwacja
TP-05	Kultura medialna.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, dyskusja	analiza przypadku, prezentacja, udział w dyskusjach, obserwacja

TP-06	Kultura a savoir-vivre.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, dyskusja	analiza przypadku, prezentacja, udział w dyskusjach, obserwacja
TP-07	Analiza przykładów wystąpień medialnych.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, dyskusja	analiza przypadku, prezentacja, udział w dyskusjach, obserwacja
TP-08	Media społecznościowe.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, dyskusja	analiza przypadku, prezentacja, udział w dyskusjach, obserwacja

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa:

1. Puchalski, J. (2020). *Komunikacja, media, kultura w erze nowych wyzwań*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe i Edukacyjne SBP.
2. Jurgenson, N. (2021). *Fotka o zdjęciach i mediach społecznościowych* (Ł. Zaremba, Trans.). Kraków: Wydawnictwo Karakter.
3. Karwatowska, M., Litwiński, R., & Siwiec, A. (2015). *Człowiek i kultura w komunikacji medialnej*. Lublin: Wydawnictwo UMCS.
4. Dziadzia, B. (2014). *Naznaczeni popkulturą. Media elektroniczne i przemiany prowincji*. Gdańsk: Wydawnictwo Naukowe Katedra.

Literatura uzupełniająca:

1. Doleckiński, D. (2021). *Nowe media w komunikacji wewnętrznej uczelni publicznych*. Poznań: Wydawnictwo Naukowe FNCE.
2. Goban-Klas, T. (2005). *Cywilizacja medialna: Geneza, ewolucja, eksplozja*. Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne.
3. Puchalski, J. (Ed.). (2020). *Komunikacja, media, kultura w erze nowych wyzwań* (1st ed.). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe i Edukacyjne SBP.
4. Dziadzia, B. (2014). *Naznaczeni popkulturą. Media elektroniczne i przemiany prowincji*. Gdańsk: Wydawnictwo Naukowe Katedra.

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	15
Praca własna studenta	35
SUMA GODZIN:	50

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPIŚNANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	0,6
	Praca własna studenta		1,4

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
ćwiczenia	przygotowanie do zajęć, czytanie wskazanej literatury, przygotowanie prezentacji	W_01, U_01, U_02, K_01	analiza przypadku, prezentacja, udział w dyskusjach, obserwacja

KRYTERIA OCENIANIA

Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń:

Ocena kształtująca:

Udział i zaangażowanie studenta w dyskusjach oraz zadaniach realizowanych podczas ćwiczeń, w tym analizach przypadków. Przygotowanie prezentacji na wybrany temat.

Ocena podsumowująca:

Wystąpienie publiczne na forum grupy z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej na wybrany temat.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość

Karta opisu zajęć - Sylabus

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu

I. INFORMACJE PODSTAWOWE

Nazwa zajęć: Logika i erystyka	Cykl kształcenia: Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny	
Język wykładowy: polski	Rodzaj zajęć: zajęcia kształcenia ogólnego
Rok studiów: I	Semestr: 1
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2	Koordinator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia	

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN

Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:

Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:	30	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	

II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Wymagania wstępne i dodatkowe:

brak

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:

C1. Wykształcenie u studenta umiejętności rozwiązywania zadań z logiki.

C2. Zapoznanie studenta z głównymi pojęciami, problemami i osiągnięciami erystyki jako teorii argumentacji i sztuki prowadzenia sporów.

C3. Wykształcenie umiejętności analizowania metod (forteli lojalnych i nielojalnych) w stosowanych argumentach w prowadzonej dyskusji.

C4. Wykształcenie umiejętności prowadzenia dyskusji popartej argumentami z odpowiedzialnością za używane słowa.

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKÓW STUDIÓW

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)		
Wiedzy - zna i rozumie				
W_01	w pogłębionym stopniu podstawowe pojęcia i kategorie logiczne oraz powiązania między nimi	K_W05, K_W06		
W_02	w pogłębionym stopniu mechanizmy perswazji, argumentacji i manipulacji w dyskursie medialnym	K_W06, K_W09		
Umiejętności – potrafi				
U_01	w pogłębionym stopniu student rozwiązywać najprostsze zadania w zakresie klasycznego rachunku zdań, wnioskowania i definicji	K_U09		
U_02	w pogłębionym stopniu rozpoznawać i charakteryzować podstawowe błędy logiczne	K_U09		
U_03	w pogłębionym stopniu wychwycić niewłaściwe lub nieuczciwe argumenty interlokutora, potrafi analizować metody (fortełe lojalne i nielojalne) w stosowanych argumentach w prowadzonej dyskusji	K_U09		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_01	bycia odpowiedzialnym za wypowiedzane słowa w wyrażaniu samodzielnych opinii na forum publicznym.	K_K04		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		ćwiczenia		
TP-01	Budowanie schematów zdań języka naturalnego.	ćwiczenia	ćwiczenia pisemne	kolokwium pisemne
TP-02	Sprawdzanie, czy zdanie jest prawdą logiczną czy fałszem logicznym.	ćwiczenia	ćwiczenia pisemne	kolokwium pisemne
TP-03	Sprawdzanie poprawności wnioskowań. Reguły wnioskowań.	ćwiczenia	ćwiczenia pisemne	kolokwium pisemne

TP-04	Analiza form i sposobów perswazji. Sposoby przekonywania według retoryki klasycznej.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	zaliczenie ustne
TP-05	Konstruowanie skutecznej wypowiedzi retorycznej z użyciem różnych form argumentacyjnych.	ćwiczenia	dyskusja, prezentacja	zaliczenie ustne
TP-06	Analiza retorycznych wystąpień publicznych.	ćwiczenia	analiza przypadków, praca w grupach	ocena prezentacji analizy
TP-07	Analizowanie publicznych debat pod kątem poprawnej argumentacji i agresji językowej.	ćwiczenia	analiza przypadków, praca w grupach	ocena prezentacji analizy

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

1. Batóg, T. (2003). *Podstawy logiki*. Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM.
2. Borkowski, L. (1991). *Wprowadzenie do logiki i teorii mnogości*. Lublin: TN KUL.
3. Przybylska, R., & Przyczyna, W. (Red.). (2001). *Retoryka dziś. Teoria i praktyka*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
4. Budzyńska-Daca, J., & Kwosek, J. (2009). *Erystyka, czyli o sztuce prowadzenia sporów*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Literatura uzupełniająca:

1. Jabłońska-Bonca, J. (1999). *O prawie, prawdzie i przekonywaniu*. Koszalin: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Koszalinie.
2. Kamińska-Szmaj, K. (2007). *Agresja językowa w życiu publicznym*. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.
3. Kochan, M. (2005). *Pojedynek na słowa. Techniki erystyczne w publicznych sporach*. Kraków: Wydawnictwo Znak.
4. Tokarz, M. (2006). *Argumentacja, perswazja, manipulacja*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
5. Rogalski, A. K. (2012). *Logika języka a gramatyka. Gramatyka spekulatywna a wybrane współczesne teorie lingwistyczne*. Lublin: Wydawnictwo KUL.

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	30
Praca własna studenta	20
SUMA GODZIN:	50

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS):

2 ECTS

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	1,2
	Praca własna studenta		0,8

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

Praca własna studenta opiera się głównie na przygotowaniu do każdorazowych zajęć, włączając w to przeczytanie wskazanych fragmentów literatury przedmiotu (U_01; U_02; U_03). Następujące jednostki ćwiczeniowe: TP-01; TP-02; TP_03 kończą się testem (kolokwium sprawdzającym).

KRYTERIA OCENIANIA

Ocena kształtująca:

Student otrzymuje oceny z aktywności na zajęciach - udziału w dyskusjach, rozwiązywaniu zadań z rachunku zdań oraz przygotowanej w formie prezentacji analizie wystąpień publicznych wybranych przez siebie osób.

Istotną rolę posiada ocena pozytywna otrzymana z testu pisemnego.

Ocena podsumowująca:

Zaliczenie zajęć ma formę ustną, a na wysokość otrzymanej oceny końcowej mają wpływ wszystkie oceny składowe.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Współczesne wyzwania kultury i cywilizacji		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: zajęcia kształcenia ogólnego	
Rok studiów: I		Semestr: 1	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 1		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	15	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Znajomość podstawowych zagadnień z zakresu filozofii i socjologii – wiedza o podstawowych koncepcjach filozoficznych, socjologicznych oraz o teorii kultury pozwalająca na lepsze zrozumienie współczesnych zjawisk społecznych, politycznych i kulturowych.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Zapoznanie studentów z kluczowymi wyzwaniami współczesnej kultury i cywilizacji oraz kształtowanie krytycznego spojrzenia na procesy kulturowe i cywilizacyjne zachodzące w świecie współczesnym. Analiza zagadnień związanych z globalizacją, zmianami społecznymi, technologią, mediami oraz ekologią, a także podejmowanie refleksji nad możliwościami kształtowania przyszłości kultury i cywilizacji.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)	
Wiedzy - zna i rozumie				
W_01	główne wyzwania kulturowe i cywilizacyjne współczesnego świata		K_W06, K_W09	
W_02	główne koncepcje teoretyczne dotyczące przemian kulturowych i cywilizacyjnych		K_W06, K_W09	
W_03	rolę mediów społecznościowych w komunikacji, budowaniu relacji i kształtowaniu opinii publicznej		K_W06, K_W09	
W_04	wpływ edukacji i sztuki na świadomość ekologiczną człowieka		K_W06, K_W09	
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
wykład				
TP-01	Wprowadzenie do pojęć kultury i cywilizacji oraz ich wzajemnych relacji.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – test
TP-02	Globalizacja i jej konsekwencje - kultura globalna, homogenizacja i heterogenizacja kultury.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – test
TP-03	Zmiany społeczne i kulturowe - nowe formy życia społecznego, przemiany ról płciowych oraz tożsamości kulturowych.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – test
TP-04	Wpływ technologii na kulturę - cyfryzacja, media społecznościowe, kultura informacyjna.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – test
TP-05	Zagadnienia ekologiczne i kultura zrównoważona - rola kultury w kształtowaniu postaw proekologicznych.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – test
TP-06	Kultura medialna i nowe formy komunikacji - przemiany komunikacji międzyludzkiej, media cyfrowe, dezinformacja.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – test
TP-07	Przyszłość kultury i cywilizacji - scenariusze rozwoju oraz alternatywne wizje przyszłości.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – test
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Puchalski, J. (Red.). (2020). <i>Komunikacja, media, kultura w erze nowych wyzwań</i> (1st ed.). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe i Edukacyjne SBP.				
2. Słomski, W. (2009). <i>Człowiek wśród dylematów i wyzwań etycznych współczesności</i> . Warszawa: Katedra Filozofii Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania.				
3. Nikitorowicz, J. (2009). <i>Edukacja regionalna i międzykulturowa</i> . Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Grupa Kapitałowa WSiP.				

Literatura uzupełniająca:

1. Kłosowski, M. (2020). *Cyfrowa demencja. Jak pozbawiamy się rozumu i co możemy z tym zrobić*. W *Wyzwania i problemy społeczeństwa w XXI wieku* (Tom I, praca zbiorowa). Kraków: Tygiel.
2. Kisiołek, A., & Kornak, M. (2021). *Kultura popularna w medialnych kontekstach*. Warszawa: Akademia Finansów i Biznesu Vistula.
3. Sujak, E., Paluch, A., & Nowakowska, K. (2022). *Język – Kultura – Komunikacja – Biznes w świecie wielokulturowym*. Nowy Sącz: Akademia Nauk Stosowanych w Nowym Sączu.
4. Cieśliński, P. (2022). *Dziedzictwo kulturowe w kontekście wyzwań współczesności*. Warszawa: Instytut Historii i PAN.

III. INFORMACJE DODATKOWE**BILANS PUNKTÓW ECTS****OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)**

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	15
Praca własna studenta	10
SUMA GODZIN:	25

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPIŚNANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 1	0,6
	Praca własna studenta		0,4

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
wykład	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zaliczenia	W_01, W_02, W_03, W_04	zaliczenie pisemne – test

KRYTERIA OCENIANIA**Forma i warunki zaliczenia wykładów:****Ocena kształtująca:**

Obserwacja zachowań studenta podczas wykładów.

Ocena podsumowująca:

Zajęcia kończą się zaliczeniem pisemnym w formie testu.

Test obejmuje zagadnienia prezentowane na wykładach oraz literaturę zleconą do samodzielnego opracowania.

Student uzyskuje ocenę adekwatną do liczby zdobytych punktów procentowych ze 100% punktów możliwych do zdobycia:

100% - 91% ogólnej liczby punktów – ocena bardzo dobra (5,0)

90%-81% ogólnej liczby punktów – ocena plus dobra (4,5)

80%-71% ogólnej liczby punktów – ocena dobra (4,0)

70%-61% ogólnej liczby punktów – ocena plus dostateczna (3,5)

60% - 51% ogólnej liczby punktów – ocena dostateczna (3,0)

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Możliwe jest prowadzenie wykładów z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Język obcy (język angielski)		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: język angielski		Rodzaj zajęć: Zajęcia kształcenia ogólnego	
Rok studiów: I		Semestr: 1	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:	30	Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: znajomość języka angielskiego na poziomie B2 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: 1. Opanowanie przez studentów języka angielskiego w stopniu umożliwiającym sprawną komunikację w różnych sytuacjach życia codziennego na poziomie B2+ według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. 2. Przygotowanie studentów do posługiwania się językiem angielskim w sytuacjach życia zawodowego. 3. Wspieranie umiejętności samokształcenia (rozwijanie strategii uczenia się).			

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
W_01	konstrukcje gramatyczne na poziomie B2+ według CEF.	K_W05
W_02	słownictwo do opisywania sytuacji życia zawodowego.	K_W05
Umiejętności - potrafi		
U_01	zastosować nowe słownictwo i konstrukcje gramatyczne.	K_U08
U_02	analizować i formułować wnioski na podstawie przeczytanych tekstów.	K_U08
U_03	formułować przejrzyste i szczegółowe wypowiedzi ustne i pisemne.	K_U08
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K_01	pogłębiania swojej wiedzy oraz do poszukiwania źródeł i materiałów wspomagających rozwijanie umiejętności językowych, zarówno tych w formie tradycyjnej, jak i dostępnych w wersji elektronicznej	K_K01 K_K02

TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA

Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		lektorat		
TP-01	Role i obowiązki pracowników firmy	lektorat	pogadanka, analiza, dyskusja, praca z tekstem, praca z nagraniami audio i wideo, praca z wykorzystaniem różnych źródeł	kolokwium, ocena ciągła, ocena krótszej lub dłuższej wypowiedzi
TP-02	Organizacje innowacyjne.			
TP-03	Komunikacja interpersonalna			
TP-04	Rozmowa towarzyska na pierwszych spotkaniach.			
TP-05	Marketing.			
TP-06	Marki.			
TP-07	Praca zespołowa.			
TP-08	Przygotowywanie prezentacji w pracy.			

TP-09	Poszukiwanie pracy.			pisemnej i ustnej, obserwacja
TP-10	Rozmowa kwalifikacyjna.			
TP-11	Aktywne słuchanie			
TP-12	Zwroty grzecznościowe używane w rozmowie kwalifikacyjnej.			
TP-13	Czasy przyszłe	lektorat	pogadanka, analiza, praca z tekstem, praca z nagraniami audio, dyskusja, praca z wykorzystaniem różnych źródeł	kolokwium, ocena ciągła, ocena krótszej lub dłuższej wypowiedzi pisemnej i ustnej, obserwacja
TP-14	Łączniki.			
TP-15	Bezokoliczniki i formy <i>gerund</i> czasownika.			
TP-16	Pytania pośrednie.			

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

- Dubicka, I., & O'Keeffe, M. (2018). *Business partner, intermediate plus*. Harlow: Pearson.

Literatura uzupełniająca:

- Evans, L. (2018). *Business partner B1+ workbook*. Harlow: Pearson.
- Borowska, A. (2018). *Wielka gramatyka języka angielskiego: teoria, przykłady, ćwiczenia*. Warszawa: Edgard.
- Filak, M. (2020). *Angielski w tłumaczeniach: słownictwo: praktyczny kurs językowy: poziom B1-B2*. Warszawa: Preston Publishing.
- Murphy, R. (2019). *English grammar in use (5th ed.)*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Vince, M. (2014). *Language practice for first: English grammar and vocabulary*. Basingstoke: Macmillan.

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	30
Praca własna studenta	20
SUMA GODZIN:	50

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

	Liczba punktów ECTS
--	---------------------

SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	1,2
	Praca własna studenta	0,8
	Ogółem:	2
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;		
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:		
<p>1. Przygotowanie do kolokwium. Symbol efektu uczenia się: W_01; W_02; U_01; U_02. Metoda weryfikacji: kolokwium.</p> <p>2. Czytanie wskazanej literatury. Symbol efektu kształcenia: U_02; K_01. Metoda weryfikacji: ocena ciągła, obserwacja.</p> <p>3. Wykonywanie dodatkowych ćwiczeń. Symbol efektu kształcenia: W_01; W_02; U_01; U_03. Metoda weryfikacji: kolokwium, ocena ciągła.</p> <p>4. Przygotowanie do wypowiedzi ustnej i pisemnej W_01; W_02; U_01; U_02; U_03; K_01. Metoda weryfikacji: ocena krótszej i dłuższej wypowiedzi ustnej i pisemnej.</p>		
KRYTERIA OCENIANIA		
<p><u>Ocena kształtująca obejmuje:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - kolokwia - wypowiedź ustną <p><u>Skala ocen:</u></p> <p>poniżej 50% - ocena niedostateczna (2.0)</p> <p>50% - 60% - ocena dostateczna (3.0)</p> <p>61% - 70 % - ocena dostateczna plus (3.5)</p> <p>71% - 80% - ocena dobra (4.0)</p> <p>81% - 90% - ocena dobra plus (4.5)</p> <p>91% - 100% - ocena bardzo dobra (5.0)</p>		
<p><u>Ocena podsumowująca:</u></p> <p>Ocena końcowa jest średnią otrzymanych ocen cząstkowych.</p>		
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ		
Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość		

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Język obcy (angielski)		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: język angielski		Rodzaj zajęć: Zajęcia kształcenia ogólnego	
Rok studiów: I		Semestr: 2	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:	30	Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Znajomość języka angielskiego na poziomie B2 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: 1. Opanowanie przez studentów języka angielskiego w stopniu umożliwiającym sprawną komunikację w różnych sytuacjach życia zawodowego na poziomie B2 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. 2. Wspieranie umiejętności samokształcenia (rozwijanie strategii uczenia się).			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
W_01	konstrukcje gramatyczne na poziomie B2+ według CEF.	K_W05
W_02	słownictwo do opisywania sytuacji życia zawodowego.	K_W05
Umiejętności - potrafi		
U_01	zastosować nowe słownictwo i konstrukcje gramatyczne.	K_U08
U_02	analizować i formułować wnioski na podstawie przeczytanych tekstów.	K_U08
U_03	formułować przejrzyste i szczegółowe wypowiedzi ustne i pisemne.	K_U08
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K_01	pogłębiania swojej wiedzy oraz do poszukiwania źródeł i materiałów wspomagających rozwijanie umiejętności językowych, zarówno tych w formie tradycyjnej, jak i dostępnych w wersji elektronicznej	K_K01 K_K02

TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA

Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		lektorat		
TP-01	Strategie stosowane w biznesie	lektorat	pogadanka, analiza, dyskusja, praca z tekstem, praca z nagraniami audio i wideo, praca z wykorzystaniem różnych źródeł	kolokwium, ocena ciągła, ocena krótszej lub dłuższej wypowiedzi pisemnej i ustnej, obserwacja
TP-02	Analiza PEST			
TP-03	Rozwiązanie problemów			
TP-04	Logistyka			
TP-05	Negocjacje			
TP-06	Robotyzacja rynku pracy			
TP-07	Czasowniki modalne	lektorat	pogadanka, analiza,	

TP-08	Strona bierna		praca z tekstem, praca z nagraniami audio, dyskusja, praca z wykorzystaniem różnych źródeł	kolokwium, ocena ciągła, ocena krótszej lub dłuższej wypowiedzi pisemnej i ustnej, obserwacja
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Dubicka, I., & O'Keeffe, M. (2018). <i>Business partner, intermediate plus</i> . Harlow: Pearson.				
Literatura uzupełniająca:				
1. Evans, L. (2018). <i>Business partner B1+ workbook</i> . Harlow: Pearson.				
2. Borowska, A. (2018). <i>Wielka gramatyka języka angielskiego: teoria, przykłady, ćwiczenia</i> . Warszawa: Edgard.				
3. Filak, M. (2020). <i>Angielski w tłumaczeniach: słownictwo: praktyczny kurs językowy: poziom B1-B2</i> . Warszawa: Preston Publishing.				
4. Murphy, R. (2019). <i>English grammar in use</i> (5th ed.). Cambridge: Cambridge University Press.				
5. Vince, M. (2014). <i>Language practice for first: English grammar and vocabulary</i> . Basingstoke: Macmillan.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			30	
Praca własna studenta			20	
SUMA GODZIN:			50	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPIŚNANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		1,2	
	Praca własna studenta		0,8	
	Ogółem:		2	
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;				
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:				
1. Przygotowanie do kolokwium. Symbol efektu uczenia się: W_01, W_02, U_01, U_02. Metoda weryfikacji: kolokwium.				
2. Czytanie wskazanej literatury. Symbol efektu uczenia się: U_02, K_01. Metoda weryfikacji: ocena ciągła, obserwacja.				
3. Wykonywanie dodatkowych ćwiczeń. Symbol efektu uczenia się: W_01, W_02, U_01, U_03. Metoda weryfikacji: kolokwium, ocena ciągła.				
4. Przygotowanie do wypowiedzi ustnej i pisemnej. Symbol efektu uczenia się: W_01, W_02, U_01, U_02, U_03, K_01. Metoda weryfikacji: ocena krótszej i dłuższej wypowiedzi ustnej i pisemnej.				

KRYTERIA OCENIANIA

Ocena kształtująca obejmuje:

- kolokwia
- wypowiedź ustną

Skala ocen:

- poniżej 50% - ocena niedostateczna (2.0)
- 50% - 60% - ocena dostateczna (3.0)
- 61% - 70 % - ocena dostateczna plus (3.5)
- 71% - 80% - ocena dobra (4.0)
- 81% - 90% - ocena dobra plus (4.5)
- 91% - 100% - ocena bardzo dobra (5.0)

Ocena podsumowująca:

Ocena końcowa jest średnią otrzymanych ocen cząstkowych.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość

Karta opisu zajęć - Sylabus

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu

I. INFORMACJE PODSTAWOWE

Nazwa zajęć: Język niemiecki	Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny	
Język wykładowy: język niemiecki	Rodzaj zajęć: lektorat
Rok studiów: I	Semestr: 1
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2	Koordinator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia	

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN

Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:

Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:	30	Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	

II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Wymagania wstępne i dodatkowe:
znajomość języka docelowego na poziomie B2 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:

1. Opanowanie przez studentów języka niemieckiego w stopniu umożliwiającym sprawną komunikację w różnych sytuacjach życia codziennego na poziomie B2+ według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.
2. Przygotowanie studentów do posługiwania się językiem niemieckim w sytuacjach życia zawodowego.
3. Wspieranie umiejętności samokształcenia (rozwijanie strategii uczenia się).

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:			Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie				
W_01	konstrukcje gramatyczne na poziomie B2+ według CEF.			K_W05
W_02	odpowiedni zasób słownictwa do opisywania sytuacji życia zawodowego.			K_W05
Umiejętności - potrafi				
U_01	zastosować nowe słownictwo i konstrukcje gramatyczne.			K_U08
U_02	analizować i formułować wnioski na podstawie przeczytanych tekstów			K_U08
U_03	formułować przejrzyste i szczegółowe wypowiedzi ustne i pisemne			K_U08
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_01	poszukiwania źródeł i materiałów wspomagających rozwijanie umiejętności językowych, zarówno tych w formie tradycyjnej, jak i dostępnych w wersji elektronicznej			K_K01 K_K02
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		lektorat		
TP-01	Praca i globalizacja. Oferty pracy firm międzynarodowych. <i>Działania językowe:</i> nawiązywanie kontaktów, zadawanie pytań i udzielanie odpowiedzi na pytania związane z wykonywaną pracą, przedstawianie zalet i wad globalizacji.	lektorat	pogadanka, analiza, dyskusja, praca z tekstem, praca z nagraniami audio i wideo,	

TP-02	Różne formy pracy, zatrudnienia w XXI wieku. <i>Działania językowe:</i> Zalety i wady pracy online. Oczekiwania generacji Z na rynku pracy. Przyczynowe, czasowe, modalne oraz lokalne zdania podrzędne		praca z wykorzystaniem różnych źródeł	
TP-03	Pomysł na biznes. (Projekt, prezentacja) <i>Działania językowe:</i> Prezentacja pomysłu na biznes. Zdania bezokolicznikowe w przeciwieństwach.			kolokwium, ocena krótszej lub dłuższej wypowiedzi pisemnej i ustnej, ocena ciągła, obserwacja
TP-04	Życie prywatne – piękne i smutne momenty w życiu człowieka. <i>Działania językowe:</i> Zalety i wady rodzin wielopokoleniowych – dyskusja. Zaimki, zdanie nierzeczywiste, strona bierna..			
TP-05	Ebay – popularność platform online. <i>Działania językowe:</i> Składanie reklamacji.			
TP-06	Kompetencje przyszłości, czego oczekują od nas pracodawcy. <i>Działania językowe:</i> Rozmowa z potencjalnym pracodawcą, prezentacja samego siebie, swoich kompetencji i umiejętności.			

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

Mittelpunkt Neu B2. Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. Kursbuch, J. Sander, A. Daniels, R. Kohl-Kuhn, B. Bauer- Hutz, K.F Mautsch, H.T Soares, Ernst Klett Sprachen 2021

Mittelpunkt Neu B2. Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. Arbeitsbuch, J. Sander, A. Daniels, R. Kohl-Kuhn, K.F Mautsch, H.T Soares, Ernst Klett Sprachen 2021

Literatura uzupełniająca:

Im Beruf Neu. Deutsch als Fremd-und Zweitsprache. Kursbuch B2+/C1, S. Schlüter, Hueber Verlag 2019, München

Im Beruf Neu. Deutsch als Fremd-und Zweitsprache. Arbeitsbuch, B2+/C1, S. Schlüter, Hueber Verlag 2019, München

Sicher. Deutsch als Fremdsprache. Niveau B2.1. Kursbuch Und Arbeitsbuch, M. Perlmann, S.Schwalb, M. Matussek, Hueber Verlag 2013

Deutsch im Büro, S. Beza, A. Kleinschmidt, Poltext 2018

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS		
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)		
Forma aktywności		Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		30
Praca własna studenta		20
SUMA GODZIN:		50
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)		
		Liczba punktów ECTS
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	1,2
	Praca własna studenta	0,8
	Ogółem:	2
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;		
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:		
<p>1. Przygotowanie do kolokwium. Symbol efektu uczenia się: W_01, W_02, U_01, U_02. Metoda weryfikacji: kolokwium.</p> <p>2. Czytanie wskazanej literatury. Symbol efektu uczenia się: U_02, K_01. Metoda weryfikacji: ocena ciągła, obserwacja.</p> <p>3. Wykonywanie dodatkowych ćwiczeń. Symbol efektu uczenia się: W_01, W_02, U_01, U_03. Metoda weryfikacji: kolokwium, ocena ciągła.</p> <p>4. Przygotowanie do wypowiedzi ustnej i pisemnej. Symbol efektu uczenia się: W_01, W_02, U_01, U_02, U_03, K_01. Metoda weryfikacji: ocena krótszej i dłuższej wypowiedzi ustnej i pisemnej.</p>		
KRYTERIA OCENIANIA		
<u>Ocena kształtująca obejmuje:</u> - kolokwia - wypowiedź ustną Skala ocen: poniżej 50% - ocena niedostateczna (2.0) 50% - 60% - ocena dostateczna (3.0) 61% - 70 % - ocena dostateczna plus (3.5) 71% - 80% - ocena dobra (4.0) 81% - 90% - ocena dobra plus (4.5) 91% - 100% - ocena bardzo dobra (5.0)		
<u>Ocena podsumowująca:</u> Ocena końcowa jest średnią otrzymanych ocen cząstkowych.		
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ		
Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość		

Karta opisu zajęć - Sylabus

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu

I. INFORMACJE PODSTAWOWE

Nazwa zajęć: Język niemiecki	Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny	
Język wykładowy: język niemiecki	Rodzaj zajęć: lektorat
Rok studiów: I	Semestr: 2
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2	Koordinator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia	

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN

Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:

Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:	30	Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	

II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Wymagania wstępne i dodatkowe:

znajomość języka docelowego na poziomie B2 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:

1. Opanowanie przez studentów języka niemieckiego w stopniu umożliwiającym sprawną komunikację w różnych sytuacjach życia codziennego na poziomie B2+ według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.
2. Przygotowanie studentów do posługiwania się językiem niemieckim w sytuacjach życia zawodowego.
3. Wspieranie umiejętności samokształcenia (rozwijanie strategii uczenia się).

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW					
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:			Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)	
Wiedzy - zna i rozumie					
W_01	konstrukcje gramatyczne na poziomie B2+ według CEF.			K_W05	
W_02	odpowiedni zasób słownictwa do opisywania sytuacji życia zawodowego.			K_W05	
Umiejętności - potrafi					
U_01	zastosować nowe słownictwo i konstrukcje gramatyczne.			K_U08	
U_02	analizować i formułować wnioski na podstawie przeczytanych tekstów			K_U08	
U_03	formułować przejrzyste i szczegółowe wypowiedzi ustne i pisemne			K_U08	
Kompetencji społecznych - jest gotów do					
K_01	pogłębiania swojej wiedzy oraz do poszukiwania źródeł i materiałów wspomagających rozwijanie umiejętności językowych, zarówno tych w formie tradycyjnej, jak i dostępnych w wersji elektronicznej			K_K01 K_K02	
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA					
Symbol treści programowych	Opis treści programowych		Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
			lektorat		
TP-01	<p><i>Alternatywne formy medycyny</i></p> <p><i>Gramatyka:</i> Zdania porównawcze, deklinacja przymiotnika.</p> <p><i>Działania językowe:</i> Wizyta u lekarza a alternatywne formy medycyny – zalety i wady.</p>		lektorat	<p>pogadanka,</p> <p>analiza,</p> <p>dyskusja,</p> <p>praca z tekstem,</p> <p>praca z</p>	

TP-02	<p>Życie i praca za granicą. Emigracja.</p> <p><i>Gramatyka:</i> Modalne zdania podrzędne, <i>Modalsatz</i></p> <p><i>Działania językowe:</i> Powody emigracji Polaków, wady i zalety pracy za granicą; wyzwania stojące przed emigrantami, dyskusja</p>		nagraniami audio i wideo, praca z wykorzystaniem różnych źródeł	
TP-03	<p>Komunikacja w życiu człowieka.</p> <p><i>Gramatyka:</i> Zdania względne.</p> <p><i>Działania językowe:</i> Rozwiązywanie problemów rodzinnych – sztuka negocjacji.</p>			kolokwium, ocena krótszej lub dłuższej wypowiedzi pisemnej i ustnej, ocena ciągła, obserwacja
TP-04	<p>Praca w organizacji międzynarodowej</p> <p><i>Działania językowe:</i> Praca w biurze, obsługa klienta, spotkanie z klientem, rozwiązywanie problemów, udzielanie porad.</p>			
TP-05	<p>Rynek ekologicznych produktów spożywczych</p> <p><i>Gramatyka:</i> Strona bierna, <i>Passiv</i></p> <p><i>Działania językowe:</i> Czy warto jeść Eco – produkty. Dyskusja.</p>			
TP-06	<p>Rozrywka: kino, teatr, koncert.</p> <p><i>Działania językowe:</i> Aktywne i pasywne formy spędzanie wolnego czasu; foldery biur podróży, prezentacja</p>			
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
<p>Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):</p> <p><i>Mittelpunkt Neu B2. Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. Kursbuch</i>, J. Sander, A. Daniels, R. Kohl-Kuhn, B. Bauer- Hutz, K.F Mautsch, H.T Soares, Ernst Klett Sprachen 2021</p> <p><i>Mittelpunkt Neu B2. Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. Arbeitsbuch</i>, J. Sander, A. Daniels, R. Kohl-Kuhn, K.F Mautsch, H.T Soares, Ernst Klett Sprachen 2021</p>				
<p>Literatura uzupełniająca:</p> <p><i>Im Beruf Neu. Deutsch als Fremd-und Zweitsprache. Kursbuch B2+/C1</i>, S. Schlüter , Hueber Verlag 2019, München</p> <p><i>Im Beruf Neu. Deutsch als Fremd-und Zweitsprache. Arbeitsbuch, B2+/C1</i>, S. Schlüter , Hueber Verlag 2019, München</p> <p><i>Sicher. Deutsch als Fremdsprache. Niveau B2.1. Kursbuch Und Arbeitsbuch</i>, M. Perlmann, S.Schwalb, M. Matussek, Hueber Verlag 2013</p> <p><i>Deutsch im Büro</i>, S. Bęza, A. Kleinschmidt, Poltext 2018</p>				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				

Forma aktywności		Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		30
Praca własna studenta		20
SUMA GODZIN:		50
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)		
		Liczba punktów ECTS
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPIŚNANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	1,2
	Praca własna studenta	0,8
	Ogółem:	2
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;		
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:		
<p>1. Przygotowanie do kolokwium. Symbol efektu uczenia się: W_01, W_02, U_01, U_02. Metoda weryfikacji: kolokwium.</p> <p>2. Czytanie wskazanej literatury. Symbol efektu uczenia się: U_02, K_01. Metoda weryfikacji: ocena ciągła, obserwacja.</p> <p>3. Wykonywanie dodatkowych ćwiczeń. Symbol efektu uczenia się: W_01, W_02, U_01, U_03. Metoda weryfikacji: kolokwium, ocena ciągła.</p> <p>4. Przygotowanie do wypowiedzi ustnej i pisemnej. Symbol efektu uczenia się: W_01, W_02, U_01, U_02, U_03, K_01. Metoda weryfikacji: ocena krótszej i dłuższej wypowiedzi ustnej i pisemnej.</p>		
KRYTERIA OCENIANIA		
<p><u>Ocena kształtująca obejmuje:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - kolokwia - wypowiedź ustną <p>Skala ocen:</p> <p>poniżej 50% - ocena niedostateczna (2.0)</p> <p>50% - 60% - ocena dostateczna (3.0)</p> <p>61% - 70 % - ocena dostateczna plus (3.5)</p> <p>71% - 80% - ocena dobra (4.0)</p> <p>81% - 90% - ocena dobra plus (4.5)</p> <p>91% - 100% - ocena bardzo dobra (5.0)</p>		
<p><u>Ocena podsumowująca:</u></p> <p>Ocena końcowa jest średnią otrzymanych ocen cząstkowych.</p>		
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ		
Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość.		

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Język obcy (angielski) specjalistyczny		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim: 2025/ 2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna , Studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: język angielski		Rodzaj zajęć: Zajęcia kształcenia ogólnego	
Rok studiów: II		Semestr: 3	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 1		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:	15	Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	15	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Znajomość języka docelowego na poziomie B2+ według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.			

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:				
1. Opanowanie przez studentów języka angielskiego w stopniu umożliwiającym sprawną komunikację w różnych sytuacjach życia zawodowego na poziomie B2+.				
2. Wspieranie umiejętności samokształcenia (rozwijanie strategii uczenia się).				
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW				
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:			Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie				
W_01	słownictwo do opisywania sytuacji życia zawodowego			K_W05
Umiejętności - potrafi				
U_02	zastosować specjalistyczne słownictwo w zakresie pracy socjalnej			K_U08
U_03	analizować i formułować wnioski na podstawie przeczytanych tekstów			K_U08
U_04	formułować przejrzyste i szczegółowe wypowiedzi ustne i pisemne			K_U08
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_05	poszukiwania źródeł, materiałów oraz sposobów pogłębiania swojej wiedzy z zakresu studiowanego kierunku, zarówno tych w formie tradycyjnej, jak i dostępnych w wersji elektronicznej			K_K06
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		lektorat		
TP-01	Problemy społeczne	lektorat	pogadanka, analiza, dyskusja, praca z tekstem, praca z nagraniami audio i wideo, praca z wykorzystaniem różnych źródeł	kolokwium, ocena krótszej lub dłuższej wypowiedzi pisemnej i ustnej, ocena ciągła, obserwacja
TP-02	Patologie społeczne			
TP-03	Rodzina i jej problemy			
TP-04	Dyskryminacja, imigracja			

TP-05	Analiza tekstów specjalistycznych/naukowych			
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
<ol style="list-style-type: none"> Cieślak, M. (2003). <i>English: repetytorium tematyczno-leksykalne dla młodzieży szkolnej, studentów i nie tylko</i>. Warszawa: Wagros. Cieślak, M. (n.d.). <i>English: 3 in 1. Repetytorium tematyczno-leksykalne</i>. Warszawa: Wagros. Materiały przygotowane przez lektora oraz źródła internetowe (bez konkretnego autora, więc w takim przypadku zwykle podajemy opis, np. materiały własne). 				
Literatura uzupełniająca:				
<ol style="list-style-type: none"> Gairns, R., & Redman, S. (2020). <i>Oxford word skills: Upper-intermediate-advanced vocabulary</i>. Oxford: Oxford University Press. Matasek, M. (2006). <i>Język angielski: powtórka przed egzaminem: opracowania tematyczne</i>. Warszawa: Handybooks. Matasek, M. (2006). <i>Język angielski: słownictwo. Tematyczny zbiór ćwiczeń (Tom 1)</i>. Warszawa: Handybooks. Otto, B., & Otto, M. (2007). <i>Here is the news. Part 1</i>. Warszawa: Poltext. Otto, B., & Otto, M. (2008). <i>Here is the news. Part 2</i>. Warszawa: Poltext. 				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności		Liczba godzin *		
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		15		
Praca własna studenta		10		
SUMA GODZIN:		25		
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
		Liczba punktów ECTS		
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	0,6		
	Praca własna studenta	0,4		
	Ogółem:	1		
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;				
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:				
<ol style="list-style-type: none"> Przygotowanie do kolokwium. Symbol efektu uczenia się: W_01; U_01;U_02. Metoda weryfikacji: kolokwium. Czytanie wskazanej literatury. Symbol efektu uczenia się: U_02; K_01. Metoda weryfikacji: ocena ciągła, obserwacja. Wykonywanie dodatkowych ćwiczeń. Symbol efektu uczenia się: W_01; U_01; U_02. Metoda weryfikacji: kolokwium, ocena ciągła. Przygotowanie do wypowiedzi ustnej i pisemnej. Symbol efektu uczenia się: W_01; U_01;U_02;U_03; K_01. Metoda weryfikacji: ocena krótszej lub dłuższej wypowiedzi pisemnej i ustnej. 				

KRYTERIA OCENIANIA

Ocena kształtująca obejmuje:

- kolokwium
- wypowiedź ustną

Skala ocen otrzymanych z wypowiedzi ustnych i pisemnych:

Poniżej 50% - ocena niedostateczna (2.0)

50% – 60% - ocena dostateczna (3.0)

61% – 70% - ocena dostateczna plus (3.5)

71% – 80% - ocena dobra (4.0)

81% - 90% - ocena dobra plus (4.5)

91% - 100% - ocena bardzo dobra (5.0)

Ocena podsumowująca:

Ocena końcowa jest średnią otrzymanych ocen cząstkowych.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Język niemiecki specjalistyczny		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: język niemiecki		Rodzaj zajęć: lektorat	
Rok studiów: II		Semestr: 3	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:	15	Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	15	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: znajomość języka docelowego na poziomie B2 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: 1. Opanowanie przez studentów języka niemieckiego w stopniu umożliwiającym sprawną komunikację w różnych sytuacjach życia codziennego i zawodowego na poziomie B2+ według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. 2. Przygotowanie studentów do posługiwania się językiem niemieckim w sytuacjach życia zawodowego. 3. Wspieranie umiejętności samokształcenia (rozwijanie strategii uczenia się).			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)	
Wiedzy - zna i rozumie				
W_01	student posiada odpowiedni zasób słownictwa do opisywania sytuacji życia zawodowego w zakresie pracy socjalnej.		K_W05	
Umiejętności - potrafi				
U_02	zastosować specjalistyczne słownictwo w zakresie pracy socjalnej.		K_U08	
U_03	analizować i formułować wnioski na podstawie przeczytanych tekstów.		K_U08	
U_04	formułować przejrzyste i szczegółowe wypowiedzi ustne i pisemne.		K_U08	
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_05	do pogłębiania swojej wiedzy oraz do poszukiwania źródeł i materiałów wspomagających rozwijanie umiejętności językowych, zarówno tych w formie tradycyjnej, jak i dostępnych w wersji elektronicznej		K_K06	
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		lektorat		
TP-01	Pomoc osobie potrzebującej	lektorat	pogadanka, analiza, dyskusja, praca z tekstem, praca z nagraniami audio i wideo, praca z wykorzystaniem różnych źródeł	kolokwium, ocena ciągła, ocena krótszej lub dłuższej wypowiedzi pisemnej i ustnej, obserwacja
TP-02	Wprowadzanie i zapoznanie się ze stanowiskiem pracy			
TP-03	Spotkanie służbowe			
TP-04	Dokumentacja opieki nad starszą osobą			
TP-05	Wypadek w miejscu pracy			
TP-06	Bezpieczeństwo i higiena pracy			
TP-07	Rekrutacja 360 °			
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):
Im Beruf Neu B2+/C1. Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. Kursbuch, A. Müller, dr S. Schlüter, Hueber Verlag 2017
Im Beruf Neu B2+/C1. Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. Arbeitsbuch, A. Müller, dr S. Schlüter, Hueber Verlag 2017

Literatura uzupełniająca:
Deutsch im Büro, S. Bęza, A. Kleinschmidt, Poltext 2018

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	15
Praca własna studenta	10
SUMA GODZIN:	25

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

		Liczba punktów ECTS
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	0,6
	Praca własna studenta	0,4
	Ogółem:	1

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

1. Przygotowanie do kolokwium. Symbol efektu uczenia się: W_01, W_02, U_03, U_04. Metoda weryfikacji: kolokwium.
2. Czytanie wskazanej literatury. Symbol efektu uczenia się: U_04, K_06. Metoda weryfikacji: ocena ciągła, obserwacja.
3. Wykonywanie dodatkowych ćwiczeń. Symbol efektu uczenia się: W_01, W_02, U_03, U_05. Metoda weryfikacji: kolokwium, ocena ciągła.
4. Przygotowanie do wypowiedzi ustnej i pisemnej. Symbol efektu uczenia się: W_01, W_02, U_03, U_04, U_05, K_06. Metoda weryfikacji: ocena krótszej i dłuższej wypowiedzi ustnej i pisemnej.

KRYTERIA OCENIANIA

Ocena kształtująca obejmuje:

- kolokwium
- wypowiedź ustną

Skala ocen:

- poniżej 50% - ocena niedostateczna (2.0)
- 50% - 60% - ocena dostateczna (3.0)
- 61% - 70% - ocena dostateczna plus (3.5)
- 71% - 80% - ocena dobra (4.0)
- 81% - 90% - ocena dobra plus (4.5)
- 91% - 100% - ocena bardzo dobra (5.0)

Ocena podsumowująca:

Ocena końcowa jest średnią otrzymanych ocen cząstkowych.

**INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA
ODLEGŁOŚĆ**

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Aktywność rekreacyjna i usprawnienie fizyczne		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: Zajęcia kształcenia ogólnego	
Rok studiów: I		Semestr: 1	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 1		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:	30	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Podstawowa sprawność fizyczna i wydolność fizyczna pozwalająca na podejmowanie rekreacyjnej aktywności fizycznej.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Zapoznanie studentów z zasadami i metodami prowadzenia zajęć rekreacyjnych w różnych dyscyplinach z różnymi grupami wiekowymi. Przygotowanie studentów do planowania, programowania i prowadzenia zajęć sportowo – rekreacyjnych, a także wartościowego organizowania czasu wolnego. Ukazanie znaczenia aktywności fizycznej człowieka.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)	
Umiejętności- potrafi				
U_01	świadomie uczestniczyć w różnych formach aktywności ruchowej i turystycznej. Potrafi wykorzystywać walory przyrodnicze i kulturowe w organizacji plenerowych form rekreacji		K_U01 K_U05	
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_01	identyfikowania i rozstrzygania dylematów związanych z wykonywaniem zawodu wykorzystując wiedzę socjologiczną w szczególności w kontekście zasady relatywizmu kulturowego		K_K03	
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Ćwiczenia		
TP-01	Minimum aktywności fizycznej człowieka jako warunek zdrowego stylu życia. Możliwości i zalety wykorzystania pleneru jako miejsca aktywności fizycznej. Formy aktywności plenerowej - zasady uprawiania, sprzęt i bezpieczeństwo w wybranych dyscyplinach – wprowadzenie.	ćwiczenia	pokaz, ćwiczenia w terenie	prezentacja nabytych umiejętności ruchowych w terenie obserwacja
TP-02	Wskazówki metodyczne prowadzenia zajęć ruchowych z różnymi grupami wiekowymi i społecznymi w plenerze.	ćwiczenia	pokaz, ćwiczenia w terenie	prezentacja nabytych umiejętności ruchowych w terenie obserwacja
TP-03	Bezpieczeństwo prowadzenia zajęć z dziećmi i młodzieżą oraz osobami starszymi w plenerze.	ćwiczenia	pokaz, ćwiczenia w terenie	prezentacja nabytych umiejętności ruchowych w terenie obserwacja
TP-04	Plenerowe formy aktywności ruchowej w cyklu zajęć tygodniowych (rekreacyjne gry ruchowe, mini gry sportowe, biegowo – marszowe formy ruchu, Nordic Walking elementy atletyki terenowej).	ćwiczenia	pokaz, ćwiczenia w terenie	prezentacja nabytych umiejętności ruchowych w terenie obserwacja

TP-05	Minimum aktywności fizycznej człowieka jako warunek zdrowego stylu życia. Możliwości i zalety wykorzystania pleneru jako miejsca aktywności fizycznej. Formy aktywności plenerowej - zasady uprawiania, sprzęt i bezpieczeństwo w wybranych dyscyplinach – wprowadzenie.	ćwiczenia	pokaz, ćwiczenia w terenie	prezentacja nabytych umiejętności ruchowych w terenie obserwacja
TP-06	Plenerowe formy aktywności ruchowej w cyklu zajęć weekendowych (wycieczki w okolicach miejsca zamieszkania – piesze, rowerowe, wycieczki dalsze, zajęcia w parkach rozrywki, organizacyjno – porządkowe formy terenowe, zimowe formy rekreacji, imprezy rekreacyjno – sportowe, itp.	ćwiczenia	pokaz, ćwiczenia w terenie	prezentacja nabytych umiejętności ruchowych w terenie obserwacja
TP-07	Plenerowe formy aktywności ruchowej w cyklu rocznym - wycieczki krótkie (rowerowe, kajakowe, piesze, wycieczki krajoznawczo – wypoczynkowe, wędrówki dalsze z biwakowaniem, zimowe formy rekreacji itp.	ćwiczenia	pokaz, ćwiczenia w terenie	prezentacja nabytych umiejętności ruchowych w terenie obserwacja
TP-08	Charakterystyka wybranych form turystyki aktywnej. Sposoby i zasady uprawiania. Umiejętność odpowiedniego doboru sprzętu do danej formy turystyki aktywnej.	ćwiczenia	pokaz, ćwiczenia w terenie	prezentacja nabytych umiejętności ruchowych w terenie obserwacja
TP-09	Miejsce krajoznawstwa w turystyce aktywnej. Zapoznanie z wybranymi walorami przyrodniczymi i kulturowymi polskiej części Karpat podczas wycieczki turystyki aktywnej.	ćwiczenia	pokaz, ćwiczenia w terenie	prezentacja nabytych umiejętności ruchowych w terenie obserwacja

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

1. Boyle, M. (2019). *Nowoczesny trening funkcjonalny*. Warszawa: Galaktyka.
2. Wołyniec, J. (2006). *Przepisy zespołowych gier sportowych w zakresie podstawowym*. Wrocław: BK.
3. Merski, J., & Warecka, J. (2009). *Turystyka kwalifikowana. Turystyka aktywna*. Warszawa: AlmaMer WSE.

Literatura uzupełniająca:

1. Cholewa, J., & Kunicki, M. (2014). *Rekreacyjna aktywność fizyczna*. Katowice: AWF.
2. Rut, J. (2002). *Turystyka aktywna w Euroregionie Karpackim*. Rzeszów: Uniwersytet Rzeszowski.
3. Ashwell, K. (2015). *Anatomia ruchu*. Warszawa: Arkady.
4. Strugarek, J. (2009). *Plenerowe i halowe gry rekreacyjne*. Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM.

III. INFORMACJE DODATKOWE**BILANS PUNKTÓW ECTS****OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)**

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	30
Praca własna studenta	0
SUMA GODZIN:	30

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 1	1
	Praca własna studenta		0

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

KRYTERIA OCENIANIA

Ocena kształtująca:

Przygotowanie do zajęć, aktywność i postawa na poszczególnych zajęciach, zaangażowanie w dyskusję na tematy związane z kulturą fizyczną.

Ocena podsumowująca:

Ogólna postawa i zaangażowanie na zajęciach, udział w zawodach sportowych w barwach AZS PANS.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość.

B. ZAJĘCIA KSZTAŁCENIA PODSTAWOWEGO

10. Współczesne koncepcje rozwoju polityki społecznej
11. Gerontologia społeczna
12. Metody badań społecznych
13. Psychologia w pracy socjalnej
14. Współczesne problemy pedagogiki społecznej
15. Praca socjalna z rodziną z problemami opiekuńczo-wychowawczymi
- 16a. Antropologiczno-filozoficzne podstawy pracy socjalnej
- 16b. Socjologiczne podstawy resocjalizacji
- 17a. Zarządzanie zasobami ludzkimi w pomocy społecznej
- 17b. Zarządzanie międzyorganizacyjne na poziomie lokalnym, z uwzględnieniem podmiotów niepublicznych w pomocy społecznej
- 18a. Etyczne problemy pracy socjalnej
- 18b. Etyczne wyzwania w zawodzie pracownika socjalnego
19. Diagnoza rodziny w pracy socjalnej
20. Opieka paliatywno-hospicyjna
21. Planowanie pracy socjalnej w instytucjach opieki społecznej

Karta opisu zajęć - Sylabus

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu

I. INFORMACJE PODSTAWOWE

Nazwa zajęć: Współczesne koncepcje rozwoju polityki społecznej	Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny	
Język wykładowy: polski	Rodzaj zajęć: Zajęcia kształcenia podstawowego
Rok studiów: I	Semestr: 1
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 3	Koordinator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia	

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN

Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:

Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	

II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Wymagania wstępne i dodatkowe: brak

Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Celem zajęć jest przedstawienie podstawowych zagadnień polityki społecznej jako dyscypliny naukowej i działalności praktycznej, a także współczesnych kierunków rozwoju polityki społecznej w ujęciu globalnym, europejskim i lokalnym. Zapoznanie studentów ze specyficznymi obszarami polityki społecznej, tj. zabezpieczeniem społecznym, polityką zatrudnienia, polityką ochrony pracy, przeciwdziałaniem wykluczenia społecznego i ubóstwu.

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
W_01	w pogłębionym stopniu istotę i zadania podmiotów i narzędzia polityki społecznej na poziomie lokalnym, krajowym i międzynarodowym. Posiada podstawową wiedzę z obszaru zabezpieczenia społecznego w Polsce i Europie	K_W02
W_02	w pogłębionym stopniu posiada wiedzę z zakresu współczesnych modeli polityki społecznej i modelach tworzenia zabezpieczenia społecznego, w tym organizowania pomocy społecznej i pracy socjalnej	K_W02
Umiejętności – potrafi		
U_01	w pogłębionym stopniu posiada umiejętność rozumienia i analizowania zjawisk społecznych	K_U01
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K_01	jest wrażliwy na problemy społeczne i podejmuje próby ich rozwiązywania w swoim najbliższym otoczeniu	K_K04

TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA

Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Wykład		
TP-01	Podstawowe pojęcia, zadania i cele polityki społecznej.	wykład	wykład z prezentacją multimedialną	egzamin pisemny
TP_02	Decentralizacja i wielosektorowość polityki społecznej – cele i zadania polityki społecznej na świecie w Europie	wykład	wykład z prezentacją multimedialną	egzamin pisemny
TP-03	Podstawy diagnozy społecznej – rodzaje i zakres we współczesnej polityce społecznej	wykład	wykład z prezentacją multimedialną	egzamin pisemny
		Ćwiczenia		
TP-04	Aktywna polityka społeczna - Przedsiębiorczość społeczna w tworzeniu nowych miejsc pracy i form świadczenia usług .	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów
TP-05	Współczesne procesy społeczne jako wyzwanie dla polityki społecznej i pracy socjalnej - Nowe drogi świadczenia usług społecznych	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów

TP-06	Społeczność lokalna – diagnoza kapitału społecznego i program aktywizacji.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów
TP-07	Rodzina w polityce społecznej	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

- Gabryszak, R., & Magierek, D. (Eds.). (2011). *Europejska polityka społeczna*. Warszawa: Difin.
- Szpunar, M. (Ed.). (2014). *Badania w pracy socjalnej*. Gdańsk: ANWI.
- Kornaś, J. (Red.). (2013). *Problemy społeczne, polityczne i prawne*. Kraków: Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie.
- Lissowski, O. (2015). *Europejski model społeczny: zagadnienia modernizacji instytucjonalnej*. Warszawa: Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne.

Literatura uzupełniająca:

- Kwapiszewska, M., & Kwapiszewski, J. (2012). *Polityka społeczna, praca socjalna i wolontariat*. Piła: Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Stanisława Staszica.
- Kudelko, J. (2013). *Uwarunkowania i kierunki rozwoju województw Polski wschodniej jako regionów słabo rozwiniętych* [The conditions of and trends in developing the voivodships of Eastern Poland - underdeveloped regions]. Warszawa: Komitet Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN.

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	30
Praca własna studenta	45
SUMA GODZIN:	75

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPIŚNANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 3	1,2
	Praca własna studenta		1,8

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNJE STUDENTA:

Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
wykład	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do egzaminu	W_01, W_02	egzamin pisemny
ćwiczenia	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zajęć, przygotowanie referatu, przygotowanie prezentacji	W_01, W_02, U_01, K_01	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów

KRYTERIA OCENIANIA

Forma i warunki zaliczenia wykładów:

Ocena kształtująca:

Obserwacja zachowań studenta podczas wykładów.

Ocena podsumowująca:

Egzamin pisemny

Uzyskanie z egzaminu pisemnego oceny pozytywnej – co najmniej dostatecznej (min. 51% punktów poprawnych odpowiedzi).

Na ocenę dostateczną student - spełnia wymagania na ocenę dostateczną, ponieważ posiada znajomość prezentowanej problematyki, zna podstawowe pojęcia i definicje dotyczące danego zagadnienia. Dodatkowo potrafi przedstawić i uzasadnić mechanizmy regulujące dane zjawisko problemowe.

Na ocenę dobrą student – spełnia wymagania na ocenę dobrą, ponieważ wypełnia oczekiwania egzaminacyjne przynajmniej na poziomie dostatecznym. Dodatkowo potrafi powiązać przyczyny, skutki i uzasadnić dane zjawisko problemowe. Także prezentowaną problematykę dokonuje w oparciu o literaturę uzupełniającą. Spełnia wymagania na ocenę dobrą.

Na ocenę bardzo dobrą student – spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, ponieważ prezentowana przez osobę studiującą znajomość problematyki na poziomie dobrym jest poparta zdolnością, do myślenia kreatywnego podczas zaliczenia

Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń:

Ocena kształtująca:

1) Student w czasie zajęć wykonuje pod opieką nauczyciela zadania praktyczne, powiązane z treściami programowymi, mające na celu kształtowanie umiejętności praktycznych, polegające w szczególności na: rozpoznawaniu potrzeb, rozpoznawaniu problemów, planowaniu pracy własnej.

2) Nauczyciel prowadzący zajęcia sprawdza efekty uczenia się obserwując studenta demonstrującego umiejętność i ocenia poziom osiągnięcia efektu uczenia się podczas prezentacji multimedialnej, pracy w grupie

Ocena podsumowująca:

Zaliczenie na ocenę

Przedłożenie i wygłoszenie / zaprezentowanie przez studenta prezentacji/referatu we wskazanym przez nauczyciela terminie.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Możliwe jest prowadzenie wykładów z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Sylabus

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu

I. INFORMACJE PODSTAWOWE

Nazwa zajęć: Gerontologia społeczna	Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny	
Język wykładowy: polski	Rodzaj zajęć: Zajęcia kształcenia podstawowego
Rok studiów: I	Semestr: 1
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 3	Koordinator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia	

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN

Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:

Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	

II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Wymagania wstępne i dodatkowe:

- wiedza – zna podstawową terminologię z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla pracy socjalnej
- umiejętności – potrafi w podstawowym stopniu wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informację z wykorzystaniem różnych źródeł i sposobów,
- kompetencje społeczne – prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:

Celem zajęć jest wprowadzenie studentów do gerontologii społecznej z poznaniem demograficznych, zdrowotnych i ekonomicznych uwarunkowań starzenia. Zdobyć podstawowej wiedzy dotyczącej problemów związanych ze starzeniem się człowieka w aspekcie populacyjnym. Uzyskanie umiejętności analizowania wpływu zjawisk demograficznych (starzenia) na sytuację zdrowotną populacji

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)	
Wiedzy - zna i rozumie				
W_01	w pogłębionym stopniu biologiczne, psychiczne i społeczne aspekty starzenia się i starości człowieka		K_W07	
W_02	w pogłębionym stopniu pojęcia i teorie gerontologii stosowane w opisie zjawisk i procesów związanych ze starzeniem się i starością		K_W06	
Umiejętności – potrafi				
U_01	w pogłębionym stopniu rozpoznać i scharakteryzować podstawowe kategorie grup ryzyka marginalizacji, wykluczenia społecznego oraz izolacji seniorów		K_U05	
U_02	w pogłębionym stopniu wyszukać i zinterpretować dane statystyczne informujące o poziomie i tempie starzenia populacji		K_U04	
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_01	jest bardziej otwarty na problemy społeczeństwa z rosnącą liczbą seniorów i uwrażliwiony na problemy starości		K_K04	
K_02	ma pozytywną, pozbawioną stereotypów, postawę wobec ludzi starych		K_K02	
TRĘŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Wykład		
TP-01	Gerontologia jako nauka. Działy gerontologii. Granice starości. Zadania gerontologii	wykład	wykład podający, wykład problemowy, dyskusja ,	egzamin pisemny
TP-02	Sytuacja demograficzna Polski w kontekście problemu starzenia się społeczeństwa. Demografia starzenia i jej konsekwencje zdrowotne, społeczne i ekonomiczne	wykład	wykład podający, wykład problemowy, dyskusja ,	egzamin pisemny
		Ćwiczenia		
TP-03	Wychowanie do starości jako główne zadanie geragogiki. Wychowanie do starości – zadania. Zadania odnoszące się do ludzi starszych. Zadania odnoszące się do osób pracujących z osobami starszymi. Zadania odnoszące się do ogółu społeczeństwa	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów

TP-04	Specyfika starzenia się i starości. Granice starości. Społeczne uwarunkowania procesu starzenia. Socjologiczne teorie starzenia. Miejsce człowieka starego w społeczeństwie. Społeczny stereotyp starości.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów
TP-05	Standard pracy socjalnej z osobami starszymi.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

1. Dziechciaż, M., Rejman, B. (2023). *Starzenie się i starość: wybrane aspekty jakości życia osób w starszym wieku*. Kraków: Impuls.
2. Leszczyńska-Rejchert, A. (2006). *Człowiek starszy i jego wspomaganie - w stronę pedagogiki starości*. Olsztyn: Wydawnictwo Warmińsko-Mazurskie.

Literatura uzupełniająca:

1. Kanios, A. (2014). Wsparcie społeczne osób starszych w środowiskach lokalnych – wyzwanie dla pracy socjalnej. W A. Kanios & M. Czechowska-Bieluga (Eds.), *Współczesne oblicza pomocy społecznej i pracy socjalnej* (s. 123-145). Lublin: Wydawnictwo UMCS.
2. Szarota, Z. (2010). *Starzenie się i starość w wymiarze instytucjonalnego wsparcia*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Pedagogicznego.
3. Zawada, A., & Tomczyk, Ł. (Eds.). (2013). *Seniorzy w środowisku lokalnym*. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	30
Praca własna studenta	45
SUMA GODZIN:	75

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPIŚNANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 3	1,2
	Praca własna studenta		1,8

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNJE STUDENTA:

Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
wykład	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zajęć, przygotowanie do kolokwium	W_01, W_02	Egzamin pisemny
ćwiczenia	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zajęć, przygotowanie referatu, przygotowanie prezentacji	U_01, U_02, K_01, K_02	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów

KRYTERIA OCENIANIA

Forma i warunki zaliczenia wykładu:

Ocena kształtująca:

Obserwacja zachowań studenta podczas wykładów.

Ocena podsumowująca:

Egzamin pisemny.

Egzamin pisemny obejmuje zagadnienia prezentowane na wykładach oraz literaturę zleconą do samodzielnego opracowania.

Student uzyskuje ocenę adekwatną do liczby zdobytych punktów procentowych ze 100% punktów możliwych do zdobycia:

100% - 91% ogólnej liczby punktów – ocena bardzo dobra (5,0)

90%-81% ogólnej liczby punktów – ocena plus dobra (4,5)

80%-71% ogólnej liczby punktów – ocena dobra (4,0)

70%-61% ogólnej liczby punktów – ocena plus dostateczna (3,5)

60% - 51% ogólnej liczby punktów – ocena dostateczna (3,0)

Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń:

Ocena kształtująca:

Bieżąca ocena odpowiedzi ustnych, prezentacji oraz aktywności studenta w trakcie zajęć.

Ocena podsumowująca:

Przedłożenie i wygłoszenie / zaprezentowanie przez studenta referatu / prezentacji we wskazanym przez nauczyciela terminie.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Możliwe jest prowadzenie wykładów z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Metody badań społecznych		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: Zajęcia kształcenia podstawowego	
Rok studiów: I		Semestr: 1	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 1		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	15	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: brak			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć:			
<ol style="list-style-type: none"> 1) student zapoznaje się z problematyką gromadzenia wiedzy i prowadzenia badań empirycznych 2) student poznaje metody i techniki badawcze 3) student samodzielnie projektuje badania empiryczne 4) student nabywa wiedzę pozwalającą na opracowanie pozyskanych materiałów empirycznych przy pisaniu pracy dyplomowej 5) student kształtuje kompetencje społeczne rodzące się w trakcie empirycznych sytuacji badawczych 			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie			
W_01	podejście ilościowe i jakościowe w badaniach społecznych		K_W04

W_02	metody doboru próby oraz rodzaje danych stosowanych w badaniach społecznych	K_W06		
Umiejętności – potrafi				
U_01	sformułować pytania badawcze, tezy i hipotezy badawcze, zdefiniować cel badań	K_U01		
U_02	opracować narzędzia badawcze	K_U02		
U_03	przeprowadzić badania społeczne, zinterpretować dane uzyskane w wyniku przeprowadzonych badań	K_U03		
Kompetencje społecznych - jest gotów do				
K_01	przestrzegania zasad etycznych podczas przeprowadzania badań społecznych	K_K03		
TRĘŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Ćwiczenia		
TP-01	Określenie przedmiotu i formułowanie problematyki badawczej. Selekcja zmiennych i stawianie hipotez badawczych.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	zaliczenie, referat, prezentacja multimedialna, aktywność w dyskusji
TP-02	Dobór wskaźników do zmiennych. Rodzaje prób i praktyczne sposoby ich doboru.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	zaliczenie, referat, prezentacja multimedialna, aktywność w dyskusji
TP-03	Zapoznanie się z technikami i metodami badawczymi. Wywiad standaryzowany. Zogniskowany wywiad grupowy. Metoda socjometryczna. Obserwacja.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	zaliczenie, referat, prezentacja multimedialna, aktywność w dyskusji
TP-04	Badania ilościowe i jakościowe. Analiza danych urzędowych.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	zaliczenie, referat, prezentacja multimedialna, aktywność w dyskusji
TP_05	Podstawowe procedury i zasady badań opartych na kwestionariuszach. Kwestionariusz ankiety i jego struktura. Badania pilotażowe i ich funkcje.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	zaliczenie, referat, prezentacja multimedialna, aktywność w dyskusji
TP_06	Udział w badaniach ankietowych. Zasady opracowania danych. Analiza danych.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	zaliczenie, referat, prezentacja multimedialna, aktywność w dyskusji
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

1. Babbie, E. (2003). *Badania społeczne w praktyce*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
2. Konecki, K. (2000). *Studia z metodologii badań jakościowych. Teoria ugruntowana*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
3. Nachmias, C. F., & Nachmias, D. (2000). *Metody badawcze w naukach społecznych*. Poznań: Zysk i S-ka.

Literatura uzupełniająca:

1. Gibbs, G. (2011). *Analizowanie danych jakościowych*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
2. Juszczyk, S. (2005). *Badania ilościowe w naukach społecznych*. Śląska Wyższa Szkoła Zarządzania.
3. Nowak, S. (2008). *Metodologia badań socjologicznych*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
4. Miles, M. B., & Huberman, A. M. (2000). *Analiza danych jakościowych*. Białystok: Trans Humana.
5. Silverman, D. (2008). *Prowadzenie danych jakościowych*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	15
Praca własna studenta	10
SUMA GODZIN:	25

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 1	0,6
	Praca własna studenta		0,4

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
ćwiczenia	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zaliczenia, przygotowanie referatu i prezentacji	U_1, U_02, U_03, K_01	referat, prezentacja multimedialna, aktywność w dyskusji stanowi dodatkowy element mogący wpłynąć na ocenę końcową.

KRYTERIA OCENIANIA

Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń:

Ocena kształtująca:

Bieżąca ocena odpowiedzi ustnych, prezentacji oraz aktywności studenta w trakcie zajęć.

W trakcie zajęć student potrafi dyskutować na kontrowersyjne i nacechowane emocjonalnie tematy dotyczące metod badań społecznych. W sposób rzeczowy wykorzystuje przy tym argumenty z literatury przedmiotu oraz aktywnie słucha innych uczestników dyskusji.

Ocena podsumowująca:

Przedłożenie i wygłoszenie / zaprezentowanie przez studenta referatu / prezentacji we wskazanym przez nauczyciela terminie.

Na ocenę niedostateczną student:

Nie definiuje i nie rozumie pojęcia z zakresu metodologii badań oraz potrafi wyjaśnić ich rolę w opisie i wyjaśnianiu i przewidywaniu problemów badawczych

Nie potrafi formułować pytań i hipotez badawczych oraz dokonywać ich egzemplifikacji w narzędziach badawczych

Nie rozumie istoty metod i technik badawczych, służących do zebrania, materiału badawczego

Nie dysponuje wiedzą z zakresu możliwości analizowania wyjaśniania i prezentacji zebranego materiału badawczego,

Nie łączy umiejętności kolejnych kroków badawczych (tj. opisać, identyfikować, analizować i zinterpretować materiał badawczy)

Nie analizuje (czytanie ze zrozumieniem), przetwarza teksty źródłowe dotyczące problematyki badawczej

Nielogicznie planuje badania i projektuje narzędzia diagnozowania rzeczywistości

Niepoprawnie wykorzystuje zastane źródła danych, informacji i wiedzy

Na ocenę dostateczną student:

Dostatecznie definiuje i rozumie pojęcia z zakresu metodologii badań oraz potrafi wyjaśnić ich rolę w opisie i wyjaśnianiu i przewidywaniu problemów badawczych

Poprawnie potrafi formułować pytania i hipotezy badawcze oraz dokonywać ich egzemplifikacji w narzędziach badawczych

Dostatecznie rozumie istotę metod i technik badawczych, służących do zebrania, materiału badawczego

Dysponuje niewielką wiedzą z zakresu możliwości analizowania wyjaśniania i prezentacji zebranego materiału badawczego,

Dostatecznie łączy umiejętności kolejnych kroków badawczych (tj. opisać, identyfikować, analizować i zinterpretować materiał badawczy)

Poprawnie analizuje (czytanie ze zrozumieniem), przetwarza teksty źródłowe dotyczące problematyki badawczej

Słabo planuje badania i projektuje narzędzia diagnozowania rzeczywistości

Niewystarczająco wykorzystuje zastane źródła danych, informacji i wiedzy

Na ocenę dobrą student:

Definiuje dobrze i rozumie pojęcia z zakresu metodologii badań oraz potrafi wyjaśnić ich rolę w opisie i wyjaśnianiu i przewidywaniu problemów badawczych

Dobrze potrafi formułować pytania i hipotezy badawcze oraz dokonywać ich egzemplifikacji w narzędziach badawczych

Rozumie dobrze istotę metod i technik badawczych, służących do zebrania, materiału badawczego

Dysponuje dużą wiedzą z zakresu możliwości analizowania wyjaśniania i prezentacji zebranego materiału badawczego,

Dobrze łączy umiejętności kolejnych kroków badawczych (tj. opisać, identyfikować, analizować i zinterpretować materiał badawczy)

Dobrze analizuje (czytanie ze zrozumieniem), przetwarza teksty źródłowe dotyczące problematyki badawczej

Samodzielnie planuje badania i projektuje narzędzia diagnozowania rzeczywistości

Dobrze wykorzystuje zastane źródła danych, informacji i wiedzy

Na ocenę bardzo dobrą student:

Definiuje bardzo dobrze i rozumie pojęcia z zakresu metodologii badań oraz potrafi wyjaśnić ich rolę w opisie i wyjaśnianiu i przewidywaniu problemów badawczych

Bardzo dobrze potrafi formułować pytania i hipotezy badawcze oraz dokonywać ich egzemplifikacji w narzędziach badawczych

Bardzo dobrze rozumie istotę metod i technik badawczych, służących do zebrania, materiału badawczego

Dysponuje bardzo dużą wiedzą z zakresu możliwości analizowania wyjaśniania i prezentacji zebranego materiału badawczego

Bardzo dobrze łączy umiejętności kolejnych kroków badawczych (tj. opisać, identyfikować, analizować i zinterpretować materiał badawczy)

Bardzo dobrze analizuje (czytanie ze zrozumieniem), przetwarza teksty źródłowe dotyczące problematyki badawczej

Samodzielnie i pomysłowo planuje badania i projektuje narzędzia diagnozowania rzeczywistości

Bardzo dobrze wykorzystuje zastane źródła danych, informacji i wiedzy.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Sylabus

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu

I. INFORMACJE PODSTAWOWE

Nazwa zajęć: Psychologia w pracy socjalnej	Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny	
Język wykładowy: polski	Rodzaj zajęć: Zajęcia kształcenia podstawowego
Rok studiów: I	Semestr: 1
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 1	Koordinator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia	

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN

Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:

Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	15	RAZEM:	

II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Wymagania wstępne i dodatkowe: brak

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:

Student ma mieć wiedzę na temat podstawowych zagadnień z zakresu psychologii. Powinien znać zasady funkcjonowania człowieka – jego procesów poznawczych, emocjonalności i motywacji oraz osobowości, i różnic indywidualnych. Ma znać i rozumieć mechanizmy kształtujące zachowania ludzi oraz wspierać podopiecznych w procesie planowania i realizacji pożądanych zmian w ich zachowaniach.

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
	Wiedzy - zna i rozumie	

W_01	posiada pogłębioną wiedzę o człowieku, przyczynach i specyfice problemów człowieka, jego rozwoju biologicznym, psychicznym i społecznym oraz o środowisku życia człowieka i kształtowaniu przez człowieka środowiska społeczno – kulturowego. Posiada pogłębioną wiedzę na temat istotnych dla pracy socjalnej więzi społecznych oraz grup społecznych i środowisk lokalnych. Zna podstawową terminologię psychologii klinicznej, główne ujęcia i modele psychologii klinicznej, jak również klasyfikację zaburzeń zachowania i osobowości. Posiada wiedzę z zakresu środowiskowych i psychologicznych uwarunkowań zaburzeń w zachowaniu.	K_W07
W_02	rozdziela i omawia interwencje, metody psychoterapeutyczne niezbędne w rozwiązywaniu problemów pracy socjalnej. Studiujący rozdziela zadania i kompetencje administracji publicznej w zakresie przeciwdziałania patologiom społecznym, charakteryzować plany i strategie działania instytucji publicznej w zakresie zapobiegania patologiom społecznym. Studiujący orientuje się w problematyce uzależnień, profilaktyce i terapii. Studiujący zna formy aktywizacji społecznej i zawodowej. Posiada wiedzę w zakresie rozpoznawania kryzysu, identyfikowania jego skutków, a także istniejących zasobów pomocnych w jego rozwiązywaniu. Posiada wiedzę z problematyki prowadzenia negocjacji i mediacji.	K_W01

TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA

Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Wykład		
TP-01	Przedmiot, cele i zadania psychologii. Koncepcje psychologiczne człowieka. Procesy poznawcze.	wykład	wykład podający, wykład problemowy, dyskusja ,	kolokwium pisemne, obserwacja studenta podczas zajęć.
TP-02	Procesy emocjonalne i motywacyjne. Elementy psychologii rozwojowej i społecznej. Psychologia osobowości: postawy, temperament i charakter człowieka.	wykład	wykład podający, wykład problemowy, dyskusja ,	kolokwium pisemne, obserwacja studenta podczas zajęć.
TP-03	Psychologia kliniczna jako dziedzina stosowana. Koncepcja normalności i zdrowia w psychologii klinicznej. Nerwice, psychozy, zaburzenia seksualne i odżywiania, uzależnienia.	wykład	wykład podający, wykład problemowy, dyskusja ,	kolokwium pisemne, obserwacja studenta podczas zajęć.
TP-04	Zaburzenia zachowania, ich etiologia oraz rodzaje. Środowiskowe i psychologiczne uwarunkowania zaburzeń zachowania. Profilaktyka zaburzeń zachowania	wykład	wykład podający, wykład problemowy, dyskusja ,	kolokwium pisemne, obserwacja studenta podczas zajęć.

TP-05	Podstawowe formy psychoterapii. Relacja terapeutyczna oraz narzędzia potrzebne do jej budowania w pracy pracownika socjalnego (empatia, aktywne słuchanie, asertywność). Formy komunikacji terapeutycznej.	wykład	wykład podający, wykład problemowy, dyskusja ,	kolokwium pisemne, obserwacja studenta podczas zajęć.
TP-06	Patologia społeczna – próba definicji oraz wybrane zjawiska patologii społecznej. Wykluczenie społeczne. Instytucje i placówki w ograniczaniu zagrożeń dla bezpieczeństwa społecznego.	wykład	wykład podający, wykład problemowy, dyskusja ,	kolokwium pisemne, obserwacja studenta podczas zajęć.
TP-07	Przyczyny i rodzaje uzależnień. Profilaktyka i leczenie. Zagadnienia metodyki pracy z osobami uzależnionymi.	wykład	wykład podający, wykład problemowy, dyskusja ,	kolokwium pisemne, obserwacja studenta podczas zajęć.
TP-08	Systemy komunikowania społecznego i publicznego. Znaczenie grup w działaniach społecznych. Formy aktywizacji społecznej i zawodowej.	wykład	wykład podający, wykład problemowy, dyskusja ,	kolokwium pisemne, obserwacja studenta podczas zajęć.
TP-09	Charakterystyka sytuacji kryzysowej i jej obszary. Modele interwencji kryzysowej i praca z jednostką będącą w kryzysie.	wykład	wykład podający, wykład problemowy, dyskusja ,	kolokwium pisemne, obserwacja studenta podczas zajęć.
TP-10	Budowanie kontaktu w procesie negocjacji i mediacji. Dodatkowe umiejętności mediatora oraz mediowanie konfliktów.	wykład	wykład podający, wykład problemowy, dyskusja ,	kolokwium pisemne, obserwacja studenta podczas zajęć.

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

1. Strelau, J. (2006). *Psychologia różnic indywidualnych* (2. wyd. rozszerzone). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR.
2. Sutton, C. (2007). *Psychologia dla pracowników socjalnych*. Gdańsk: GWP.
3. Zimbardo, P. G. (2009). *Psychologia i życie*. Warszawa: PWN.
4. Sęk, H. (2020). *Psychologia kliniczna* (T. 1). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Literatura uzupełniająca:

1. Aronson, E., Wilson, T., & Akert, R. (2007). *Psychologia społeczna*. Poznań: Zysk i S-ka.
2. Boyd, D., & Bee, H. (2008). *Psychologia rozwoju człowieka*. Poznań: Zysk i S-ka.
3. Heszen, I., & Sęk, H. (2007). *Psychologia zdrowia*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
4. Meyer, R. (2003). *Psychopatologia*. Gdańsk: GWP.

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	15
Praca własna studenta	10
SUMA GODZIN:	25

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

	Liczba punktów ECTS
--	---------------------

SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPIŚNANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 1	0,6
	Praca własna studenta		0,4
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
wykład	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zajęć, przygotowanie do kolokwium	W_01, W_02	kolokwium pisemne, aktywność, wypowiedzi ustne studenta
KRYTERIA OCENIANIA			
<p>Forma i warunki zaliczenia <u>wykładów</u>:</p> <p>Ocena kształtująca: Obserwacja zachowań studenta podczas wykładów.</p> <p>Ocena podsumowująca: Zajęcia kończą się zaliczeniem pisemnym w formie testu. Test obejmuje zagadnienia prezentowane na wykładach oraz literaturę zleconą do samodzielnego opracowania. Student uzyskuje ocenę adekwatną do liczby zdobytych punktów procentowych ze 100% punktów możliwych do zdobycia: 100% - 91% ogólnej liczby punktów – ocena bardzo dobra (5,0) 90%-81% ogólnej liczby punktów – ocena plus dobra (4,5) 80%-71% ogólnej liczby punktów – ocena dobra (4,0) 70%-61% ogólnej liczby punktów – ocena plus dostateczna (3,5) 60% - 51% ogólnej liczby punktów – ocena dostateczna (3,0)</p>			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość.			

Karta opisu zajęć - Sylabus

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu

I. INFORMACJE PODSTAWOWE

Nazwa zajęć: Współczesne problemy pedagogiki społecznej	Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny	
Język wykładowy: polski	Rodzaj zajęć: Zajęcia kształcenia podstawowego
Rok studiów: I	Semestr: 1
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 1	Koordinator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia	

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN

Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:

Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	15	RAZEM:	

II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Wymagania wstępne i dodatkowe: Podstawowa wiedza z zakresu pedagogiki i nauk pokrewnych

Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Celem zajęć jest wyposażenie studenta w możliwości rozpoznawania, definiowania i analizowania zmian zachodzących w środowisku wychowania (rodzinnie, szkole, środowiskach lokalnych i instytucjach wychowawczych. Nabycie umiejętności poznania uwarunkowań wspierających rozwój jednostki i grupy oraz metod i form pracy służących kreatywnemu rozwiązywaniu problemów w pracy zwłaszcza z dzieckiem i rodziną

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
W_01	w pogłębionym stopniu cechy pedagogiki jako nauki o charakterze społecznym i humanistycznym.	K_W01

W_02	w pogłębionym stopniu prezentuje współczesne teorie pedagogiczne, cele, problemy, metody badawcze; definiuje kluczowe (konstrytuwne) pojęcia	K_W06
------	--	-------

TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA

Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Wykład		
TP-01	Filozoficzne koncepcje człowieka i istoty człowieczeństwa.	wykład	wykład, wykład konwersatoryjny, dyskusja	zaliczenie ustne
TP-02	Rozwój myśli o wychowaniu człowieka od Starożytności do czasów współczesnych.	wykład	wykład, wykład konwersatoryjny, dyskusja	zaliczenie ustne
TP-03	Pedagogika jako nauka społeczna i humanistyczna.	wykład	wykład, wykład konwersatoryjny, dyskusja	. zaliczenie ustne
TP-04	Funkcje i metodologia badań pedagogicznych.	wykład	wykład, wykład konwersatoryjny, dyskusja	zaliczenie ustne
TP-05	Teorie pedagogiczne i koncepcje wychowania.	wykład	wykład, wykład konwersatoryjny, dyskusja	zaliczenie ustne
TP-06	Współczesne systemy wychowania (wg Stefana Kunowskiego).	wykład	wykład, wykład konwersatoryjny, dyskusja	zaliczenie ustne
TP-07	Instytucje kształcenia, wychowania i opieki w Polsce i Unii Europejskiej.	wykład	wykład, wykład konwersatoryjny, dyskusja	zaliczenie ustne
TP-08	Teoria pedagogiczna w pracy nauczycieli, wychowawców, opiekunów, pracowników socjalnych.	wykład	wykład, wykład konwersatoryjny, dyskusja	zaliczenie ustne

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

1. Cichosz, M. (2014). *Pedagogika społeczna. Zarys problematyki*. Warszawa.
2. Jarosz, E. (2014). Obywatelstwo dzieci - oblicza dyskursu. *Pedagogika Społeczna, 2014* (3)

Literatura uzupełniająca:

1. Pilch, T. (2008). *Pedagogika społeczna w świecie nieprzyjaznych doktryn i praktyk politycznych*. Wydawnictwo Akademickie "Żak", Kraków.
2. Podejście biograficzne do całościowego uczenia się. (2011). *Tożsamość. Człowiek, Edukacja, 2011(3)*, xx-xx.
3. Kawula, S. (Ed.). (2007). *Pedagogika społeczna. Dokonania-aktualność-perspektywy*. Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń.
4. Kulesza, M. (2012). Konstruktywistyczne i socjoekonomiczne korzenie poradnictwa i diagnozy psychopedagogicznej zorientowanej na zasoby. *Pedagogika społeczna, 2012(3)*, xx-xx.
5. Mendel, M. (2013). Miejsca, które wykluczają. Miejskie geometrie władzy i ich edukacyjne przekształcanie. In *Spolecznie wykluczeni. Niewygodni, nienormalni, nieprzystosowani, nieadekwatni* (pp. xx-xx). Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk.
6. Melosik, Z. (2013). *Kultura popularna i tożsamość młodzieży*. Wydawnictwo Impuls, Kraków.

III. INFORMACJE DODATKOWE**BILANS PUNKTÓW ECTS****OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)**

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	15
Praca własna studenta	10
SUMA GODZIN:	25

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPIŚANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 1	0,6
	Praca własna studenta		0,4

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
wykład	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zajęć,	W_01, W_02	zaliczenie ustne, wypowiedzi ustne studenta

KRYTERIA OCENIANIA**Forma i warunki zaliczenia wykładów:****Ocena kształtująca:**

Obserwacja zachowań studenta podczas wykładów.

Ocena podsumowująca:

Zajęcia kończą się zaliczeniem pisemnym w formie testu.

Test obejmuje zagadnienia prezentowane na wykładach oraz literaturę zleconą do samodzielnego opracowania.

Student uzyskuje ocenę adekwatną do liczby zdobytych punktów procentowych ze 100% punktów możliwych do zdobycia:

100% - 91% ogólnej liczby punktów – ocena bardzo dobra (5,0)

90% - 81% ogólnej liczby punktów – ocena plus dobra (4,5)

80% - 71% ogólnej liczby punktów – ocena dobra (4,0)

70% - 61% ogólnej liczby punktów – ocena plus dostateczna (3,5)

60% - 51% ogólnej liczby punktów – ocena dostateczna (3,0)

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Sylabus

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu

I. INFORMACJE PODSTAWOWE

Nazwa zajęć: Praca socjalna z rodziną z problemami opiekuńczo-wychowawczymi	Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny	
Język wykładowy: polski	Rodzaj zajęć: Zajęcia kształcenia podstawowego
Rok studiów: I	Semestr: 1
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 1	Koordinator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:

Jednostka organizacyjna: **Wydział Ochrony Zdrowia**

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN

Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:

Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	15	RAZEM:	

II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Wymagania wstępne i dodatkowe:

- wiedza – zna podstawową terminologię z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla pracy socjalnej w instytucjach opieki społecznej
- umiejętności – potrafi w podstawowym stopniu wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informację z wykorzystaniem różnych źródeł i sposobów
- kompetencje społeczne – prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:

- zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami z zakresu pracy socjalnej z rodziną z problemami opiekuńczo-wychowawczymi
- zapoznanie studentów ze sposobami rozwiązywania problemów w rodzinie z problemami opiekuńczo-wychowawczymi
- zapoznanie studentów ze sposobami diagnozowania rzeczywistych dysfunkcji w rodzinie, ich przyczynami, a także metodami inicjowania działań na rzecz realizacji programów wspierających rodzinę.

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)	
Wiedzy - zna i rozumie				
W_01	podstawowe pojęcia z zakresu pracy socjalnej z rodziną z problemem opiekuńczo-wychowawczym		K_W01	
W_02	problemy opiekuńczo-wychowawcze		K_W03	
Umiejętności – potrafi				
U_01	w pogłębionym stopniu diagnozować problemy opiekuńczo-wychowawcze i sytuacje problemowe z nimi związane występujące w rodzinie		K_U02	
U_02	w pogłębionym stopniu adekwatnie wdrażać sposoby rozwiązywania problemów w rodzinie z problemem opiekuńczo-wychowawczym		K_U04	
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_01	współpracy z rodziną i instytucjami w procesie terapeutycznym		K_K02	
K_02	zastosowania kompleksowych i optymalnych form pomocy rodzinie z problemem opiekuńczo-wychowawczym		K_K04	
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		ćwiczenia		
TP-01	Praca socjalna z rodziną z problemami opiekuńczo-wychowawczymi Stereotypy społeczne w postrzeganiu rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	kolokwium pisemne referat, prezentacja, aktywność w dyskusji
TP-02	Prawno-społeczny system.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	kolokwium pisemne referat, prezentacja, aktywność w dyskusji
TP-03	Uzależnienie od alkoholu – dawne i aktualne ujęcia, objawy, przyczyny, typologie alkoholizmu, mechanizmy psychologiczne.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	kolokwium pisemne referat, prezentacja, aktywność w dyskusji
TP-04	Rodzina, role przyjmowane w rodzinie i ich wpływ na dorosłość.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	kolokwium pisemne referat, prezentacja, aktywność w dyskusji
TP-05	Koncepcje leczenia uzależnień (strategiczno-strukturalna psychoterapia uzależnienia, koncepcja poznawczo-behawioralna, wywiad motywujący), ruchy samopomocowe.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	kolokwium pisemne referat, prezentacja, aktywność w dyskusji

TP-06	Rodzaje narkotyków i ich działanie. Od eksperymentowania do uzależnienia. Terapia uzależnienia od narkotyków.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	kolokwium pisemne referat, prezentacja, aktywność w dyskusji
TP_07	Społeczności terapeutyczne. MONAR. Terapia metadonowa. Pomoc rodzinom osób uzależnionych od narkotyków. Uzależnienie od leków.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	kolokwium pisemne referat, prezentacja, aktywność w dyskusji
TP_08	Formy i metody leczenia uzależnień. Współuzależnienie i rodzina z problemem uzależnienia.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	kolokwium pisemne referat, prezentacja, aktywność w dyskusji
TP_09	Problemy opiekuńczo-wychowawcze.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	kolokwium pisemne referat, prezentacja, aktywność w dyskusji
TP_10	Nawroty w problemach opiekuńczo-wychowawczych. Profilaktyka.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	kolokwium pisemne referat, prezentacja, aktywność w dyskusji

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

1. Andrzejewski, M. (2011). Rozważania o tożsamości zastępczego rodzicielstwa (i kilku drobniejszych sprawach). In D. Trawkowska (Ed.), *Pomoc społeczna wobec rodzin. Interdyscyplinarne rozważania o publicznej trosce o dziecko i rodzinę* (pp. xx-xx). Wydawnictwo Edukacyjne Akapit. Toruń
2. Grudziwska, E. (2015). Mediacja w percepcji pracowników socjalnych. In E. Grudziwska & A. Lewicka-Zelent (Eds.), *Kompetencje mediacyjne w profesji pracownika socjalnego* (pp. xx-xx). Wydawnictwo Difin. Warszawa

Literatura uzupełniająca:

1. Brągiel, J. (2004). Rodzina obszarem pracy socjalnej. In J. Brągiel & J. Sikora (Eds.), *Praca socjalna – wielość perspektyw, Rodzina – Multikulturowość – Edukacja* Opole.
2. Kotlarska-Michalska, A. (2011). Praca socjalna w rodzinie, z rodziną i dla rodziny w perspektywie ról zawodowych pracownika socjalnego i asystenta rodziny. In A. Żukiewicz (Ed.), *Asystent rodzinny. Nowy zawód i nowa usługa w systemie wspierania rodzin od opieki i pomocy do wsparcia* Wydawnictwo Impuls. Kraków
3. Łuczyńska, M., & Wołoszyn, B. (2016). Interwencja kryzysowa w pracy z rodziną. In I. Krasiejko & M. Ciczowska-Giedziun (Eds.), *Praca socjalno-wychowawcza z rodziną w ujęciu wybranych koncepcji. Analiza metodycznego działania z osobami potrzebującymi pomocy IRSS*, Ex Libris Pracownika Socjalnego. Warszawa
4. Raclaw, M. (2017). *Zinstrumentalizowane rodzicielstwo. Rodziny zastępcze – między usługą a odruchem serca. Perspektywa socjologiczna*. Wydawnictwo Edukacyjne Akapit. Toruń

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	15
Praca własna studenta	10

SUMA GODZIN:		25	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 1	0,6
	Praca własna studenta		0,4
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
ćwiczenia	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zaliczenia, przygotowanie referatu i prezentacji	W_01, W_02, U_1, U_02, K_01, K_02	zaliczenie pisemne, referat, prezentacja, aktywność w dyskusji stanowi dodatkowy element mogący wpłynąć na ocenę końcową.
KRYTERIA OCENIANIA			
<p>Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń: Ocena kształtująca: Bieżąca ocena odpowiedzi ustnych, prezentacji oraz aktywności studenta w trakcie zajęć. Przedłożenie i wygłoszenie / zaprezentowanie przez studenta referatu / prezentacji we wskazanym przez nauczyciela terminie. Student w czasie zajęć potrafi prowadzić dyskusję na tematy kontrowersyjne i budzące emocje dotyczące problemów etycznych w pracy pracownika socjalnego. Posługuje się przy tym w sposób rzeczowy argumentowanymi z literatury przedmiotu i aktywnie słuchając innych uczestników dyskusji. Ocena podsumowująca: Zaliczenie na ocenę - kolokwium pisemne Student uzyskuje ocenę adekwatną do liczby zdobytych punktów procentowych ze 100% punktów możliwych do zdobycia: 100% - 91% ogólnej liczby punktów – ocena bardzo dobra (5,0) 90%-81% ogólnej liczby punktów – ocena plus dobra (4,5) 80%-71% ogólnej liczby punktów – ocena dobra (4,0) 70%-61% ogólnej liczby punktów – ocena plus dostateczna (3,5) 60% - 51% ogólnej liczby punktów – ocena dostateczna (3,0)</p>			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość.			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Antropologiczno-filozoficzne podstawy pracy socjalnej		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: Zajęcia kształcenia podstawowego	
Rok studiów: I		Semestr: 2	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 3		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	10	Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	25	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: brak			
<p>Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Zajęcia Antropologiczno-filozoficzne podstawy pracy socjalnej na kierunku praca socjalna studia drugiego stopnia funduje pracę socjalną jako dyscyplinę naukową. Zwraca uwagę na filozoficzny status osoby ludzkiej, która jest podmiotem działań etyczno-moralnych i społeczno-kulturowych. Człowiek jako osoba ludzka posiada swoją godność, a także szeroki zakres praw i obowiązków wobec wspólnoty, w której działa i żyje. Działanie człowieka, tzn. każdy akt ludzki posiada swój kulturotwórczy aspekt, zarówno bezpośrednio, jak też pasywnie jako oddziaływanie. W trakcie zajęć zwraca się uwagę na filozoficzny pluralizm podejść interpretacyjnych człowieka, wraz z wynikającymi konsekwencjami prakseologicznymi.</p>			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)	
Wiedzy - zna i rozumie				
W_01	w pogłębionym stopniu pojęcia antropologiczne, zarówno główne filozoficzne koncepcje człowieka jak i podstawowe kierunki filozoficznego myślenia o człowieku.		K_W03	
W_02	w pogłębionym stopniu metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe filozofii człowieka		K_W06	
Umiejętności - potrafi				
U_01	posługiwać się podstawowymi szkołami filozoficznymi do analizowania motywów i wzorów ludzkich zachowań		K_U01	
U_02	analizować argumenty antropologiczne, identyfikować ich kluczowe tezy i założenia, wykrywać zależności między nimi		K_U04	
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_01	dostrzegania etycznych wymiarów pracy socjalnej oraz postępowania zgodnie z zasadami etyki		K_K03	
K_02	rozumienia sposobów myślenia i zachowania współczesnych ludzi i świadomy jest tego, co jest ich źródłem		K_K04	
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		wykład		
TP-01	Wprowadzenie do antropologii filozoficznej, Dylematy antropologiczne filozofii współczesnej, relatywizm, wariabilizm, determinizm, dialektyczna metoda ujmowania rzeczywistości, paradoks); analiza faktu ludzkiego, jego specyfika, struktura oraz wyodrębnione rozumienie człowieka jako osoby	wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – test aktywność w dyskusji
		ćwiczenia		
TP-02	Człowiek w kontekście swej działalności kulturotwórczej: poznawczej, decyzyjnej (moralnościowej), społecznej oraz religijnej	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	zaliczenie, referat, prezentacja multimedialna, aktywność w dyskusji
TP_03	Filozofia współczesna: etyczne dylematy współczesności. Człowiek istota niezgłębiona – antropologiczne próby ujęcia istoty człowieczeństwa	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	zaliczenie, referat, prezentacja multimedialna,
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Glinkowski, W. P. (2018). <i>Człowiek: filozoficzne wyzwanie</i> (1st ed.). Łódź University Press.				
2. Chrobak, K. (2014). <i>Od metafizyki do empirii. Antropologiczno-filozoficzne wizje człowieka</i> . Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego.				
3. Zdybicka, Z. J. (1993). <i>Człowiek i religia</i> . Lublin.				

Literatura uzupełniająca:

1. Pannenberg, W. (1978). *Kim jest człowiek*. Paryż.
2. Wojtyła, K. (1985). *Osoba i czyn*. Kraków.
3. Maritain, J. (1993). *Człowiek i państwo*. Kraków.
4. Krąpiec, K. M. (2004). *Ludzka wolność i jej granice*. Lublin.
5. Krąpiec, M. (2007). *Człowiek i polityka*. Lublin; Jaroszyński, P. (2008). *Człowiek i nauka*. Lublin.
6. Kiereś, H. (2006). *Człowiek i sztuka*. Lublin; Kiereś, H. (2007). *Człowiek i cywilizacja*. Lublin.

III. INFORMACJE DODATKOWE**BILANS PUNKTÓW ECTS****OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)**

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	25
Praca własna studenta	50
SUMA GODZIN:	75

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 3	1
	Praca własna studenta		2

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
Wykład	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do egzaminu	W_01, W_02, U_1, U_02, K_01, K_02	Egzamin pisemny - test
ćwiczenia	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zaliczenia, przygotowanie referatu i prezentacji	W_01, W_02, U_1, U_02, K_01, K_02	zaliczenie, referat, prezentacja multimedialna, aktywność w dyskusji

KRYTERIA OCENIANIA**Forma i warunki zaliczenia wykładów:****Ocena kształtująca:**

Obserwacja zachowań studenta podczas wykładów.

Ocena podsumowująca:

Zajęcia kończą się egzaminem pisemnym w formie testu.

Test obejmuje zagadnienia prezentowane na wykładach oraz literaturę zleconą do samodzielnego opracowania.

Student uzyskuje ocenę adekwatną do liczby zdobytych punktów procentowych ze 100% punktów możliwych do zdobycia:

100% - 91% ogólnej liczby punktów – ocena bardzo dobra (5,0)

90%-81% ogólnej liczby punktów – ocena plus dobra (4,5)

80%-71% ogólnej liczby punktów – ocena dobra (4,0)

70%-61% ogólnej liczby punktów – ocena plus dostateczna (3,5)

60% - 51% ogólnej liczby punktów – ocena dostateczna (3,0)

Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń:**Ocena kształtująca:**

Bieżąca ocena odpowiedzi ustnych, prezentacji oraz aktywności studenta w trakcie zajęć.

Ocena podsumowująca:

Przedłożenie i wygłoszenie / zaprezentowanie przez studenta referatu / prezentacji we wskazanym przez nauczyciela terminie.

**INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA
ODLEGŁOŚĆ**

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Syllabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Socjologiczne podstawy resocjalizacji		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: Zajęcia kształcenia podstawowego	
Rok studiów: I		Semestr: 2	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 3		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	10	Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	25	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: brak			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć:			
<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie studentów z podstawowymi teoriami i pojęciami socjologicznymi dotyczącymi dewiacji i kontroli społecznej. • Analiza funkcjonowania instytucji społecznych w kontekście resocjalizacji. • Kształtowanie umiejętności interpretowania zjawisk społecznych mających wpływ na proces resocjalizacji. 			

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW				
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)	
Wiedzy - zna i rozumie				
W_01	w pogłębionym stopniu zna podstawowe pojęcia z zakresu socjologii dewiacji i resocjalizacji.		K_W06, K_W07	
W_02	w pogłębionym stopniu rozumie społeczne uwarunkowania zachowań dewiacyjnych.		K_W06, K_W07	
Umiejętności - potrafi				
U_01	analizować przypadki resocjalizacji w kontekście socjologicznym.		K_U01, K_U02	
U_02	identyfikować czynniki społeczne wpływające na skuteczność resocjalizacji.		K_U01, K_U02	
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_01	wykazuje gotowość do podejmowania działań na rzecz osób marginalizowanych		K_K03	
K_02	wykazuje wrażliwość na problemy społeczne oraz dostrzega znaczenie działań profilaktycznych i integracyjnych w pracy resocjalizacyjnej."		K_K04	
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		wykład		
TP-01	Wprowadzenie do socjologii. Socjologia jako nauka, podstawowe pojęcia: społeczeństwo, instytucje, normy. Normy społeczne i kontrola społeczna. Mechanizmy kontroli formalnej i nieformalnej. Dewiacja – pojęcia i klasyfikacje. Stygmatyzacja społeczna. Instytucje społeczne w procesie resocjalizacji.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – test aktywność w dyskusji
		ćwiczenia		
TP-02	Analiza przypadków dewiacyjnych. Studium przypadku: młodość, uzależnienia, przemoc, przestępczość nieletnich. Dyskusja nad teoriami dewiacji. Porównanie i zastosowanie do konkretnych sytuacji	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	zaliczenie, referat, prezentacja multimedialna, aktywność w dyskusji

TP_03	Rola etykietowania w praktyce resocjalizacyjnej. Warsztat: „jak nie stygmatyzować?”. Debata: społeczne przyczyny dewiacji – kto zawinił?. Analiza ról instytucji (rodzina, szkoła, państwo). Wykluczenie społeczne w praktyce. Praca z tekstami źródłowymi, analiza sytuacji społecznych	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	zaliczenie, referat, prezentacja multimedialna,
TP_04	Rozpoznawanie zasobów społecznych jednostki. Tworzenie mapy wsparcia społecznego. Planowanie działań profilaktyczno-resocjalizacyjnych. Projektowanie programów oddziaływań z wykorzystaniem wiedzy socjologicznej. Refleksja nad rolą resocjalizatora. Jakie kompetencje społeczne i postawy są kluczowe?	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	zaliczenie, referat, prezentacja multimedialna,
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
<ul style="list-style-type: none"> • Kwiecień M, <i>Socjologia dewiacji</i>, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2013. • Kojder, <i>Przemoc i kontrola społeczna</i>, Warszawa: Wydawnictwo Scholar, 2009. • Gromkowska-Melosik J.W., , <i>Resocjalizacja i marginalizacja. Studium interdyscyplinarne</i>, Poznań: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2011. 				
Literatura uzupełniająca:				
<ul style="list-style-type: none"> • Durkheim E., <i>O podziale pracy społecznej</i>, tłum. J. Szacki, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2000 (oryg. 1893). • Becker H.S., <i>Outsiderzy: studia z socjologii dewiacji</i>, tłum. A. Sulikowski, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2009. • Merton R.K., <i>Struktura społeczna i anomia</i>, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2002. 				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności		Liczba godzin *		
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		25		
Praca własna studenta		50		
SUMA GODZIN:		75		
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
		Liczba punktów ECTS		
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 3		1
	Praca własna studenta			2

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
Wykład	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do egzaminu	W_01, W_02, U_1, U_02, K_01, K_02	egzamin pisemny - test
ćwiczenia	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zaliczenia, przygotowanie referatu i prezentacji	W_01, W_02, U_1, U_02, K_01, K_02	zaliczenie, referat, prezentacja multimedialna, aktywność w dyskusji

KRYTERIA OCENIANIA

Forma i warunki zaliczenia wykładów:

Ocena kształtująca:

Obserwacja zachowań studenta podczas wykładów.

Ocena podsumowująca:

Zajęcia kończą się egzaminem pisemnym w formie testu.

Test obejmuje zagadnienia prezentowane na wykładach oraz literaturę zleconą do samodzielnego opracowania.

Student uzyskuje ocenę adekwatną do liczby zdobytych punktów procentowych ze 100% punktów możliwych do zdobycia:

100% - 91% ogólnej liczby punktów – ocena bardzo dobra (5,0)

90%-81% ogólnej liczby punktów – ocena plus dobra (4,5)

80%-71% ogólnej liczby punktów – ocena dobra (4,0)

70%-61% ogólnej liczby punktów – ocena plus dostateczna (3,5)

60% - 51% ogólnej liczby punktów – ocena dostateczna (3,0)

Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń:

Ocena kształtująca:

Bieżąca ocena odpowiedzi ustnych, prezentacji oraz aktywności studenta w trakcie zajęć.

Ocena podsumowująca:

Przedłożenie i wygłoszenie / zaprezentowanie przez studenta referatu / prezentacji we wskazanym przez nauczyciela terminie.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Zarządzanie zasobami ludzkimi w pomocy społecznej		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: Zajęcia kształcenia podstawowego	
Rok studiów: I		Semestr: 2	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 3		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: brak			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć:			
<p>W zakresie wiedzy – celem zajęć jest nabycie wiedzy z zakresu istoty procesów zarządzania zasobami ludzkimi w organizacji;</p> <p>W zakresie umiejętności – celem zajęć jest wykształcenie u studentów umiejętności analizowania potencjału ludzkiego organizacji, posługiwania się metodami i technikami w rozwiązywaniu problemów kadrowych w pomocy społecznej, sporządzania podstawowych dokumentów kadrowych;</p> <p>W zakresie kompetencji społecznych – kształtowanie u studentów otwartości na pracę zespołową i sukces grupowy, zdolności do skutecznego poruszania się po rynku pracy.</p>			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)	
Wiedzy - zna i rozumie			

W_01	w pogłębionym stopniu terminologię z dziedziny zarządzania zasobami ludzkimi	K_W04		
W_02	w pogłębionym stopniu istotę procesów zarządzania zasobami ludzkimi (procesy kadrowe)	K_W05		
Umiejętności - potrafi				
U_01	w pogłębionym stopniu analizować potencjał ludzki organizacji	K_U01		
U_02	w pogłębionym stopniu posługiwać się metodami i technikami rozwiązywania problemów kadrowych w pomocy społecznej	K_U02		
U_03	w pogłębionym sporządzać podstawowe dokumenty kadrowe (w tym aplikacyjne)	K_U04		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_01	pracy zespołowej	K_K04		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		wykład		
TP-01	Wprowadzenie do zarządzania zasobami ludzkimi (podstawowe pojęcia, cele i funkcje zsl).	wykład	wykład podający z prezentacją multimedialną, wykład problemowy	egzamin pisemny – (test), aktywność na zajęciach w postaci wypowiedzi
TP_02	Pojęcie kapitału ludzkiego. Rozwój i uwarunkowania rozwoju koncepcji zarządzania kapitałem ludzkim.	wykład	wykład podający z prezentacją multimedialną, wykład problemowy	egzamin pisemny – (test), aktywność na zajęciach w postaci wypowiedzi
TP-03	Pozyskiwanie zasobów ludzkich (metody i narzędzia stosowane w procesie planowania, rekrutacji i selekcji, rodzaje rekrutacji i selekcji, ocena skuteczności stosowanych rozwiązań).	wykład	wykład podający z prezentacją multimedialną, wykład problemowy	egzamin pisemny – (test), aktywność na zajęciach w postaci wypowiedzi
TP-04	Motywowanie w organizacji (motywacja a motywowanie – wyjaśnienie pojęć, środki motywowania, wybrane koncepcje motywacji).	wykład	wykład podający z prezentacją multimedialną, wykład problemowy	egzamin pisemny – (test), aktywność na zajęciach w postaci wypowiedzi
TP-05	Wybrane współczesne koncepcje zarządzania zasobami ludzkimi: zarządzanie kompetencjami, zarządzanie talentami.	wykład	wykład podający z prezentacją multimedialną, wykład problemowy	egzamin pisemny – (test), aktywność na zajęciach w postaci wypowiedzi
		ćwiczenia		

TP-06	Wynagradzanie pracowników (istota, kryteria wynagradzania, formy wynagradzania.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, metody aktywizujące (praca w grupach, studium przypadku)	aktywność na zajęciach, rozwiązywanie zadań problemowych
TP-07	Ocenianie pracowników (istota oceniania, projektowanie systemu oceniania – cele, kryteria i metody oceniania, zasady oceniania, błędy popełniane w procesie oceniania pracowników, zasady tworzenia arkusza ocen).	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, metody aktywizujące (praca w grupach, studium przypadku)	aktywność na zajęciach, rozwiązywanie zadań problemowych
TP-08	Rozwój pracowników (szkolenie pracowników – istota, cele i rodzaje szkoleń, kariery pracownicze).	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, metody aktywizujące (praca w grupach, studium przypadku)	aktywność na zajęciach, rozwiązywanie zadań problemowych
TP-09	Kierowanie ludźmi. Przywództwo (funkcje, style kierowania, istota przywództwa).	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, metody aktywizujące (praca w grupach, studium przypadku)	aktywność na zajęciach, rozwiązywanie zadań problemowych
TP-10	Zarządzanie zespołem pracowniczym w pomocy społecznej, pojęcie grupy, czynniki zmniejszające skuteczność grupy, fazy tworzenia się grupy, role członków zespołu).	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, metody aktywizujące (praca w grupach, studium przypadku)	aktywność na zajęciach, rozwiązywanie zadań problemowych
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Król, H., & Ludwiczynski, A. (Red.). (2014). <i>Zarządzanie zasobami ludzkimi: Tworzenie kapitału ludzkiego organizacji</i> . Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.				
2. Armstrong, M., & Taylor, S. (2016). <i>Zarządzanie zasobami ludzkimi</i> . Warszawa: Wydawnictwo Wolters Kluwer				
Literatura uzupełniająca:				
1. Poczowski, A. (2018). <i>Zarządzanie zasobami ludzkimi: Koncepcje, praktyki, wyzwania</i> . Warszawa: PWE.				
2. Listwan, T., & Sułkowski, Ł. (Red.). (2016). <i>Metody i techniki zarządzania zasobami ludzkimi</i> . Warszawa: Wydawnictwo Difin.				
3. Martocchio, J. (2019). <i>Human Resource Management: Global Edition</i> . Pearson Education.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności		Liczba godzin *		
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		30		
Praca własna studenta		45		

SUMA GODZIN:		75	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPIŚANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 3	1,2
	Praca własna studenta		1,8
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNE STUDENTA:			
Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
wykład	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do egzaminu	W_01, W_02	egzamin pisemny - test
ćwiczenia	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zajęć, przygotowanie zadań problemowych	U_01, U_02, U_03, K_01	ocena poprawności wykonania zadań przez prowadzącego zajęcia, aktywność na zajęciach.
KRYTERIA OCENIANIA			

Forma i warunki zaliczenia wykładów:

Ocena kształtująca:

Obserwacja zachowań studenta podczas wykładów.

Ocena podsumowująca:

Zajęcia kończą się egzaminem pisemnym w formie testu.

Test obejmuje zagadnienia prezentowane na wykładach oraz literaturę zleconą do samodzielnego opracowania.

Student uzyskuje ocenę adekwatną do liczby zdobytych punktów procentowych ze 100% punktów możliwych do zdobycia:

100% - 91% ogólnej liczby punktów – ocena bardzo dobra (5,0)

90%-81% ogólnej liczby punktów – ocena plus dobra (4,5)

80%-71% ogólnej liczby punktów – ocena dobra (4,0)

70%-61% ogólnej liczby punktów – ocena plus dostateczna (3,5)

60% - 51% ogólnej liczby punktów – ocena dostateczna (3,0)

Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń:

Ocena kształtująca:

Bieżąca ocena odpowiedzi ustnych, prezentacji oraz aktywności studenta w trakcie zajęć.

Nauczyciel prowadzący zajęcia sprawdza efekty uczenia się, obserwując studenta demonstrującego umiejętność i ocenia poziom osiągnięcia efektu uczenia się podczas prezentacji multimedialnej oraz pracy w grupie.

Ocena podsumowująca:

Ocena końcowa jest średnią ocen cząstkowych.

Na ocenę niedostateczną student nie zna i nie rozumie podstawowej terminologii z dziedziny zarządzania zasobami ludzkimi oraz istoty procesów zarządzania zasobami ludzkimi (procesów kadrowych). Nie potrafi analizować potencjału ludzkiego organizacji, nie posługuje się metodami i technikami rozwiązywania problemów kadrowych w pomocy społecznej oraz nie potrafi sporządzać podstawowych dokumentów kadrowych. Nie wykazuje otwartości na pracę zespołową i sukces grupowy, nie posiada zdolności do skutecznego poruszania się po rynku pracy.

Na ocenę dostateczną student zna i rozumie w ograniczonym stopniu terminologię z dziedziny zarządzania zasobami ludzkimi oraz istotę procesów zarządzania zasobami ludzkimi (procesy kadrowe). Potrafi z błędami analizować potencjał ludzki organizacji, posługiwać się podstawowymi metodami i technikami rozwiązywania problemów kadrowych w pomocy społecznej oraz sporządzać podstawowe dokumenty kadrowe. W ograniczonym zakresie wykazuje otwartość na pracę zespołową i sukces grupowy oraz zdolność do skutecznego poruszania się po rynku pracy.

Na ocenę dobrą student zna i rozumie w pogłębionym stopniu większość terminów z dziedziny zarządzania zasobami ludzkimi oraz istotę procesów zarządzania zasobami ludzkimi (procesy kadrowe). Potrafi, z drobnymi uchybieniami, w pogłębionym stopniu analizować potencjał ludzki organizacji, posługiwać się metodami i technikami rozwiązywania problemów kadrowych w pomocy społecznej oraz sporządzać podstawowe dokumenty kadrowe. W zadowalającym zakresie wykazuje otwartość na pracę zespołową i sukces grupowy oraz zdolność do skutecznego poruszania się po rynku pracy.

Na ocenę bardzo dobrą student znakomicie zna i rozumie terminologię z dziedziny zarządzania zasobami ludzkimi oraz istotę procesów zarządzania zasobami ludzkimi (procesy kadrowe). Potrafi w pogłębionym stopniu analizować potencjał ludzki organizacji, posługiwać się metodami i technikami rozwiązywania problemów kadrowych w pomocy społecznej oraz sporządzać podstawowe dokumenty kadrowe. W szerokim zakresie wykazuje otwartość na pracę zespołową i sukces grupowy oraz zdolność do skutecznego poruszania się po rynku pracy.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Zarządzanie międzyorganizacyjne na poziomie lokalnym, z uwzględnieniem podmiotów niepublicznych w pomocy społecznej		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: Zajęcia kształcenia podstawowego	
Rok studiów: I		Semestr: 2	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 3		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
<ul style="list-style-type: none"> – wiedza – zna podstawową terminologię z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla zarządzania międzyorganizacyjnego na poziomie lokalnym, z uwzględnieniem podmiotów niepublicznych w pomocy społecznej – umiejętności – potrafi w podstawowym stopniu wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i sposobów, – kompetencje społeczne – prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z organizacją zarządzaniem w pomocy społecznej socjalnego 			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć:			
<ul style="list-style-type: none"> – zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami z zakresu zarządzania międzyorganizacyjnego na poziomie lokalnym, z uwzględnieniem podmiotów niepublicznych w pomocy społecznej – zapoznanie studentów z metodami i sposobami zarządzania międzyorganizacyjnego na poziomie lokalnym, z uwzględnieniem podmiotów niepublicznych w pomocy społecznej 			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)	
Wiedzy - zna i rozumie				
W_01	w pogłębionym stopniu podstawowe pojęcia z zakresu zarządzania w kontekście relacji między organizacjami społecznymi a innymi podmiotami		K_W02 K_W04	
W_02	w pogłębionym stopniu uwarunkowania współpracy międzyorganizacyjnej		K_W05	
Umiejętności – potrafi				
U_01	w pogłębionym stopniu ocenić społeczną odpowiedzialność biznesu i nawiązać współpracę międzyorganizacyjną na poziomie lokalnym, z uwzględnieniem podmiotów niepublicznych w pomocy społecznej		K_U02	
U_02	w pogłębionym stopniu wdrażać metody i sposoby zarządzania międzyorganizacyjnego w pomocy społecznej		K_U03	
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_01	efektywnej współpracy z instytucjami w procesie zarządzania międzyorganizacyjnego na poziomie lokalnym, uwzględniając współpracę z podmiotami niepublicznymi w obszarze pomocy społecznej		K_K04	
K_02	świadomego wykorzystywania zdobytej wiedzy w kontaktach z podmiotami działającymi na rynku usług dla ludności		K_K01	
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		wykład		
TP-01	Zajęcia organizacyjne. Omówienie problematyki zajęć, celów i założeń. Prezentacja zasad zaliczenia przedmiotu. Organizacja i jej otoczenie a) sposoby pojmowania organizacji b) otoczenie organizacji c) cykl życia organizacji d) typologie organizacji e) efektywność organizacji.	wykład	wykład z prezentacją multimedialną	egzamin pisemny
TP_02	Charakterystyki sieci międzyorganizacyjnych; Analiza sieci. Zasoby sieci międzyorganizacyjnych. Konsekwencje przynależności do sieci Rodzaje sieci międzyorganizacyjnych Zarządzanie sieciami międzyorganizacyjnymi	wykład	wykład z prezentacją multimedialną	egzamin pisemny

TP-03	Zachowania organizacyjne Globalizacja a zasoby organizacyjne. Społeczna odpowiedzialność biznesu jako kontekst współdziałania przedsiębiorstw z organizacjami pozarządowymi.	wykład	wykład z prezentacją multimedialną	egzamin pisemny
		ćwiczenia		
TP-04	Współpraca między sektorem publicznym i pozarządowym – uwarunkowania i podstawowe formy.	ćwiczenia	analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	zaliczenie – referat, prezentacja, wypowiedzi ustne studentów
TP-05	Partnerstwo publiczno – prywatne – uwarunkowania, formy i ograniczenia współdziałania w ramach PPP. Federacje, sieci, partnerstwa międzysektorowe, klastry i inne – współczesne formy współdziałania organizacji.(case study).	ćwiczenia	analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	zaliczenie – referat, prezentacja, wypowiedzi ustne studentów
TP-06	Przedsiębiorstwa społeczne jako wynik współpracy międzysektorowej. Współpraca międzysektorowa w wybranych obszarach: rynek pracy, pomoc społeczna (case study).	ćwiczenia	analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	zaliczenie – referat, prezentacja, wypowiedzi ustne studentów

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

- Koźmiński, A.K., Piotrowski, W. (2010). *Zarządzanie. Teoria i praktyka*. Warszawa: PWN.
- Koźuch, B. (2011). *Nauka o organizacji*. Warszawa: CeDeWu.
- Litwin, J., Kalinowski, M., Golnau, W. (2007). *Zarządzanie zasobami ludzkimi*. Warszawa: CeDeWu.

Literatura uzupełniająca:

- Krzyszowski, J. (2010). *Elementy organizacji i zarządzania w pomocy społecznej*. Częstochowa: Wydawnictwo Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie.
- Fołtyn, H. (2000). *Klasyczne i nowoczesne struktury organizacji*. Warszawa: Key Text.
- Gros, U. (2003). *Zachowania organizacyjne w teorii i praktyce zarządzania*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	30
Praca własna studenta	45
SUMA GODZIN:	75

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 3	1,2
	Praca własna studenta		1,8

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
wykład	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do egzaminu	W_01, W_02, K_01	egzamin pisemny
ćwiczenia	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zajęć, przygotowanie prezentacji, przygotowanie referatu na zadany temat	U_01, U_02, K_01, K_02	przygotowanie referatu, prezentacji multimedialnej, wypowiedzi ustne studentów

KRYTERIA OCENIANIA

Forma i warunki zaliczenia wykładów:

Ocena kształtująca:

Obserwacja zachowań studenta podczas wykładów.

Ocena podsumowująca:

Zajęcia kończą się egzaminem pisemnym.

Egzamin obejmuje zagadnienia prezentowane na wykładach oraz literaturę zleconą do samodzielnego opracowania.

Student uzyskuje ocenę adekwatną do liczby zdobytych punktów procentowych ze 100% punktów możliwych do zdobycia:

100% - 91% ogólnej liczby punktów – ocena bardzo dobra (5,0)

90%-81% ogólnej liczby punktów – ocena plus dobra (4,5)

80%-71% ogólnej liczby punktów – ocena dobra (4,0)

70%-61% ogólnej liczby punktów – ocena plus dostateczna (3,5)

60% - 51% ogólnej liczby punktów – ocena dostateczna (3,0)

Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń:

Ocena kształtująca:

Bieżąca ocena odpowiedzi ustnych, prezentacji oraz aktywności studenta w trakcie zajęć.

Ocena podsumowująca:

Przedłożenie i wygłoszenie / zaprezentowanie przez studenta referatu / prezentacji we wskazanym przez nauczyciela terminie.

Wiedza

Ocena 2 (ndst): Student nie potrafi zdefiniować pojęcia zarządzania międzyorganizacyjnego na poziomie lokalnym i nie rozumie roli podmiotów niepublicznych w pomocy społecznej. Brak znajomości zasad, koncepcji i narzędzi zarządzania.

Ocena 3 (dst): Student w ograniczonym stopniu definiuje zarządzanie międzyorganizacyjne i rozumie rolę podmiotów niepublicznych. Zna podstawowe zasady, ale ma trudności w pełnym zastosowaniu narzędzi i metod.

Ocena 4 (db): Student poprawnie definiuje zarządzanie międzyorganizacyjne, zna zasady, metody i narzędzia oraz potrafi je zastosować w praktyce, chociaż w niektórych przypadkach wymaga wsparcia.

Ocena 5 (bdb): Student dokładnie definiuje zarządzanie międzyorganizacyjne i potrafi efektywnie stosować zasady, koncepcje oraz narzędzia w praktyce, wykazując szeroką wiedzę.

Umiejętności

Ocena 2 (ndst): Student nie potrafi realizować zarządzania międzyorganizacyjnego, nie radzi sobie z koordynowaniem działań.

Ocena 3 (dst): Student w ograniczonym stopniu potrafi zarządzać międzyorganizacyjnie, wymaga wsparcia w koordynacji działań.

Ocena 4 (db): Student posiada umiejętności zarządzania międzyorganizacyjnego, efektywnie współpracuje i wdraża metody zarządzania.

Ocena 5 (bdb): Student doskonale zarządza współpracą międzyorganizacyjną, skutecznie wdraża projekty i innowacje.

Kompetencje społeczne

Ocena 2 (ndst): Student nie dostrzega znaczenia profesjonalnych metod zarządzania międzyorganizacyjnego.

Ocena 3 (dst): Student w ograniczonym stopniu uznaje wagę profesjonalnych metod zarządzania, wymaga motywacji do pełnego zaangażowania.

Ocena 4 (db): Student uznaje wagę metod zarządzania, angażuje się w efektywną współpracę międzyorganizacyjną.

Ocena 5 (bdb): Student w pełni uznaje wagę profesjonalnych metod, angażuje się odpowiedzialnie w proces zarządzania i dba o jakość współpracy.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Etyczne problemy pracy socjalnej		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: Zajęcia kształcenia podstawowego	
Rok studiów: II		Semestr: 3	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 1		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	15	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: brak			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Celem zajęć jest pogłębienie u studenta refleksji nad moralną stroną działania człowieka, co przy pracy socjalnej może mieć decydujące znaczenie. W trakcie zajęć zwraca się uwagę na mogące się pojawić w pracy u pracownika socjalnego dylematy moralne czy aksjologiczne, wraz ze swoimi konsekwencjami. Wskazuje się niektóre próby ich rozwiązywania. Wiedza o uwarunkowaniach życia moralnego ma bowiem podstawowe znaczenie dla wychowania.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie			

W_01	w pogłębionym stopniu normy i reguły życia społecznego; wie, jakie podstawowe normy i reguły organizują struktury społeczne i instytucje, w szczególności w ramach systemu polityki społecznej i pomocy społecznej; wie, jakie prawa posiada klient pomocy społecznej	K_W08		
Umiejętności - potrafi				
U_01	dostrzegać i analizować dylematy etyczne w pracy socjalnej	K_U01		
U_02	w pogłębionym stopniu posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania ludzkich zachowań, diagnozowania i prognozowania sytuacji; analizować uwarunkowania kulturowe, polityczne, psychologiczne, prawne, gospodarcze sytuacji trudnych osób, rodzin, społeczności	K_U01		
Kompetencje społecznych - jest gotów do				
K_01	prawidłowego organizowania działania i stosowania zasad etyki zawodowej pracownika socjalnego	K_K03		
K_02	uznawania i poszanowania różnic punktów widzenia determinowanych odmiennym położeniem kulturowym i społecznym	K_K04		
TRZĘCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Ćwiczenia		
TP-01	Pojęcia i wiadomości wstępne: przedmiot, metoda i podział etyki; intelektualizm moralny i indywidualizm – problem realistycznego rozumienia etyki; cel w życiu człowieka i szczęście jako jego naczelną pobudkę; obowiązek czy szczęście?	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	referat, prezentacja multimedialna, aktywność w dyskusji
TP-02	Dobro i zło moralne: dobro jako cel wszelkiego dążenia; naczelną nakaz prawa naturalnego – „dobro należy czynić” i jego interpretacja; decyzja jako formalny element czynu i inklinacje naturalne jako materialne nakierowanie na dobro; przyczyny zła moralnego; okoliczności czynów ludzkich i ich wpływ na postępowanie moralne i jego ocenę.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	referat, prezentacja multimedialna, aktywność w dyskusji
TP-03	Sprawiedliwość współdzielcza: ogólne pojęcie sprawiedliwości, jej przedmiot i zróżnicowanie; obowiązki wynikające ze sprawiedliwości współdzielczej w rodzinie, Państwie, Narodzie, społeczności ogólnoludzkiej); wady związane ze sprawiedliwością współdzielczą.	wykład ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	referat, prezentacja multimedialna, aktywność w dyskusji
TP-04	Usprawnienie psychicznych władz człowieka: sprawności moralne, czyli cnoty; skłonności wrodzone, a sprawności nabyte; cnoty kardynalne – wyszczególnienie. Dylematy moralne i aksjologiczne. Wybrane próby ich rozwiązywania	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	referat, prezentacja multimedialna, aktywność w dyskusji

TP-05	Wybrane problemy metaetyczne: problem etyki niezależnej; problem poznawania wartości moralnych i ich źródeł, problem poznania normatywnego (powinności) i informacyjnego (ipsum scire); problem rozdzielenia prawa i moralności; kantowski problem przejścia od „jest” do „powinien”; kognitywizm i nonkognitywizm. Kodeks Etyczny Pracownika socjalnego	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	referat, prezentacja multimedialna, aktywność w dyskusji
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Olech, A. (2006). <i>Etos zawodowy pracowników socjalnych: Wartości, normy, dylematy etyczne</i> . Katowice: Wydawnictwo Naukowe "Śląsk".				
2. Anzenbacher, A. (2008). <i>Wprowadzenie do etyki</i> (J. Zychowicz, Trans.). Kraków: Wydawnictwo WAM.				
3. Bogucka, I., & Pietrzykowski, T. (2010). <i>Etyka w administracji publicznej</i> (2nd ed.). Warszawa: LexisNexis Polska				
Literatura uzupełniająca:				
1. Styczeń, T., & Merecki, J. (2007). <i>ABC etyki</i> . Lublin: Wydawnictwo KUL.				
2. Bauman, Z. (2012). <i>Etyka ponowoczesna</i> (J. Bauman & J. Tokarska-Bakir, Trans.). Warszawa: Wydawnictwo Aletheia.				
3. Bennett, J. T. (2006). <i>Etyka a rozwój gospodarczy</i> . Warszawa: Arwil.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności		Liczba godzin *		
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		15		
Praca własna studenta		10		
SUMA GODZIN:		25		
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
		Liczba punktów ECTS		
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPIŚANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 1		0,6
	Praca własna studenta			0,4
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;				
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:				
Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej	
ćwiczenia	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zaliczenia przygotowanie referatu i prezentacji	W_01, U_1,U_02, K_01, K_02	referat, prezentacja multimedialna, aktywność w dyskusji	
KRYTERIA OCENIANIA				

Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń:**Ocena kształtująca:**

Udział i zaangażowanie studenta w dyskusjach oraz zadaniach realizowanych podczas ćwiczeń, w tym analizach przypadków.

Przygotowanie prezentacji na wybrany temat.

Ocena podsumowująca:

Wystąpienie publiczne na forum grupy z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej na wybrany temat.

Ocena niedostateczna (2.0) – Student nie uczestniczy aktywnie w dyskusji lub nie potrafi rzeczowo argumentować swojego stanowiska. Nie odnosi się do literatury przedmiotu ani do wypowiedzi innych uczestników. Nie wykazuje umiejętności aktywnego słuchania.

Ocena dostateczna (3.0) – Student podejmuje próbę udziału w dyskusji, jednak jego argumentacja jest powierzchowna i nie zawsze poparta literaturą przedmiotu. W ograniczonym stopniu odnosi się do wypowiedzi innych uczestników. Wykazuje podstawowe umiejętności aktywnego słuchania.

Ocena dobra (4.0) – Student aktywnie uczestniczy w dyskusji, używając argumentów popartych literaturą przedmiotu. Wykazuje umiejętność analizy problemów etycznych, odnosi się do wypowiedzi innych i prezentuje swoje stanowisko w sposób logiczny i spójny.

Ocena bardzo dobra (5.0) – Student wyróżnia się wysokim poziomem merytorycznym wypowiedzi. Jego argumentacja jest głęboka, dobrze ugruntowana w literaturze przedmiotu i ukazuje szeroką perspektywę analizowanych problemów etycznych. Aktywnie słucha, wnikliwie odnosi się do wypowiedzi innych uczestników i wnosi istotny wkład w rozwój dyskusji

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Etyczne wyzwania w zawodzie pracownika socjalnego		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: Zajęcia kształcenia podstawowego	
Rok studiów: II		Semestr: 3	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 1		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	15	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: brak			
<p>Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Celem zajęć jest zapoznanie studentów z kluczowymi zagadnieniami etycznymi w pracy pracownika socjalnego, umożliwienie im zrozumienia i krytycznego rozważenia dylematów etycznych oraz przygotowanie do podejmowania świadomych decyzji zawodowych w oparciu o zasady etyki zawodowej. Zajęcia mają na celu rozwijanie umiejętności analizy sytuacji zawodowych z perspektywy etycznej, a także naukę rozwiązywania problemów etycznych, które mogą pojawić się w pracy z osobami w trudnej sytuacji życiowej.</p>			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)	
Wiedzy - zna i rozumie				
W_01	w pogłębionym stopniu zna i rozumie podstawowe zasady etyki zawodowej pracownika socjalnego.		K_W08	
Umiejętności - potrafi				
U_01	rozpoznać i analizować dylematy etyczne pojawiające się w pracy socjalnej.		K_U01	
U_02	w pogłębionym stopniu potrafi rozwiązywać problemy etyczne z zachowaniem profesjonalizmu i w poszanowaniu godności osoby, której pomoc jest udzielana.		K_U01	
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_01	prawidłowego organizowania działania i stosowania zasad etyki zawodowej pracownika socjalnego		K_K03	
K_02	stosowania norm zawartych w Kodeksie Etyki Zawodowego Pracownika Socjalnego.		K_K04	
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Ćwiczenia		
TP-01	Wstęp do etyki zawodowej pracownika socjalnego. Definicja etyki zawodowej i jej znaczenie w pracy socjalnej. Kodeks Etyki Zawodowego Pracownika Socjalnego – cele, zasady, zastosowanie. Rola etyki w pomaganiu osobom w trudnej sytuacji życiowej.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	referat, prezentacja multimedialna, aktywność w dyskusji
TP-02	Podstawowe zasady etyczne w pracy socjalnej. Poszanowanie godności osoby. Poufność i tajemnica zawodowa. Bezstronność, obiektywizm i odpowiedzialność. Szacunek dla autonomii klienta i jego decyzji.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	referat, prezentacja multimedialna, aktywność w dyskusji
TP-03	Dylematy etyczne w pracy socjalnej. Przykłady dylematów etycznych w pracy pracownika socjalnego. Wyzwania związane z konfliktem między dobrem jednostki a społeczeństwa. Praca w warunkach ograniczonych zasobów i braku pełnej autonomii. Dylematy związane z interwencjami w sytuacjach kryzysowych.	wykład ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	referat, prezentacja multimedialna, aktywność w dyskusji

TP-04	Relacja z klientem w kontekście etycznym. Zasady współpracy z klientem w duchu zaufania i wzajemnego szacunku. Granice i profesjonalizm w relacji pracownik socjalny – klient. Podejmowanie decyzji w imieniu klienta – kiedy interwencja jest uzasadniona, a kiedy nie.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	referat, prezentacja multimedialna, aktywność w dyskusji
TP-05	Superwizja i etyka. Rola superwizji w rozwiązywaniu dylematów etycznych. Mechanizmy wsparcia dla pracowników socjalnych w trudnych sytuacjach zawodowych. Dbłość o własne granice emocjonalne i psychiczne w pracy socjalnej.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	referat, prezentacja multimedialna, aktywność w dyskusji
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
<ul style="list-style-type: none"> ● Olech, A. (2006). <i>Etos zawodowy pracowników socjalnych: Wartości, normy, dylematy etyczne</i>. Katowice: Wydawnictwo Naukowe "Śląsk". ● Anzenbacher, A. (2008). <i>Wprowadzenie do etyki</i> (J. Zychowicz, Trans.). Kraków: Wydawnictwo WAM. ● Bogucka, I., & Pietrzykowski, T. (2010). <i>Etyka w administracji publicznej</i> (2nd ed.). Warszawa: LexisNexis Polska 				
Literatura uzupełniająca:				
<ul style="list-style-type: none"> ● Styczeń, T., & Merecki, J. (2007). <i>ABC etyki</i>. Lublin: Wydawnictwo KUL. ● Bauman, Z. (2012). <i>Etyka ponowoczesna</i> (J. Bauman & J. Tokarska-Bakir, Trans.). Warszawa: Wydawnictwo Aletheia. ● Bennett, J. T. (2006). <i>Etyka a rozwój gospodarczy</i>. Warszawa: Arwil. 				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności		Liczba godzin *		
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		15		
Praca własna studenta		10		
SUMA GODZIN:		25		
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
		Liczba punktów ECTS		
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPIŚANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 1		0,6
	Praca własna studenta			0,4
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;				
OPIS PRACY WŁASNJE STUDENTA:				

Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
ćwiczenia	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zaliczenia przygotowanie referatu i prezentacji	W_01, U_1,U_02, K_01, K_02	referat, prezentacja multimedialna, aktywność w dyskusji

KRYTERIA OCENIANIA

Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń:

Ocena kształtująca:

Udział i zaangażowanie studenta w dyskusjach oraz zadaniach realizowanych podczas ćwiczeń, w tym analizach przypadków.

Przygotowanie prezentacji na wybrany temat.

Ocena podsumowująca:

Wystąpienie publiczne na forum grupy z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej na wybrany temat.

Ocena niedostateczna (2.0) – Student nie uczestniczy aktywnie w dyskusji lub nie potrafi rzeczowo argumentować swojego stanowiska. Nie odnosi się do literatury przedmiotu ani do wypowiedzi innych uczestników. Nie wykazuje umiejętności aktywnego słuchania.

Ocena dostateczna (3.0) – Student podejmuje próbę udziału w dyskusji, jednak jego argumentacja jest powierzchowna i nie zawsze poparta literaturą przedmiotu. W ograniczonym stopniu odnosi się do wypowiedzi innych uczestników. Wykazuje podstawowe umiejętności aktywnego słuchania.

Ocena dobra (4.0) – Student aktywnie uczestniczy w dyskusji, używając argumentów popartych literaturą przedmiotu. Wykazuje umiejętność analizy problemów etycznych, odnosi się do wypowiedzi innych i prezentuje swoje stanowisko w sposób logiczny i spójny.

Ocena bardzo dobra (5.0) – Student wyróżnia się wysokim poziomem merytorycznym wypowiedzi. Jego argumentacja jest głęboka, dobrze ugruntowana w literaturze przedmiotu i ukazuje szeroką perspektywę analizowanych problemów etycznych. Aktywnie słucha, wnikliwie odnosi się do wypowiedzi innych uczestników i wnosi istotny wkład w rozwój dyskusji

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Diagnoza rodziny w pracy socjalnej		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: Zajęcia kształcenia podstawowego	
Rok studiów: II		Semestr: 3	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 3		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
<ul style="list-style-type: none"> • wiedza – zna podstawową terminologię z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla pracy socjalnej • umiejętności – potrafi w podstawowym stopniu wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i sposobów, • kompetencje społeczne – prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego oraz prawidłowym przeprowadzaniem diagnozy rodziny, 			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć:			
<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami z zakresu diagnozy rodziny w pracy socjalnej • zapoznanie studentów z narzędziami służącymi do przeprowadzania diagnozy rodziny w pracy socjalnej • zapoznanie studentów ze sposobami diagnozowania rodziny a także metodami inicjowania działań na rzecz realizacji programów wspierających rodzinę. 			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie			

W_01	w pogłębionym stopniu podstawowe pojęcia z zakresu pracy socjalnej; posiada pogłębioną wiedzę z zakresu pracy socjalnej, pomocy społecznej obejmującą współczesne teorie i nowe tendencje, która umożliwi zrozumienie specyfiki pracy socjalnej z rodziną	K_W01		
W_02	dysponuje pogłębioną wiedzą z zakresu rozwoju społecznego człowieka	K_W03		
Umiejętności – potrafi				
U_01	w pogłębionym stopniu, posługując się nomenklaturą oraz koncepcjami teoretycznymi używanymi w pracy socjalnej, dokonywać analizy ludzkich motywów i wzorów zachowań. Umiejętnie diagnozuje problemy i sytuacje trudne występujące w rodzinie	K_U02		
U_02	w pogłębionym stopniu adekwatnie wdrażać metody i sposoby przeprowadzania diagnozy rodziny	K_U04		
Kompetencje społecznych - jest gotów do				
K_01	współpracy z rodziną i instytucjami w procesie terapeutycznym	K_K04		
K_02	zastosowania kompleksowych i optymalnych form pomocy rodzinie	K_K05		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Wykład		
TP-01	Diagnoza i diagnozowanie – zbliżenie definicyjne: pojęcie diagnozy, zasady diagnozy, modele i strategie.	wykład	wykład podający, wykład problemowy,	egzamin pisemny
TP_02	Rodzina w perspektywie diagnostycznej. Zakresy poznania – diagnoza rodziny a rozumienie rodziny – zasady diagnozy rodziny – strategie diagnostyczne – typologie rodziny. Etyczne podstawy interwencji pracownika socjalnego.	wykład	wykład podający, wykład problemowy,	egzamin pisemny
TP-03	Diagnoza rodziny w ujęciu systemowym. Systemowe rozumienie rodziny w diagnozie – wybrane modele i podejścia diagnostyczne - model kołowy Olsona Diagnoza społeczna rodziny i jej podstawowe narzędzia Aspekty diagnozy społecznej – psychospołeczny, socjologiczny i statystyczno – ekonomiczny.	wykład	wykład podający, wykład problemowy,	egzamin pisemny

TP-04	Diagnoza w pomocy społecznej i pracy socjalnej. Metody, techniki i narzędzia diagnozy w pracy socjalnej. Wywiad środowiskowy - narzędzie diagnozy społecznej w pracy socjalnej. Test jako specyficzne narzędzie poznawcze w pedagogice i psychologii.	wykład	wykład podający, wykład problemowy,	egzamin pisemny
TP-05	Diagnozowanie potrzeb osób indywidualnych. Diagnozowanie potrzeb grup, rodzin i organizacji. Diagnoza zasobów rodziny. Pojęcie zasobów rodzinnych – typologie zasobów rodzinnych – zasoby rodzinne w diagnostyce.. Metoda prowadzenia indywidualnego przypadku (case work) – istota, etapy postępowania, modele interwencji / psychospołeczny, problemowy, strukturalny, systemowy / oraz zakres interwencji kryzysowej w tej metodzie.	wykład	wykład podający, wykład problemowy,	egzamin pisemny
		ćwiczenia		
TP-06	Teoria pracy socjalnej jako źródło modeli metod pracy w środowisku zamieszkania: Metoda pracy grupowej (<i>group work</i>) – istota, modele pracy grupowej, fazy oraz typologie grup pomocowych, praca w zespole specjalistów (<i>team work</i>).metoda organizowania społeczności lokalnej (<i>community organization, community work</i>) – istota metody oraz techniczny schemat postępowania metodycznego.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	przygotowanie referatu, prezentacji multimedialnej, wypowiedzi ustne studentów
TP-07	Diagnoza rodziny a pracownik socjalny – praca w środowisku lokalnym. Umiejętności i role pracownika socjalnego podczas pracy z rodziną: badacz - diagnosta, badacz – strateg; diagnosta — ekspert, diagnosta – badacz. Obszary, etapy, cechy diagnozy rodziny. Reguły diagnozy rodziny w pracy socjalnej.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	przygotowanie referatu, prezentacji multimedialnej, wypowiedzi ustne studentów
TP-08	Poznanie wybranych środowisk poddawanych rozpoznaniu diagnostycznemu. Rodzina, środowisko lokalne, instytucje opiekuńczo-wychowawcze i resocjalizacyjne. Koncepcje i środki diagnozowania środowiska rodzinnego, z uwzględnieniem funkcjonowania rodziny.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	przygotowanie referatu, prezentacji multimedialnej, wypowiedzi ustne studentów

TP-09	Sporządzanie diagnozy społeczno-pedagogicznej, definiowanie potrzeb osób indywidualnych oraz rodziny Na podstawie analizy wielowymiarowej wybranego przypadku problemowego, planowanie wsparcia i prezentacja na forum grupy.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	przygotowanie referatu, prezentacji multimedialnej, wypowiedzi ustne studentów
-------	---	-----------	---	--

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

1. Jarosz, E. (2005). Kompetencje diagnostyczne w pracy socjalnej – szkic do problemów diagnozy rodziny. In B. Kromolicka (Ed.), *Praca socjalna w organizacjach pozarządowych. Z problemów dziania i kształcenia*. Wydawnictwo Edukacyjne Akapit. Toruń
2. Biernat, T., Kuziak, K., & Malinowski, J. (Eds.). (2016). *Rodzina w pracy socjalnej. Pomoc w sytuacjach trudnych i kryzysowych*. Akapit, Toruń.
3. Krasiejko, I. (2016). *Praca socjalna w praktyce asystenta rodziny*. Wydawnictwo Śląsk, Wrocław.

Literatura uzupełniająca:

1. Faliszek, K. (2005). Diagnoza w pomocy społecznej i pracy socjalnej – wyzwania dla edukacji i polityki aktywizacji. W K. Piątek & K. Szymańska-Zybertowicz (Eds.), *Profilaktyka pracy socjalnej. Nowy paradygmat czy niedokończona zadanie?* (s. xx-xx). Wydawnictwo Naukowe Akapit.
2. Matyjas, B. (Ed.). (2007). *Rodzina jako środowisko pracy socjalnej. Teoria i praktyka*. Wydawnictwo Akademii Świętokrzyskiej.
3. Pawlas-Czyż, S. (Ed.). (2007). *Praca socjalna wobec współczesnych problemów społecznych*. Akapit
4. Krasiejko, I. (2010). *Metodyka działania asystenta rodzinnego. Podejście Skoncentrowane na Rozwiązaniach w pracy socjalnej*. Wydawnictwo Naukowe Śląsk.
5. Andrzejewski, M. (1999). *Prawna ochrona rodziny*. Wydawnictwo Szkoły Wyższej im. W. W. W. S. P.

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	30
Praca własna studenta	45
SUMA GODZIN:	75

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 3	1,2
	Praca własna studenta		1,8

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNJE STUDENTA:

Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
wykład	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do egzaminu	W_01, W_02, K_01	egzamin pisemny
ćwiczenia	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zajęć, przygotowanie prezentacji, przygotowanie referatu na zadany temat	U_01, U_02, K_01, K_02	przygotowanie referatu, prezentacji multimedialnej, wypowiedzi ustne studentów

KRYTERIA OCENIANIA

Forma i warunki zaliczenia wykładów:

Ocena kształtująca:

Obserwacja zachowań studenta podczas wykładów.

Ocena podsumowująca:

Zajęcia kończą się egzaminem pisemnym w formie testu.

Test obejmuje zagadnienia prezentowane na wykładach oraz literaturę zleconą do samodzielnego opracowania.

Student uzyskuje ocenę adekwatną do liczby zdobytych punktów procentowych ze 100% punktów możliwych do zdobycia:

100% - 91% ogólnej liczby punktów – ocena bardzo dobra (5,0)

90%-81% ogólnej liczby punktów – ocena plus dobra (4,5)

80%-71% ogólnej liczby punktów – ocena dobra (4,0)

70%-61% ogólnej liczby punktów – ocena plus dostateczna (3,5)

60% - 51% ogólnej liczby punktów – ocena dostateczna (3,0)

Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń:

Ocena kształtująca:

Bieżąca ocena odpowiedzi ustnych, prezentacji oraz aktywności studenta w trakcie zajęć.

Ocena podsumowująca:

Przedłożenie i wygłoszenie / zaprezentowanie przez studenta referatu / prezentacji we wskazanym przez nauczyciela terminie.

Wiedza

Ocena 2 (niedostateczna) – Student nie potrafi scharakteryzować pojęcia diagnozy rodziny ani podstawowych zasad, koncepcji, podejść, metod i narzędzi wykorzystywanych w jej przeprowadzaniu.

Ocena 3 (dostateczna) – Student w ograniczonym stopniu potrafi scharakteryzować pojęcie diagnozy rodziny oraz podstawowe zasady, koncepcje, podejścia, metody i narzędzia wykorzystywane w jej przeprowadzaniu (min. 50%).

Ocena 4 (dobra) – Student poprawnie charakteryzuje pojęcie diagnozy rodziny oraz podstawowe zasady, koncepcje, podejścia, metody i narzędzia wykorzystywane w diagnozie rodziny (min. 65%).

Ocena 5 (bardzo dobra) – Student dokładnie i wyczerpująco charakteryzuje pojęcie diagnozy rodziny oraz podstawowe zasady, koncepcje, podejścia, metody i narzędzia wykorzystywane w jej przeprowadzaniu (min. 75%).

Umiejętności

Ocena 2 (niedostateczna) – Student nie posiada elementarnych umiejętności w zakresie realizacji diagnozy rodziny.

Ocena 3 (dostateczna) – Student w ograniczonym stopniu posiada elementarne umiejętności w zakresie realizacji diagnozy rodziny.

Ocena 4 (dobra) – Student posiada umiejętności umożliwiające realizację diagnozy rodziny.

Ocena 5 (bardzo dobra) – Student wykazuje wysokie umiejętności w zakresie realizacji diagnozy rodziny.

Kompetencje społeczne

Ocena 2 (niedostateczna) – Student nie dostrzega wagi i znaczenia profesjonalnej diagnozy rodziny.

Ocena 3 (dostateczna) – Student w ograniczonym stopniu uznaje wagę i znaczenie profesjonalnej diagnozy rodziny.

Ocena 4 (dobra) – Student uznaje wagę i znaczenie profesjonalnej diagnozy rodziny.

Ocena 5 (bardzo dobra) – Student w pełni dostrzega wagę i znaczenie profesjonalnej diagnozy rodziny.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Opieka paliatywno-hospicyjna		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: Zajęcia kształcenia podstawowego	
Rok studiów: II		Semestr: 3	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 3		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
<ul style="list-style-type: none"> – wiedza – zna podstawową terminologię z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla pracy socjalnej – umiejętności – potrafi w podstawowym stopniu wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informację z wykorzystaniem różnych źródeł i sposobów, – kompetencje społeczne – prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego 			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Celem zajęć jest zapoznanie studentów z wiedzą dotyczącą opieki paliatywno-hospicyjnej, problematyką umierania i śmierci, przeżywaniem straty i żałoby.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie			

W_01	w pogłębionym stopniu pojęcia i terminy z zakresu problematyki opieki paliatywno-hospicyjnej	K_W07		
W_02	w pogłębionym stopniu posiada uporządkowaną wiedzę o sytuacji człowieka terminalnie chorego.	K_W09		
W_03	ma pogłębioną wiedzę o strukturach i funkcjach organizacji zespołu interdyscyplinarnego w opiece terminalnej.	K_W10		
Umiejętności - potrafi				
U_01	w pogłębionym stopniu scharakteryzować wsparcie hospicyjne, jego przebieg i trudności z nim związane, potrafi wskazać założenia ruchu hospicyjnego i opieki paliatywnej oraz ocenić ich efektywność.	K_U01		
U_02	w pogłębionym stopniu posługiwać się poprawną terminologią oraz zasadami komunikacji dotyczącymi opieki paliatywnej	K_U04		
Kompetencje społecznych - jest gotów do				
K_01	ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań na rzecz osób u kresu życia	K_K02		
K_02	dobierania formy pomocy osobie chorej i jej rodzinie, jest chętny do woluntarnej pomocy osobom terminalnie chorym i ich rodzinom oraz animuje tę pomoc.	K_K04		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		wykład		
TP-01	Zagadnienia definicyjne dotyczące obszaru opieki paliatywnej i hospicyjnej. Zasady ładu społecznego jako podstawa realizacji założeń ruchu hospicyjnego.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny, obserwacja studenta podczas zajęć.
TP-02	Geneza i rozwój ruchu hospicyjnego. Współczesny ruch hospicyjny w Polsce. Sytuacje graniczne w życiu człowieka.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny, obserwacja studenta podczas zajęć.
TP-03	Rola i zadania pracownika socjalnego wobec chorego w terminalnym stadium choroby. Rola i zadania pracownika socjalnego wobec rodziny podopiecznego hospicjum.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny, obserwacja studenta podczas zajęć.
		ćwiczenia		

TP-04	Szpital, dom i hospicjum jako miejsca opieki paliatywno-hospicyjnej. Zespół interdyscyplinarny w opiece terminalnej - ćwiczenia. Aspekty medyczno-pielęgnacyjne opieki paliatywno-hospicyjnej (case study).	ćwiczenia	analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków- ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	Zaliczenie, referat, prezentacja obserwacja studenta podczas zajęć.
TP-05	Praca socjalna w służbie terminalnie chorym i ich bliskim.	ćwiczenia	analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków- ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	Zaliczenie, referat, prezentacja obserwacja studenta podczas zajęć.
TP-06	Wsparcie duchowo-religijne chorych i ich rodzin.	ćwiczenia	analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków- ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	Zaliczenie, referat, prezentacja obserwacja studenta podczas zajęć.
TP-07	Psychopedagogiczne aspekty choroby przewlekłej	ćwiczenia	analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków- ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	Zaliczenie, referat, prezentacja obserwacja studenta podczas zajęć.

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

1. Walden-Gałuszko, K. de (Ed.). (2006). *Podstawy opieki paliatywnej*. Warszawa: Wydawnictwo.
2. Krakowiak, P. (2011). Praca socjalna w opiece u kresu życia na świecie i możliwości jej rozwoju w Polsce. *Pielęgniarstwo i Zdrowie Publiczne*, 1(3), 23-31.
3. Rejman, K., Rogalski, A., Kłos, A., & Tomaszewska, K. (2021). *Praca socjalna w opiece paliatywno-hospicyjnej*. Jarosław: Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Techniczno-Ekonomicznej w Jarosławiu.
4. Sułek, A. (2010). Wsparcie w żałobie wyzwaniem dla pracy socjalnej. W J. Stala (Ed.), *Przestrzenie pracy socjalnej* (pp. 45-58). Tarnów: Wydawnictwo Biblios.

Literatura uzupełniająca:

1. Krakowiak, P., & Starkel, E. (2011). Społeczne potrzeby i pomoc socjalna przewlekle chorym i ich rodzinom. P. Krakowiak, D. Krzyżanowski, & A. Modlińska (Eds.), *Przewlekle chore w domu* (s. 45-60). Gdańsk: Fundacja Lubie Pomagać.
2. Krakowiak, P., Paczkowska, A., & Starkel, E. (2010). Praca socjalna w służbie terminalnie chorym i ich bliskim w opiece paliatywno-hospicyjnej. W J. Binnebesel et al. (Eds.), *Pozamedyczne aspekty opieki paliatywno-hospicyjnej* (s. 120-135). Gdańsk: Wydawnictwo.
3. Krakowiak, P., & Starkel, E. (2012). Wsparcie społeczne i pomoc socjalna dla przewlekle chorego dziecka i jego bliskich. W J. Binnebesel et al. (Eds.), *Przewlekle chore dziecko w domu. Poradnik dla rodziny i opiekunów* (s. 90-105). Gdańsk: Wydawnictwo.
4. Smolińska-Theiss, B. (2005). Modele pracy socjalnej – między rodziną a organizacją i instytucją. W B. Kromolicka (Ed.), *Praca socjalna w organizacjach pozarządowych. Z problemów działania i kształcenia* (s. 75-90). Toruń: Akapit.
5. Piłkuła, N. (2013). Holistyczne wsparcie w opiece hospicyjnej. W J. Stela (Ed.), *Człowiek wobec bólu, cierpienia i śmierci* (s. 150-165). Kraków: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	30
Praca własna studenta	45

SUMA GODZIN:		75	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPIŚNANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 3	1,2
	Praca własna studenta		1,8
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
wykład	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do egzaminu,	W_01, W_02, W_03	egzamin pisemny
ćwiczenia	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zajęć, przygotowanie referatu i prezentacji oparciu o dostarczony materiał a następnie prezentacja go na zajęciach.	U_01, U_02, K_01, K_02	referat, prezentacja, wypowiedzi ustne studentów
KRYTERIA OCENIANIA			
<p>Forma i warunki zaliczenia <u>wykładów</u>:</p> <p>Ocena kształtująca: Obserwacja zachowań studenta podczas wykładów.</p> <p>Ocena podsumowująca: Zajęcia kończą się egzaminem pisemnym w formie testu. Test obejmuje zagadnienia prezentowane na wykładach oraz literaturę zleconą do samodzielnego opracowania. Student uzyskuje ocenę adekwatną do liczby zdobytych punktów procentowych ze 100% punktów możliwych do zdobycia: 100% - 91% ogólnej liczby punktów – ocena bardzo dobra (5,0) 90%-81% ogólnej liczby punktów – ocena plus dobra (4,5) 80%-71% ogólnej liczby punktów – ocena dobra (4,0) 70%-61% ogólnej liczby punktów – ocena plus dostateczna (3,5) 60% - 51% ogólnej liczby punktów – ocena dostateczna (3,0)</p> <p>Forma i warunki zaliczenia <u>ćwiczeń</u>:</p> <p>Ocena kształtująca: Ocena bieżąca obejmująca odpowiedzi ustne, aktywność studenta na zajęciach.</p> <p>Ocena podsumowująca: Przedłożenie i wygłoszenie / zaprezentowanie przez studenta referatu / prezentacji we wskazanym przez nauczyciela terminie. Student podczas zajęć praktycznych, pod opieką nauczyciela, wykonuje zadania związane z opieką paliatywno-hospicyjną. W szczególności rozwija umiejętności praktyczne, takie jak: identyfikacja potrzeb pacjentów i ich rodzin, rozpoznawanie problemów zdrowotnych i psychospołecznych, planowanie i realizacja działań opiekuńczych oraz współpraca z zespołem terapeutycznym. Nauczyciel ocenia efekty kształcenia poprzez obserwację studenta podczas wykonywania czynności opiekuńczych, analizy przypadków, pracy w grupach oraz udziału w dyskusjach i prezentacjach. Ocena końcowa obejmuje średnią ocen uzyskanych za wiedzę teoretyczną, umiejętności praktyczne oraz kompetencje społeczne, takie jak empatia, komunikacja z pacjentem i jego rodziną oraz współpraca w zespole interdyscyplinarnym.</p>			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Możliwe jest prowadzenie wykładów z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Planowanie pracy socjalnej w instytucjach pomocy społecznej		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: Zajęcia kształcenia podstawowego	
Rok studiów: II		Semestr: 4	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 1		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	15	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
<ul style="list-style-type: none"> – wiedza – zna podstawową terminologię z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla pracy socjalnej w instytucjach opieki społecznej – umiejętności – potrafi w podstawowym stopniu wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informację z wykorzystaniem różnych źródeł i sposobów – kompetencje społeczne – prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego 			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć:			
<ul style="list-style-type: none"> – zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami z planowania pracy socjalnej w instytucjach opieki społecznej – zapoznanie studentów ze sposobami rozwiązywania problemów pracy socjalnej w instytucjach opieki społecznej – zapoznanie studentów ze sposobami planowania i realizacji pracy socjalnej w instytucjach opieki społecznej 			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)

Wiedzy - zna i rozumie				
W_01	w pogłębionym stopniu pojęcia z zakresu pracy socjalnej; posiada pogłębioną wiedzę z zakresu pracy socjalnej, pomocy społecznej obejmującą współczesne teorie i nowe tendencje, która umożliwia zrozumienie specyfiki pracy socjalnej w instytucjach opieki społecznej.	K_W11		
W_02	ma pogłębioną wiedzę dotyczącą obszarów pracy socjalnej w instytucjach opieki społecznej oraz możliwościach jej realizowania.	K_W11		
Umiejętności - potrafi				
U_01	umiejętnie diagnozować problemy pracy socjalnej w instytucjach opieki społecznej	K_U02		
U_02	adekwatnie wdrażać sposoby rozwiązywania problemów pracy socjalnej w instytucjach opieki społecznej	K_U04		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_01	współpracy z instytucjami w procesie terapeutycznym oraz rozpoznawania sieci instytucji ukierunkowanych na pomoc socjalną w środowisku lokalnym	K_K04		
K_02	zastosowania kompleksowych i optymalnych form pracy socjalnej w instytucjach opieki społecznej oraz rozpoznanie potrzeb w zakresie współpracy i koordynacji działań pomiędzy różnymi instytucjami w zakresie pracy socjalnej	K_K02		
TRĘŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		ćwiczenia		
TP-01	Instytucje pomocy społecznej jako nieodłączny element polityki społecznej państwa. Pojęcie instytucji społecznej i jej miejsce w systemie społecznym i pomocowym. Podstawowe zagadnienia związane z funkcjonowaniem pomocy społecznej (funkcje, zadania, miejsce w systemie pomocy społecznej). Struktura systemu pomocy społecznej w kontekście zadań społecznych. Uwarunkowania prawne, społeczne i ekonomiczne funkcjonowania publicznych i niepublicznych instytucji pomocy społecznej. Cele i zadania wybranych instytucji publicznych pomocy społecznej.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	zaliczenie pisemne referat, prezentacja, aktywność w dyskusji
TP-02	Struktura systemu pomocy społecznej w kontekście zadań społecznych i problemów społecznych. Instytucje niepubliczne wspierające działalność z zakresu pomocy społecznej. Spółdzielnia socjalna jako specyficzna forma ekonomii społecznej. Przykłady funkcjonowania organizacji pozarządowych.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	zaliczenie pisemne referat, prezentacja, aktywność w dyskusji

TP-03	Institucje pomocy i opieki społecznej: ośrodek pomocy społecznej, powiatowe centrum pomocy, społecznej regionalny ośrodek polityki społecznej.	wykład ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	zaliczenie pisemne referat, prezentacja, aktywność w dyskusji
TP-04	Institucje pomocy i opieki społecznej: instytucje pieczy zastępczej: placówka opiekuńczo-wychowawcza, rodzinny dom dziecka, rodziny zastępcze (spokrewnione i niespokrewnione).	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	zaliczenie pisemne referat, prezentacja, aktywność w dyskusji
TP-05	Institucje pomocy i opieki społecznej: placówki poradnictwa specjalistycznego, ośrodki adopcyjne, ośrodki interwencji kryzysowej domy pomocy społecznej, organizacje pozarządowe.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	zaliczenie pisemne referat, prezentacja, aktywność w dyskusji
TP-06	Społeczne uwarunkowania wywiadu kwestionariuszowego	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	zaliczenie pisemne referat, prezentacja, aktywność w dyskusji

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

- Gajek, K. (2022). Wywiad narracyjny w badaniach w pracy socjalnej: Diagnozowanie problemów biograficznych i społecznych w zawodzie pracownika socjalnego. *Social Work / Praca Socjalna*, 37(4), 131-149.
- Krajewska, B. (2010). *Institucje wsparcia rodziny i dziecka*. Kraków: Wydawnictwo.
- Sadowska-Snarska, C. (2007). *System instytucjonalnej opieki nad dzieckiem w aspekcie godzenia życia zawodowego z rodzinnym*. Białystok: Wydawnictwo.

Literatura uzupełniająca:

- Maciejko, W. (2008). *Institucje pomocy społecznej*. Warszawa: Wydawnictwo PZWL
- Jachowicz, A. (2011). *Funkcjonowanie pomocy społecznej. Wybrane problemy*. Dąbrowa Górnicza:
- Wołk, Z. (Ed.). (2003). *Institucje pomocy w służbie ludziom*. Zielona Góra: Wydawnictwo.
- Fabiś, A. (Ed.). (2007). *Institucjonalne wsparcie seniorów – rozwiązania polskie i zagraniczne*. Bielsko-Biała:

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	15
Praca własna studenta	10
SUMA GODZIN:	25

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 1	0,6
	Praca własna studenta		0,4

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
Ćwiczenia	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zaliczenia przygotowanie referatu i prezentacji	W_01, W_02, U_01, U_02, K_01, K_02	zaliczenie pisemne referat, prezentacja, aktywność w dyskusji

KRYTERIA OCENIANIA

Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń

Ocena kształtująca:

Przedłożenie i wygłoszenie / zaprezentowanie przez studenta referatu / prezentacji we wskazanym przez nauczyciela terminie. Praca powinna zawierać analizę problematyki związanej z planowaniem pracy socjalnej w instytucjach pomocy społecznej, w tym:

- Cele i metody planowania pracy socjalnej,
- Organizację pracy w instytucjach pomocy społecznej,
- Przykłady dobrych praktyk,
- Wyzwania i bariery w planowaniu pracy socjalnej.

Udział w dyskusjach, analiza przypadków i angażowanie się w zadania praktyczne

Ocena podsumowująca:

Zaliczenie na ocenę w formie pisemnej

Przystąpienie do kolokwium pisemnego obejmującego zagadnienia realizowane w trakcie ćwiczeń.

Uzyskanie oceny pozytywnej – co najmniej dostatecznej (tj. minimum 51% poprawnych odpowiedzi).

Student w trakcie zajęć potrafi prowadzić merytoryczną dyskusję na tematy związane z planowaniem pracy socjalnej w instytucjach pomocy społecznej, uwzględniając różne perspektywy i podejścia. W trakcie rozmów potrafi wykorzystywać wiedzę z literatury przedmiotu oraz aktywnie angażować się w dyskusję, słuchając innych uczestników i odnosząc się do ich argumentów w sposób konstruktywny.

Nauczyciel prowadzący zajęcia monitoruje efekty uczenia się, obserwując studenta podczas realizacji zadań związanych z planowaniem pracy socjalnej. Oceny dokonuje na podstawie umiejętności praktycznych oraz sposobu przetwarzania zdobytej wiedzy teoretycznej.

Ocena końcowa jest średnią ocen z wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, które student wykazuje w kontekście planowania pracy socjalnej w instytucjach pomocy społecznej.

Ocena końcowa jest wynikiem kompleksowej oceny zaangażowania studenta w kurs, obejmując zarówno aspekt teoretyczny (wiedza o metodach i narzędziach planowania pracy socjalnej), jak i praktyczny (umiejętność zastosowania tej wiedzy w pracy z klientem oraz w środowisku instytucjonalnym).

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość.

C. ZAJĘCIA KSZTAŁCENIA KIERUNKOWEGO

- 22. Wprowadzenie do usług społecznych
- 23. Ekonomia społeczna
- 24. Finanse i administracja publiczna
- 25. Superwizja w pracy socjalnej
- 26. Współczesne podejścia do praktyki pracy socjalnej
- 27. Formy opieki nad osobą starszą i z niepełnosprawnością
- 28. Formy aktywności osób starszych
- 29a. Praca socjalna w ochronie zdrowia
- 29b. Praca socjalna z uchodźcami i migrantami
- 30. Proseminarium
- 31. Projekt socjalny w pomocy społecznej
- 32a. System prawny pomocy społecznej
- 32b. Zabezpieczenie społeczne i system prawny

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Wprowadzenie do usług społecznych		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: Zajęcia kształcenia kierunkowego	
Rok studiów: I		Semestr: 1	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 1		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	15	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
<ul style="list-style-type: none"> – podstawowe pojęcia z socjologii, psychologii społecznej oraz politologii – warto, aby studenci orientowali się w bieżących kwestiach społecznych, takich jak bezdomność, uzależnienia, przemoc domowa czy problemy związane z migracją. 			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Celem zajęć jest przekazanie wiedzy o najważniejszych cechach usług społecznych oraz ich znaczeniu w kontekście aktualnych paradygmatów polityki społecznej			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie			

W_01	ma pogłębioną wiedzę o porządku społecznym i systemie aksjonormatywnym, w tym o obyczajach, regulacjach i prawach organizujących życie społeczne	K_W06
W_02	w pogłębionym stopniu wykazuje wiedzę o genezie, funkcjonowaniu i przemianach norm i wartości oraz sposobach dostosowania ludzi do obowiązujących w społeczeństwie reguł	K_W08
W_03	w pogłębionym stopniu procesy formowania się i przekształcania instytucji, struktur i systemów społecznych	K_W10

TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA

Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Wykład		
TP-01	Istota zabezpieczenia społecznego. Współczesne koncepcje polityki społecznej a usługi społeczne	wykład	wykład podający, wykład problemowy, dyskusja	zaliczenie pisemne na ocenę obserwacja studenta podczas zajęć
TP-02	Definicje, cechy, wymiary oraz klasyfikacja usług społecznych.	wykład	wykład podający, wykład problemowy, dyskusja	zaliczenie pisemne na ocenę obserwacja studenta podczas zajęć
TP-03	Trzy podejścia do usług w polityce społecznej. Szerokie i wąskie znaczenie usług w polityce społecznej	wykład	wykład podający, wykład problemowy, dyskusja	zaliczenie pisemne na ocenę obserwacja studenta podczas zajęć
TP-04	Klasyfikacja usług społecznych według typologii ryzyk socjalnych oraz osobistych usług społecznych.	wykład	wykład podający, wykład problemowy, dyskusja	zaliczenie pisemne na ocenę obserwacja studenta podczas zajęć
TP-05	Poziom analizy usług społecznych. Standaryzacja usług społecznych. Przykłady usług społecznych: usługi antydyskryminacyjne oraz usługi w zakresie samorozwoju.	wykład	wykład podający, wykład problemowy, dyskusja	zaliczenie pisemne na ocenę obserwacja studenta podczas zajęć

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

1. Kromolicka, B. (2023). Wsparcie rodziny w centrum usług społecznych - propozycje działań. *Polityka Społeczna*, 595/596(11/12), 8-14.
2. Krajewska, B. (2023). Centra usług społecznych w lokalnej infrastrukturze wsparcia. *Polityka Społeczna*, 4, 1-9.

Literatura uzupełniająca:

1. Brandstaetter, A., Herrmann, P., & O'Connell, C. (Eds.). (2010). *Definiowanie usług socjalnych w kontekście europejskim – od ogółu do szczegółu* (E. Jaroszevska & M. Witkowska, Trans.). Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej TWP, Warszawa.
2. Kaźmierczak, T. (2014). O potrzebie końca pomocy społecznej, jaką znamy. *Problemy Polityki Społecznej. Studia i Dyskusje*, 27(4), 45-56.
3. Evers, A., Heinze, R. G., & Olk, T. (Eds.). (2013). *Podręcznik usług społecznych – przykład Niemiec*. Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej TWP, Warszawa.
4. Grewiński, M., & Więckowska, B. (Eds.). (2011). *Przeobrażenia sfery usług w systemie zabezpieczenia społecznego w Polsce*. Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej TWP, Warszawa.

III. INFORMACJE DODATKOWE			
BILANS PUNKTÓW ECTS			
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)			
Forma aktywności		Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		15	
Praca własna studenta		10	
SUMA GODZIN:		25	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPIŚNANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 1	0,6
	Praca własna studenta		0,4
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
wykład	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zaliczenia, przygotowanie do zajęć, przygotowanie prezentacji w oparciu o dostarczony materiał a następnie prezentacja go na zajęciach.	W_01, W_02, W_03	zaliczenie pisemne na ocenę, obserwacja studenta podczas zajęć
KRYTERIA OCENIANIA			
<p>Forma i warunki zaliczenia wykładów: Ocena kształtująca: Obserwacja zachowań studenta podczas wykładów. Ocena podsumowująca: Zajęcia kończą się zaliczeniem pisemnym. Zaliczenie obejmuje zagadnienia prezentowane na wykładach oraz literaturę zleconą do samodzielnego opracowania. Student uzyskuje ocenę adekwatną do liczby zdobytych punktów procentowych ze 100% punktów możliwych do zdobycia: 100% - 91% ogólnej liczby punktów – ocena bardzo dobra (5,0) 90%-81% ogólnej liczby punktów – ocena plus dobra (4,5) 80%-71% ogólnej liczby punktów – ocena dobra (4,0) 70%-61% ogólnej liczby punktów – ocena plus dostateczna (3,5) 60% - 51% ogólnej liczby punktów – ocena dostateczna (3,0)</p>			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Możliwe jest prowadzenie wykładów z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.			

Karta opisu zajęć - Sylabus

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu

I. INFORMACJE PODSTAWOWE

Nazwa zajęć: Ekonomia społeczna	Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny	
Język wykładowy: polski	Rodzaj zajęć: Zajęcia kształcenia kierunkowego
Rok studiów: I	Semestr: I
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 1	Koordinator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia	

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN

Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:

Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	15	RAZEM:	

II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Wymagania wstępne i dodatkowe:

wiedzy – student posiada wiedzę na temat przedsiębiorczości, otoczenia organizacji oraz wpływu otoczenia na funkcjonowanie podmiotów ekonomii społecznej

umiejętności – student potrafi interpretować zjawiska społeczno-gospodarcze, w tym bieżące wydarzenia w otoczeniu podmiotów ekonomii społecznych oraz instytucji zaangażowanych w ich rozwój i wsparcie.

kompetencji społecznych – student jest przygotowany do włączenia się w procesy wspierania rozwoju sektora ekonomii społecznej.

Cel (cele) kształcenia dla zajęć

w zakresie wiedzy – poznanie problematyki dotyczącej sektora ekonomii społecznej, a w szczególności pogłębienie wiedzy w zakresie instytucjonalno- prawnych form wsparcia tego sektora.

w zakresie umiejętności – wykształcenie umiejętności zastosowania nowoczesnych rozwiązań w zakresie planowania i prowadzenia działalności jako podmiot ekonomii społecznej.

w zakresie kompetencji społecznych – uświadomienie studentowi konieczności uzupełniania i doskonalenia nabytej wiedzy i umiejętności a także kreowanie postaw przedsiębiorczości społecznej.

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)	
Wiedzy - zna i rozumie				
W_01	w pogłębionym stopniu uwarunkowania prawne, instytucjonalne i społeczno-gospodarcze rozwoju sektora ekonomii społecznej na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym; rozumie znaczenie zasady pomocniczości i możliwości jej wykorzystania w procesach rozwoju		K_W04	
W_02	w pogłębionym stopniu mechanizmy gospodarki wolnorynkowej i skutki ich wykorzystania; zależności pomiędzy kondycją gospodarki a sytuacją na rynku pracy i tendencjami rozwojowymi		K_W06	
Umiejętności – potrafi				
U_01	w pogłębionym stopniu zdiagnozować problemy społeczne występujące w jednostkach lokalnych oraz wskazać instrumenty pozwalające na ich rozwiązanie		K_U02	
U_02	w pogłębionym stopniu posiadane informacje oraz wiedzę wykorzystać w pracy zawodowej związanej z rynkiem pracy, aktywizacją zawodową i społeczną osób zagrożonych wykluczeniem, zarówno jako pracownik sektora społecznego, jak i publicznego		K_U03	
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_01	włączenia się w procesy wspierania rozwoju sektora ekonomii społecznej; ma kompetencje pozwalające na tworzenie (współtworzenie) podmiotów ekonomii społecznej, zarówno z perspektywy sektora społecznego (jako pracownik organizacji pozarządowych), jak i publicznego (jako pracownik administracji publicznej) oraz instytucji rynku pracy		K_K04	
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Ćwiczenia		
TP-01	Zagadnienia wstępne z zakresu ekonomii społecznej Ekonomia społeczna a przedsiębiorczość społeczna Ekonomia społeczna na poziomie Unii Europejskiej Prawne podstawy funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej w Polsce Prawne formy podmiotów ekonomii społecznej Budowa systemu ekonomii społecznej w Polsce – wymiar krajowy i regionalny Finansowanie rozwoju sektora ekonomii społecznej.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, prezentacja multimedialna wprowadzająca do tematu, zajęcia praktyczne, wytworzenie scenariuszy sytuacyjnych do dyskusji.	zaliczenie, projekt, prezentacja multimedialna, aktywność w dyskusji

TP-02	Prawne podstawy funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej w Polsce Prawne formy podmiotów ekonomii społecznej Budowa systemu ekonomii społecznej w Polsce – wymiar krajowy i regionalny Finansowanie rozwoju sektora ekonomii społecznej.	ćwiczenia	praca indywidualna i zespołowa, debata oxfordzka, opracowanie biznesplanu, dyskusja, analiza wyników.	zaliczenie, projekt, prezentacja multimedialna, aktywność w dyskusji
TP-03	Rozwój i ewolucja form ekonomii społecznej Amerykański i zachodnioeuropejskie modele przedsiębiorczości społecznej Interesariusze ekonomii społecznej Przedsiębiorca społeczny. Biznesmen czy społecznik? Tworzenie biznesplanu przedsiębiorstwa społecznego Marketing i strategia komunikacji jako wyzwania przedsiębiorstw społecznych Efektywne przedsiębiorstwo społeczne - Analiza studium przypadku	ćwiczenia	praca indywidualna i zespołowa, debata oxfordzka, opracowanie biznesplanu, dyskusja, analiza wyników.	zaliczenie, projekt, prezentacja multimedialna, aktywność w dyskusji
TP-04	Przedsiębiorca społeczny. Biznesmen czy społecznik? Tworzenie biznesplanu przedsiębiorstwa społecznego Marketing i strategia komunikacji jako wyzwania przedsiębiorstw społecznych Efektywne przedsiębiorstwo społeczne - Analiza studium przypadku.	ćwiczenia	praca indywidualna i zespołowa, debata oxfordzka, opracowanie biznesplanu, dyskusja, analiza wyników.	zaliczenie, projekt, prezentacja multimedialna, aktywność w dyskusji
TP-05	Ekonomia społeczna/ przedsiębiorczość społeczna – zarys problematyki. Stara ekonomia społeczna: ruch spółdzielczy i wzajemnościowe formy samopomocy. Nowa ekonomia społeczna: przedsiębiorstwo społeczne jako struktura hybrydowa. Charakterystyka przedsiębiorczości społecznej. Rynkowe strategie walki z biedą i wykluczeniem społecznym. Reintegracja społeczna i zawodowa.	ćwiczenia	praca indywidualna i zespołowa, debata oxfordzka, opracowanie biznesplanu, dyskusja, analiza wyników.	zaliczenie, projekt, prezentacja multimedialna, aktywność w dyskusji

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

- Narski, Z. (2012). *Ekonomia społeczna*. Wydawnictwo A. Marszałek, Toruń.
- Ustawa o przedsiębiorczości społecznej z 2018 r. z późn. zm. (Dz.U. 2018 poz. 1818).
- Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. (n.d.). *Ekonomia społeczna*.
- https://www.ekonomiaspoleczna.gov.pl/download/files/EKONOMIA_SPOLECZNA/KPRES.pdf

Literatura uzupełniająca:

- Stiglitz, J. (2004). *Ekonomia sektora publicznego*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Stanienda, J. (2019). *Przedsiębiorczość społeczna: wiedza, umiejętności, kompetencje*. Wydawnictwo Bernardinum, Pelplin.
- Praszkier, R., & Nowak, A. (2012). *Przedsiębiorczość społeczna. Teoria i praktyka*. Wolters Kluwer, Warszawa.

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	15
Praca własna studenta	10

SUMA GODZIN:		25	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPIŚNANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 1	0,6
	Praca własna studenta		0,4
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
ćwiczenia	czytanie wskazanej literatury, czytanie aktów prawnych, czytanie programu KPRES, przygotowanie do zaliczenia, przygotowanie projektu, przygotowanie prezentacji	W_01, W_02, U_1, U_02, K_01	zaliczenie, projekt, odpowiedzi ustne, debata oxfordzka, prezentacja multimedialna, aktywność w dyskusji
KRYTERIA OCENIANIA			
<p>Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń: Ocena kształtująca: Udział i zaangażowanie studenta w dyskusjach oraz zadaniach realizowanych podczas ćwiczeń, w tym analizach przypadków. Oceny cząstkowe, wspomagające ocenę postępów studenta, umożliwiające identyfikację ewentualnych braków w osiągnięciu założonych efektów uczenia się. Ocena przypisywana studentom aktywnym, którzy reagują na stawiane pytania, formułowane zadania i problemy otwarte. Ocena przypisywana zespołom grupowym, które rozwiązują problemy otwarte w trakcie zajęć. Weryfikacja prac etapowych przygotowania projektu: I etap (połowa zajęć) oraz etap II (końcowy), w terminie uzgodnionym z grupą</p> <p>Ocena podsumowująca: Przygotowanie i złożenie projektu. Oceniając projekt, brane są pod uwagę następujące zasady: Zasady oceny projektu: 1. Zakres wyczerpania tematu - 60% wagi oceny 2. Praca własna, wnioski i analizy, wymogi edytorskie - 20% wagi oceny 3. Prezentacja projektu w PowerPoint (maksymalnie 15 slajdów) - 20% wagi oceny</p> <p>Kryteria oceniania: 5.0 (znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne) – Od 91% punktów ogółem 4.5 (bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne) – Od 81% do 90% punktów ogółem 4.0 (dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne) – Od 71% do 80% punktów ogółem 3.5 (zadowolająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z niewielkimi błędami) – Od 61% do 70% punktów ogółem 3.0 (zadowolająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami) – Od 51% do 60% punktów ogółem 2.0 (niezadowolająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne) – Do 50% punktów ogółem</p>			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość.			

Karta opisu zajęć - Sylabus

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu

I. INFORMACJE PODSTAWOWE

Nazwa zajęć: Finanse i administracja publiczna	Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny	
Język wykładowy: polski	Rodzaj zajęć: Zajęcia kształcenia kierunkowego
Rok studiów: I	Semestr: 1
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 1	Koordinator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia	

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN

Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:

Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	15	RAZEM:	

II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Wymagania wstępne i dodatkowe:

- **wiedzy** – student posiada ogólną wiedzę z zakresu podstaw ekonomii, a także finansów.
- **umiejętności** – student umie rozróżniać polityki prowadzone przez państwo oraz jednostki prywatne i publiczne funkcjonujące na rynku
- **kompetencji społecznych** – student ma świadomość możliwości samooceny oraz podnoszenia poziomu swojej wiedzy i umiejętności.

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:

W zakresie **wiedzy** – celem modułu kształcenia jest poznanie istoty oraz roli finansów publicznych w makro i mikro przestrzeni gospodarczej, podstawowych instytucji obszarów sklasyfikowanych w tej przestrzeni, parametrów, narzędzi i instrumentów finansowych funkcjonujących na rynku, jak również ogólnych zagadnień administracji publicznej i zasad funkcjonowania systemu oraz jednostek administracji publicznej;

W zakresie **umiejętności** – celem modułu jest wykształcenie u studentów umiejętności w zakresie klasyfikacji i interpretacji stóp procentowych oraz parametrów i wskaźników wykorzystywanych w ramach finansów publicznych, jak również instrumentów polityki gospodarczej państwa;

W zakresie **kompetencji społecznych** – celem modułu jest uświadomienie potrzeby krytycznej oceny poziomu swojej wiedzy i umiejętności oraz potrzeby ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
W_01	w pogłębionym stopniu podstawowe prawa, teorie i funkcje finansów publicznych oraz rozróżnić i scharakteryzować elementy i instytucje systemu finansów publicznych	K_W05
W_02	w pogłębionym stopniu istotę, elementy i procedurę uchwalania, realizacji i kontroli budżetu państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego. Zna także mechanizm powstawania deficytu budżetowego, źródła jego finansowania oraz progi ostrożnościowe	K_W10
W_03	w pogłębionym stopniu zagadnienia ogólne administracji publicznej, jak również zasady funkcjonowania systemu oraz jednostek administracji publicznej	K_W09

TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA

Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Wykład		
TP-01	Przedmiot nauki o finansach publicznych. Teorie i funkcje finansów publicznych. System finansów publicznych.	wykład	wykład podający, wykład problemowy, dyskusja,	kolokwium pisemne, obserwacja studenta podczas zajęć
TP-02	Budżet państwa i jednostek samorządu terytorialnego. Dochody i wydatki publiczne, równowaga budżetowa oraz dług publiczny.	wykład	wykład podający, wykład problemowy, dyskusja,	kolokwium pisemne, obserwacja studenta podczas zajęć
TP-03	Klasyfikacja i zarządzanie jednostkami finansów publicznych	wykład	wykład podający, wykład problemowy, dyskusja,	kolokwium pisemne, obserwacja studenta podczas zajęć
TP-04	Modelowe ujęcie polityki gospodarczej państwa.	wykład	wykład podający, wykład problemowy, dyskusja,	kolokwium pisemne, obserwacja studenta podczas zajęć
TP-05	Zagadnienia ogólne administracji publicznej. Funkcjonowanie systemu oraz jednostek administracji publicznej.	wykład	wykład podający, wykład problemowy, dyskusja,	kolokwium pisemne, obserwacja studenta podczas zajęć

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

- Owsiak, S. (2005). *Finanse publiczne*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Wernik, A. (2014). *Finanse publiczne*. Wydawnictwo PWE, Warszawa.
- Izdebski, H., & Kulesza, M. (2004). *Administracja publiczna. Zagadnienia ogólne* (3. wyd.). Liber, Warszawa.

Literatura uzupełniająca:

1. Piotrowska-Marczak, K., & Uryszek, T. (2009). *Zarządzanie finansami publicznymi*. Difin, Warszawa.
2. Grzywacz, J. (2006). *Podstawy bankowości*. Difin, Warszawa.
3. Leoński, Z. (2002). *Nauka administracji*. C.H. Beck, Warszawa

III. INFORMACJE DODATKOWE**BILANS PUNKTÓW ECTS****OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)**

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	15
Praca własna studenta	10
SUMA GODZIN:	25

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPIŚNANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 1	0,6
	Praca własna studenta		0,4

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
wykład	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do kolokwium, przygotowanie do zajęć, przygotowanie prezentacji w oparciu o dostarczony materiał a następnie prezentacja go na zajęciach.	W_01, W_02, W_03, U_01, K_01	kolokwium pisemne, wypowiedzi ustne studenta

KRYTERIA OCENIANIA**Forma i warunki zaliczenia wykładów:****Ocena kształtująca:**

Obserwacja zachowań studenta podczas wykładów.

Ocena podsumowująca:

Zajęcia kończą się zaliczeniem pisemnym.

Zaliczenie obejmuje zagadnienia prezentowane na wykładach oraz literaturę zleconą do samodzielnego opracowania.

Student uzyskuje ocenę adekwatną do liczby zdobytych punktów procentowych ze 100% punktów możliwych do zdobycia:

100% - 91% ogólnej liczby punktów – ocena bardzo dobra (5,0)

90%-81% ogólnej liczby punktów – ocena plus dobra (4,5)

80%-71% ogólnej liczby punktów – ocena dobra (4,0)

70%-61% ogólnej liczby punktów – ocena plus dostateczna (3,5)

60% - 51% ogólnej liczby punktów – ocena dostateczna (3,0)

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Superwizja w pracy socjalnej		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: Zajęcia kształcenia kierunkowego	
Rok studiów: I		Semestr: 1	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 3		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
wiedza z zakresu problemów i kwestii społecznych, pomocy społecznej i polityki społecznej,			
umiejętności umożliwiające identyfikację problemów potencjalnych klientów pomocy społecznej,			
kompetencje w zakresie wykorzystywania teorii i warsztatu pracownika socjalnego w rozwiązywaniu problemów społecznych.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Celem zajęć jest przedstawienie studentom koncepcji superwizji pracy socjalnej. W trakcie wykładów studenci zostaną zapoznani z podstawowymi pojęciami superwizji, zasadami, procedurami i zastosowaniem superwizji w pracy socjalnej, przygotowanie studentów do aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach, instytucjach podejmujących działania socjalne i realizujących działania z zakresu superwizji			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ			
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie			
W_01	w pogłębionym stopniu student elementarne fakty, pojęcia i teorie z zakresu nauk społecznych, zależności między nimi, a także ich relacje do innych nauk		K_W08

W_02	w pogłębionym stopniu fakty, pojęcia, teorie i metody pracy socjalnej oraz złożone zależności między faktami, teoriami i metodami	K_W08		
W_03	posiada pogłębioną wiedzę o człowieku, przyczynach i specyfice problemów człowieka, jego rozwoju biologicznym, psychicznym i społecznym oraz o środowisku życia człowieka i kształtowaniu przez człowieka środowiska społeczno- kulturowego	K_W08		
Umiejętności – potrafi				
U_01	w pogłębionym stopniu właściwie obserwować zjawiska i procesy społeczne, analizować i interpretować przyczyny, przebieg oraz skutki tych zjawisk	K_U02		
U_02	w pogłębionym stopniu analizować przyczyny oraz prognozować skutki powstania dysfunkcji społecznych wykorzystując metody i narzędzia stosowane w pracy socjalnej	K_U05		
Kompetencje społecznych - jest gotów do				
K_01	ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, docenia znaczenie wiedzy i zdaje sobie sprawę z konieczności ciągłego dokształcania się i rozwoju osobistego, inspiruje w tym zakresie innych	K_K01		
K_02	etycznego działania i przyjmowania odpowiedzialności za skutki własnych działań zawodowych oraz działań podwładnych	K_K03		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		wykład		
TP-01	Superwizja w polskiej pracy socjalnej. Zakres stosowania superwizji w pracy socjalnej, historyczne korzenie.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny
TP_02	Problem relacji superwizor a korzystający z superwizji. Procedury i zastosowanie superwizji pracy socjalnej.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny
TP-03	Rodzaje superwizji. Superwizja w przykładowych obszarach pomocy społecznej .	wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny
TP_04	Superwizja - kierowanie zmianą i rozwojem organizacji .Kontrola pracy socjalnej i superwizja w ośrodkach pomocy społecznej.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny
TP_05	Analiza ról grupowych. Diagnozowanie potrzeb zawodowych pracowników .	wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny
		ćwiczenia		

TP-06	Przegląd podstawowych koncepcji superwizji. Procedury i zastosowanie superwizji pracy socjalnej (sesja superwizyjna, technika kontraktu).	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów
TP-07	Superwizja wobec stresu w pracy socjalnej.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów
TP-08	Superwizja w przykładowych obszarach pomocy społecznej. Gry superwizowanych (case study).	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów
TP-09	Umiejętności interpersonalne (odróżnienie faktów od opinii, sprawdzenie własnych interpretacji, mniemań i domysłów, parafraza.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów
TP-10	Prezentacja i analiza modeli superwizji pracy socjalnej wybranych przez studentów jednostek pomocy społecznej. (case study).	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

1. Szmagalski, J. (2011). *Superwizja pracy socjalnej. Zastosowania i dylematy*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
2. Steciwko, A., & Mastalerz-Migas, A. (2012). *Stres oraz wypalenie zawodowe. Jak rozpoznawać, zapobiegać i leczyć?* Wrocław: Wydawnictwo Edukacyjne.
3. Berne, E. (2010). *W co grają ludzie: Psychologia stosunków międzyludzkich*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Literatura uzupełniająca:

1. Łuczyńska, M., & Olech, A. (2013). *Wprowadzenie do superwizji pracy socjalnej*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
2. Szmagalski, J. (2004). *Stres i wypalenie zawodowe pracowników socjalnych*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	30
Praca własna studenta	45

SUMA GODZIN:		75	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 3	1,2
	Praca własna studenta		1,8
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
wykład	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do egzaminu	W_01, W_02, W_03, K_01	egzamin pisemny
ćwiczenia	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zajęć, przygotowanie referatu, przygotowanie prezentacji	U_01, U_02, U_03, K_01, K_02	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów
KRYTERIA OCENIANIA			
<p>Forma i warunki zaliczenia <u>wykładów</u>: Ocena kształtująca: Obserwacja zachowań studenta podczas wykładów. Ocena podsumowująca: Zajęcia kończą się egzaminem pisemnym. Egzamin obejmuje zagadnienia prezentowane na wykładach oraz literaturę zleconą do samodzielnego opracowania. Student uzyskuje ocenę adekwatną do liczby zdobytych punktów procentowych ze 100% punktów możliwych do zdobycia: 100% - 91% ogólnej liczby punktów – ocena bardzo dobra (5,0) 90%-81% ogólnej liczby punktów – ocena plus dobra (4,5) 80%-71% ogólnej liczby punktów – ocena dobra (4,0) 70%-61% ogólnej liczby punktów – ocena plus dostateczna (3,5) 60% - 51% ogólnej liczby punktów – ocena dostateczna (3,0)</p>			
<p>Forma i warunki zaliczenia <u>ćwiczeń</u>: Ocena kształtująca: Bieżąca ocena odpowiedzi ustnych, prezentacji oraz aktywności studenta w trakcie zajęć. Student podczas zajęć wykonuje zadania praktyczne pod opieką nauczyciela, powiązane z treściami programowymi, mające na celu kształtowanie umiejętności praktycznych. Zadania te koncentrują się w szczególności na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznawaniu potrzeb, • rozpoznawaniu problemów, • planowaniu pracy własnej oraz skutecznym podejściu do rozwiązywania złożonych sytuacji społecznych. <p>Nauczyciel prowadzący zajęcia ocenia efekty uczenia się studenta poprzez obserwację jego pracy, w tym demonstracji umiejętności w kontekście pracy socjalnej. Oceniane są zarówno zdolności analityczne, jak i praktyczne podejście studenta do rozwiązywania problemów społecznych.</p> <p>Ocena podsumowująca: Przedłożenie i wygłoszenie / zaprezentowanie przez studenta referatu / prezentacji we wskazanym przez nauczyciela terminie.</p>			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość.			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Współczesne podejścia do praktyki pracy socjalnej		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: Zajęcia kształcenia kierunkowego	
Rok studiów: I		Semestr: 1	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 3		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
wiedza z zakresu problemów i kwestii społecznych, pomocy społecznej i polityki społecznej,			
umiejętności umożliwiające identyfikację problemów potencjalnych klientów pomocy społecznej,			
kompetencje w zakresie wykorzystywania teorii i warsztatu pracownika socjalnego w rozwiązywaniu problemów społecznych.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Celem zajęć jest nabycie przez studentów wiedzy dot. współczesnych podejść do praktyki pracy socjalnej w odniesieniu do aktualnych teorii i tendencji w obszarze tej dziedziny, jak też ukształtowanie u nich potencjalnych nowatorskich umiejętności wykorzystania teorii, metod, zasad, narzędzi i technik stosowanych we współczesnej pracy socjalnej wraz z kreatywnością w obszarze realizowania pracy socjalnej.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
	Wiedzy - zna i rozumie		

W_01	posiada pogłębioną wiedzę z zakresu aktualnych, nowoczesnych teorii i form działania w obszarze pracy socjalnej oraz odnoszących się do nich tendencji. Posiadana wiedza obejmuje szeroko pojęty kontekst innych dziedzin pokrewnych, powiązanych z teorią i praktyką pracy socjalnej	K_W01		
W_02	posiada pogłębioną wiedzę w zakresie zróżnicowanych mechanizmów funkcjonowania człowieka i jego potrzeb, w kontekście możliwości pomocowych środowiskowych i instytucjonalnych	K_W06		
W_03	posiada pogłębioną wiedzę w zakresie możliwości nowatorskich działań w ramach podmiotów i instytucji z sektora pomocy społecznej, w tym organizacji pozarządowych funkcjonujących w tym obszarze	K_W10		
Umiejętności – potrafi				
U_01	samodzielnie analizować czynniki wpływające na funkcjonowanie człowieka we współczesnym społeczeństwie oraz identyfikować i interpretować problemy i zjawiska społeczne istotne w kontekście teorii i praktyki pracy socjalnej	K_U01		
U_02	dokonać odpowiedniej oceny i diagnozy sytuacji społecznych i na tej podstawie wdrożyć odpowiednie strategie pomocowe – przy optymalnym wykorzystaniu dostępnych zasobów	K_U02		
U_03	wykorzystując dostępne zasoby tworzyć międzypodmiotowe sieci społeczne i wdrażać skuteczne działanie oparte na współpracy instytucji i organizacji	K_U03		
Kompetencje społecznych - jest gotów do				
K_01	ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego przy jednoczesnym utożsamianiu się z wartościami, celami i zadaniami właściwymi dla obszaru pracy socjalnej	K_K06		
K_02	do komunikowania się i współpracy z otoczeniem, jak również do inicjowania i działania zespołowego i projektowego	K_K04		
TRĘŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		wykład		
TP-01	Współczesne wyzwania w pracy socjalnej. Wielosektorowość jako specyfika pracy socjalnej	wykład	wykład z prezentacją multimedialną	egzamin pisemny
TP_02	Nowoczesne rozwinięcia koncepcji i praktyki tradycyjnych metod pracy socjalnej	wykład	wykład z prezentacją multimedialną	egzamin pisemny
TP-03	Podejście ekologiczne (ekosystemowe) w pracy socjalnej	wykład	wykład z prezentacją multimedialną	egzamin pisemny
TP_04	Podejście interakcjonistyczno-procesualne w pracy socjalnej	wykład	wykład z prezentacją multimedialną	egzamin pisemny
TP_05	Orientacja strukturalno-funkcjonalna w pracy socjalnej	wykład	wykład z prezentacją multimedialną	egzamin pisemny

TP_06	Podjęcie konfliktowe w pracy socjalnej	wykład	wykład z prezentacją multimedialną	egzamin pisemny
TP_07	Podjęcie sieciowe (wykorzystywanie zasobów zewnętrznych)	wykład	wykład z prezentacją multimedialną	egzamin pisemny
		Ćwiczenia		
TP-08	Kliniczna praca socjalna, działanie oparte na teorii systemów o orientacji makrospołecznej i metoda uogólniania (generalist approach) – jako metody postępowania w pracy socjalnej	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów
TP-09	Empowerment w pracy socjalnej. Wykorzystywanie potencjału i zasobów klienta.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów
TP-10	Ekonomia społeczna jako płaszczyzna działania pracy socjalnej	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów
TP-11	Podjęcie skoncentrowane na rozwiązaniach w pracy socjalnej (Solution-Focused Approach)	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów
TP-12	Konferencja Grupy Rodzinnej (Family Group Conference)	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów
TP-13	Współczesne kierunki w polityce rodzinnej i opiece nad dzieckiem. Asystentura rodzin	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów
TP-14	Streetworking – jako odpowiedź na specyficzny rodzaj problemów	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów
TP-15	Wolontariat. Rola i znaczenie we współczesnej pracy socjalnej	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów

TP-16	Rola, znaczenie i praktyka organizacji trzeciego sektora w kontekście realizacji pracy socjalnej	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów
TP-17	Wykorzystanie elementów TSR w pracy z klientem pomocy społecznej	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów
TP-18	Praca socjalna z zastosowaniem Wideotreningu Komunikacji (Video Home Training)	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów
TP-19	Koncepcje i rozwiązania stosowane w pracy socjalnej w krajach UE	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów
TP-20	Współczesna rola pomocy społecznej w Polsce w zakresie przeciwdziałania biedzie i wykluczeniu społecznemu – przegląd zadań i realizowanych programów.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów
TP-21	Pracownik socjalny wobec różnych kategorii klientów i problemów społecznych - w poszukiwaniu nowych obszarów reintegracji społecznej i zawodowej wykluczonych społecznie,	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów
TP-22	Coaching i jego rola w procesie integracji społecznej i zawodowej w kontekście pracy socjalnej	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy Analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593, z późn. zm.).
2. Kaczmarek, A. M. (2012). *Praca socjalna w służbie ludziom*. Wydawnictwo Edukacyjne „Akapit”. Łódź,
3. Dębski, J., & Ziemska, W. (2012). *Praca socjalna. Teorie i metody. Podręcznik akademicki*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.

Literatura uzupełniająca:

1. Malinowski, L., & Orłowska, M. (Eds.). (1998). *Praca socjalna służbą człowiekowi*. Warszawa: Wydawnictwo.
2. Kanios, A., & Czechowska-Bieluga, M. (Eds.). (2010). *Praca socjalna – kształcenie – działanie – konteksty*. Kraków: Wydawnictwo.
3. Wódz, K. (1998). *Praca socjalna w środowisku zamieszkania*. Katowice: Wydawnictwo.
4. *W stronę aktywnych służb społecznych*. (2012). Instytut Spraw Publicznych.
5. *Asystentura rodziny – nowatorska metoda pomocy społecznej w Polsce*. (2010). Uniwersytet Gdański.
6. Kantowicz, E. (2001). *Elementy teorii i praktyki pracy socjalnej*. Olsztyn: Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego.
7. Rymśa, M. (2011). *Reformowanie systemu opieki zastępczej w Polsce. Od konsensu do konfrontacji. Pomoc społeczna wobec rodzin. Interdyscyplinarne rozważania o publicznej trosce o dziecko i rodzinę*. Toruń: Wydawnictwo Edukacyjne „Akapit”.

III. INFORMACJE DODATKOWE**BILANS PUNKTÓW ECTS****OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)**

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	30
Praca własna studenta	45
SUMA GODZIN:	75

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 3	1,2
	Praca własna studenta		1,8

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
wykład	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do egzaminu	W_01, W_02, W_03, K_01	egzamin pisemny
ćwiczenia	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zajęć, przygotowanie referatu, przygotowanie prezentacji	W_01, W_02, W_03, U_01, U_02, U_03, K_01, K_02	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów

KRYTERIA OCENIANIA

Forma i warunki zaliczenia wykładów:**Ocena kształtująca:**

Obserwacja zachowań studenta podczas wykładów.

Ocena podsumowująca:

Zajęcia kończą się egzaminem pisemnym.

Egzamin obejmuje zagadnienia prezentowane na wykładach oraz literaturę zleconą do samodzielnego opracowania.

Student uzyskuje ocenę adekwatną do liczby zdobytych punktów procentowych ze 100% punktów możliwych do zdobycia:

100% - 91% ogólnej liczby punktów – ocena bardzo dobra (5,0)

90%-81% ogólnej liczby punktów – ocena plus dobra (4,5)

80%-71% ogólnej liczby punktów – ocena dobra (4,0)

70%-61% ogólnej liczby punktów – ocena plus dostateczna (3,5)

60% - 51% ogólnej liczby punktów – ocena dostateczna (3,0)

Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń:**Ocena kształtująca:**

Bieżąca ocena odpowiedzi ustnych, prezentacji oraz aktywności studenta w trakcie zajęć.

Student podczas zajęć realizuje zadania praktyczne pod opieką nauczyciela, związane z treściami programowymi, które mają na celu kształtowanie umiejętności praktycznych, w tym rozpoznawanie potrzeb, rozpoznawanie problemów oraz planowanie pracy własnej.

Nauczyciel prowadzący zajęcia ocenia efekty uczenia się studenta poprzez obserwację jego pracy, w tym demonstracji umiejętności w kontekście pracy socjalnej. Oceniane są zarówno zdolności analityczne, jak i praktyczne podejście studenta do rozwiązywania problemów społecznych.

Ocena podsumowująca:

Przedłożenie i wygłoszenie / zaprezentowanie przez studenta referatu / prezentacji we wskazanym przez nauczyciela terminie.

Ocena niedostateczna: Student nie opanował wiedzy dotyczącej współczesnych podejść do praktyki pracy socjalnej oraz ich kontekstów. Ma trudności z rozumieniem i definiowaniem podstawowych pojęć oraz terminologii charakterystycznej dla tego obszaru wiedzy. W ograniczonym stopniu potrafi interpretować dane i informacje dotyczące współczesnych podejść do pracy socjalnej oraz tendencji w tym zakresie. Nie jest w stanie odpowiednio zinterpretować zjawisk i problemów społecznych ani zastosować skutecznych strategii działania pomocowego przy wykorzystaniu wiedzy z zakresu nowoczesnych podejść do pracy socjalnej. Ponadto student ma trudności z wykonywaniem zadań praktycznych, takich jak rozpoznawanie potrzeb, identyfikowanie problemów czy planowanie pracy własnej. Nauczyciel obserwuje, że student nie wykazuje wystarczających umiejętności w zakresie praktycznego zastosowania zdobytej wiedzy podczas prezentacji multimedialnej oraz pracy w grupie, co skutkuje brakiem osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.

Ocena dostateczna: Student opanował wiedzę na poziomie dostatecznym w zakresie współczesnych podejść do praktyki pracy socjalnej oraz ich kontekstów. W ograniczonym stopniu rozumie i potrafi definiować podstawowe pojęcia i terminologię charakterystyczną dla tego obszaru wiedzy. Jest w stanie interpretować dane i informacje dotyczące współczesnych podejść do pracy socjalnej oraz tendencji w tym zakresie. W stopniu dostatecznym potrafi dokonać odpowiedniej interpretacji zjawisk i problemów społecznych oraz potencjalnie zastosować adekwatne i skuteczne strategie działania pomocowego, przy wykorzystaniu wiedzy z zakresu nowoczesnych podejść do pracy socjalnej.

Ocena dobra: Student opanował wiedzę na poziomie dobrym w zakresie współczesnych podejść do praktyki pracy socjalnej oraz ich kontekstów. Rozumie i potrafi definiować podstawowe pojęcia oraz terminologię właściwą dla tego obszaru wiedzy. W stopniu dobrym potrafi interpretować dane i informacje związane z współczesnymi podejściami do pracy socjalnej oraz tendencjami w tym zakresie. Jest w stanie dokonać odpowiedniej interpretacji zjawisk i problemów społecznych oraz zastosować adekwatne, skuteczne strategie działania pomocowego, przy wykorzystaniu wiedzy z zakresu nowoczesnych podejść do pracy socjalnej.

Ocena bardzo dobra: Student opanował na wysokim poziomie wiedzę dotyczącą współczesnych podejść do praktyki pracy socjalnej oraz ich kontekstów. Bardzo dobrze rozumie i potrafi definiować podstawowe pojęcia oraz terminologię właściwą dla tego obszaru wiedzy. Jest w stanie w wysokim stopniu interpretować dane i informacje związane z współczesnymi podejściami do pracy socjalnej oraz tendencjami w tym zakresie. Bardzo dobrze przygotowany jest do dokonywania odpowiedniej interpretacji zjawisk i problemów społecznych oraz zastosowania adekwatnych i skutecznych strategii działania pomocowego, przy wykorzystaniu wiedzy z zakresu nowoczesnych podejść do pracy socjalnej.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Sylabus

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu

I. INFORMACJE PODSTAWOWE

Nazwa zajęć: Formy opieki nad osobą starszą i z niepełnosprawnością	Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny	
Język wykładowy: polski	Rodzaj zajęć: Zajęcia kształcenia kierunkowego
Rok studiów: I	Semestr: 1
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2	Koordinator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:

Jednostka organizacyjna: **Wydział Ochrony Zdrowia**

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN

Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:

Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:	15	Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	

II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Wymagania wstępne i dodatkowe:

- wiedza – zna podstawową terminologię z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla pracy socjalnej
- umiejętności – potrafi w podstawowym stopniu wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i sposobów,
- kompetencje społeczne – prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego oraz prawidłowym przeprowadzaniem diagnozy rodziny,

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:

- zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami z zakresu form opieki nad osobą starszą i z niepełnosprawnością
- zapoznanie studentów z zasadami udzielania opieki nad osobą starszą i z niepełnosprawnością
- zapoznanie studentów ze sposobami diagnozowania rodziny a także metodami inicjowania działań na rzecz realizacji programów wspierających rodzinę.

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
W_01	w pogłębionym stopniu podstawowe pojęcia z zakresu pracy socjalnej; posiada pogłębioną wiedzę z zakresu pracy socjalnej i pomocy społecznej obejmującą współczesne teorie i nowe tendencje, która umożliwia zrozumienie specyfiki pracy socjalnej z osobą starszą i z niepełnosprawnością	K_W07
W_02	w pogłębionym stopniu dysponuje pogłębioną wiedzą z zakresu rozwoju społecznego człowieka	K_W05
Umiejętności - potrafi		
U_01	w pogłębionym stopniu posługując się nomenklaturą oraz koncepcjami teoretycznymi używanymi w pracy socjalnej, dokonywać analizy ludzkich motywów i wzorów zachowań. Umiejętnie diagnozuje problemy i sytuacje trudne występujące wśród osób starszych i z niepełnosprawnością.	K_U05
U_02	w pogłębionym stopniu adekwatnie wdrażać formy i metody pomocy osobom starszym i z niepełnosprawnością	K_U05
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K_01	współpracy z rodziną i instytucjami w procesie terapeutycznym.	K_K03
K_02	zastosowania kompleksowych i optymalnych form pomocy osobom starszym i z niepełnosprawnością	K_K05

TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA

Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Wykład		
TP-01	Zajęcia organizacyjne. Omówienie problematyki zajęć, celów i założeń. Prezentacja zasad zaliczenia przedmiotu. Zarys głównych koncepcji pracy socjalnej z osobami starszymi i z niepełnosprawnością. Współczesne poglądy naukowe na proces starzenia się i niepełnosprawności - skala i dynamika tych procesów w Polsce i na świecie	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne
TP-02	Misja, cele, wartości i zasady pracy socjalnej z osobami starszymi i z niepełnosprawnością. Aspekty etyczne pracy socjalnej z osobami starszymi i z niepełnosprawnością. Rola pracownika socjalnego w edukacji zdrowotnej i promocji zdrowego trybu życia.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne
TP-03	Koncepcje zdrowia i choroby. Starość - fizjologia, patologia. Proces starzenia się w aspekcie biologicznym, psychologicznym i socjoekonomicznym. Niepełnosprawność definicja i rodzaje.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne

TP-04	Cechy fizjologiczne i psychologiczne człowieka w wieku podeszłym, Specyfika diagnozowania stanu u osób starszych. Zaburzenia funkcjonowania poszczególnych narządów i układów u człowieka w wieku podeszłym - Wielkie Zespoły Geriatryczne.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne
		zajęcia praktyczne		
TP-05	Problemy i potrzeby psychospołeczne osób w starszym i z niepełnosprawnością. Starość a niepełnosprawność na różnych etapach życia. Specyfika diagnozowania problemów osób starszych i z różnorodną niepełnosprawnością.	zajęcia praktyczne	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	projekt
TP-06	Zasady udzielania świadczeń w zakresie opieki długoterminowej w ramach systemu ochrony zdrowia i pomocy społecznej w Polsce.	zajęcia praktyczne	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	projekt
TP-07	Przygotowanie pracowników socjalnych do świadczenia samodzielnej, profesjonalnej, specjalistycznej opieki nad osobami przewlekle chorymi	zajęcia praktyczne	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	projekt
TP-08	Status osób starszych i niepełnosprawnych w ustawodawstwie. System wsparcia osób starszymi i z niepełnosprawnością – podstawy prawne. Uprawnienia osób niepełnosprawnych Standardy pracy socjalnej z osobą starszymi i z niepełnosprawnością Socjoekonomiczne aspekty starzenia się. Profilaktyka starzenia się.	zajęcia praktyczne	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	projekt

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

1. Wieczorowska-Tobis, K., & Talarska, D. (Red.). (2017). *Geriatryka i pielęgniarstwo geriatryczne*. Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL.
2. Podgórska-Jachnik, D. (2014). *Praca socjalna z osobami z niepełnosprawnością i ich rodzinami*. Warszawa: Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich.
3. Cybulski, M., & Krajewska-Kułak, E. (Red.). (2016). *Opieka nad osobami starszymi. Przewodnik dla zespołu terapeutycznego*. Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL.
4. Biernat, T., Kuziak, K., & Malinowski, J. (Red.). (2016). *Rodzina w pracy socjalnej. Pomoc w sytuacjach trudnych i kryzysowych*. Toruń: Wydawnictwo Akapit

Literatura uzupełniająca:

1. Krasiejko, I. (2016). *Praca socjalna w praktyce asystenta rodziny*. Wydawnictwo Śląsk.
2. Karasek, M. (red.). (2008). *Aspekty starzenia się człowieka*. Łódzkie Towarzystwo Naukowe.
3. Błędowski, P., & Szweda-Lewandowska, Z. (2016). *Polityka wobec starości i starzenia się w Polsce w latach 2015-2035. Aspekty teoretyczne i praktyczne*. Instytut Pracy i Spraw Socjalnych.
4. Pawlas-Czyż, S. (red.). (2007). *Praca socjalna wobec współczesnych problemów społecznych*. Akapit, Toruń.
5. Krasiejko, I. (2010). *Metodyka działania asystenta rodzinnego. Podejście Skoncentrowane na Rozwiązaniach w pracy socjalnej*. Wydawnictwo Naukowe Śląsk.

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS			
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)			
Forma aktywności		Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		30	
Praca własna studenta		20	
SUMA GODZIN:		50	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	1,2
	Praca własna studenta		0,8
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
wykład	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do kolokwium	W_01, W_02, K_01	zaliczenie pisemne
zajęcia praktyczne	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zaliczenia, przygotowanie referatu i prezentacji	U_1, U_02, K_01, K_02	projekt
KRYTERIA OCENIANIA			
<p>Forma i warunki zaliczenia wykładów: Ocena kształtująca: Obserwacja zachowań studenta podczas wykładów. Ocena podsumowująca: Zajęcia kończą się zaliczeniem pisemnym. Zaliczenie obejmuje zagadnienia prezentowane na wykładach oraz literaturę zleconą do samodzielnego opracowania. Student uzyskuje ocenę adekwatną do liczby zdobytych punktów procentowych ze 100% punktów możliwych do zdobycia: 100% - 91% ogólnej liczby punktów – ocena bardzo dobra (5,0) 90%-81% ogólnej liczby punktów – ocena plus dobra (4,5) 80%-71% ogólnej liczby punktów – ocena dobra (4,0) 70%-61% ogólnej liczby punktów – ocena plus dostateczna (3,5) 60% - 51% ogólnej liczby punktów – ocena dostateczna (3,0)</p>			
<p>Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych: Ocena kształtująca: Student podczas zajęć realizuje zadania praktyczne pod opieką nauczyciela, związane z treściami programowymi, które mają na celu kształtowanie umiejętności praktycznych, w tym rozpoznawanie potrzeb, rozpoznawanie problemów oraz planowanie pracy z osobami starszymi i z niepełnosprawnością. Nauczyciel prowadzący zajęcia ocenia efekty uczenia się studenta poprzez obserwację jego pracy, w tym demonstracji umiejętności w kontekście pracy socjalnej. Oceniane są zarówno zdolności analityczne, jak i praktyczne podejście studenta do rozwiązywania problemów społecznych. Ocena podsumowująca: Przedłożenie projektu we wskazanym przez nauczyciela terminie.</p>			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość.			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Formy aktywności osób starszych		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: Zajęcia kształcenia kierunkowego	
Rok studiów: I		Semestr: 2	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 1		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:	15	Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	15	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
<ul style="list-style-type: none"> – wiedza – zna podstawową terminologię z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla pracy socjalnej – umiejętności – potrafi w podstawowym stopniu wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informację z wykorzystaniem różnych źródeł i sposobów, – kompetencje społeczne – prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego 			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć:			
<ul style="list-style-type: none"> – pogłębienie wiedzy na temat pojęć z zakresu form aktywności osób starszych, – pogłębienie wiedzy na temat wpływu aktywności na organizm i zdrowie człowieka, – pogłębienie wiedzy na temat zdrowego stylu życia, promocji zdrowia, pogłębienie wiedzy na temat społeczno-zdrowotnych wartości aktywności osób starszych 			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)

Umiejętności – potrafi				
U_01	w pogłębionym stopniu posługiwać się fachową terminologią z zakresu starości (procesu starzenia)		K_U05	
U_02	w pogłębionym stopniu wykazywać się znajomością różnorodnych form aktywizacji osób starszych i ich zastosowania dla osiągnięcia wyznaczonych celów. Rozumienie możliwości wprowadzenia wybranych form aktywizacji dla osób starszych		K_U05	
U_03	w pogłębionym stopniu rozpoznawać możliwości oraz ograniczenia w funkcjonowaniu osoby starszej wynikające ze stanu zdrowia		K_U05	
Kompetencje społecznych - jest gotów do				
K_01	pogłębiania i doskonalenia nabytej wiedzy		K_K06	
K_02	doceniania różnorodność metod i form aktywizacji osób starszych		K_K05	
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Zajęcia Praktyczne		
TP-01	Podstawowe pojęcia związane z procesem starzenia się i starości. Formy i sposoby aktywizacji społecznej. Aktywizacja seniorów: wyzwania i bariery.	zajęcia praktyczne	analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków- ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	referat, prezentacja obserwacja studenta podczas zajęć
TP-02	Rządowe formy wspierania aktywności osób starszych.	zajęcia praktyczne	analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków- ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	referat, prezentacja obserwacja studenta podczas zajęć
TP-03	System wsparcia społecznego-rola instytucji MOPS, DPS. Rola i zadania asystenta i opiekuna osoby starszej.	zajęcia praktyczne	analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków- ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	referat, prezentacja obserwacja studenta podczas zajęć
TP-04	Problemy społeczne osób starszych. Inne organizacje wspierające i aktywizujące osoby starsze.	zajęcia praktyczne	analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków- ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	referat, prezentacja obserwacja studenta podczas zajęć
TP-05	Wybrane formy aktywizacji ludzi starszych. Aktywizacja środowiska seniorów w Polsce, inicjatywy dla seniorów. Przykłady dobrych praktyk.	zajęcia praktyczne	analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków- ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	referat, prezentacja obserwacja studenta podczas zajęć

TP-06	Aktywność ruchowa osób starszych – minimum prozdrowotnej aktywności osób starszych. Metodyka zajęć ruchowych z osobami w starszym wieku.	zajęcia praktyczne	analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków- ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	Projekt, prezentacja obserwacja studenta podczas zajęć
TP-07	Plenerowe formy aktywności ruchowej seniorów. Wycieczka z wykorzystaniem kijków do Nordic Walking jako sposób połączenia aktywności ruchowej z poznaniem walorów przyrodniczych i kulturowych odwiedzanego terenu. Zajęcia praktyczne w terenie.	zajęcia praktyczne	przygotowanie i realizacja projektu wycieczki dla osób starszych	Projekt, obserwacja studenta podczas realizacji wyznaczonych zadań podczas wycieczki rekreacyjnej

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

- Chabior, A., Fabiś, A., Wawrzyniak, J. K. (2014). *Starzenie się i starość w perspektywie pracy socjalnej*. Warszawa: Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich.
- Szatur-Jaworska, B., Błędowski, P., Dziegielewska, M. (2006). *Podstawy gerontologii społecznej*. Warszawa: Wydawnictwo Aspra-JR

Literatura uzupełniająca:

- Chabior, A. (2011). *Aktywizacja i aktywność ludzi w okresie późnej dorosłości*. Kielce: Wszechnica Świętokrzyska.
- Błędowski, P., Szweda-Lewandowska, Z. (2016). *Polityka wobec starości i starzenia się w Polsce w latach 2015-2035. Aspekty teoretyczne i praktyczne*. Warszawa: IPiSS.
- Szarota, Z. (red.). (2011). *Aktywizacja, rozwój, integracja – ku niezależnej starości*. Kraków: Oficyna Wydawnicza AFM

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	15
Praca własna studenta	10
SUMA GODZIN:	25

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 1	0,6
	Praca własna studenta		0,4

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
zajęcia praktyczne	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zajęć, przygotowanie referatu i prezentacji oparciu o dostarczony materiał a następnie prezentacja go na zajęciach.	W_01, U_01, U_02, U_03, K_01, K_02	referat, prezentacja, obserwacja, wypowiedzi ustne studentów

KRYTERIA OCENIANIA

Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych:

Ocena kształtująca:

Zaangażowanie i wykonanie zadań praktycznych: Student w trakcie zajęć praktycznych wykonuje zadania powiązane z treściami programowymi, mające na celu kształtowanie umiejętności praktycznych w pracy z osobami starszymi. W szczególności chodzi o umiejętność rozpoznawania potrzeb fizycznych, emocjonalnych oraz społecznych osób starszych, identyfikowanie problemów wynikających z ich stanu zdrowia, kondycji fizycznej i psychicznej, a także planowanie odpowiednich form aktywności dostosowanych do ich możliwości. Student pracuje z grupą wiekową, która wymaga szczególnej uwagi i dostosowanych metod pracy, takich jak aktywności ruchowe, terapie zajęciowe, czy formy wsparcia społecznego.

Obserwacja efektów uczenia się: Nauczyciel prowadzący zajęcia obserwuje studentów, którzy podczas praktycznych ćwiczeń i symulacji, a także pracy z grupami osób starszych, demonstrują swoje umiejętności w zakresie planowania i realizacji zajęć. Podczas takich działań ocenia się nie tylko wiedzę teoretyczną, ale również umiejętności praktyczne, takie jak komunikacja z osobami starszymi, dostosowanie aktywności do ich możliwości, a także umiejętność rozwiązywania problemów. Ważnym elementem oceny jest także umiejętność pracy w grupach oraz indywidualne.

Ocena podsumowująca:

Przedłożenie nauczycielowi prowadzącemu zajęcia opracowanego projektu dotyczącego aktywizacji osób starszych.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Syllabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Praca socjalna w ochronie zdrowia		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: Zajęcia kształcenia kierunkowego	
Rok studiów: I		Semestr: II	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 3		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: brak			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Celem zajęć jest zapoznanie studentów z rolą pracownika socjalnego w systemie ochrony zdrowia. Omówienie zadań, kompetencji i metod pracy socjalnej w szpitalach, przychodniach, hospicjach, zakładach opiekuńczo-leczniczych itp. Rozwijanie umiejętności współpracy interdyscyplinarnej w placówkach medycznych.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie			

W_01	w pogłębionym stopniu zna strukturę i funkcje systemu ochrony zdrowia	K_W07		
Umiejętności - potrafi				
U_01	potrafi analizować sytuację pacjenta z perspektywy społecznej	K_U01		
U_02	w pogłębionym stopniu potrafi planować i wdrażać interwencje socjalne w placówkach medycznych	K_U01		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_01	do współpracy z personelem medycznym i rodziną pacjenta.	K_K03		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Wykład		
TP-01	System ochrony zdrowia w Polsce – podstawy prawne i struktura. Praca socjalna w szpitalach – zadania, zakres kompetencji.	wykład	wykład informacyjny i konwersatoryjny	egzamin pisemny - test
TP-02	Interwencja socjalna w sytuacjach kryzysowych (np. choroba przewlekła, nowotworowa). Współpraca z rodziną pacjenta i zespołem terapeutycznym.	wykład	wykład informacyjny i konwersatoryjny	egzamin pisemny - test
TP-03	Dokumentacja w pracy socjalnej w ochronie zdrowia. Etyczne dylematy pracy socjalnej w medycynie.	wykład wykład	wykład informacyjny i konwersatoryjny	egzamin pisemny – test
		ćwiczenia		
TP-04	Analiza studiów przypadków z praktyki pracy socjalnej w ochronie zdrowia. Opracowanie indywidualnych planów pomocy pacjentowi.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	referat, prezentacja multimedialna, aktywność w dyskusji
TP-05	Symulacje rozmów z pacjentem i rodziną. Rozpoznawanie potrzeb bio-psycho-społecznych pacjenta.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	referat, prezentacja multimedialna, aktywność w dyskusji

TP-06	Współpraca z zespołem medycznym – ćwiczenia w planowaniu interwencji.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	referat, prezentacja multimedialna, aktywność w dyskusji
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
<ul style="list-style-type: none"> Błędowski, P. (red.) <i>Praca socjalna w ochronie zdrowia</i>. Warszawa: 2021., Instytut Pracy i Spraw Socjalnych (IPiSS). 				
Literatura uzupełniająca:				
<ul style="list-style-type: none"> Ustawa z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentyisty (<i>Dz.U. 2023 poz. 1516 z późn. zm.</i>) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (<i>Dz.U. 2023 poz. 901 z późn. zm.</i>) Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (<i>Dz.U. 2023 poz. 1437 z późn. zm.</i>) 				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności		Liczba godzin *		
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		30		
Praca własna studenta		45		
SUMA GODZIN:		75		
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
		Liczba punktów ECTS		
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPIŚNANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 3		1,2
	Praca własna studenta			1,8
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;				
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:				
Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej	
wykład	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do egzaminu	W_01	egzamin pisemny - test	
ćwiczenia	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zaliczenia, przygotowanie referatu i prezentacji	U_1,U_02, K_01,	referat, prezentacja multimedialna, aktywność w dyskusji	
KRYTERIA OCENIANIA				

Forma i warunki zaliczenia wykładów:**Ocena kształtująca:**

Obserwacja zachowań studenta podczas wykładów.

Ocena podsumowująca:

Zajęcia kończą się egzaminem pisemnym w formie testu.

Test obejmuje zagadnienia prezentowane na wykładach oraz literaturę zleconą do samodzielnego opracowania.

Student uzyskuje ocenę adekwatną do liczby zdobytych punktów procentowych ze 100% punktów możliwych do zdobycia:

100% - 91% ogólnej liczby punktów – ocena bardzo dobra (5,0)

90%-81% ogólnej liczby punktów – ocena plus dobra (4,5)

80%-71% ogólnej liczby punktów – ocena dobra (4,0)

70%-61% ogólnej liczby punktów – ocena plus dostateczna (3,5)

60% - 51% ogólnej liczby punktów – ocena dostateczna (3,0)

Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń:**Ocena kształtująca:**

Udział i zaangażowanie studenta w dyskusjach oraz zadaniach realizowanych podczas ćwiczeń, w tym analizach przypadków.

Przygotowanie prezentacji na wybrany temat.

Ocena podsumowująca:

Wystąpienie publiczne na forum grupy z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej na wybrany temat.

Ocena niedostateczna (2.0) – Student nie uczestniczy aktywnie w dyskusji lub nie potrafi rzeczowo argumentować swojego stanowiska. Nie odnosi się do literatury przedmiotu ani do wypowiedzi innych uczestników. Nie wykazuje umiejętności aktywnego słuchania.

Ocena dostateczna (3.0) – Student podejmuje próbę udziału w dyskusji, jednak jego argumentacja jest powierzchowna i nie zawsze poparta literaturą przedmiotu. W ograniczonym stopniu odnosi się do wypowiedzi innych uczestników. Wykazuje podstawowe umiejętności aktywnego słuchania.

Ocena dobra (4.0) – Student aktywnie uczestniczy w dyskusji, używając argumentów popartych literaturą przedmiotu. Wykazuje umiejętność analizy problemów etycznych, odnosi się do wypowiedzi innych i prezentuje swoje stanowisko w sposób logiczny i spójny.

Ocena bardzo dobra (5.0) – Student wyróżnia się wysokim poziomem merytorycznym wypowiedzi. Jego argumentacja jest głęboka, dobrze ugruntowana w literaturze przedmiotu i ukazuje szeroką perspektywę analizowanych problemów etycznych. Aktywnie słucha, wnikliwie odnosi się do wypowiedzi innych uczestników i wnosi istotny wkład w rozwój dyskusji

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość

Karta opisu zajęć - Syllabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Praca socjalna z uchodźcami i migrantami		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: Zajęcia kształcenia kierunkowego	
Rok studiów: I		Semestr: II	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 3		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: brak			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Celem zajęć jest przygotowanie studentów do profesjonalnej pracy socjalnej z osobami z doświadczeniem migracji, w szczególności uchodźcami i osobami ubiegającymi się o ochronę międzynarodową. Studenci zapoznają się z wyzwaniami integracyjnymi, prawnymi, kulturowymi i społecznymi oraz narzędziami wsparcia tych grup.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie			

W_01	w pogłębionym stopniu zna podstawowe pojęcia związane z migracją i uchodźstwem.	K_W09, K_W04		
Umiejętności - potrafi				
U_01	potrafi analizować sytuację społeczną migrantów i uchodźców.	K_U01, K_U02		
U_02	w pogłębionym stopniu potrafi nawiązywać relacje z osobami z różnych kręgów kulturowych.	K_U01, K_U02		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_01	do współpracy w środowisku wielokulturowym.	K_K03		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Wykład		
TP-01	Wprowadzenie do zagadnień migracji i uchodźstwa. Typologia migracji: ekonomiczna, przymusowa, uchodźcza.	wykład	wykład informacyjny i konwersatoryjny	egzamin pisemny - test
TP-02	Prawo migracyjne w Polsce i UE. Organizacje wspierające uchodźców. Integracja społeczna i kulturowa migrantów.	wykład	wykład informacyjny i konwersatoryjny	egzamin pisemny - test
TP-03	Praca socjalna w kontekście międzykulturowym. Etyka pracy socjalnej w kontekście migracyjnym.	wykład wykład	wykład informacyjny i konwersatoryjny	egzamin pisemny – test
		ćwiczenia		
TP-04	Analiza przypadków (case study). Projektowanie działań wspierających integrację	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	referat, prezentacja multimedialna, aktywność w dyskusji
TP-05	Symulacje pracy socjalnej z migrantami.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	referat, prezentacja multimedialna, aktywność w dyskusji
TP-06	Warsztaty z komunikacji międzykulturowej.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	referat, prezentacja multimedialna, aktywność w dyskusji

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)			
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):			
<ul style="list-style-type: none"> Grzymała-Moszczyńska, H., & Nowicka, E. (red.) (2014). <i>Międzykulturowe granice pomocy społecznej</i>. Kraków: Wydawnictwo Nomos. Duszczyk, M. (2013). <i>Polska polityka migracyjna w praktyce</i>. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar. 			
Literatura uzupełniająca:			
<ul style="list-style-type: none"> UNHCR (2011). <i>Podstawy ochrony uchodźców</i>. Genewa: Biuro Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców. Dostępne online: https://www.unhcr.org/pl 			
III. INFORMACJE DODATKOWE			
BILANS PUNKTÓW ECTS			
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)			
Forma aktywności		Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		30	
Praca własna studenta		45	
SUMA GODZIN:		75	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPIŚNANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 3	1,2
	Praca własna studenta		1,8
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
wykład	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do egzaminu	W_01	egzamin pisemny - test
ćwiczenia	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zaliczenia przygotowanie referatu i prezentacji	U_1,U_02, K_01,	referat, prezentacja multimedialna, aktywność w dyskusji
KRYTERIA OCENIANIA			

Forma i warunki zaliczenia wykładów:**Ocena kształtująca:**

Obserwacja zachowań studenta podczas wykładów.

Ocena podsumowująca:

Zajęcia kończą się egzaminem pisemnym w formie testu.

Test obejmuje zagadnienia prezentowane na wykładach oraz literaturę zleconą do samodzielnego opracowania.

Student uzyskuje ocenę adekwatną do liczby zdobytych punktów procentowych ze 100% punktów możliwych do zdobycia:

100% - 91% ogólnej liczby punktów – ocena bardzo dobra (5,0)

90%-81% ogólnej liczby punktów – ocena plus dobra (4,5)

80%-71% ogólnej liczby punktów – ocena dobra (4,0)

70%-61% ogólnej liczby punktów – ocena plus dostateczna (3,5)

60% - 51% ogólnej liczby punktów – ocena dostateczna (3,0)

Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń:**Ocena kształtująca:**

Udział i zaangażowanie studenta w dyskusjach oraz zadaniach realizowanych podczas ćwiczeń, w tym analizach przypadków.

Przygotowanie prezentacji na wybrany temat.

Ocena podsumowująca:

Wystąpienie publiczne na forum grupy z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej na wybrany temat.

Ocena niedostateczna (2.0) – Student nie uczestniczy aktywnie w dyskusji lub nie potrafi rzeczowo argumentować swojego stanowiska. Nie odnosi się do literatury przedmiotu ani do wypowiedzi innych uczestników. Nie wykazuje umiejętności aktywnego słuchania.

Ocena dostateczna (3.0) – Student podejmuje próbę udziału w dyskusji, jednak jego argumentacja jest powierzchowna i nie zawsze poparta literaturą przedmiotu. W ograniczonym stopniu odnosi się do wypowiedzi innych uczestników. Wykazuje podstawowe umiejętności aktywnego słuchania.

Ocena dobra (4.0) – Student aktywnie uczestniczy w dyskusji, używając argumentów popartych literaturą przedmiotu. Wykazuje umiejętność analizy problemów etycznych, odnosi się do wypowiedzi innych i prezentuje swoje stanowisko w sposób logiczny i spójny.

Ocena bardzo dobra (5.0) – Student wyróżnia się wysokim poziomem merytorycznym wypowiedzi. Jego argumentacja jest głęboka, dobrze ugruntowana w literaturze przedmiotu i ukazuje szeroką perspektywę analizowanych problemów etycznych. Aktywnie słucha, wnikliwie odnosi się do wypowiedzi innych uczestników i wnosi istotny wkład w rozwój dyskusji

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Proseminarium		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: Zajęcia kształcenia kierunkowego	
Rok studiów: I		Semestr: 2	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 1		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	15	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Podstawowa wiedza z zakresu danej dyscypliny naukowej. Umiejętność wyszukiwania informacji w literaturze naukowej			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Proseminarium to zajęcia, które przygotowują studentów do udziału w seminarium. Celem zajęć jest m.in. poznanie podstaw metodologii danej dyscypliny naukowej, zapoznanie się procesem określania problemu badawczego, stawienia hipotez roboczych i ich weryfikacji w toku analizy i interpretacji wyników z przeprowadzonych badań. Drugą część zajęć stanowi wprowadzenie do metodyki pisania pracy magisterskiej. Proseminarium magisterskie ma przygotować do napisania pracy dyplomowej poprzez sformułowanie tematu, zebranie podstawowej literatury, nawiązanie odpowiednich kontaktów ze specjalistami w danej dziedzinie. Studenci poznają wymagania odnoszące się do pracy magisterskiej i metodykę jej przygotowywania. Zajęcia opierają się na pracy wspólnej, ćwiczeniach, dyskusjach i rozmowach mających przybliżyć słuchaczom zagadnienia związane z przygotowaniem pracy magisterskiej oraz pozwolić im na jej napisanie.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)	
Wiedzy - zna i rozumie				
W_01	w pogłębionym stopniu student zasady prowadzenia badań naukowych oraz pisania pracy dyplomowej		K_W01 K_W09 K_W12	
Umiejętności - potrafi				
U_01	sformułować problem badawczy, przeprowadzić analizę literatury oraz napisać rozdział pracy dyplomowej		K_U04	
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_01	pracy w grupie oraz prezentowania swoich wyników badań		K_K01	
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		ćwiczenia		
TP-01	Ogólne zasady przygotowywania pracy dyplomowej o charakterze pracy badawczej.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy , analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach,	prezentacja, samodzielność w gromadzeniu i analizowaniu źródeł. konstrukcja pracy. przyjęta metodyka postępowania
TP-02	Zagadnienia dyskutowane w trakcie proseminarium będą zogniskowane wokół wybranych obszarów pomocy społecznej i pracy socjalnej, a zwłaszcza metodyki pracy socjalnej, problemów i kwestii społecznych, wykluczenia i partycypacji społecznej, przestrzeni domowych i zamieszkania, pracy socjalnej na rzecz wybranych kategorii klientów, przede wszystkim osób bezdomnych i osób starszych. W centrum zainteresowań będzie również problematyka z zakresu psychologii społecznej, projektu socjalnego oraz socjologii przestrzeni i architektury.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy , analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach,	prezentacja, samodzielność w gromadzeniu i analizowaniu źródeł. konstrukcja pracy. przyjęta metodyka postępowania

TP-03	Wprowadzenie do metodologii badań naukowych. Przegląd literatury przedmiotu.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy , analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach,	prezentacja, samodzielność w gromadzeniu i analizowaniu źródeł. konstrukcja pracy. przyjęta metodyka postępowania
TP-04	Formułowanie problemów badawczych i hipotez.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy , analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach,	prezentacja, samodzielność w gromadzeniu i analizowaniu źródeł. konstrukcja pracy. przyjęta metodyka postępowania
TP-05	Zasady pisania pracy naukowej (struktura, cytowanie, bibliografia) Prezentacja wyników badań	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy , analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach,	prezentacja, samodzielność w gromadzeniu i analizowaniu źródeł. konstrukcja pracy. przyjęta metodyka postępowania

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

- Dutkiewicz, W. (2001). *Podstawy metodologii badań do pracy magisterskiej i licencjackiej z pedagogiki*. Kielce: Wydawnictwo Akademii Świętokrzyskiej.
- Łobocki, M. (2010). *Wprowadzenie do metodologii badań pedagogicznych*. Kraków: Oficyna Wydawnicza "Impuls".
- Zenderowski, R. (2022). *Praca magisterska – licencjat. Krótki przewodnik po metodologii pisania i obrony pracy dyplomowej*. Warszawa: Wydawnictwo Difin.
- Nowak, S. (2007). *Metodologia badań społecznych*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Babbie, E. R. (2007). *Badania społeczne w praktyce* (red. nauk. A. Kloskowska-Dudzińska; tłum. W. Betkiewicz i in.). Wyd. 1, 5 dodr. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Literatura uzupełniająca:

- Wojcik, K. (2012). *Piszę akademicką pracę promocyjną – licencjacką, magisterską, doktorską*. Warszawa: Lex a Wolters Kluwer business.

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	15
Praca własna studenta	10
SUMA GODZIN:	25

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 1	0,6
	Praca własna studenta		0,4

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
proseminarium	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zajęć przygotowanie konstrukcji pracy dyplomowej	W_01, U_01, K_01	prezentacja samodzielność w gromadzeniu i analizowaniu źródeł. konstrukcja pracy. przyjęta metodyka postępowania

KRYTERIA OCENIANIA

Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń:

Ocena kształtująca:

Zaliczenie na ocenę pozytywną, co najmniej dostateczną treści programowych realizowanych podczas ćwiczeń

Ocena podsumowująca:

Przedłożenie przez studenta nauczycielowi prowadzącemu prezentacji we wskazanym przez nauczyciela terminie lub najpóźniej dwa dni przed zakończeniem seminarium

Ocena końcowa jest średnią ocen z wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Na ocenę niedostateczną student nie wykazuje wystarczającej wiedzy z zakresu metodologii badań oraz zasad ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego w odniesieniu do badań pedagogicznych. Ma trudności w zaprojektowaniu podstawowego procesu badawczego, nie rozumie podstawowych koncepcji związanych z metodami i technikami badawczymi, a jego prace są niekompletne, niepoprawne metodologicznie lub nie spełniają wymagań formalnych i językowych.

Na ocenę dostateczną student posiada elementarną wiedzę z zakresu metodologii badań oraz podstawowe zasady dotyczące ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego w kontekście badań pedagogicznych. Wykazuje podstawową znajomość narzędzi diagnostycznych i potrafi je zastosować w praktyce badawczej, choć wymaga to pomocy nauczyciela. Potrafi w ograniczonym zakresie zaprojektować proces badawczy, określić problemy badawcze oraz wybrać odpowiednie metody i techniki badawcze. Wnioski z badań są ogólne, a praca wymaga poprawy w zakresie analizy i interpretacji wyników.

Na ocenę dobrą student wykazuje solidną wiedzę z zakresu metodologii badań, zasad ochrony własności intelektualnej oraz prawa autorskiego, oraz potrafi zastosować ją w kontekście badań pedagogicznych. Samodzielnie lub z pomocą nauczyciela opracowuje narzędzia diagnostyczne oraz zaprojektuje proces badawczy w odniesieniu do wybranego obszaru praktycznego. Potrafi prawidłowo określić problemy badawcze, dobrać odpowiednie metody i techniki badawcze oraz wyciągnąć wnioski z badań. Jego praca jest dobrze opracowana, ale wymaga dalszego pogłębienia analizy oraz poprawy jakości argumentacji.

Na ocenę bardzo dobrą student posiada wysoką wiedzę z zakresu metodologii badań oraz ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego w kontekście badań pedagogicznych, którą potrafi samodzielnie zastosować w pracy badawczej. Samodzielnie projektuje proces badawczy, trafnie określa problemy badawcze, dobiera odpowiednie metody i techniki badawcze oraz wyciąga i prezentuje trafne wnioski z badań. Praca dyplomowa lub projekt badawczy jest oryginalny, oparty na solidnej literaturze przedmiotu, prawidłowo odnosi się do istniejących koncepcji pedagogicznych, a także wykazuje wysoką jakość formalną i językową. Argumentacja jest pogłębiona, a refleksje studentki/studenta są przemyślane i dobrze uzasadnione.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Projekt socjalny w pomocy społecznej		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: Zajęcia kształcenia kierunkowego	
Rok studiów: II		Semestr: 3	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:	15	Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
Wiedza: Posiada podstawową wiedzę z zakresie działań wdrażania skutecznych form i metod działań pomocowych w pracy socjalnej w oparciu o projekt socjalny.			
Umiejętności: Potrafi dokonywać podstawowej analizy problemów, potrzeb i zasobów, projektuje zmiany i działania na rzecz tych zmian.			
Kompetencje społeczne: Jest otwarty na współpracę w środowisku, potrafi współdziałać i aktywizować do podjęcia wysiłku zmierzającego do lepszego życia.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Celem zajęć jest pogłębienie wiedzy studentów o projektowaniu i przeprowadzaniu zmiany w środowiskach życia człowieka poprzez identyfikację, wydobywanie i wzmacnianie sił rozwojowych. Nabycie umiejętności inicjowania zmian społecznych przez opracowanie i wdrożenie projektu socjalnego i jego ewaluację.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie			

W_01	w pogłębionym stopniu ma uporządkowaną wiedzę z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, powiązanych z pracą socjalną oraz wskazuje na jej praktyczne zastosowanie	K_W11
W_02	w pogłębionym stopniu ma podstawową wiedzę o metodyce normach, procedurach i dobrych praktykach stosowanych w pracy socjalnej i instytucjach ją realizujących	K_W11
W_03	w pogłębionym stopniu zna ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości, z wykorzystaniem wiedzy typowej dla pracy socjalnej	K_W11
Umiejętności - potrafi		
U_01	właściwie analizować przyczyny i przebieg ważnych dla wykonywania pracy socjalnej procesów i zjawisk społecznych (kulturowych, politycznych, prawnych, ekonomicznych)	K_U03
U_02	analizować proponowane rozwiązania konkretnych problemów społecznych oraz umie przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu proponując w tym zakresie odpowiednie rozstrzygnięcia	K_U03
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K_01	organizowania i współdziałania pracy zespołowej nastawionej na rozwiązywanie problemów z zakresu problematyki pracy socjalnej	K_K05

TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA

Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		wykład		
TP-01	Projekt socjalny jako działanie celowe na rzecz zmiany	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne
TP_02	Pojęcie projektu socjalnego, jego rola społeczna jako narzędzia pracy pracownika socjalnego. Rodzaje projektów socjalnych Metody pracy socjalnej wykorzystywane w tworzeniu i realizacji projektów socjalnych.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne
TP-03	Uwarunkowania realizacji projektu socjalnego i jego złożoność . Identyfikacja problemu .Tworzenie lokalnych strategii pomocowych jako przykład działalności pomocowej w rozwiązywaniu problemów społecznych	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne

TP-04	Zasady konstruowania projektu socjalnego. Wykorzystanie zasobów ludzkich i środowiska. Działania możliwe do podjęcia dla realizacji wyznaczonych celów. Harmonogram zadań – forma tabelaryczna. Określenie środków i zaplanowanie nakładów. Wkład własny organizatorów w realizację projektu. Formy i sposoby oceny projektu socjalnego. Monitoring i ewaluacja projektu; cele i metody.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne
TP-05	Formy i sposoby oceny projektu socjalnego. Monitoring i ewaluacja projektu; cele i metody.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne
		Zajęcia praktyczne		
TP-06	Projekt socjalny w praktyce zawodowej pracownika socjalnego. Zasady pisania projektu (określanie celów, charakterystyka odbiorców, uzasadnienie, planowanie i wycena działań, przewidywanie rezultatów, zarządzanie ryzykiem, informacja i promocja, środki i zasoby, ewaluacja)	zajęcia praktyczne	analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	opracowanie i przygotowanie projektu socjalnego a następnie obrona oraz prezentacja projektu na zajęciach
TP-07	Przygotowanie projektu socjalnego w grupach: Koncepcja własna projektu. Etapy projektu socjalnego: (zdefiniowanie problemu, diagnoza, usytuowanie problemu w kontekście teorii społecznych,	zajęcia praktyczne	analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	opracowanie i przygotowanie projektu socjalnego a następnie obrona oraz prezentacja projektu na zajęciach
TP-08	Określenie celu projektu oraz celów operacyjnych, opracowanie i analiza założeń metodologicznych, ustalenie harmonogramu pracy, wdrożenie projektu, analiza odbioru projektu przez uczestników, opracowanie wniosków.	zajęcia praktyczne	analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	opracowanie i przygotowanie projektu socjalnego a następnie obrona oraz prezentacja projektu na zajęciach
TP-09	Prowadzenie ewaluacji projektu (jej cele, formy, techniki, pisanie sprawozdań)	zajęcia praktyczne	analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	opracowanie i przygotowanie projektu socjalnego a następnie obrona oraz prezentacja projektu na zajęciach
TP-10	Warsztaty w terenie: realizacja projektu w wybranej placówce o charakterze socjalnym lub edukacyjno - wychowawczym (dom pomocy społecznej, środowiskowy dom samopomocy, dom dziecka, ognisko wychowawcze, szkoła, świetlica środowiskowa, świetlica socjoterapeutyczna itp.). Realizacja projektu poprzedzona jest nawiązaniem współpracy z placówką, ustaleniem zasad współpracy, w tym rekrutacją uczestników	zajęcia praktyczne	warsztaty w terenie: realizacja projektu w wybranej placówce o charakterze socjalnym lub edukacyjno - wychowawczym	opracowanie i przygotowanie projektu socjalnego a następnie obrona oraz prezentacja projektu na zajęciach

TP-11	Zaliczenie – obrona projektu	zajęcia praktyczne	obrona oraz prezentacja projektu na zajęciach.	opracowanie i przygotowanie projektu socjalnego a następnie obrona oraz prezentacja projektu na zajęciach
-------	------------------------------	--------------------	--	---

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

1. Niesporek, K. (2007). *Projekt socjalny*, w: S. Pawlas-Czyż (red.), *Praca socjalna wobec współczesnych problemów społecznych* (s. xx-xx). Toruń: Wydawnictwo Akapit
2. Golinowska, S., & Topińska, I. (2002). *Pomoc społeczna - zmiany i warunki skutecznego działania*. Warszawa: Wydawnictwo
3. Szatur-Jaworska, M. (2005). *Diagnozowanie w polityce społecznej. Materiały do studiowania*. Warszawa: Wydawnictwo

Literatura uzupełniająca:

1. Rutkowska, A. (2011). *Projekt socjalny w pomocy społecznej*. Bydgoszcz: Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego.
2. Błachnio, A., Kryza, J., & Maliszewski, W. J. (red.). (2012). *Wielowymiarowość kompetencji zawodowych i psychospołecznych w pracy z ludźmi: teoria i zastosowania*. Piła: Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Stanisława Staszica.

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	30
Praca własna studenta	20
SUMA GODZIN:	50

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPIŚNANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	1,2
	Praca własna studenta		0,8

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
wykład	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do egzaminu	W_01, W_02, W_03	zaliczenie pisemne
zajęcia praktyczne	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zajęć, przygotowanie koncepcji własnej projektu, opracowanie projektu przygotowanie do prezentacji projektu	U_01, U_02, K_01	opracowanie i przygotowanie projektu socjalnego a następnie obrona oraz prezentacja projektu na zajęciach

KRYTERIA OCENIANIA

Forma i warunki zaliczenia wykładów:

Ocena kształtująca:

Obserwacja zachowań studenta podczas wykładów.

Ocena podsumowująca:

Zajęcia kończą się zaliczeniem pisemnym.

Zaliczenie obejmuje zagadnienia prezentowane na wykładach oraz literaturę zleconą do samodzielnego opracowania.

Student uzyskuje ocenę adekwatną do liczby zdobytych punktów procentowych ze 100% punktów możliwych do zdobycia:

100% - 91% ogólnej liczby punktów – ocena bardzo dobra (5,0)

90%-81% ogólnej liczby punktów – ocena plus dobra (4,5)

80%-71% ogólnej liczby punktów – ocena dobra (4,0)

70%-61% ogólnej liczby punktów – ocena plus dostateczna (3,5)

60% - 51% ogólnej liczby punktów – ocena dostateczna (3,0)

Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych:

Ocena kształtująca:

Etapowa praca nad projektem.

Student podczas zajęć praktycznych realizuje zadania praktyczne pod opieką nauczyciela, które są bezpośrednio związane z treściami programowymi. Zadania te mają na celu rozwój umiejętności praktycznych, w szczególności w zakresie: rozpoznawania potrzeb, identyfikowania problemów oraz planowania pracy własnej.

Nauczyciel prowadzący zajęcia ocenia efekty uczenia się studenta, obserwując jego umiejętność ich demonstrowania w praktyce. Ocena ta odbywa się na podstawie realizacji projektu socjalnego w wybranej placówce o charakterze socjalnym lub edukacyjno-wychowawczym. Nauczyciel weryfikuje, jak student potrafi zastosować zdobytą wiedzę teoretyczną w praktycznych działaniach związanych z projektem

Nauczyciel ocenia efekty pracy studenta, uwzględniając następujące kryteria:

- umiejętność diagnozy potrzeb i problemów społecznych,
- skuteczność zaplanowanych i wdrożonych działań,
- zdolność do adaptacji i rozwiązywania problemów w trakcie realizacji projektu,
- zaangażowanie w działania na rzecz podopiecznych,
- umiejętność refleksji nad własnym rozwojem zawodowym.

Ocena podsumowująca:

Przedłożenie nauczycielowi prowadzącemu zajęcia praktyczne opracowanego projektu socjalnego, a następnie jego obrona oraz prezentacja na zajęciach w terminie wyznaczonym przez nauczyciela lub najpóźniej dwa dni przed zakończeniem zajęć praktycznych.

Ocena końcowa opiera się na obserwacji praktycznych działań studenta, analizie jego dokumentacji projektowej oraz wnioskach płynących z konsultacji z opiekunami w placówce. Dzięki temu student otrzymuje rzetelną informację zwrotną na temat swoich kompetencji oraz obszarów wymagających dalszego rozwoju.

Realizacja projektu socjalnego stanowi istotny element praktycznej nauki zawodu, przygotowując studenta do skutecznej pracy w obszarze pomocy społecznej oraz rozwijając jego umiejętności interpersonalne i organizacyjne

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Sylabus

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu

I. INFORMACJE PODSTAWOWE

Nazwa zajęć: System prawny pomocy społecznej	Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny	
Język wykładowy: polski	Rodzaj zajęć: Zajęcia kształcenia kierunkowego
Rok studiów: II	Semestr: 4
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2	Koordinator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia	

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN

Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:

Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	

II. INFORMACJE SZCZEGÓLWE

Wymagania wstępne i dodatkowe: podstawowe zagadnienia i pojęcia z zakresu prawa

Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Celem zajęć jest pogłębienie wiedzy studentów na temat systemu prawnego pomocy społecznej. Student poszerza wiedzę z zakresu systemu prawnego pomocy społecznej, w tym:

1. Podstawowe zagadnienia i pojęcia z zakresu prawa
2. Podstawowe instytucje prawne funkcjonujące w Polsce
3. Zasady interpretowania i stosowania przepisów prawnych przez sądy i organy administracji publicznej

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
---	---	--

Wiedzy - zna i rozumie				
W_01	w pogłębionym stopniu podstawowe zagadnienia i pojęcia z zakresu prawa	K_W10		
W_02	pogłębionym stopniu podstawowe instytucje prawne funkcjonujące w Polsce	K_W10		
W_03	w pogłębionym stopniu zasady właściwego interpretowania i stosowania przepisów prawnych przez podmioty stosujące prawo (sądy, organy administracji publicznej)	K_W10		
Umiejętności - potrafi				
U_01	prawidłowo posługiwać się przepisami prawnymi przy rozwiązywaniu praktycznych problemów prawnych, potrafi pracować aktywnie w zespole	K_U01		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_01	aktywnej pracy w zespole	K_K02, K_K03		
K_02	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywanie czynności zawodowych	K_K04, K_K05		
TRĘŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		wykład		
TP-01	Pojęcie prawoznawstwa i podziały w ramach tej nauki.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne
TP_02	Definicja prawa, normy prawnej i przepisu prawnego. System prawny w pomocy społecznej.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne
TP-03	Tworzenie prawa i obowiązywanie prawa.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne
TP_04	Czynności doskonalące prawo w pomocy społecznej	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne
		Ćwiczenia		
TP-06	Źródła prawa i ich podział(Źródła prawa w pomocy społecznej).	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy rozwiązywanie kazuśów, opracowywanie referatów, dyskusja	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów
TP-07	Stosowanie prawa. Etapy stosowania prawa.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy rozwiązywanie kazuśów, opracowywanie referatów, dyskusja	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów
TP-08	Stosunek prawny i jego charakterystyczne cechy.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy rozwiązywanie kazuśów, opracowywanie referatów, dyskusja	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów

TP-09	System prawa. Podział prawa na gałęzie i ich charakterystyka.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy rozwiązywanie kasusów, opracowywanie referatów, dyskusja	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów
-------	---	-----------	---	--

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

1. Sierpowska, I. (2011). *Prawo pomocy społecznej*. Warszawa: Wydawnictwo C.H. Beck.
2. Nitecki, S. (2008). *Prawo do pomocy społecznej w polskim systemie prawnym*. Warszawa: Wydawnictwo Wolters Kluwer Polska.
3. Muszalski, W. (2010). *Prawo socjalne*. Warszawa: Wydawnictwo C.H. Beck.

Literatura uzupełniająca:

1. Uściska, G. (2008). *Zabezpieczenie społeczne w Polsce: Problemy do rozwiązywania w najbliższej przyszłości*. Warszawa.
2. Nitecki, S. (2009). *Pomoc społeczna. Procedury i tryb przyznawania świadczeń*. Wrocław.
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Dz.U. 2004 nr 64 poz. 593.
4. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Dz.U. 2007 nr 192 poz. 1378.
5. Kodeks postępowania administracyjnego z dnia 14 czerwca 1960 r. Dz.U. 1960 nr 30 poz. 168.
6. Ustawa z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej. Dz.U. 2003 nr 135 poz. 1268.
7. Mrozek, P. (2014). *Świadczenia rodzinne. Procedury i zasady przyznawania prawa do świadczeń w praktyce*. Warszawa.
8. Mrozek, P. (2014). *Fundusz alimentacyjny*. Warszawa.

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	30
Praca własna studenta	20
SUMA GODZIN:	50

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPIŚANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	1,2
	Praca własna studenta		0,8

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
wykład	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do egzaminu	W_01, W_02, W_03, K_01	zaliczenie pisemne
ćwiczenia	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zajęć, przygotowanie referatu, przygotowanie prezentacji	U_01, K_01, K_02	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów

KRYTERIA OCENIANIA

Forma i warunki zaliczenia wykładów:**Ocena kształtująca:**

Obserwacja zachowań studenta podczas wykładów.

Ocena podsumowująca:

Zajęcia kończą się zaliczeniem pisemnym.

Zaliczenie obejmuje zagadnienia prezentowane na wykładach oraz literaturę zleconą do samodzielnego opracowania.

Student uzyskuje ocenę adekwatną do liczby zdobytych punktów procentowych ze 100% punktów możliwych do zdobycia:

100% - 91% ogólnej liczby punktów – ocena bardzo dobra (5,0)

90%-81% ogólnej liczby punktów – ocena plus dobra (4,5)

80%-71% ogólnej liczby punktów – ocena dobra (4,0)

70%-61% ogólnej liczby punktów – ocena plus dostateczna (3,5)

60% - 51% ogólnej liczby punktów – ocena dostateczna (3,0)

Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń:**Ocena kształtująca:**

Student w czasie zajęć z systemu prawnego w pomocy społecznej wykonuje pod opieką nauczyciela zadania praktyczne powiązane z treściami programowymi. Mają one na celu kształtowanie umiejętności praktycznych, w szczególności:

- analizowanie i interpretowanie przepisów prawa dotyczących pomocy społecznej,
- rozpoznawanie i diagnozowanie potrzeb osób korzystających z systemu pomocy społecznej,
- identyfikowanie problemów prawnych i społecznych występujących w praktyce funkcjonowania instytucji pomocy społecznej,
- planowanie działań zgodnych z obowiązującymi regulacjami prawnymi oraz standardami etycznymi,
- posługiwanie się aktami prawnymi, orzecznictwem oraz dokumentacją administracyjną w obszarze pomocy społecznej.

Nauczyciel prowadzący zajęcia sprawdza efekty uczenia się poprzez:

- obserwację studenta podczas realizacji zadań praktycznych, np. analizowania studiów przypadków,
- ocenę aktywności studenta podczas dyskusji oraz pracy w grupach,
- weryfikację poziomu osiągnięcia efektów uczenia się na podstawie prezentacji multimedialnych, referatów oraz opracowywanych analiz przypadków.

Ocena podsumowująca:

uzyskanie pozytywnej oceny (co najmniej dostatecznej) z pracy pisemnej (np. analiza przypadku, esej, opracowanie dokumentacji administracyjnej), a także ocena aktywności podczas zajęć oraz zaangażowania w wykonywane zadania praktyczne.

Dodatkowo, student powinien wykazać się znajomością aktualnych przepisów prawnych oraz umiejętnością ich stosowania w kontekście rzeczywistych sytuacji związanych z pomocą społeczną.

Skala ocen:

Max 6 pkt. z zaliczenia pisemnego

Bardzo dobry (5,0) – 6 pkt.

Plus dobry (4,5) – 5,5 pkt.

Dobry (4,0) – 4,5–5 pkt.

Plus dostateczny (3,5) – 3,5–4 pkt.

Dostateczny (3,0) – 2,5–3 pkt.

Niedostateczny (2,0) – 0–2 pkt.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Administracja i dokumentacja pracy pracownika socjalnego		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: Zajęcia kształcenia kierunkowego	
Rok studiów: II		Semestr: 4	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: podstawowe zagadnienia i pojęcia z zakresu prawa			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Celem zajęć jest zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami i strukturą administracji publicznej w Polsce. Przekazanie wiedzy na temat dokumentacji obowiązującej w pracy pracownika socjalnego. Kształtowanie umiejętności w zakresie prowadzenia dokumentacji oraz obsługi systemów informatycznych (np. POMOST). Rozwijanie umiejętności analizowania przepisów prawa administracyjnego i ich zastosowania w praktyce			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)	
Wiedzy - zna i rozumie				
W_01	w pogłębionym stopniu zna zasady funkcjonowania administracji publicznej w kontekście pracy socjalnej.		K-W12	
W_02	pogłębionym stopniu zna podstawową dokumentację pracownika socjalnego.		K-W12	
W_03	w pogłębionym stopniu rozumie znaczenie rzetelnego dokumentowania pracy socjalnej.		K-W12	
Umiejętności - potrafi				
U_01	prawidłowo stosować przepisy prawa w procedurach administracyjnych.		K-U01	
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_01	aktywnej pracy w zespole		K-K02, K-K03	
K_02	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywanie czynności zawodowych		K-K04, K-K05	
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		wykład		
TP-01	Struktura administracji publicznej w Polsce. Zadania jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne
TP_02	Dokumentacja w pracy socjalnej – ogólne zasady. Wywiad środowiskowy jako element dokumentacji.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne
TP-03	Decyzje administracyjne – procedura i zasady. Obieg dokumentów i archiwizacja.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne
TP_04	Elektroniczna dokumentacja i systemy informatyczne (np. POMOST).	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne
		Ćwiczenia		

TP-06	Analiza przypadków – opracowywanie dokumentacji.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy rozwiązywanie kazuśów, opracowywanie referatów, dyskusja	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów
TP-07	Wypełnianie wzorów dokumentów (wnioski, decyzje, wywiady).	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy rozwiązywanie kazuśów, opracowywanie referatów, dyskusja	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów
TP-08	Symulacja sytuacji zawodowych z elementem dokumentacji.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy rozwiązywanie kazuśów, opracowywanie referatów, dyskusja	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów
TP-09	Praca z aktami prawnymi (ustawa o pomocy społecznej, k.p.a.).	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy rozwiązywanie kazuśów, opracowywanie referatów, dyskusja	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

- **Izdebski H., *Nauka administracji*** Wydawnictwo: Wolters Kluwer Polska Rok wydania: 2017 (2. wydanie) ISBN: 978-83-8107-039-3

Literatura uzupełniająca:

- **Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego** Opublikowana w: **Dziennik Ustaw z 1960 r. Nr 30, poz. 168**
- **Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej** Opublikowana w: **Dziennik Ustaw z 2004 r. Nr 64, poz. 593**

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	30
Praca własna studenta	20
SUMA GODZIN:	50

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

	Liczba punktów ECTS
--	---------------------

SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	1,2
	Praca własna studenta		0,8

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
wykład	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zaliczenia	W_01, W_02, W_03	zaliczenie pisemne
ćwiczenia	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zajęć, przygotowanie referatu, przygotowanie prezentacji	U_01, K_01, K_02	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów

KRYTERIA OCENIANIA

Forma i warunki zaliczenia wykładów:

Ocena kształtująca:

Obserwacja zachowań studenta podczas wykładów.

Ocena podsumowująca:

Zajęcia kończą się zaliczeniem pisemnym.

Zaliczenie obejmuje zagadnienia prezentowane na wykładach oraz literaturę zleconą do samodzielnego opracowania.

Student uzyskuje ocenę adekwatną do liczby zdobytych punktów procentowych ze 100% punktów możliwych do zdobycia:

100% - 91% ogólnej liczby punktów – ocena bardzo dobra (5,0)

90%-81% ogólnej liczby punktów – ocena plus dobra (4,5)

80%-71% ogólnej liczby punktów – ocena dobra (4,0)

70%-61% ogólnej liczby punktów – ocena plus dostateczna (3,5)

60% - 51% ogólnej liczby punktów – ocena dostateczna (3,0)

Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń:

Ocena kształtująca:

Student w czasie zajęć z administracji i dokumentacji pracy pracownika socjalnego wykonuje pod opieką nauczyciela zadania praktyczne powiązane z treściami programowymi..

Nauczyciel prowadzący zajęcia sprawdza efekty uczenia się poprzez:

- obserwację studenta podczas realizacji zadań praktycznych, np. analizowania studiów przypadków,
- ocenę aktywności studenta podczas dyskusji oraz pracy w grupach,
- weryfikację poziomu osiągnięcia efektów uczenia się na podstawie prezentacji multimedialnych, referatów oraz opracowywanych analiz przypadków.

Ocena podsumowująca:

uzyskanie pozytywnej oceny (co najmniej dostatecznej) z pracy pisemnej (np. analiza przypadku, esej, opracowanie dokumentacji administracyjnej), a także ocena aktywności podczas zajęć oraz zaangażowania w wykonywane zadania praktyczne.

Skala ocen:

- Max 6 pkt. z zaliczenia pisemnego
- Bardzo dobry (5,0) – 6 pkt.
- Plus dobry (4,5) – 5,5 pkt.
- Dobry (4,0) – 4,5–5 pkt.
- Plus dostateczny (3,5) – 3,5–4 pkt.
- Dostateczny (3,0) – 2,5–3 pkt.
- Niedostateczny (2,0) – 0–2 pkt.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość.

D. ZAJĘCIA DYPLOMUJĄCE

35. Seminarium magisterskie

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Seminarium magisterskie		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: Zajęcia dyplomujące	
Rok studiów: I		Semestr: 2	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:	15	Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	15	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
<p>wiedza: rozumie podstawowe pojęcia z zakresu metodologii badań. posiada wiedzę dotyczącą etapów i struktury pracy, procedury przygotowania i prowadzenia badań oraz opracowania materiału badawczego</p> <p>umiejętności: sprawnie posługuje się pojęciami dotyczącymi metodologii badań. posiada umiejętności planowania, organizowania i przeprowadzania badań oraz opracowywania wyników. przejawia umiejętności interpersonalne niezbędne w realizacji procesu badawczego.</p> <p>kompetencje społeczne: formułuje własne refleksje odnośnie teorii i praktyki pedagogicznej i badanego środowiska. przejawia motywację do zgłębienia i opracowania wybranego tematu odzwierciedlającego zainteresowania studenta. wykazuje twórcze podejście do tematu oraz gotowość do poszukiwania najlepszych rozwiązań.</p>			

Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Seminarium ma na celu pracę ze studentem umożliwiającą opracowanie pracy dyplomowej i przygotowane do egzaminu. Student poznaje podstawy prowadzenia badań społecznych, literaturę metodologiczną oraz zasady opracowania, według przyjętych standardów zagadnienia wybranego jako temat pracy. Seminarium umożliwia kształtowanie postawy samodzielności studenta w obszarze wyboru przedmiotu badań, celów i problematyki, metod, technik i narzędzi badawczych oraz prowadzenia badań. Po zrealizowaniu seminarium student wykazuje umiejętność pisania pracy magisterskiej w aspekcie merytorycznym i technicznym oraz krytyczną refleksyjną postawę odnośnie analizy i interpretacji wyników badań, potrafi sformułować wnioski badawcze oraz ocenić ich przydatność. Seminarium rozwija otwartą postawę na doskonalenie własnych kompetencji zawodowych oraz motywuje do podejmowania badań i analizy literatury

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
W_01	pogłębioną terminologię z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla pracy socjalnej	K_W01, K_W07, K_W09, K_W12
Umiejętności – potrafi		
U_01	prawidłowo interpretować zjawiska społeczne (kulturowe, polityczne, prawne, ekonomiczne), specyficzne dla pracy socjalnej	K_U01, K_U02, K_U03, K_U05, K_U09
U_02	wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować, użytkować informacje z zakresu pracy socjalnej, z wykorzystaniem różnych źródeł i technik	K_U01, K_U02, K_U03, K_U05, K_U09
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K_01	odpowiedniego określania priorytetów służących realizacji określonego przez siebie lub innych zadania z zakresu pracy socjalnej	K_K02, K_K03

TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA

Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		seminarium magisterskie		
TP-01	Podstawowe pojęcia metodologiczne. Literatura przedmiotu Wymogi formalne pracy dyplomowej (edycja pracy, zasady redagowania przypisów)	seminarium	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach,	prezentacja, samodzielność w gromadzeniu i analizowaniu źródeł. konstrukcja pracy. przyjęta metodyka postępowania

TP-02	Istota pracy dyplomowej. Temat i struktura pracy. Sposoby opracowania tematu. Wymogi merytoryczne pracy dyplomowej (zakres tematyczny, metodologia) Charakterystyka literatury naukowej	seminarium	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy , analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach,	prezentacja, samodzielność w gromadzeniu i analizowaniu źródeł. konstrukcja pracy. przyjęta metodyka postępowania
-------	---	------------	--	---

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

1. Dutkiewicz, W. (2001). *Podstawy metodologii badań do pracy magisterskiej i licencjackiej z pedagogiki*. Kielce.
2. Goriszowski, W. (2005). *Badania pedagogiczne w zarysie: Skrypt dla studentów pedagogiki* (Wyd. 4 zm. I rozszerz.). Warszawa: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej TWP.
3. Łobocki, M. (2007). *Wprowadzenie do metodologii badań pedagogicznych*. Kraków.
4. Nowak, S. (2006). *Metodologia badań społecznych*. Warszawa.
5. Babbie, E. (2007). *Badania społeczne w praktyce* (A. Kloskowska-Dudzińska, red. nauk., W. Betkiewicz, tłum.). (Wyd. 1, 5 dodr.). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN

Literatura uzupełniająca:

1. Brzeziński, J. (2007). *Metodologia badań psychologicznych*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
2. Frankfort-Nachmias, Ch., & Nachmias, D. (2001). *Metody badawcze w naukach społecznych*. Poznań: Wydawnictwo Zysk i S-ka
3. Łobocki, M. (2006). *Metody i techniki badań pedagogicznych*. Kraków: Wydawnictwo Edukacyjne.

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	15
Praca własna studenta	35
SUMA GODZIN:	50

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPIŚCIANY DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	0,6
	Praca własna studenta		1,4

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
seminarium/praca dyplomowa	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do seminarium, przygotowanie konstrukcji pracy dyplomowej,	W_01, U_01,U_02, K_01, K_02	seminarium oceniane jest na podstawie postępów w pisaniu pracy dyplomowej oraz przygotowania wystąpienia seminaryjnego, prezentacja, samodzielność w gromadzeniu i analizowaniu źródeł. konstrukcja pracy. przyjęta metodyka postępowania

KRYTERIA OCENIANIA

Ocena kształtująca:

Forma i warunki zaliczenia seminarium:

Zaliczenie na ocenę – Ocena końcowa seminarium będzie oparta na postępach w pisaniu pracy dyplomowej oraz przygotowaniu wystąpienia seminaryjnego. Student będzie oceniany pod kątem jakości prezentowanych treści, umiejętności argumentacji oraz zdolności do efektywnego komunikowania wyników swojej pracy.

Zaliczenie pozytywne – Warunkiem uzyskania pozytywnej oceny (co najmniej dostatecznej) jest wykazanie się odpowiednimi postępami w realizacji programu seminarium. Ocenie podlegać będą m.in.:

- Stopień zaawansowania pracy dyplomowej,
- Zaangażowanie w proces seminarium,
- Umiejętność krytycznej analizy literatury przedmiotu oraz wykorzystania jej w pracy dyplomowej.

Prezentacja seminaryjna – Student zobowiązany jest przedłożyć prowadzącemu seminarium prezentację dotyczącą pracy dyplomowej. Prezentacja powinna zostać dostarczona najpóźniej dwa dni przed zakończeniem seminarium lub zgodnie z terminem wskazanym przez nauczyciela. Ocenie podlegać będą m.in.:

- Jasność i spójność przedstawionych treści,
- Struktura i organizacja prezentacji,
- Zdolność do odpowiedzi na pytania i dyskusji.

• **Ocena końcowa seminarium** – Ocena końcowa z seminarium będzie stanowiła średnią ocen uzyskanych z następujących obszarów:

Wiedza – stopień opanowania literatury przedmiotu oraz umiejętność zastosowania tej wiedzy w pracy dyplomowej,

Umiejętności – zdolność do prowadzenia krytycznej analizy, syntezy materiału oraz formułowania wniosków,

Kompetencje społeczne – aktywność w trakcie seminarium, umiejętność pracy w grupie, otwartość na sugestie i uwagi oraz umiejętność komunikacji naukowej.

Forma i warunki zaliczenia egzaminu dyplomowego:

Praca dyplomowa:

Oryginalność – Praca dyplomowa musi być w pełni oryginalna, oparta na samodzielnej analizie tematu. Plagiat lub nieuzasadnione zapożyczenia będą skutkować niezaliczeniem pracy.

Wykorzystanie literatury – Praca powinna być oparta na solidnej podstawie teoretycznej, zawierać bogaty przegląd literatury przedmiotu, odpowiednio dobranej i aktualnej. Zastosowanie literatury powinno być adekwatne do wybranego tematu i wykazywać umiejętność analizy źródeł.

Nienaganność formalna i językowa – Praca dyplomowa musi spełniać wymagania formalne, w tym poprawność struktury, formatowania oraz cytowania źródeł. Z kolei język powinien być jasny, precyzyjny i poprawny pod względem gramatycznym i stylistycznym. Niedopuszczalne są błędy ortograficzne i interpunkcyjne.

Ocena pracy dyplomowej:

Oceni podlega zarówno zawartość merytoryczna pracy, jak i forma. Należy zwrócić uwagę na spójność wprowadzenia, rozwinięcia oraz zakończenia, logiczne powiązanie poszczególnych części pracy oraz precyzyjność w formułowaniu hipotez i wniosków.

Istotnym kryterium będzie również umiejętność krytycznego podejścia do problematyki, wskazywania jej ograniczeń oraz proponowania kierunków dalszych badań.

Egzamin dyplomowy:

Forma egzaminu – Egzamin dyplomowy będzie odbywał się w formie ustnej i ma na celu ocenę całościowego przygotowania studenta do obrony pracy dyplomowej.

Zakres pytań – Egzamin będzie obejmował pytania dotyczące tematyki pracy dyplomowej oraz zagadnienia z zakresu szeroko rozumianej dziedziny naukowej, do której przynależy temat pracy. Oceniana będzie zdolność do odpowiedzi na pytania, argumentowania własnych stanowisk oraz wykazywania znajomości teorii i praktyki związanej z wybranym tematem.

Ocena podsumowująca:

Ocena niedostateczna – Student nie wykazuje wystarczającej wiedzy z zakresu metodologii badań, w tym w odniesieniu do studiowanej specjalności. Ma trudności w zrozumieniu podstawowych zasad dotyczących ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego w kontekście badań pedagogicznych. Niezrozumiałe lub błędnie przedstawione są podstawowe koncepcje dotyczące metod badawczych. Student nie jest w stanie wykonać prostych zadań badawczych, ani wyciągnąć wniosków z badań. Praca dyplomowa nie spełnia podstawowych wymagań formalnych i merytorycznych.

Ocena dostateczna – Student ma elementarną wiedzę z zakresu metodologii badań, poszerzoną w odniesieniu do studiowanej specjalności, w ograniczonym zakresie. Ma podstawową znajomość zasad ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego w odniesieniu do badań pedagogicznych, choć jego wyjaśnienia są ogólne. Student potrafi przy pomocy nauczyciela zastosować podstawowe narzędzia diagnostyczne w wybranym obszarze działalności praktycznej, a także zaprojektować proces badawczy, choć robi to w ograniczonym zakresie. Potrafi wskazać problemy badawcze oraz dobrać podstawowe metody i techniki badawcze. Wnioski z przeprowadzonych badań są powierzchowne, ale w pełni zrozumiałe. Praca dyplomowa zawiera elementy oryginalności, lecz wymaga dalszej pracy nad głębszym opracowaniem tematu.

Ocena dobra – Student posiada wiedzę z zakresu metodologii badań, którą potrafi zastosować w praktyce, opracowując z pomocą nauczyciela podstawowe narzędzia diagnostyczne w odniesieniu do wybranego obszaru działalności praktycznej. Student jest w stanie zaprojektować proces badawczy z pomocą nauczyciela, prawidłowo określając problemy badawcze oraz dobierając metody i techniki badawcze. Potrafi wyciągnąć wnioski z badań oraz zaprezentować je w sposób zrozumiały. W pracy dyplomowej student stosuje literaturę przedmiotu, ale wciąż może poprawić umiejętność argumentacji oraz samodzielnego wyciągnięcia wniosków. Praca jest poprawna pod względem formalnym i językowym, choć można dostrzec pewne niedociągnięcia.

Ocena bardzo dobra – Student wykazuje bardzo wysoką wiedzę i potrafi samodzielnie zaprojektować proces badawczy w odniesieniu do wybranego obszaru działalności praktycznej. Dokonuje trafnego określenia problemów badawczych, doboru odpowiednich metod i technik badawczych, a także wyciąga i prezentuje wnioski w sposób głęboko przemyślany i uzasadniony. Potrafi trafnie i z pogłębioną refleksją argumentować oraz zaprezentować własną koncepcję badawczą i wyniki własnych badań. Student odnosi swoje badania do wybranych koncepcji i problemów pedagogicznych w kontekście studiowanej specjalności. Praca dyplomowa jest w pełni oryginalna, wykorzystuje odpowiednią literaturę źródłową i literaturę przedmiotu, jest nienaganna pod względem formalnym i językowym. Student wykazuje wysoką świadomość metodologiczną i umiejętność krytycznej analizy.

Ocena doskonała (rozszerzona ocena za seminarium) – Student wykazuje doskonałą znajomość metodologii badań, a jego umiejętności w zakresie projektowania badań i analizy wyników są na najwyższym poziomie. Samodzielnie formułuje pytania badawcze, dobiera odpowiednie metody, przeprowadza badania oraz wyciąga wnioski z pełną samodzielnością i głębią analizy. Jego praca badawcza jest innowacyjna i kompleksowa, wykazuje bardzo dużą oryginalność i trafność w kontekście wybranej specjalności. Student umiejętnie łączy teorię z praktyką, odnosząc wyniki badań do szerszych problemów pedagogicznych. W kontekście seminarium, student aktywnie uczestniczy w dyskusjach, prezentując pogłębioną refleksję nad zagadnieniami związanymi z badaniami. Wykazuje wysoki poziom umiejętności analitycznych i metodologicznych oraz jest w stanie twórczo podchodzić do problemów badawczych.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Sylabus

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu

I. INFORMACJE PODSTAWOWE

Nazwa zajęć: Seminarium magisterskie	Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny	
Język wykładowy: polski	Rodzaj zajęć: Zajęcia dyplomujące
Rok studiów: II	Semestr: 3
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2	Koordinator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia	

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN

Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:

Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:	15	Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	15	RAZEM:	

II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Wymagania wstępne i dodatkowe:

wiedza: rozumie podstawowe pojęcia z zakresu metodologii badań, posiada wiedzę dotyczącą etapów i struktury pracy, procedury przygotowania i prowadzenia badań oraz opracowania materiału badawczego

umiejętności: sprawnie posługuje się pojęciami dotyczącymi metodologii badań, posiada umiejętności planowania, organizowania i przeprowadzania badań oraz opracowywania wyników, przejawia umiejętności interpersonalne niezbędne w realizacji procesu badawczego.

kompetencje społeczne: formułuje własne refleksje odnośnie teorii i praktyki pedagogicznej i badanego środowiska, przejawia motywację do zgłębienia i opracowania wybranego tematu odzwierciedlającego zainteresowania studenta, wykazuje twórcze podejście do tematu oraz gotowość do poszukiwania najlepszych rozwiązań.

Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Seminarium ma na celu pracę ze studentem umożliwiającą opracowanie pracy dyplomowej i przygotowane do egzaminu. Student poznaje podstawy prowadzenia badań społecznych, literaturę metodologiczną oraz zasady opracowania, według przyjętych standardów zagadnienia wybranego jako temat pracy. Seminarium umożliwia kształtowanie postawy samodzielności studenta w obszarze wyboru przedmiotu badań, celów i problematyki, metod, technik i narzędzi badawczych oraz prowadzenia badań. Po zrealizowaniu seminarium student wykazuje umiejętność pisania pracy magisterskiej w aspekcie merytorycznym i technicznym oraz krytyczną refleksyjną postawę odnośnie analizy i interpretacji wyników badań, potrafi sformułować wnioski badawcze oraz ocenić ich przydatność. Seminarium rozwija otwartą postawę na doskonalenie własnych kompetencji zawodowych oraz motywuje do podejmowania badań i analizy literatury

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
W_01	ma pogłębioną wiedzę o metodach i narzędziach, w tym technikach pozyskiwania danych, odpowiednich dla dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla kierunku praca socjalna, pozwalających opisywać struktury i instytucje społeczne oraz procesy w nich i między nimi zachodzące, ze szczególnym uwzględnieniem instytucji pomocy społecznej, resocjalizacji, organizacji pozarządowych, ekonomii społecznej.	K_W07, K_W12
W_02	ma pogłębioną wiedzę o poglądach na temat instytucji działających w obszarze pracy socjalnej oraz rodzajów więzi społecznych i ich historycznej ewolucji.	K_W09
Umiejętności – potrafi		
U_01	wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować, użytkować informacje z zakresu pracy socjalnej, z wykorzystaniem różnych źródeł i technik.	K_U02
U_02	samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności profesjonalne związane z pracą socjalną	K_U03
U_03	ocenić przydatność różnorodnych metod, procedur, dobrych praktyk do realizacji zadań i rozwiązywania problemów dotyczących praktyki pracy socjalnej oraz wybrać i zastosować właściwy sposób postępowania	K_U05, K_U09
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K_01	Prawidłowej identyfikacji i rozstrzygnięcia dylematów związanych z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego	K_K03

TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA

Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		seminarium magisterskie		
TP-01	Etapy pracy naukowej (konceptcja pracy, etap przygotowania badań, etap badań właściwych, etap opracowania zgromadzonego materiału, etap redagowania tekstu).	seminarium	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy , analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach,	wystąpienia seminaryjne. spotkania w trakcie konsultacji.
TP-02	Konceptcja badań Projektowanie badań. Badania ilościowe i jakościowe.	seminarium	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy , analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach,	prezentacja, samodzielność w gromadzeniu i analizowaniu źródeł. konstrukcja pracy. przyjęta metodyka postępowania
TP-03	Problemy i hipotezy badań. Próby ustalania zmiennych i wskaźników	seminarium	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy , analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach,	prezentacja, samodzielność w gromadzeniu i analizowaniu źródeł. konstrukcja pracy. przyjęta metodyka postępowania
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dutkiewicz, W. (2001). <i>Podstawy metodologii badań do pracy magisterskiej i licencjackiej z pedagogiki</i>. Kielce. 2. Goriszowski, W. (2005). <i>Badania pedagogiczne w zarysie: Skrypt dla studentów pedagogiki</i> (Wyd. 4 zm. I rozszerz.). Warszawa: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej TWP. 3. Łobocki, M. (2007). <i>Wprowadzenie do metodologii badań pedagogicznych</i>. Kraków. 4. Nowak, S. (2006). <i>Metodologia badań społecznych</i>. Warszawa. 5. Babbie, E. (2007). <i>Badania społeczne w praktyce</i> (A. Kłoskowska-Dudzińska, red. nauk., W. Betkiewicz, tłum.). (Wyd. 1, 5 dodr.). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN 				
Literatura uzupełniająca:				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Brzeziński, J. (2007). <i>Metodologia badań psychologicznych</i>. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN. 2. Frankfort-Nachmias, Ch., & Nachmias, D. (2001). <i>Metody badawcze w naukach społecznych</i>. Poznań: Wydawnictwo Zysk i S-ka. 3. Łobocki, M. (2006). <i>Metody i techniki badań pedagogicznych</i>. Kraków: Wydawnictwo Edukacyjne. 				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności		Liczba godzin *		
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		15		
Praca własna studenta		35		
SUMA GODZIN:		50		
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
Liczba punktów ECTS				

SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPIŚNANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	0,6
	Praca własna studenta		1,4
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
seminarium	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do seminarium, przygotowanie konstrukcji pracy dyplomowej	W_01,W_02, U_01,U_02,U_03, K_01,	seminarium oceniane jest na podstawie postępów w pisaniu pracy dyplomowej oraz przygotowania wystąpienia seminaryjnego, prezentacja, samodzielność w gromadzeniu i analizowaniu źródeł. konstrukcja pracy. przyjęta metodyka postępowania
KRYTERIA OCENIANIA			

Ocena kształtująca:**Forma i warunki zaliczenia seminarium:**

Zaliczenie na ocenę – Ocena końcowa seminarium będzie oparta na postępach w pisaniu pracy dyplomowej oraz przygotowaniu wystąpienia seminaryjnego. Student będzie oceniany pod kątem jakości prezentowanych treści, umiejętności argumentacji oraz zdolności do efektywnego komunikowania wyników swojej pracy.

Zaliczenie pozytywne – Warunkiem uzyskania pozytywnej oceny (co najmniej dostatecznej) jest wykazanie się odpowiednimi postępami w realizacji programu seminarium. Ocenie podlegać będą m.in.:

- Stopień zaawansowania pracy dyplomowej,
- Zaangażowanie w proces seminarium,
- Umiejętność krytycznej analizy literatury przedmiotu oraz wykorzystania jej w pracy dyplomowej.

Prezentacja seminaryjna – Student zobowiązany jest przedłożyć prowadzącemu seminarium prezentację dotyczącą pracy dyplomowej. Prezentacja powinna zostać dostarczona najpóźniej dwa dni przed zakończeniem seminarium lub zgodnie z terminem wskazanym przez nauczyciela. Ocenie podlegać będą m.in.:

- Jasność i spójność przedstawionych treści,
- Struktura i organizacja prezentacji,
- Zdolność do odpowiedzi na pytania i dyskusji.

Ocena końcowa seminarium – Ocena końcowa z seminarium będzie stanowiła średnią ocen uzyskanych z następujących obszarów:

Wiedza – stopień opanowania literatury przedmiotu oraz umiejętność zastosowania tej wiedzy w pracy dyplomowej,

Umiejętności – zdolność do prowadzenia krytycznej analizy, syntezy materiału oraz formułowania wniosków,

Kompetencje społeczne – aktywność w trakcie seminarium, umiejętność pracy w grupie, otwartość na sugestie i uwagi oraz umiejętność komunikacji naukowej.

Forma i warunki zaliczenia egzaminu dyplomowego:**Praca dyplomowa:**

Oryginalność – Praca dyplomowa musi być w pełni oryginalna, oparta na samodzielnej analizie tematu. Plagiat lub nieuzasadnione zapożyczenia będą skutkować niezaliczeniem pracy.

Wykorzystanie literatury – Praca powinna być oparta na solidnej podstawie teoretycznej, zawierać bogaty przegląd literatury przedmiotu, odpowiednio dobranej i aktualnej. Zastosowanie literatury powinno być adekwatne do wybranego tematu i wykazywać umiejętność analizy źródeł.

Nienagannność formalna i językowa – Praca dyplomowa musi spełniać wymagania formalne, w tym poprawność struktury, formatowania oraz cytowania źródeł. Z kolei język powinien być jasny, precyzyjny i poprawny pod względem gramatycznym i stylistycznym. Niedopuszczalne są błędy ortograficzne i interpunkcyjne.

Ocena pracy dyplomowej:

Ocenie podlega zarówno zawartość merytoryczna pracy, jak i forma. Należy zwrócić uwagę na spójność wprowadzenia, rozwinięcia oraz zakończenia, logiczne powiązanie poszczególnych części pracy oraz precyzyjność w formułowaniu hipotez i wniosków.

Istotnym kryterium będzie również umiejętność krytycznego podejścia do problematyki, wskazywania jej ograniczeń oraz proponowania kierunków dalszych badań.

Egzamin dyplomowy:

Forma egzaminu – Egzamin dyplomowy będzie odbywał się w formie ustnej i ma na celu ocenę całościowego przygotowania studenta do obrony pracy dyplomowej.

Zakres pytań – Egzamin będzie obejmował pytania dotyczące tematyki pracy dyplomowej oraz zagadnienia z zakresu szeroko rozumianej dziedziny naukowej, do której przynależy temat pracy. Oceniana będzie zdolność do odpowiedzi na pytania, argumentowania własnych stanowisk oraz wykazywania znajomości teorii i praktyki związanej z wybranym tematem.

Ocena podsumowująca:

Ocena niedostateczna – Student nie wykazuje wystarczającej wiedzy z zakresu metodologii badań, w tym w odniesieniu do studiowanej specjalności. Ma trudności w zrozumieniu podstawowych zasad dotyczących ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego w kontekście badań pedagogicznych. Niezrozumiałe lub błędnie przedstawione są podstawowe koncepcje dotyczące metod badawczych. Student nie jest w stanie wykonać prostych zadań badawczych, ani wyciągnąć wniosków z badań. Praca dyplomowa nie spełnia podstawowych wymagań formalnych i merytorycznych.

Ocena dostateczna – Student ma elementarną wiedzę z zakresu metodologii badań, poszerzoną w odniesieniu do studiowanej specjalności, w ograniczonym zakresie. Ma podstawową znajomość zasad ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego w odniesieniu do badań pedagogicznych, choć jego wyjaśnienia są ogólne. Student potrafi przy pomocy nauczyciela zastosować podstawowe narzędzia diagnostyczne w wybranym obszarze działalności praktycznej, a także zaprojektować proces badawczy, choć robi to w ograniczonym zakresie. Potrafi wskazać problemy badawcze oraz dobrać podstawowe metody i techniki badawcze. Wnioski z przeprowadzonych badań są powierzchowne, ale w pełni zrozumiałe. Praca dyplomowa zawiera elementy oryginalności, lecz wymaga dalszej pracy nad głębszym opracowaniem tematu.

Ocena dobra – Student posiada wiedzę z zakresu metodologii badań, którą potrafi zastosować w praktyce, opracowując z pomocą nauczyciela podstawowe narzędzia diagnostyczne w odniesieniu do wybranego obszaru działalności praktycznej. Student jest w stanie zaprojektować proces badawczy z pomocą nauczyciela, prawidłowo określając problemy badawcze oraz dobierając metody i techniki badawcze. Potrafi wyciągnąć wnioski z badań oraz zaprezentować je w sposób zrozumiały. W pracy dyplomowej student stosuje literaturę przedmiotu, ale wciąż może poprawić umiejętność argumentacji oraz samodzielnego wyciągania wniosków. Praca jest poprawna pod względem formalnym i językowym, choć można dostrzec pewne niedociągnięcia.

Ocena bardzo dobra – Student wykazuje bardzo wysoką wiedzę i potrafi samodzielnie zaprojektować proces badawczy w odniesieniu do wybranego obszaru działalności praktycznej. Dokonuje trafnego określenia problemów badawczych, doboru odpowiednich metod i technik badawczych, a także wyciąga i prezentuje wnioski w sposób głęboko przemyślany i uzasadniony. Potrafi trafnie i z pogłębioną refleksją argumentować oraz zaprezentować własną koncepcję badawczą i wyniki własnych badań. Student odnosi swoje badania do wybranych koncepcji i problemów pedagogicznych w kontekście studiowanej specjalności. Praca dyplomowa jest w pełni oryginalna, wykorzystuje odpowiednią literaturę źródłową i literaturę przedmiotu, jest nienaganna pod względem formalnym i językowym. Student wykazuje wysoką świadomość metodologiczną i umiejętność krytycznej analizy.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Seminarium magisterskie		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: Zajęcia dyplomujące	
Rok studiów: II		Semestr: 4	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 4		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:	30	Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
<p>wiedza: rozumie podstawowe pojęcia z zakresu metodologii badań. posiada wiedzę dotyczącą etapów i struktury pracy, procedury przygotowania i prowadzenia badań oraz opracowania materiału badawczego</p> <p>umiejętności: sprawnie posługuje się pojęciami dotyczącymi metodologii badań. posiada umiejętności planowania, organizowania i przeprowadzania badań oraz opracowywania wyników. przejawia umiejętności interpersonalne niezbędne w realizacji procesu badawczego.</p> <p>kompetencje społeczne: formułuje własne refleksje odnośnie teorii i praktyki pedagogicznej i badanego środowiska. przejawia motywację do zgłębienia i opracowania wybranego tematu odzwierciedlającego zainteresowania studenta. wykazuje twórcze podejście do tematu oraz gotowość do poszukiwania najlepszych rozwiązań.</p>			

Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Seminarium ma na celu pracę ze studentem umożliwiającą opracowanie pracy dyplomowej i przygotowane do egzaminu. Student poznaje podstawy prowadzenia badań społecznych, literaturę metodologiczną oraz zasady opracowania, według przyjętych standardów zagadnienia wybranego jako temat pracy. Seminarium umożliwia kształtowanie postawy samodzielności studenta w obszarze wyboru przedmiotu badań, celów i problematyki, metod, technik i narzędzi badawczych oraz prowadzenia badań. Po zrealizowaniu seminarium student wykazuje umiejętność pisania pracy magisterskiej w aspekcie merytorycznym i technicznym oraz krytyczną refleksyjną postawę odnośnie analizy i interpretacji wyników badań, potrafi sformułować wnioski badawcze oraz ocenić ich przydatność. Seminarium rozwija otwartą postawę na doskonalenie własnych kompetencji zawodowych oraz motywuje do podejmowania badań i analizy literatury

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
W_01	ma pogłębioną wiedzę o metodach i narzędziach, w tym technikach pozyskiwania danych, odpowiednich dla dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla kierunku praca socjalna, pozwalających opisywać struktury i instytucje społeczne oraz procesy w nich i między nimi zachodzące, ze szczególnym uwzględnieniem instytucji pomocy społecznej, resocjalizacji, organizacji pozarządowych, ekonomii społecznej.	K_W07, K_W12
W_02	ma pogłębioną wiedzę o poglądach na temat instytucji działających w obszarze pracy socjalnej oraz rodzajów więzi społecznych i ich historycznej ewolucji.	K_W09
Umiejętności - potrafi		
U_01	samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności profesjonalne związane z pracą socjalną	K_U03
U_02	ocenić przydatność różnorodnych metod, procedur, dobrych praktyk do realizacji zadań i rozwiązywania problemów dotyczących praktyki pracy socjalnej oraz wybrać i zastosować właściwy sposób postępowania	K_U05, K_U09
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K_01	odpowiedniego określania priorytetów służących realizacji określonego przez siebie lub innych zadania z zakresu pracy socjalnej	K_K02
K_02	prawidłowej identyfikacji i rozstrzygnięcia dylematów związanych z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego	K_K03
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA		

Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		seminarium magisterskie		
TP-01	Określanie terenu badań, populacji oraz wyznaczenie próby reprezentacyjnej	seminarium	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy , analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach,	prezentacja, samodzielność w gromadzeniu i analizowaniu źródeł. konstrukcja pracy. przyjęta metodyka postępowania
TP-02	Metody i techniki opracowania materiału empirycznego.	seminarium	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy , analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach,	prezentacja, samodzielność w gromadzeniu i analizowaniu źródeł. konstrukcja pracy. przyjęta metodyka postępowania
TP-03	Konstruowanie narzędzi badawczych	seminarium	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy , analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach,	prezentacja, samodzielność w gromadzeniu i analizowaniu źródeł. konstrukcja pracy. przyjęta metodyka postępowania
TP-04	Analiza i interpretacja danych empirycznych	seminarium	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy , analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach,	prezentacja, samodzielność w gromadzeniu i analizowaniu źródeł. konstrukcja pracy. przyjęta metodyka postępowania
TP-05	Komputerowa edycja i obróbka prac dyplomowych.	seminarium	przygotowanie samodzielnej prezentacji	prezentacja, samodzielność w gromadzeniu i analizowaniu źródeł. konstrukcja pracy. przyjęta metodyka postępowania
TP-06	Egzamin dyplomowy	seminarium	seminarium, praca dyplomowa	sprawozdanie, wystąpienia seminaryjne. spotkania w trakcie konsultacji. egzamin dyplomowy

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

1. Dutkiewicz, W. (2001). *Podstawy metodologii badań do pracy magisterskiej i licencjackiej z pedagogiki*. Kielce.
2. Goriszowski, W. (2005). *Badania pedagogiczne w zarysie: Skrypt dla studentów pedagogiki* (Wyd. 4 zm. I rozszerz.). Warszawa: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej TWP.
3. Łobocki, M. (2007). *Wprowadzenie do metodologii badań pedagogicznych*. Kraków.
4. Nowak, S. (2006). *Metodologia badań społecznych*. Warszawa.
5. Babbie, E. (2007). *Badania społeczne w praktyce* (A. Kloskowska-Dudzińska, red. nauk., W. Betkiewicz, tłum.). (Wyd. 1, 5 dodr.). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN

Literatura uzupełniająca:

1. Brzeziński, J. (2007). *Metodologia badań psychologicznych*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
2. Frankfort-Nachmias, Ch., & Nachmias, D. (2001). *Metody badawcze w naukach społecznych*. Poznań: Wydawnictwo Zysk i S-ka.
3. Łobocki, M. (2006). *Metody i techniki badań pedagogicznych*. Kraków: Wydawnictwo Edukacyjne.

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin *
------------------	-----------------

Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		30	
Praca własna studenta		70	
SUMA GODZIN:		100	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPIŚCIANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 4	1,2
	Praca własna studenta		2,8
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
seminarium/praca dyplomowa	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do seminarium, przygotowanie konstrukcji pracy dyplomowej, przygotowanie do egzaminu dyplomowego i obrony pracy dyplomowej	W_01,W_02, ,U_01,U_02, K_01, K_02	seminarium oceniane jest na podstawie postępów w pisaniu pracy dyplomowej oraz przygotowania wystąpienia seminaryjnego, prezentacja, samodzielność w gromadzeniu i analizowaniu źródeł. konstrukcja pracy. przyjęta metodyka postępowania
KRYTERIA OCENIANIA			

Ocena kształtująca:**Forma i warunki zaliczenia seminarium:**

Zaliczenie na ocenę – Ocena końcowa seminarium będzie oparta na postępach w pisaniu pracy dyplomowej oraz przygotowaniu wystąpienia seminaryjnego. Student będzie oceniany pod kątem jakości prezentowanych treści, umiejętności argumentacji oraz zdolności do efektywnego komunikowania wyników swojej pracy

Zaliczenie pozytywne – Warunkiem uzyskania pozytywnej oceny (co najmniej dostatecznej) jest wykazanie się odpowiednimi postępami w realizacji programu seminarium. Ocenie podlegać będą m.in.:

- Stopień zaawansowania pracy dyplomowej,
- Zaangażowanie w proces seminarium,
- Umiejętność krytycznej analizy literatury przedmiotu oraz wykorzystania jej w pracy dyplomowej.

Prezentacja seminaryjna – Student zobowiązany jest przedłożyć prowadzącemu seminarium prezentację dotyczącą pracy dyplomowej. Prezentacja powinna zostać dostarczona najpóźniej dwa dni przed zakończeniem seminarium lub zgodnie z terminem wskazanym przez nauczyciela. Ocenie podlegać będą m.in.:

- Jasność i spójność przedstawionych treści,
- Struktura i organizacja prezentacji,
- Zdolność do odpowiedzi na pytania i dyskusji.

Ocena końcowa seminarium – Ocena końcowa z seminarium będzie stanowiła średnią ocen uzyskanych z następujących obszarów:

Wiedza – stopień opanowania literatury przedmiotu oraz umiejętność zastosowania tej wiedzy w pracy dyplomowej,

Umiejętności – zdolność do prowadzenia krytycznej analizy, syntezy materiału oraz formułowania wniosków,

Kompetencje społeczne – aktywność w trakcie seminarium, umiejętność pracy w grupie, otwartość na sugestie i uwagi oraz umiejętność komunikacji naukowej.

Forma i warunki zaliczenia egzaminu dyplomowego:**Praca dyplomowa:**

Oryginalność – Praca dyplomowa musi być w pełni oryginalna, oparta na samodzielnej analizie tematu. Plagiat lub nieuzasadnione zapożyczenia będą skutkować niezaliczeniem pracy.

Wykorzystanie literatury – Praca powinna być oparta na solidnej podstawie teoretycznej, zawierać bogaty przegląd literatury przedmiotu, odpowiednio dobranej i aktualnej. Zastosowanie literatury powinno być adekwatne do wybranego tematu i wykazywać umiejętność analizy źródeł.

Nienagannosc formalna i językowa – Praca dyplomowa musi spełniać wymagania formalne, w tym poprawność struktury, formatowania oraz cytowania źródeł. Z kolei język powinien być jasny, precyzyjny i poprawny pod względem gramatycznym i stylistycznym. Niedopuszczalne są błędy ortograficzne i interpunkcyjne.

Ocena pracy dyplomowej:

Ocenie podlega zarówno zawartość merytoryczna pracy, jak i forma. Należy zwrócić uwagę na spójność wprowadzenia, rozwinięcia oraz zakończenia, logiczne powiązanie poszczególnych części pracy oraz precyzyjność w formułowaniu hipotez i wniosków.

Istotnym kryterium będzie również umiejętność krytycznego podejścia do problematyki, wskazywania jej ograniczeń oraz proponowania kierunków dalszych badań.

Egzamin dyplomowy:

Forma egzaminu – Egzamin dyplomowy będzie odbywał się w formie ustnej i ma na celu ocenę całościowego przygotowania studenta do obrony pracy dyplomowej.

Zakres pytań – Egzamin będzie obejmował pytania dotyczące tematyki pracy dyplomowej oraz zagadnienia z zakresu szeroko rozumianej dziedziny naukowej, do której przynależy temat pracy. Oceniana będzie zdolność do odpowiedzi na pytania, argumentowania własnych stanowisk oraz wykazywania znajomości teorii i praktyki związanej z wybranym tematem.

Ocena podsumowująca:

Ocena niedostateczna – Student nie wykazuje wystarczającej wiedzy z zakresu metodologii badań, w tym w odniesieniu do studiowanej specjalności. Ma trudności w zrozumieniu podstawowych zasad dotyczących ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego w kontekście badań pedagogicznych. Niezrozumiałe lub błędnie przedstawione są podstawowe koncepcje dotyczące metod badawczych. Student nie jest w stanie wykonać prostych zadań badawczych, ani wyciągnąć wniosków z badań. Praca dyplomowa nie spełnia podstawowych wymagań formalnych i merytorycznych.

Ocena dostateczna – Student ma elementarną wiedzę z zakresu metodologii badań, poszerzoną w odniesieniu do studiowanej specjalności, w ograniczonym zakresie. Ma podstawową znajomość zasad ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego w odniesieniu do badań pedagogicznych, choć jego wyjaśnienia są ogólne. Student potrafi przy pomocy nauczyciela zastosować podstawowe narzędzia diagnostyczne w wybranym obszarze działalności praktycznej, a także zaprojektować proces badawczy, choć robi to w ograniczonym zakresie. Potrafi wskazać problemy badawcze oraz dobrać podstawowe metody i techniki badawcze. Wnioski z przeprowadzonych badań są powierzchowne, ale w pełni zrozumiałe. Praca dyplomowa zawiera elementy oryginalności, lecz wymaga dalszej pracy nad głębszym opracowaniem tematu.

Ocena dobra – Student posiada wiedzę z zakresu metodologii badań, którą potrafi zastosować w praktyce, opracowując z pomocą nauczyciela podstawowe narzędzia diagnostyczne w odniesieniu do wybranego obszaru działalności praktycznej. Student jest w stanie zaprojektować proces badawczy z pomocą nauczyciela, prawidłowo określając problemy badawcze oraz dobierając metody i techniki badawcze. Potrafi wyciągnąć wnioski z badań oraz zaprezentować je w sposób zrozumiały. W pracy dyplomowej student stosuje literaturę przedmiotu, ale wciąż może poprawić umiejętność argumentacji oraz samodzielnego wyciągania wniosków. Praca jest poprawna pod względem formalnym i językowym, choć można dostrzec pewne niedociągnięcia.

Ocena bardzo dobra – Student wykazuje bardzo wysoką wiedzę i potrafi samodzielnie zaprojektować proces badawczy w odniesieniu do wybranego obszaru działalności praktycznej. Dokonuje trafnego określenia problemów badawczych, doboru odpowiednich metod i technik badawczych, a także wyciąga i prezentuje wnioski w sposób głęboko przemyślany i uzasadniony. Potrafi trafnie i z pogłębioną refleksją argumentować oraz zaprezentować własną koncepcję badawczą i wyniki własnych badań. Student odnosi swoje badania do wybranych koncepcji i problemów pedagogicznych w kontekście studiowanej specjalności. Praca dyplomowa jest w pełni oryginalna, wykorzystuje odpowiednią literaturę źródłową i literaturę przedmiotu, jest nienaganna pod względem formalnym i językowym. Student wykazuje wysoką świadomość metodologiczną i umiejętność krytycznej analizy.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość

E. PRAKTYKA ZAWODOWA

35. Praktyki zawodowe realizowane w zakładzie pracy
36. Superwizje praktyk

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Praktyki zawodowe realizowane w zakładzie pracy		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: Praktyka zawodowa	
Rok studiów: I		Semestr: 2	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 5		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:	120	Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	120	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Student powinien posiadać:			
1. Wiedzę na temat funkcjonowania instytucji pomocy społecznej oraz przepisów prawa regulujących pracę socjalną, w tym znajomość Ustawy o pomocy społecznej.			
2. Umiejętności komunikacyjne, w tym zdolność do efektywnej komunikacji interpersonalnej oraz nawiązywania empatycznych relacji z osobami potrzebującymi wsparcia.			
3. Znajomość podstawowych metod i technik pracy socjalnej, takich jak:			
<ul style="list-style-type: none"> • Wywiad środowiskowy – umiejętność zbierania informacji na temat sytuacji życiowej podopiecznych. • Poradnictwo socjalne – zdolność do udzielania wsparcia informacyjnego i doradztwa w zakresie rozwiązywania problemów społecznych. • Wsparcie psychologiczne – podstawowe umiejętności w zakresie udzielania wsparcia emocjonalnego i motywacyjnego. 			

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:

Głównym celem praktyk jest nabycie i doskonalenie umiejętności praktycznych niezbędnych do pełnienia roli pracownika socjalnego jako profesjonalisty. Cel ten osiąga się poprzez zapoznanie studentów ze szczegółami funkcjonowania jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz organizacji zajmujących się pomocą i pracą socjalną na rzecz grup wymagających wsparcia. Studenci poznają specyfikę środowiska zawodowego, kształtują umiejętności zawodowe związane bezpośrednio z miejscem odbywania praktyki. Poznają rodzaj świadczonych usług, wymiary problemów i stan zaspokojenia potrzeb klientów przez placówki wsparcia. Kształtują ponadto umiejętności skutecznego komunikowania się w organizacji, współpracy z innymi specjalistami, czy pracy w zespole interdyscyplinarnym. Doskonają organizację pracy własnej, pracy zespołowej oraz efektywnego zarządzania czasem, sumienności i odpowiedzialności za powierzone zadania.

C01 . Weryfikacja wiedzy teoretycznej zdobytej w trakcie studiów i wykorzystanie jej w działalności praktycznej, w szczególności wiedzy dotyczącej uwarunkowań prawnych, struktury organizacyjnej oraz metod i technik wykorzystywanych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, wykorzystanie zdobytej w czasie studiów wiedzy w procesie organizowania warsztatu pracy podczas odbywania praktyki zawodowej. Dokonanie przez studenta samooceny w zakresie gotowości do odbycia praktyki zawodowej

C02. Poszerzenie wiedzy dotyczącej procedur postępowania oraz pracy i zadań organizacji/institucji działających w obszarze pomocy społecznej.

C03. Nabycie kompetencji do samodzielnego, profesjonalnego i etycznego funkcjonowania w strukturach pomocy społecznej oraz umiejętności przyjmowania właściwej roli i wykorzystywania zdobytej wiedzy do wykonywania zadań zawodowych z jednoczesnym uświadomieniem potrzeby i konieczności ciągłego samokształcenia.

C04. Nabycie umiejętności właściwego doboru metod, technik i innych rozwiązań adekwatnych do efektywnego rozwiązywania konkretnych problemów społecznych

C05. Doskonalenie umiejętności pracy własnej – efektywne zarządzanie czasem, odpowiedzialność za powierzone zadania, wykorzystanie nowoczesnych środków technicznych podczas wykonywania pracy oraz zbieranie materiałów umożliwiających opracowanie i realizację projektów socjalnych.

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
W_01	ma pogłębioną wiedzę o typowych rodzajach struktur i instytucji społecznych realizujących pracę socjalną i współpracujących w realizacji tych zadań, a w szczególności w ich podstawowych elementach	K_W05
Umiejętności - potrafi		
U_01	samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności profesjonalne związane z pracą socjalną.	K_U01
U_02	Posiada umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy z zakresu pracy socjalnej, z uwzględnieniem wiadomości zdobytych podczas praktyki zawodowej.	K_U02
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K_01	profesjonalnego i efektywnego wykorzystania metod pracy socjalnej poprzez angażowanie się w aktywne i kreatywne planowanie i realizację działań socjalnych w pracy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z naciskiem na zrozumienie idei samokształcenia.	K_K01

TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA

Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć

Praktyki zawodowe

TP-01	Zasady funkcjonowania i organizacji jednostki organizacyjnej pomocy społecznej - system organizacji pracy; dokumentacja, a w tym: regulacje prawne, regulamin, statut, przepisy bhp i p.poż. obowiązujące w placówce; system komunikacji i obiegu informacji.	praktyki zawodowe	zadania do wykonania	opinia opiekuna z ramienia jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, dziennik praktyk, karta oceny praktyk, rozmowa podsumowująca z kierunkowym opiekunem praktyk
TP-02	Zdobycie wiedzy na temat instytucji i zasad jej funkcjonowania z uwzględnieniem praktycznych aspektów działalności instytucji pomocy społecznej w danym sektorze i współpracy międzysektorowej.	praktyki zawodowe	zadania do wykonania	opinia opiekuna z ramienia jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, dziennik praktyk, karta oceny praktyk, rozmowa podsumowująca z kierunkowym opiekunem praktyk
TP-03	Zapoznanie się ze stosowanymi w jednostce metodami zarządzania, a także kryteriami oceny sprawności funkcjonowania organizacji.	praktyki zawodowe	zadania do wykonania	opinia opiekuna z ramienia jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, dziennik praktyk, karta oceny praktyk, rozmowa podsumowująca z kierunkowym opiekunem praktyk
TP-04	Zapoznanie ze specyfiką funkcjonowania placówki, w tym: strukturą i organizacją placówki, rodzajem świadczonych usług, specyfiką pod względem demograficzno-ekonomicznym oraz psychologiczno-społecznym osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej, stopniem zaspokojenia potrzeb osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej przez placówkę i poza nią.	praktyki zawodowe	zadania do wykonania	opinia opiekuna z ramienia jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, dziennik praktyk, karta oceny praktyk, rozmowa podsumowująca z kierunkowym opiekunem praktyk
TP-05	Analiza kompetencji, rodzaj świadczonych usług, zakres obowiązków i zadań pracownika socjalnego realizowanych w ramach konkretnej jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	praktyki zawodowe	zadania do wykonania	opinia opiekuna z ramienia jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, dziennik praktyk, karta oceny praktyk, rozmowa podsumowująca z kierunkowym opiekunem praktyk
TP-06	Rozmowa podsumowująca z opiekunem praktyki ze strony jednostki organizacyjnej pomocy społecznej oraz weryfikacja zebranej dokumentacji .	praktyki zawodowe	zadania do wykonania	opinia opiekuna z ramienia jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, dziennik praktyk, karta oceny praktyk, rozmowa podsumowująca z kierunkowym opiekunem praktyk

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

1. Kantowicz, E. (2001). *Elementy teorii i praktyki pracy socjalnej*. Olsztyn: Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego.
2. Błachnio, A., Kryza, J., & Gałęski, J. (2015). *Psychospołeczne uwarunkowania umiejętności pracownika socjalnego*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
3. Błachnio, A., Kryza, J., & Maliszewski, W. J. (Eds.). (2014). *Wielowymiarowość kompetencji zawodowych i psychospołecznych w pracy z ludźmi: Teoria i zastosowania*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
4. Krasiejko, I. (2012). *Metodyka działania asystenta rodziny: Różne modele pracy socjalnej i terapeutycznej z rodziną* (2nd ed.). Lublin: Wydawnictwo KUL

Literatura uzupełniająca:

1. Rychliński, S. (2003). Polityka społeczna. W Dziewięcka-Bokun, L., & Zamorska, K. (Red.), *Polityka społeczna* (s. 15-30). Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.
2. Ossowski, R. (2004). Jakość życia – efektywne pełnienie ról rodzinnych i zawodowych. W Kościelska, M., & Acuil, B. (Red.), *Człowiek niepełnosprawny. Rodzina i praca* (s. 50-65). Wydawnictwo Akademii Pedagogicznej.
3. Wódz, K. (1998). *Praca socjalna w środowisku zamieszkania*. Biblioteka Pracownika Socjalnego. Wydawnictwo Naukowe „Śląsk”.
4. Szczepkowski, J. (2010). *Praca socjalna - podejście skoncentrowane na rozwiązaniach*. Toruń: Akapit

III. INFORMACJE DODATKOWE**BILANS PUNKTÓW ECTS****OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)**

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	120
Praca własna studenta	5
SUMA GODZIN:	125

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPIŚCIANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 5	4,8
	Praca własna studenta		0,2

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
praktyka zawodowa	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do praktyk zawodowych tworzenie indywidualnego planu pomocy oraz samodzielnego zbierania i przetwarzania informacji.	W_01, U_01, U_02, K_01	opinia opiekuna z ramienia jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, dziennik praktyk, karta oceny praktyk, rozmowa podsumowująca z kierunkowym opiekunem praktyk

KRYTERIA OCENIANIA

Forma i warunki zaliczenia praktyk zawodowych:**Ocena kształtująca:**

Weryfikacja efektów uczenia się podczas praktyk zawodowych odbywa się poprzez systematyczne monitorowanie i ocenę postępów studenta w trakcie realizacji powierzonych mu zadań. Proces ten obejmuje następujące etapy i metody:

1. Opiekun praktyk regularnie obserwuje studenta podczas wykonywania obowiązków zawodowych, oceniając jego zaangażowanie, umiejętności praktyczne oraz sposób radzenia sobie z powierzonymi zadaniami. Szczególną uwagę zwraca na:

- Umiejętność rozpoznawania potrzeb klienta,
- Trafność identyfikacji problemów,
- Efektywność w planowaniu i realizacji pomocy,
- Samodzielność w działaniu,
- Umiejętność współpracy w zespole.

2. Student może być zobowiązany do prowadzenia dziennika praktyk lub sporządzania raportów z wykonanych zadań. Opiekun ocenia:

- Poprawność sporządzania dokumentacji,
- Umiejętność analizy i refleksji nad własną pracą,
- Zgodność wykonywanych zadań z założeniami programu praktyk.

3. Opiekun przeprowadza cykliczne rozmowy z praktykantem, omawiając jego mocne strony oraz obszary wymagające poprawy. Może również udzielać wskazówek dotyczących dalszego rozwoju zawodowego.

4. W niektórych przypadkach ocena efektów uczenia się może uwzględniać także opinie innych pracowników zakładu pracy oraz klientów, którzy mieli kontakt ze studentem.

5. Na podstawie zgromadzonych informacji, opiekun praktyk dokonuje końcowej oceny studenta, podsumowując jego postępy, osiągnięcia oraz obszary wymagające dalszego doskonalenia. Ocena ta może mieć formę opisową lub punktową, zgodnie z regulaminem danej uczelni.

Dzięki kompleksowemu podejściu do weryfikacji efektów uczenia się, praktyki zawodowe nie tylko umożliwiają zdobycie doświadczenia, ale również pomagają w doskonaleniu umiejętności praktycznych i przygotowują do samodzielnej pracy w zawodzie.

Ocena podsumowująca

- zaliczenie na ocenę
- zaliczenie praktyki studenckiej przez kierunkowego opiekuna praktyk odbywa się na podstawie dostarczonej dokumentacji zawierającej: dzienniczek praktyki, opinię dyrekcji placówki lub opiekuna praktyki wraz z oceną,
- dokumentację należy dostarczyć najpóźniej do 15 września, co umożliwia opiekunowi jej weryfikację i sporządzenie sprawozdania.

Ocena 2,0 – Praktykant nie posiada podstawowej wiedzy na temat zasad funkcjonowania systemu pomocy społecznej, norm i reguł życia społecznego oraz procedur, metod i technik stosowanych w pracy socjalnej, w tym diagnozowania i ewaluowania. Nie potrafi prawidłowo posługiwać się systemami normatywnymi, a także nie umie dobrać i ocenić zastosowania typowych metod, procedur oraz dobrych praktyk w realizacji zadań związanych z różnymi sferami działalności socjalnej. Brakuje mu umiejętności analitycznego myślenia oraz praktycznego wykorzystania zdobytej wiedzy w kontekście pracy w terenie.

Ocena 3,0 - 3,5 – Praktykant posiada jedynie powierzchowną wiedzę na temat zasad funkcjonowania systemu pomocy społecznej, norm i reguł życia społecznego, a także stosowanych procedur, metod i technik, w tym diagnozowania i ewaluowania w pracy socjalnej. Wykazuje umiejętność korzystania z systemów normatywnych, jednak jego dobór metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z działalnością socjalną jest ograniczony i wymaga wsparcia ze strony opiekuna praktyk. W zakresie planowania działań praktycznych w terenie wykazuje podstawową znajomość tematu, lecz brakuje mu samodzielności i refleksji nad skutecznością podejmowanych działań.

Ocena 4,0 - 4,5 – Praktykant posiada solidną wiedzę na temat zasad funkcjonowania systemu pomocy społecznej, norm i reguł życia społecznego, ze szczególnym uwzględnieniem procedur, metod i technik stosowanych w pracy socjalnej, w tym diagnozowania i ewaluowania. Potrafi prawidłowo posługiwać się systemami normatywnymi oraz trafnie dobrać i ocenić zastosowanie typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z różnymi aspektami działalności socjalnej. Wykazuje umiejętność planowania działań praktycznych w terenie, co potwierdza konkretnymi przykładami ze swojej pracy. Jest w stanie samodzielnie analizować efektywność podejmowanych działań i wyciągać wnioski.

Ocena 5,0 – Praktykant wykazuje zaawansowaną znajomość zasad funkcjonowania systemu pomocy społecznej, norm i reguł życia społecznego, uwzględniając nie tylko standardowe, ale także alternatywne procedury, metody i techniki stosowane w pracy socjalnej, w tym diagnozowanie i ewaluowanie. Posiadaną wiedzę popiera konkretnymi przykładami oraz własną refleksją, wskazując na umiejętność krytycznego myślenia. Potrafi sprawnie posługiwać się systemami normatywnymi, właściwie dobierając i oceniając zarówno typowe, jak i alternatywne metody, procedury oraz dobre praktyki do realizacji zadań związanych z różnymi sferami działalności socjalnej. Wykazuje szczególną inicjatywę w zakresie działań praktycznych w terenie, potrafi samodzielnie analizować wpływ podjętych działań na sytuację beneficjentów oraz proponować usprawnienia w obrębie stosowanych praktyk. Jego zaangażowanie oraz umiejętność syntetycznego podejścia do problematyki pracy socjalnej wskazują na wysoki poziom kompetencji zawodowych.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość

Karta opisu zajęć - Sylabus

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu

I. INFORMACJE PODSTAWOWE

Nazwa zajęć: Praktyki zawodowe realizowane w zakładzie pracy	Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny	
Język wykładowy: polski	Rodzaj zajęć: Praktyka zawodowa
Rok studiów: II	Semestr: 3
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 5	Koordinator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:

Jednostka organizacyjna: **Wydział Ochrony Zdrowia**

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN

Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:

Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:	120	Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	120	RAZEM:	

II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Wymagania wstępne i dodatkowe: Student powinien posiadać:

1. Wiedzę na temat funkcjonowania instytucji pomocy społecznej oraz przepisów prawa regulujących pracę socjalną, w tym znajomość Ustawy o pomocy społecznej.
2. Umiejętności komunikacyjne, w tym zdolność do efektywnej komunikacji interpersonalnej oraz nawiązywania empatycznych relacji z osobami potrzebującymi wsparcia.
3. Znajomość podstawowych metod i technik pracy socjalnej, takich jak:
4. Wywiad środowiskowy – umiejętność zbierania informacji na temat sytuacji życiowej podopiecznych.
5. Poradnictwo socjalne – zdolność do udzielania wsparcia informacyjnego i doradztwa w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.
6. Wsparcie psychologiczne – podstawowe umiejętności w zakresie udzielania wsparcia emocjonalnego i motywacyjnego.

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:

Głównym celem praktyk jest nabycie i doskonalenie umiejętności praktycznych niezbędnych do pełnienia roli pracownika socjalnego jako profesjonalisty. Cel ten osiąga się poprzez zapoznanie studentów ze szczegółami funkcjonowania jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz organizacji zajmujących się pomocą i pracą socjalną na rzecz grup wymagających wsparcia. Studenci poznają specyfikę środowiska zawodowego, kształtują umiejętności zawodowe związane bezpośrednio z miejscem odbywania praktyki. Poznają rodzaj świadczonych usług, wymiary problemów i stan zaspokojenia potrzeb klientów przez placówki wsparcia. Kształtują ponadto umiejętności skutecznego komunikowania się w organizacji, współpracy z innymi specjalistami, czy pracy w zespole interdyscyplinarnym. Doskonalą organizację pracy własnej, pracy zespołowej oraz efektywnego zarządzania czasem, sumienności i odpowiedzialności za powierzone zadania.

C01 . Weryfikacja wiedzy teoretycznej zdobytej w trakcie studiów i wykorzystanie jej w działalności praktycznej, w szczególności wiedzy dotyczącej uwarunkowań prawnych, struktury organizacyjnej oraz metod i technik wykorzystywanych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, wykorzystanie zdobytej w czasie studiów wiedzy w procesie organizowania warsztatu pracy podczas odbywania praktyki zawodowej. Dokonanie przez studenta samooceny w zakresie gotowości do odbycia praktyki zawodowej

C02. Poszerzenie wiedzy dotyczącej procedur postępowania oraz pracy i zadań organizacji/institucji działających w obszarze pomocy społecznej.

C03. Nabycie kompetencji do samodzielnego, profesjonalnego i etycznego funkcjonowania w strukturach pomocy społecznej oraz umiejętności przyjmowania właściwej roli i wykorzystywania zdobytej wiedzy do wykonywania zadań zawodowych z jednoczesnym uświadomieniem potrzeby i konieczności ciągłego samokształcenia.

C04. Nabycie umiejętności właściwego dobierania metod, technik i innych rozwiązań adekwatnych do efektywnego rozwiązywania konkretnych problemów społecznych

C05. Doskonalenie umiejętności pracy własnej – efektywne zarządzanie czasem, odpowiedzialność za powierzone zadania, wykorzystanie nowoczesnych środków technicznych podczas wykonywania pracy oraz zbieranie materiałów umożliwiających opracowanie i realizację projektów socjalnych.

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
W_01	Ma pogłębioną wiedzę o strukturze małych grup społecznych i społeczności lokalnych oraz o relacjach między strukturami i instytucjami społecznymi działającymi w obszarze pracy socjalnej oraz ich elementami	K_W06
W_02	Ma pogłębioną wiedzę o celach organizacji i funkcjonowaniu instytucji pomocy społecznej, resocjalizacji i innych związanych z pracą socjalną	K_W10
Umiejętności - potrafi		
U_01	Posiada umiejętność analizy proponowanego rozwiązania konkretnych problemów i proponuje odpowiednie rozstrzygnięcia właściwe dla pracy socjalnej; posiada umiejętność wdrażania proponowanych rozwiązań pomocowych.	K_U04
U_02	Posiada umiejętność rozumienia i analizowania zjawisk społecznych, samodzielnie planuje i realizuje projekty socjalne.	K_U05
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K_01	Potrafi współdziałać i pracować w grupie przyjmując w niej różne role m.in. organizatora grupy, prowadzącego grupę, jej animatora.	K_K04

TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA

Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
Praktyki zawodowe				
TP-01	Zasady funkcjonowania i organizacji jednostki organizacyjnej pomocy społecznej - system organizacji pracy; dokumentacja, a w tym: regulacje prawne, regulamin, statut, przepisy bhp i p.poż. obowiązujące w placówce; system komunikacji i obiegu informacji.	praktyki zawodowe	zadania do wykonania	opinia opiekuna z ramienia jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, dziennik praktyk, karta oceny praktyk, rozmowa podsumowująca z kierunkowym opiekunem praktyk
TP-02	Zapoznanie z zakresem obowiązków i zadań pracownika socjalnego realizowanych w ramach danej placówki	praktyki zawodowe	zadania do wykonania	opinia opiekuna z ramienia jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, dziennik praktyk, karta oceny praktyk, rozmowa podsumowująca z kierunkowym opiekunem praktyk
TP-03	Aktywne uczestnictwo w działaniach podejmowanych w placówce	praktyki zawodowe	zadania do wykonania	opinia opiekuna z ramienia jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, dziennik praktyk, karta oceny praktyk, rozmowa podsumowująca z kierunkowym opiekunem praktyk
TP-4	Szczegółowe zapoznanie z dokumentacją pracownika socjalnego: druki, kwestionariusze wywiadu, oświadczenia, programy komputerowe, itp.	praktyki zawodowe	zadania do wykonania	opinia opiekuna z ramienia jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, dziennik praktyk, karta oceny praktyk, rozmowa podsumowująca z kierunkowym opiekunem praktyk
TP-5	Trening kompetencji pracownika socjalnego – tworzenie indywidualnego planu pomocy oraz samodzielnego zbierania i przetwarzania informacji.	praktyki zawodowe	zadania do wykonania	opinia opiekuna z ramienia jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, dziennik praktyk, karta oceny praktyk, rozmowa podsumowująca z kierunkowym opiekunem praktyk

TP-6	Nawiązanie kontaktu z osobami i rodzinami korzystającymi z pomocy społecznej świadczonej przez placówkę /na ile jest to możliwe.	praktyki zawodowe	zadania do wykonania	opinia opiekuna z ramienia jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, dziennik praktyk, karta oceny praktyk, rozmowa podsumowująca z kierunkowym opiekunem praktyk
TP-7	Współdziałanie w rozpoznaniu, zaspokajaniu oraz uaktywnianiu potrzeb indywidualnych i społecznych osób i rodzin wymagających wsparcia	praktyki zawodowe	zadania do wykonania	opinia opiekuna z ramienia jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, dziennik praktyk, karta oceny praktyk, rozmowa podsumowująca z kierunkowym opiekunem praktyk
TP-8	Zapoznanie się z metodami i technikami pracy socjalnej stosowanymi w jednostce, w tym: a) analiza sytuacji, diagnoza, ocena wstępna i operacyjna, opracowanie projektu działania i wypracowanie kontraktu, podjęcie działań, ocena efektów, monitorowanie; b) metodyczne działania bezpośrednie; c) metodyczne działania pośrednie, d) ewaluacja	praktyki zawodowe	zadania do wykonania	opinia opiekuna z ramienia jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, dziennik praktyk, karta oceny praktyk, rozmowa podsumowująca z kierunkowym opiekunem praktyk
TP-9	Kształtowanie określonych umiejętności zawodowych związanych z charakterem zawodu pracownika socjalnego, w tym umiejętności: formalno-prawnych, metodycznych, społecznych, kierowniczych	praktyki zawodowe	zadania do wykonania	opinia opiekuna z ramienia jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, dziennik praktyk, karta oceny praktyk, rozmowa podsumowująca z kierunkowym opiekunem praktyk
TP-10	Poszukiwanie rozwiązań konkretnego problemu a nawet podejmowanie działań o charakterze prewencyjnym	praktyki zawodowe	zadania do wykonania	opinia opiekuna z ramienia jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, dziennik praktyk, karta oceny praktyk, rozmowa podsumowująca z kierunkowym opiekunem praktyk
TP-11	Podsumowanie praktyki – rozmowa podsumowująca z opiekunem praktyki ze strony jednostki organizacyjnej pomocy społecznej oraz weryfikacja zebranej dokumentacji umożliwiającej opracowanie i realizację projektu socjalnego.	praktyki zawodowe	zadania do wykonania	opinia opiekuna z ramienia jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, dziennik praktyk, karta oceny praktyk, rozmowa podsumowująca z kierunkowym opiekunem praktyk
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

1. Kantowicz, E. (2001). *Elementy teorii i praktyki pracy socjalnej*. Olsztyn: Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego.
2. Błachnio, A., Kryza, J., & Gałęski, J. (2015). *Psychospołeczne uwarunkowania umiejętności pracownika socjalnego*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
3. Błachnio, A., Kryza, J., & Maliszewski, W. J. (Eds.). (2014). *Wielowymiarowość kompetencji zawodowych i psychospołecznych w pracy z ludźmi: Teoria i zastosowania*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
4. Krasiejko, I. (2012). *Metodyka działania asystenta rodziny: Różne modele pracy socjalnej i terapeutycznej z rodziną* (2nd ed.). Lublin: Wydawnictwo KUL

Literatura uzupełniająca:

1. Rychliński, S. (2003). Polityka społeczna. W Dziewięcka-Bokun, L., & Zamorska, K. (Red.), *Polityka społeczna* (s. 15-30). Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.
2. Ossowski, R. (2004). Jakość życia – efektywne pełnienie ról rodzinnych i zawodowych. W Kościelska, M., & Acuil, B. (Red.), *Człowiek niepełnosprawny. Rodzina i praca* (s. 50-65). Wydawnictwo Akademii Pedagogicznej.
3. Wódz, K. (1998). *Praca socjalna w środowisku zamieszkania*. Biblioteka Pracownika Socjalnego. Wydawnictwo Naukowe „Śląsk”.
4. Szczepkowski, J. (2010). *Praca socjalna - podejście skoncentrowane na rozwiązaniach*. Toruń: Akapit

III. INFORMACJE DODATKOWE**BILANS PUNKTÓW ECTS****OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)**

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	120
Praca własna studenta	5
SUMA GODZIN:	125

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPIŚNANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 5	4,8
	Praca własna studenta		0,2

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
praktyka zawodowa	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do praktyk zawodowych tworzenie indywidualnego planu pomocy oraz samodzielnego zbierania i przetwarzania informacji.	W_01, W_02, U_01, U_02, K_01	opinia opiekuna z ramienia jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, dziennik praktyk, karta oceny praktyk, rozmowa podsumowująca z kierunkowym opiekunem praktyk

KRYTERIA OCENIANIA

Forma i warunki zaliczenia praktyk zawodowych:**Ocena kształtująca:**

Weryfikacja efektów uczenia się podczas praktyk zawodowych odbywa się poprzez systematyczne monitorowanie i ocenę postępów studenta w trakcie realizacji powierzonych mu zadań. Proces ten obejmuje następujące etapy i metody:

Opiekun praktyk regularnie obserwuje studenta podczas wykonywania obowiązków zawodowych, oceniając jego zaangażowanie, umiejętności praktyczne oraz sposób radzenia sobie z powierzonymi zadaniami. Szczególną uwagę zwraca na:

- Umiejętność rozpoznawania potrzeb klienta,
- Trafność identyfikacji problemów,
- Efektywność w planowaniu i realizacji pomocy,
- Samodzielność w działaniu,
- Umiejętność współpracy w zespole.

Student może być zobowiązany do prowadzenia dziennika praktyk lub sporządzania raportów z wykonanych zadań. Opiekun ocenia:

- Poprawność sporządzania dokumentacji,
- Umiejętność analizy i refleksji nad własną pracą,
- Zgodność wykonywanych zadań z założeniami programu praktyk.

Opiekun przeprowadza cykliczne rozmowy z praktykantem, omawiając jego mocne strony oraz obszary wymagające poprawy. Może również udzielać wskazówek dotyczących dalszego rozwoju zawodowego.

W niektórych przypadkach ocena efektów uczenia się może uwzględniać także opinie innych pracowników zakładu pracy oraz klientów, którzy mieli kontakt ze studentem.

Na podstawie zgromadzonych informacji, opiekun praktyk dokonuje końcowej oceny studenta, podsumowując jego postępy, osiągnięcia oraz obszary wymagające dalszego doskonalenia. Ocena ta może mieć formę opisową lub punktową, zgodnie z regulaminem danej uczelni.

Dzięki kompleksowemu podejściu do weryfikacji efektów uczenia się, praktyki zawodowe nie tylko umożliwiają zdobycie doświadczenia, ale również pomagają w doskonaleniu umiejętności praktycznych i przygotowują do samodzielnej pracy w zawodzie.

Ocena podsumowująca

- zaliczenie na ocenę
- zaliczenie praktyki studenckiej przez kierunkowego opiekuna praktyk odbywa się na podstawie dostarczonej dokumentacji zawierającej: dzienniczek praktyki, opinię dyrekcji placówki lub opiekuna praktyki wraz z oceną,
- dokumentację należy dostarczyć najpóźniej do 15 września, co umożliwia opiekunowi jej weryfikację i sporządzenie sprawozdania.

Ocena 2,0 – Praktykant nie posiada podstawowej wiedzy na temat zasad funkcjonowania systemu pomocy społecznej, norm i reguł życia społecznego oraz procedur, metod i technik stosowanych w pracy socjalnej, w tym diagnozowania i ewaluowania. Nie potrafi prawidłowo posługiwać się systemami normatywnymi, a także nie umie dobierać i oceniać zastosowania typowych metod, procedur oraz dobrych praktyk w realizacji zadań związanych z różnymi sferami działalności socjalnej. Brakuje mu umiejętności analitycznego myślenia oraz praktycznego wykorzystania zdobytej wiedzy w kontekście pracy w terenie.

Ocena 3,0 - 3,5 – Praktykant posiada jedynie powierzchowną wiedzę na temat zasad funkcjonowania systemu pomocy społecznej, norm i reguł życia społecznego, a także stosowanych procedur, metod i technik, w tym diagnozowania i ewaluowania w pracy socjalnej. Wykazuje umiejętność korzystania z systemów normatywnych, jednak jego dobór metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z działalnością socjalną jest ograniczony i wymaga wsparcia ze strony opiekuna praktyk. W zakresie planowania działań praktycznych w terenie wykazuje podstawową znajomość tematu, lecz brakuje mu samodzielności i refleksji nad skutecznością podejmowanych działań.

Ocena 4,0 - 4,5 – Praktykant posiada solidną wiedzę na temat zasad funkcjonowania systemu pomocy społecznej, norm i reguł życia społecznego, ze szczególnym uwzględnieniem procedur, metod i technik stosowanych w pracy socjalnej, w tym diagnozowania i ewaluowania. Potrafi prawidłowo posługiwać się systemami normatywnymi oraz trafnie dobierać i oceniać zastosowanie typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z różnymi aspektami działalności socjalnej. Wykazuje umiejętność planowania działań praktycznych w terenie, co potwierdza konkretnymi przykładami ze swojej pracy. Jest w stanie samodzielnie analizować efektywność podejmowanych działań i wyciągać wnioski.

Ocena 5,0 – Praktykant wykazuje zaawansowaną znajomość zasad funkcjonowania systemu pomocy społecznej, norm i reguł życia społecznego, uwzględniając nie tylko standardowe, ale także alternatywne procedury, metody i techniki stosowane w pracy socjalnej, w tym diagnozowanie i ewaluowanie. Posiadaną wiedzę popiera konkretnymi przykładami oraz własną refleksją, wskazując na umiejętność krytycznego myślenia. Potrafi sprawnie posługiwać się systemami normatywnymi, właściwie dobierając i oceniając zarówno typowe, jak i alternatywne metody, procedury oraz dobre praktyki do realizacji zadań związanych z różnymi sferami działalności socjalnej. Wykazuje szczególną inicjatywę w zakresie działań praktycznych w terenie, potrafi samodzielnie analizować wpływ podjętych działań na sytuację beneficjentów oraz proponować usprawnienia w obrębie stosowanych praktyk. Jego zaangażowanie oraz umiejętność syntetycznego podejścia do problematyki pracy socjalnej wskazują na wysoki poziom kompetencji zawodowych.

INFORMACJA O PRZEWDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Sylabus

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu

I. INFORMACJE PODSTAWOWE

Nazwa zajęć: Praktyki zawodowe realizowane w zakładzie pracy	Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026
---	---

Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: **Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny**

Język wykładowy: polski	Rodzaj zajęć: Praktyka zawodowa
Rok studiów: II	Semestr: 4
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 5	Koordinator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:

Jednostka organizacyjna: **Wydział Ochrony Zdrowia**

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN

Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:

Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:	120	Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	120	RAZEM:	

II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Wymagania wstępne i dodatkowe: Student powinien posiadać:

- Wiedzę na temat funkcjonowania instytucji pomocy społecznej oraz przepisów prawa regulujących pracę socjalną, w tym znajomość Ustawy o pomocy społecznej.
- Umiejętności komunikacyjne, w tym zdolność do efektywnej komunikacji interpersonalnej oraz nawiązywania empatycznych relacji z osobami potrzebującymi wsparcia.
- Znajomość podstawowych metod i technik pracy socjalnej, takich jak:
  - Wywiad środowiskowy – umiejętność zbierania informacji na temat sytuacji życiowej podopiecznych.
  - Poradnictwo socjalne – zdolność do udzielania wsparcia informacyjnego i doradztwa w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.
  - Wsparcie psychologiczne – podstawowe umiejętności w zakresie udzielania wsparcia emocjonalnego i motywacyjnego.

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:

Głównym celem praktyk jest nabycie i doskonalenie umiejętności praktycznych niezbędnych do pełnienia roli pracownika socjalnego jako profesjonalisty. Cel ten osiąga się poprzez zapoznanie studentów ze szczegółami funkcjonowania jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz organizacji zajmujących się pomocą i pracą socjalną na rzecz grup wymagających wsparcia. Studenci poznają specyfikę środowiska zawodowego, kształtują umiejętności zawodowe związane bezpośrednio z miejscem odbywania praktyki. Poznają rodzaj świadczonych usług, wymiary problemów i stan zaspokojenia potrzeb klientów przez placówki wsparcia. Kształtują ponadto umiejętności skutecznego komunikowania się w organizacji, współpracy z innymi specjalistami, czy pracy w zespole interdyscyplinarnym. Doskonalą organizację pracy własnej, pracy zespołowej oraz efektywnego zarządzania czasem, sumienności i odpowiedzialności za powierzone zadania.

C01 . Weryfikacja wiedzy teoretycznej zdobytej w trakcie studiów i wykorzystanie jej w działalności praktycznej, w szczególności wiedzy dotyczącej uwarunkowań prawnych, struktury organizacyjnej oraz metod i technik wykorzystywanych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, wykorzystanie zdobytej w czasie studiów wiedzy w procesie organizowania warsztatu pracy podczas odbywania praktyki zawodowej. Dokonanie przez studenta samooceny w zakresie gotowości do odbycia praktyki zawodowej

C02. Poszerzenie wiedzy dotyczącej procedur postępowania oraz pracy i zadań organizacji/institucji działających w obszarze pomocy społecznej.

C03. Nabycie kompetencji do samodzielnego, profesjonalnego i etycznego funkcjonowania w strukturach pomocy społecznej oraz umiejętności przyjmowania właściwej roli i wykorzystywania zdobytej wiedzy do wykonywania zadań zawodowych z jednoczesnym uświadomieniem potrzeby i konieczności ciągłego samokształcenia.

C04. Nabycie umiejętności właściwego dobierania metod, technik i innych rozwiązań adekwatnych do efektywnego rozwiązywania konkretnych problemów społecznych

C05. Doskonalenie umiejętności pracy własnej – efektywne zarządzanie czasem, odpowiedzialność za powierzone zadania, wykorzystanie nowoczesnych środków technicznych podczas wykonywania pracy oraz zbieranie materiałów umożliwiających opracowanie i realizację projektów socjalnych.

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
W_01	pogłębionym stopniu zasady funkcjonowania systemu pomocy społecznej, normy i reguły życia społecznego ze szczególnym uwzględnieniem procedur, metod i technik w tym diagnozowania i ewaluowania technik stosowanych w pracy socjalnej.	K_W11
Umiejętności - potrafi		
U_01	posiada podstawowe umiejętności organizacyjne pozwalające na planowanie i realizację zadań związanych z pracą socjalną	K_U07
U_02	prawidłowo posługiwać się systemami normatywnymi odpowiednio dobierając i oceniając zastosowanie typowych i alternatywnych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z różnymi sferami działalności socjalnej, ze szczególnym nastawieniem na działania praktyczne w terenie	K_U06
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K_01	sumiennego przygotowania się do realizacji powierzonych zadań i brać za nie odpowiedzialność	K_K05

TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA

Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
Praktyki zawodowe				
TP-1	Zasady funkcjonowania i organizacji jednostki organizacyjnej pomocy społecznej - system organizacji pracy; dokumentacja, a w tym: regulacje prawne, regulamin, statut, przepisy bhp i p.poż. obowiązujące w placówce; system komunikacji i obiegu informacji	praktyki zawodowe	zadania do wykonania	opinia opiekuna z ramienia jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, dziennik praktyk, karta oceny praktyk, rozmowa podsumowująca z kierunkowym opiekunem praktyk
TP-2	Zapoznanie z zakresem obowiązków i zadań pracownika socjalnego realizowanych w ramach danej placówki.	praktyki zawodowe	zadania do wykonania	opinia opiekuna z ramienia jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, dziennik praktyk, karta oceny praktyk, rozmowa podsumowująca z kierunkowym opiekunem praktyk
TP-3	Kształtowanie konkretnych umiejętności zawodowych związanych z charakterem wykonywania zawodu pracownika socjalnego, w tym umiejętności; formalno-prawnych, metodycznych, społecznych, menedżerskich.	praktyki zawodowe	zadania do wykonania	opinia opiekuna z ramienia jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, dziennik praktyk, karta oceny praktyk, rozmowa podsumowująca z kierunkowym opiekunem praktyk
TP-4	Aktywne uczestnictwo w działaniach podejmowanych w placówkach, na podstawie umów zawartych z przedstawicielami placówek, w tym: przyjmowanie wniosków osób ubiegających się o pomoc; przeprowadzanie rekrutacji; przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i prowadzenie związanej z tym dokumentacji; organizowanie różnorodnych form pomocy; przyjmowanie wniosków i prowadzenie postępowania administracyjnego w sprawach zasiłków; współdziałanie z różnymi instytucjami w zakresie pomocy społecznej	praktyki zawodowe	zadania do wykonania	opinia opiekuna z ramienia jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, dziennik praktyk, karta oceny praktyk, rozmowa podsumowująca z kierunkowym opiekunem praktyk
TP-5	Doskonalenie umiejętności pracy własnej – wykorzystanie w praktyce wiedzy naukowej, efektywne zarządzanie czasem, odpowiedzialność za powierzone zadania, wykorzystanie nowoczesnych środków technicznych podczas wykonywania pracy oraz zebranie materiałów umożliwiających opracowanie i realizację projektów socjalnych.	praktyki zawodowe	zadania do wykonania	opinia opiekuna z ramienia jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, dziennik praktyk, karta oceny praktyk, rozmowa podsumowująca z kierunkowym opiekunem praktyk

TP-6	Praca w terenie, w tym: a) obserwacja działań pracownika socjalnego; b) bezpośredni udział w zadaniach pracownika socjalnego; c) samodzielne rozwiązywanie bieżących spraw wynikających z zadań i obowiązków pracownika socjalnego. Poszukiwanie rozwiązań konkretnego problemu a nawet podejmowanie działań o charakterze prewencyjnym	praktyki zawodowe	zadania do wykonania	opinia opiekuna z ramienia jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, dziennik praktyk, karta oceny praktyk, rozmowa podsumowująca z kierunkowym opiekunem praktyk
TP-7	Trening kompetencji pracownika socjalnego – tworzenie indywidualnego planu pomocy oraz samodzielnego zbierania i przetwarzania informacji	praktyki zawodowe	zadania do wykonania	opinia opiekuna z ramienia jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, dziennik praktyk, karta oceny praktyk, rozmowa podsumowująca z kierunkowym opiekunem praktyk
TP-8	Rozmowa podsumowująca z opiekunem praktyki ze strony jednostki organizacyjnej pomocy społecznej oraz weryfikacja zebranej dokumentacji.	praktyki zawodowe	zadania do wykonania	opinia opiekuna z ramienia jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, dziennik praktyk, karta oceny praktyk, rozmowa podsumowująca z kierunkowym opiekunem praktyk

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

1. Kantowicz, E. (2001). *Elementy teorii i praktyki pracy socjalnej*. Olsztyn: Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego.
2. Błachnio, A., Kryza, J., & Gałęski, J. (2015). *Psychospołeczne uwarunkowania umiejętności pracownika socjalnego*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
3. Błachnio, A., Kryza, J., & Maliszewski, W. J. (Eds.). (2014). *Wielowymiarowość kompetencji zawodowych i psychospołecznych w pracy z ludźmi: Teoria i zastosowania*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
4. Krasiejko, I. (2012). *Metodyka działania asystenta rodziny: Różne modele pracy socjalnej i terapeutycznej z rodziną* (2nd ed.). Lublin: Wydawnictwo KUL

Literatura uzupełniająca:

1. Rychliński, S. (2003). Polityka społeczna. W Dziewięcka-Bokun, L., & Zamorska, K. (Red.), *Polityka społeczna* (s. 15-30). Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.
2. Ossowski, R. (2004). Jakość życia – efektywne pełnienie ról rodzinnych i zawodowych. W Kościelska, M., & Acuil, B. (Red.), *Człowiek niepełnosprawny. Rodzina i praca* (s. 50-65). Wydawnictwo Akademii Pedagogicznej.
3. Wódz, K. (1998). *Praca socjalna w środowisku zamieszkania*. Biblioteka Pracownika Socjalnego. Wydawnictwo Naukowe „Śląsk”.
4. Szczepkowski, J. (2010). *Praca socjalna - podejście skoncentrowane na rozwiązaniach*. Toruń: Akapit

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	120
Praca własna studenta	5
SUMA GODZIN:	125

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

	Liczba punktów ECTS
--	---------------------

SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPIŚANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 5	4,8
	Praca własna studenta		0,2

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
praktyka zawodowa	<p>czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do praktyk zawodowych</p> <p>tworzenie indywidualnego planu pomocy oraz samodzielnego zbierania i przetwarzania informacji.</p> <p>- praca w terenie, w tym:</p> <p>a) obserwacja działań pracownika socjalnego;</p> <p>b) bezpośredni udział w zadaniach pracownika socjalnego;</p> <p>c) samodzielne rozwiązywanie bieżących spraw wynikających z zadań i obowiązków pracownika socjalnego.</p> <p>- poszukiwanie rozwiązań konkretnego problemu a nawet podejmowanie działań o charakterze prewencyjnym.</p>	W_01, U_01, U_02, , K_01	opinia opiekuna z ramienia jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, dziennik praktyk, karta oceny praktyk, rozmowa podsumowująca z kierunkowym opiekunem praktyk

KRYTERIA OCENIANIA

Forma i warunki zaliczenia praktyk zawodowych:**Ocena kształtująca:**

Weryfikacja efektów uczenia się podczas praktyk zawodowych odbywa się poprzez systematyczne monitorowanie i ocenę postępów studenta w trakcie realizacji powierzonych mu zadań. Proces ten obejmuje następujące etapy i metody:

Opiekun praktyk regularnie obserwuje studenta podczas wykonywania obowiązków zawodowych, oceniając jego zaangażowanie, umiejętności praktyczne oraz sposób radzenia sobie z powierzonymi zadaniami. Szczególną uwagę zwraca na:

- Umiejętność rozpoznawania potrzeb klienta,
- Trafność identyfikacji problemów,
- Efektywność w planowaniu i realizacji pomocy,
- Samodzielność w działaniu,
- Umiejętność współpracy w zespole.

Student może być zobowiązany do prowadzenia dziennika praktyk lub sporządzania raportów z wykonanych zadań. Opiekun ocenia:

- Poprawność sporządzania dokumentacji,
- Umiejętność analizy i refleksji nad własną pracą,
- Zgodność wykonywanych zadań z założeniami programu praktyk.

Opiekun przeprowadza cykliczne rozmowy z praktykantem, omawiając jego mocne strony oraz obszary wymagające poprawy. Może również udzielać wskazówek dotyczących dalszego rozwoju zawodowego.

W niektórych przypadkach ocena efektów uczenia się może uwzględniać także opinie innych pracowników zakładu pracy oraz klientów, którzy mieli kontakt ze studentem.

Na podstawie zgromadzonych informacji, opiekun praktyk dokonuje końcowej oceny studenta, podsumowując jego postępy, osiągnięcia oraz obszary wymagające dalszego doskonalenia. Ocena ta może mieć formę opisową lub punktową, zgodnie z regulaminem danej uczelni.

Dzięki kompleksowemu podejściu do weryfikacji efektów uczenia się, praktyki zawodowe nie tylko umożliwiają zdobycie doświadczenia, ale również pomagają w doskonaleniu umiejętności praktycznych i przygotowują do samodzielnej pracy w zawodzie.

Ocena podsumowująca

- zaliczenie na ocenę
- zaliczenie praktyki studenckiej przez kierunkowego opiekuna praktyk odbywa się na podstawie dostarczonej dokumentacji zawierającej: dzienniczek praktyki, opinię dyrekcji placówki lub opiekuna praktyki wraz z oceną,
- dokumentację należy dostarczyć najpóźniej do 15 września, co umożliwia opiekunowi jej weryfikację i sporządzenie sprawozdania.

Ocena 2,0 – Praktykant nie posiada podstawowej wiedzy na temat zasad funkcjonowania systemu pomocy społecznej, norm i reguł życia społecznego oraz procedur, metod i technik stosowanych w pracy socjalnej, w tym diagnozowania i ewaluowania. Nie potrafi prawidłowo posługiwać się systemami normatywnymi, a także nie umie dobierać i oceniać zastosowania typowych metod, procedur oraz dobrych praktyk w realizacji zadań związanych z różnymi sferami działalności socjalnej. Brakuje mu umiejętności analitycznego myślenia oraz praktycznego wykorzystania zdobytej wiedzy w kontekście pracy w terenie.

Ocena 3,0 - 3,5 – Praktykant posiada jedynie powierzchowną wiedzę na temat zasad funkcjonowania systemu pomocy społecznej, norm i reguł życia społecznego, a także stosowanych procedur, metod i technik, w tym diagnozowania i ewaluowania w pracy socjalnej. Wykazuje umiejętność korzystania z systemów normatywnych, jednak jego dobór metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z działalnością socjalną jest ograniczony i wymaga wsparcia ze strony opiekuna praktyk. W zakresie planowania działań praktycznych w terenie wykazuje podstawową znajomość tematu, lecz brakuje mu samodzielności i refleksji nad skutecznością podejmowanych działań.

Ocena 4,0 - 4,5 – Praktykant posiada solidną wiedzę na temat zasad funkcjonowania systemu pomocy społecznej, norm i reguł życia społecznego, ze szczególnym uwzględnieniem procedur, metod i technik stosowanych w pracy socjalnej, w tym diagnozowania i ewaluowania. Potrafi prawidłowo posługiwać się systemami normatywnymi oraz trafnie dobierać i oceniać zastosowanie typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z różnymi aspektami działalności socjalnej. Wykazuje umiejętność planowania działań praktycznych w terenie, co potwierdza konkretnymi przykładami ze swojej pracy. Jest w stanie samodzielnie analizować efektywność podejmowanych działań i wyciągać wnioski.

Ocena 5,0 – Praktykant wykazuje zaawansowaną znajomość zasad funkcjonowania systemu pomocy społecznej, norm i reguł życia społecznego, uwzględniając nie tylko standardowe, ale także alternatywne procedury, metody i techniki stosowane w pracy socjalnej, w tym diagnozowanie i ewaluowanie. Posiadaną wiedzę popiera konkretnymi przykładami oraz własną refleksją, wskazując na umiejętność krytycznego myślenia. Potrafi sprawnie posługiwać się systemami normatywnymi, właściwie dobierając i oceniając zarówno typowe, jak i alternatywne metody, procedury oraz dobre praktyki do realizacji zadań związanych z różnymi sferami działalności socjalnej. Wykazuje szczególną inicjatywę w zakresie działań praktycznych w terenie, potrafi samodzielnie analizować wpływ podjętych działań na sytuację beneficjentów oraz proponować usprawnienia w obrębie stosowanych praktyk. Jego zaangażowanie oraz umiejętność syntetycznego podejścia do problematyki pracy socjalnej wskazują na wysoki poziom kompetencji zawodowych.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Superwizje praktyk		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: Praktyka zawodowa	
Rok studiów: I		Semestr: 2	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 0		Koordynator zajęć: Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:	3	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	3	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Ukończenie podstawowych zajęć teoretycznych z zakresu pracy socjalnej oraz odbycie praktyk zawodowych lub staży w instytucjach wspierających osoby w trudnej sytuacji życiowej.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Celem zajęć jest wsparcie studentów w analizie i refleksji nad ich doświadczeniami praktycznymi w pracy socjalnej, kształtowanie umiejętności radzenia sobie z trudnymi przypadkami, poprawa umiejętności komunikacyjnych, oraz rozwój kompetencji zawodowych w kontekście pracy z osobami i grupami znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKÓW STUDIÓW			
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)	
Umiejętności – potrafi			

U_01	samodzielnie analizować przypadki społeczne i interwencje w pracy socjalnej	K_U06 K_U07		
Kompetencje społecznych - jest gotów do				
K_01	jest gotów do pracy w zespole interdyscyplinarnym, wykazując umiejętność efektywnej komunikacji z innymi specjalistami.	K_K04		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		ćwiczenia		
TP-01	Wprowadzenie do superwizji w pracy socjalnej. Definicja i cele superwizji w pracy socjalnej. Rola superwizora w procesie edukacyjnym. Etapy superwizji: przygotowanie, analiza, wnioski. Zasady etyczne i normy zawodowe w pracy socjalnej.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy analiza przypadków, dyskusje grupowe, refleksja indywidualna: superwizja grupowa i indywidualna:	aktywność na zajęciach i udziale w dyskusjach, przygotowanie i przedstawienie przypadku praktycznego do analizy, pisemna refleksja końcowa dotycząca doświadczeń z praktyk i superwizji.
TP-02	Analiza przypadków i refleksja nad doświadczeniem praktycznym. Przedstawianie doświadczeń zawodowych z praktyk. Refleksja nad podejmowanymi interwencjami w pracy z klientami. Analiza trudnych sytuacji w pracy socjalnej (np. praca z osobami uzależnionymi, ofiarami przemocy, bezdomnymi).	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy analiza przypadków, dyskusje grupowe, refleksja indywidualna: superwizja grupowa i indywidualna:	aktywność na zajęciach i udziale w dyskusjach, przygotowanie i przedstawienie przypadku praktycznego do analizy, pisemna refleksja końcowa dotycząca doświadczeń z praktyk i superwizji.
TP-03	Superwizja indywidualna i grupowa w pracy socjalnej. Praca nad przypadkami indywidualnymi: omówienie wyzwań, dylematów etycznych i trudności w pracy z klientem. Grupy superwizyjne: wspólna analiza trudnych przypadków, wymiana doświadczeń, wspieranie w procesie rozwiązywania problemów. Budowanie umiejętności pracy w zespole interdyscyplinarnym	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy analiza przypadków, dyskusje grupowe, refleksja indywidualna: superwizja grupowa i indywidualna:	aktywność na zajęciach i udziale w dyskusjach, przygotowanie i przedstawienie przypadku praktycznego do analizy, pisemna refleksja końcowa dotycząca doświadczeń z praktyk i superwizji.

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)**Literatura podstawowa** (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

1. Kantowicz, E. (2001). *Elementy teorii i praktyki pracy socjalnej*. Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego.
2. Błachnio, A., Kryza, J., & Gałęski, J. (2015). *Psychospołeczne uwarunkowania umiejętności pracownika socjalnego*. Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego

Literatura uzupełniająca:

1. Wielowymiarowość kompetencji zawodowych i psychospołecznych w pracy z ludźmi: teoria i zastosowania / red. nauk. Aleksandra Błachnio, Joanna Kryza, Wojciech J. Maliszewski, 2014

III. INFORMACJE DODATKOWE**BILANS PUNKTÓW ECTS****OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)**

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	3
Praca własna studenta	0
SUMA GODZIN:	3

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS):

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 0	0
	Praca własna studenta		0

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
Superwizje praktyk	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do praktyk zawodowych tworzenie indywidualnego planu pomocy oraz samodzielnego zbierania i przetwarzania informacji. samodzielne rozwiązywanie bieżących spraw wynikających z zadań i obowiązków pracownika socjalnego. - poszukiwanie rozwiązań konkretnego problemu a nawet podejmowanie działań o charakterze prewencyjnym.	U_01, , K_01	przygotowanie i przedstawienie przypadku praktycznego do analizy, pisemna refleksja końcowa dotycząca doświadczeń z praktyk i superwizji

KRYTERIA OCENIANIA

Ocena kształtująca:

1. **Forma zaliczenia:**

- Zaliczenie odbywa się na ocenę.
- Warunkiem zaliczenia jest uzyskanie co najmniej oceny dostatecznej z realizowanych treści programowych.

2. **Warunki zaliczenia:**

- Student zobowiązany jest do przedłożenia nauczycielowi prowadzącemu ćwiczenia opracowanego przypadku praktycznego, który będzie poddany analizie.
- Wymagane jest przygotowanie i przedstawienie przypadku praktycznego do analizy w formie prezentacji.
- Student ma obowiązek napisania pisemnej refleksji końcowej dotyczącej zdobytych doświadczeń z praktyk i superwizji.
- Ocena końcowa stanowi średnią ocen uzyskanych z wiedzy merytorycznej, umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych.

Ocena podsumowująca

1. **Realizacja zadań podczas zajęć:**

- Student podczas zajęć praktycznych, pod opieką nauczyciela, wykonuje zadania mające na celu kształtowanie umiejętności zawodowych.

- Do kluczowych kompetencji należą:

- Rozpoznawanie potrzeb podopiecznych,
- Identyfikacja problemów zawodowych i organizacyjnych,
- Planowanie i organizacja pracy własnej,
- Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych i współpracy w zespole.

2. **Ocena efektów uczenia się:**

- Nauczyciel prowadzący zajęcia obserwuje studenta podczas wykonywania zadań praktycznych i analizuje jego postępy.

- Ocena poziomu osiągnięcia efektów uczenia się opiera się na:

- Demonstracji zdobytych umiejętności podczas pracy praktycznej,
- Prezentacji multimedialnej dotyczącej analizy przypadku,
- Udziale w pracy grupowej i współpracy z innymi studentami.

3. **Warunki zaliczenia ćwiczeń:**

- Uzyskanie co najmniej oceny dostatecznej z pracy pisemnej, która sprawdza zdobytą wiedzę i umiejętności praktyczne.

Skala ocen:

- Maksymalna liczba punktów: 6 pkt.
- Bardzo dobry (5,0) – 6 pkt.
- Plus dobry (4,5) – 5,5 pkt.
- Dobry (4,0) – 4,5-5 pkt.
- Plus dostateczny (3,5) – 3,5-4 pkt.
- Dostateczny (3,0) – 2,5-3 pkt.
- Niedostateczny (2,0) – 0-2 pkt.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Superwizje praktyk		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: Praktyka zawodowa	
Rok studiów: II		Semestr: 4	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 1		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:	3	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	3	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Ukończenie podstawowych zajęć teoretycznych z zakresu pracy socjalnej oraz odbycie praktyk zawodowych lub staży w instytucjach wspierających osoby w trudnej sytuacji życiowej.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Celem zajęć jest wsparcie studentów w analizie i refleksji nad ich doświadczeniami praktycznymi w pracy socjalnej, kształtowanie umiejętności radzenia sobie z trudnymi przypadkami, poprawa umiejętności komunikacyjnych, oraz rozwój kompetencji zawodowych w kontekście pracy z osobami i grupami znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKÓW STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)		
Umiejętności – potrafi				
U_02	stosować zasady etyczne i normy zawodowe w pracy z klientami	K_U06 K_U07		
U_03	rozwiązywać dylematy etyczne i moralne w pracy socjalnej	K_U06 K_U07		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_01	jest gotów do pracy w zespole interdyscyplinarnym, wykazując umiejętność efektywnej komunikacji z innymi specjalistami.”	K_K04		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		ćwiczenia		
TP-04	Techniki wspierania rozwoju zawodowego w pracy socjalnej. Rozwijanie umiejętności interwencji kryzysowej. Ustalanie celów zawodowych i planowanie rozwoju kariery zawodowej w obszarze pracy socjalnej	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy analiza przypadków, dyskusje grupowe, refleksja indywidualna: superwizja grupowa i indywidualna:	aktywność na zajęciach i udziale w dyskusjach, przygotowanie i przedstawienie przypadku praktycznego do analizy, pisemna refleksja końcowa dotycząca doświadczeń z praktyk i superwizji.
TP-05	Etyka zawodowa i rozwiązywanie dylematów etycznych w pracy socjalnej. Zasady poufności, zaufania i szacunku w pracy z klientem. Etyczne wyzwania w pracy socjalnej: granice pomocy, interwencje w przypadku przemocy, pracy z rodziną, dziećmi i osobami z niepełnosprawnościami. Rola superwizji w rozwiązywaniu dylematów etycznych	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy analiza przypadków, dyskusje grupowe, refleksja indywidualna: superwizja grupowa i indywidualna:	aktywność na zajęciach i udziale w dyskusjach, przygotowanie i przedstawienie przypadku praktycznego do analizy, pisemna refleksja końcowa dotycząca doświadczeń z praktyk i superwizji.

TP-06	Podsumowanie i zamknięcie superwizji praktyk. Podsumowanie doświadczeń z praktyk i superwizji. Planowanie dalszego rozwoju zawodowego. Ocena i autorefleksja uczestników superwizji.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy analiza przypadków, dyskusje grupowe, refleksja indywidualna: superwizja grupowa i indywidualna:	aktywność na zajęciach i udziale w dyskusjach, przygotowanie i przedstawienie przypadku praktycznego do analizy, pisemna refleksja końcowa dotycząca doświadczeń z praktyk i superwizji.
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Kantowicz, E. (2001). <i>Elementy teorii i praktyki pracy socjalnej</i> . Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. 2. Błachnio, A., Kryza, J., & Gałęski, J. (2015). <i>Psychospołeczne uwarunkowania umiejętności pracownika socjalnego</i> . Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego				
Literatura uzupełniająca:				
1. Wielowymiarowość kompetencji zawodowych i psychospołecznych w pracy z ludźmi: teoria i zastosowania / red. nauk. Aleksandra Błachnio, Joanna Kryza, Wojciech J. Maliszewski, 2014.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności		Liczba godzin *		
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		3		
Praca własna studenta		22		
SUMA GODZIN:		25		
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS):		1		
		Liczba punktów ECTS		
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPIŚNANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 1	0,1	
	Praca własna studenta		0,9	
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;				
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:				
Praca własna studenta opiera się głównie na przygotowaniu do każdorazowych zajęć, włączając w to przeczytanie wskazanych fragmentów literatury przedmiotu Następujące jednostki ćwiczeniowe: TP-01; TP-02; TP_03 kończą się testem (kolokwium sprawdzającym).				
KRYTERIA OCENIANIA				

Ocena kształtująca:

Forma zaliczenia:

Zaliczenie odbywa się na ocenę.

Warunkiem zaliczenia jest uzyskanie co najmniej oceny dostatecznej z realizowanych treści programowych.

Warunki zaliczenia:

Student zobowiązany jest do przedłożenia nauczycielowi prowadzącemu ćwiczenia opracowanego przypadku praktycznego, który będzie poddany analizie.

Wymagane jest przygotowanie i przedstawienie przypadku praktycznego do analizy w formie prezentacji.

Student ma obowiązek napisania pisemnej refleksji końcowej dotyczącej zdobytych doświadczeń z praktyk i superwizji.

Ocena końcowa stanowi średnią ocen uzyskanych z wiedzy merytorycznej, umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych.

Ocena podsumowująca

Realizacja zadań podczas zajęć:

Student podczas zajęć praktycznych, pod opieką nauczyciela, wykonuje zadania mające na celu kształtowanie umiejętności zawodowych.

Do kluczowych kompetencji należą:

- rozpoznawanie potrzeb podopiecznych,
- identyfikacja problemów zawodowych i organizacyjnych,
- planowanie i organizacja pracy własnej,
- rozwijanie umiejętności komunikacyjnych i współpracy w zespole.

Ocena efektów uczenia się:

Nauczyciel prowadzący zajęcia obserwuje studenta podczas wykonywania zadań praktycznych i analizuje jego postępy.

Ocena poziomu osiągnięcia efektów uczenia się opiera się na:

- demonstracji zdobytych umiejętności podczas pracy praktycznej,
- prezentacji multimedialnej dotyczącej analizy przypadku,
- udziale w pracy grupowej i współpracy z innymi studentami.

Warunki zaliczenia ćwiczeń:

Uzyskanie co najmniej oceny dostatecznej z pracy pisemnej, która sprawdza zdobytą wiedzę i umiejętności praktyczne.

Skala ocen:

Maksymalna liczba punktów: 6 pkt.

Bardzo dobry (5,0) – 6 pkt.

Plus dobry (4,5) – 5,5 pkt.

Dobry (4,0) – 4,5-5 pkt.

Plus dostateczny (3,5) – 3,5-4 pkt.

Dostateczny (3,0) – 2,5-3 pkt.

Niedostateczny (2,0) – 0-2 pkt.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość.

F. ZAJĘCIA SPECJALISTYCZNE

- 37a./37b. Metodyka pracy socjalnej/Wielokulturowość w pracy socjalnej
- 38a./38b. Trening samorozwoju (coaching i mentoring) / Promocja zdrowia w ujęciu socjologicznym
- 39a./39b. Asystentura rodziny/System wsparcia rodziny
- 40a./40b. Metody i techniki aktywizacji osób z niepełnosprawnościami / Wsparcie osób z niepełnosprawnościami
- 41a./41b. Badania ewaluacyjne w pracy socjalnej/Ewaluacja działań, metody i techniki badań wykorzystywanych w pomocy społecznej
- 42a./42b. Socjologia migracji i procesy ludnościowe / Współczesne teorie w pracy socjalnej
- 43a./43b. Stres i wypalenie zawodowe w pracy socjalnej/Kierowanie i zarządzanie superwizyjne
- 44a./44b. Zadania jednostek organizacyjnych pomocy społecznej gminy, powiatu i województwa / Organizacja i zadania jednostek organizacyjnych pomocy społecznej
- 45a./45b. Praca socjalna z rodziną w kryzysie/Praca socjalna z rodziną z problemem uzależnień

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Metodyka pracy socjalnej		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: Zajęcia specjalistyczne	
Rok studiów: I		Semestr: 2	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 3		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: wiedza z zakresu problemów i kwestii społecznych, pomocy społecznej i polityki społecznej, umiejętności umożliwiające identyfikację problemów potencjalnych klientów pomocy społecznej, kompetencje w zakresie wykorzystywania teorii i warsztatu pracownika socjalnego w rozwiązywaniu problemów społecznych.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Celem zajęć jest zapoznanie studentów z zagadnieniami teoretycznymi z zakresu metodyki pracy socjalnej, jak też ukształtowanie u nich praktycznych umiejętności wykorzystania metod, zasad, narzędzi i technik stosowanych w pracy socjalnej wraz z kreatywnością w tworzeniu warsztatu pracownika socjalnego, przy jednoczesnym przestrzeganiu elementarnych zasad etycznych.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie			

W_01	w pogłębionym stopniu ogólne zasady tworzenia i podejmowania działań skierowanych na rozwiązywanie problemów z zakresu pracy socjalnej	K_W03		
W_02	w pogłębionym stopniu strukturę i zakres działania poszczególnych instytucji społecznych w wymiarze lokalnym	K_W05		
Umiejętności - potrafi				
U_01	w pogłębionym stopniu samodzielnie konstruować i prezentować metody pracy, metody aktywizujące z podopiecznym, potrafi realizować pracę socjalną z jednostką, rodziną, grupą i społecznością lokalną	K_U03		
U_02	w pogłębionym stopniu ocenić współczesne możliwości i ograniczenia pracownika socjalnego w planowaniu pracy socjalnej z podopiecznym	K_U04		
Kompetencje społecznych - jest gotów do				
K_01	wykazywania się odpowiedzialnością w zakresie planowania i realizacji własnego rozwoju zawodowego	K_K01		
TRĘŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		wykład		
TP-01	Praca socjalna z osobą i rodziną według Standardu Pracy Socjalnej – rekomendacje metodyczne i organizacyjne.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne
TP-02	Praca socjalna w środowisku zamkniętym – jej specyfika, cele, formy i znaczenie.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne
TP-03	Istota pracy socjalnej oraz tezy operacyjne leżące u jej podstaw, specyfika metod w pracy socjalnej. Kryteria podziału pracy socjalnej. Zarys głównych koncepcji pracy socjalnej.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne
TP-04	Proces porozumiewania się i jego znaczenie w pracy socjalnej oraz reguły asertywności w komunikacji międzyludzkiej.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne
		ćwiczenia		
TP-05	Etyczne podstawy interwencji pracownika socjalnego. Świat wartości osoby wspomaganej i wspierającej. Etyczne zasady pracy socjalnej, główne założenia Kodeksu Etycznego Pracowników Socjalnych. Granice interwencji socjalnej. Podstawowe dylematy etyczne pracowników socjalnych i ich klientów.	ćwiczenia	ćwiczenia, analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach	referat, prezentacja, dyskusja, analiza i interpretacja tekstów źródłowych, praca w grupach, analiza przypadków, dyskusja kierowana
TP-06	Środowisko zamieszkania jako teren działalności socjalnej – ogólne zasady organizacji pracy w środowisku zamieszkania. Problematyka pracy socjalnej w środowisku otwartym. Ogólne zasady pracy socjalnej w środowisku zamieszkania. Zagadnienia z zakresu organizacji pracy socjalnej w środowisku zamieszkania.	ćwiczenia	ćwiczenia, analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach	referat, prezentacja, dyskusja, analiza i interpretacja tekstów źródłowych, praca w grupach, analiza przypadków, dyskusja kierowana

TP-07	Streetworking jako forma działań pomocowych – jego istota, cele i metody (case study).	ćwiczenia	ćwiczenia, analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach	referat, prezentacja, dyskusja, analiza i interpretacja tekstów źródłowych, praca w grupach, analiza przypadków, dyskusja kierowana
-------	--	-----------	--	---

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

1. Pawlas-Czyż, S. (2007). *Praca socjalna wobec współczesnych problemów społecznych*. Toruń: Wydawnictwo Edukacyjne Akapit.
2. Robertis de C., C. (1996). *Metodyka działania w pracy socjalnej*. Warszawa: Wydawnictwo Interart.
3. Leś, E. (red.). (2002). *Pomoc społeczna. Od klientelizmu do partycypacji*. Warszawa: Wydawnictwo Aspra-Jr.
4. Kantowicz, E. (red.). (2010). *Koncepcja i praktyka działania społecznego w pracy socjalnej*. Olsztyn: Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego

Literatura uzupełniająca:

1. Kantowicz, E., Olubińska, A. (red.). (2003). *Działanie społeczne w pracy socjalnej na progu XXI wieku*. Toruń: AkApat.
2. Kotlarska-Michalska, A. (red.). (2002). *Obszary pracy socjalnej w teorii i praktyce*. Poznań: Wydawnictwo Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza.
3. Brągiel, J., Sikora, P. (red.). (2005). *Praca socjalna wobec rzeczywistych zagrożeń człowieka*. Opole: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Zarządzania i Administracji.
4. Marynowicz-Hetka, E. (red.). (2002). *Badanie – działanie – kształcenie, czyli o przydatności dyscyplin społecznych dla doskonalenia praktyki profesji społecznych w dziedzinie oświaty, kultury i pracy socjalnej*. Łódź: Łódzkie Towarzystwo Naukowe.
5. Krajowy Raport Badawczy. *Pomoc i integracja społeczna wobec wybranych grup – diagnoza standaryzacji usług i modeli instytucji*. (2011). Warszawa: Wrzos.

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	30
Praca własna studenta	40
SUMA GODZIN:	75

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPIŚANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 3	1,2
	Praca własna studenta		1,8

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
wykłady	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zaliczenia	W_01, W_02, U_01, U_02, K_01	zaliczenie pisemne

ćwiczenia	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zajęć	U_01, U_02,K_01	referat, prezentacja, dyskusja
-----------	---	-----------------	--------------------------------

KRYTERIA OCENIANIA

Forma i warunki zaliczenia wykładów:

Ocena kształtująca:

Obserwacja zachowań studenta podczas wykładów.

Ocena podsumowująca:

Zajęcia kończą się zaliczeniem pisemnym.

Zaliczenie obejmuje zagadnienia prezentowane na wykładach oraz literaturę zleconą do samodzielnego opracowania.

Student uzyskuje ocenę adekwatną do liczby zdobytych punktów procentowych ze 100% punktów możliwych do zdobycia:

100% - 91% ogólnej liczby punktów – ocena bardzo dobra (5,0)

90%-81% ogólnej liczby punktów – ocena plus dobra (4,5)

80%-71% ogólnej liczby punktów – ocena dobra (4,0)

70%-61% ogólnej liczby punktów – ocena plus dostateczna (3,5)

60% - 51% ogólnej liczby punktów – ocena dostateczna (3,0)

Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń:

Ocena kształtująca:

Bieżąca ocena odpowiedzi ustnych, prezentacji oraz aktywności studenta w trakcie zajęć.

Ocena podsumowująca:

Przedłożenie i wygłoszenie / zaprezentowanie przez studenta referatu / prezentacji we wskazanym przez nauczyciela terminie.

Proces oceny osiągnięć studenta w ramach zajęć z metodyki pracy socjalnej obejmuje zarówno weryfikację wiedzy teoretycznej, jak i ocenę umiejętności praktycznych.

1. **Ocena wiedzy teoretycznej** - Nauczyciel prowadzący zajęcia wykładowe dokonuje weryfikacji wiedzy studenta poprzez ocenę pracy pisemnej, realizowanej w ramach zaliczenia pisemnego. Test ten pozwala na sprawdzenie stopnia opanowania treści programowych oraz zdolności studenta do ich analizy i zastosowania w kontekście teoretycznym.

2. **Kształtowanie i ocena umiejętności praktycznych** - W trakcie ćwiczeń student, pod opieką nauczyciela, wykonuje zadania praktyczne ściśle powiązane z treściami programowymi. Ćwiczenia te mają na celu rozwijanie kluczowych kompetencji zawodowych, w tym umiejętności stosowania metod i technik pracy socjalnej w rzeczywistych sytuacjach zawodowych.

3. **Obserwacja i ocena efektów uczenia się** - Nauczyciel monitoruje postępy studenta poprzez obserwację jego działań podczas ćwiczeń praktycznych. Ocena ta obejmuje analizę poprawności i skuteczności stosowanych metod, umiejętności interpersonalnych oraz zdolności do podejmowania decyzji w różnych kontekstach pracy socjalnej. Na tej podstawie określany jest poziom osiągnięcia efektów uczenia się, co pozwala na rzetelną i kompleksową ocenę przygotowania studenta do pracy w zawodzie.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Wielokulturowość w pracy socjalnej		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: Zajęcia specjalistyczne	
Rok studiów: I		Semestr: 2	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 3		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
<ul style="list-style-type: none"> • wiedza – zna podstawową terminologię z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla pracy socjalnej w instytucjach opieki społecznej • umiejętności – potrafi w podstawowym stopniu wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informację z wykorzystaniem różnych źródeł i sposobów • kompetencje społeczne – prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego 			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Celem zajęć jest przygotowanie studentów do społeczno-kulturowego funkcjonowania w środowiskach wielokulturowych poprzez kształtowanie kompetencji z zakresu międzykulturowych relacji i radzenia sobie z procesem integracji różnych grup. Metody i formy pracy w środowisku wielokulturowym to narzędzia do rozwiązywania własnych i grupowych problemów radzenia sobie z różnorodnością oraz wsparcia grup wchodzących w interakcję.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)	
Wiedzy - zna i rozumie				
W_01	w pogłębionym stopniu ma uporządkowaną wiedzę z zakresu kulturoznawstwa i dyscyplin pokrewnych właściwych dla pracy socjalnej		K_W03	
W_02	w pogłębionym stopniu posiada pogłębioną wiedzę psychologiczną, pedagogiczną i socjologiczną pozwalającą na rozumienie procesów rozwoju, socjalizacji, wychowania i nauczania w kontekście procesów międzykulturowych, zwłaszcza w kontekście niesienia pomocy obywatelom polskim i cudzoziemcom		K_W05	
Umiejętności - potrafi				
U_01	aktywnie i świadomie uczestniczyć w życiu społeczno-kulturalnym; dostrzega i ocenia społeczne oczekiwania dotyczące instytucji społeczno-kulturalnych oraz zagrożenia płynące z różnic kulturowych		K_U03	
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_01	uczestnictwa w życiu publicznym środowisk wielokulturowych oraz kreowania różnych form aktywności		K_K01	
K_02	aktywności i kierowania zespołami ludzkimi przy realizacji zadań w środowiskach zróżnicowanych kulturowo oraz doskonalenia kwalifikacji zawodowych		K_K02	
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Wykład		
TP-01	Struktura i organizacja systemu pomocy społecznej w Polsce. Teoria wielokulturowości w pracy socjalnej.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne
TP-02	Problemy społeczne w Polsce: wielokulturowość, bezrobocie, struktura wiekowa społeczeństwa, bezpieczeństwo socjalne, rola kobiet i mężczyzn.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne
TP_03	<u>Polityka wielokulturowa.</u> Komunikacja wielokulturowa. Klient pomocy społecznej odmienny kulturowo. Elementy pomocy wielokulturowej.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne
		ćwiczenia		
TP-04	Życie codzienne w Polsce: rodzina, mieszkanie, praca, przyzwyczajenia, tradycje kulinarne, spędzanie wolnego czasu. Zwyczaje i obyczaje: święta i uroczystości, pielęgnowane tradycje, wykształcenie dialektów.	wykład ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	zaliczenie pisemne referat, prezentacja, dyskusja

TP-05	Problemy społeczne w Polsce: wielokulturowość, bezrobocie, struktura wiekowa społeczeństwa, bezpieczeństwo socjalne, rola kobiet i mężczyzn. Polityka wielokulturowa	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	zaliczenie pisemne referat, prezentacja, dyskusja
TP-06	Problemy społeczne w Polsce: wielokulturowość, bezrobocie – case study.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	zaliczenie pisemne referat, prezentacja, dyskusja
TP-07	Struktura wiekowa społeczeństwa – case study	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	zaliczenie pisemne referat, prezentacja, dyskusja
TP_08	Bezpieczeństwo socjalne, rola kobiet i mężczyzn - case study.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	zaliczenie pisemne referat, prezentacja, dyskusja
TP_09	Integracja rodziny i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu case study	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	zaliczenie pisemne referat, prezentacja, dyskusja
TP_10	Wybrane modele metodycznego działania pracownika socjalnego	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	zaliczenie pisemne referat, prezentacja, dyskusja

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

1. Nikitorowicz, J. (2009). *Edukacja regionalna i międzykulturowa*. Warszawa: Wydawnictwo Akademickie Żak.
2. Brotto, F., et al. (2012). *Kompetencje międzykulturowe dla wszystkich. Przygotowanie do życia w różnorodnym świecie*. Rada Europy. Seria Pestalozzi Nr 2.

Literatura uzupełniająca:

1. Białek, K. (2015). *Międzykulturowość w szkole. Poradnik dla nauczycieli i specjalistów*. Ośrodek Rozwoju Edukacji (ORE), Warszawa.
2. Barzykowski, K., Grzymała-Moszczyńska, H., Dzida, D., Grzymała-Moszczyńska, J., & Kosno, M. (2013). *Wybrane zagadnienia diagnozy psychologicznej dzieci i młodzieży w kontekście wielokulturowości oraz wielojęzyczności*. Ośrodek Rozwoju Edukacji (ORE), Warszawa.
3. Grzymała-Moszczyńska, H., Grzymała-Moszczyńska, J., Durlik, J., & Szydłowska, P. (2015). *(Nie)łatwe powroty do domu? Funkcjonowanie dzieci i młodzieży powracających z emigracji*. Wydawnictwo Akademickie "Żak", Warszawa.
4. Czerniejewska, I., Kosowicz, A., & Marek, A. (2009). *Uchodźca mój dobry sąsiad*. Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	30
Praca własna studenta	45

SUMA GODZIN:		75	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 3	1,2
	Praca własna studenta		1,8
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNJE STUDENTA:			
Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
wykład	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zaliczenia	W_01, W_02, K_01	zaliczenie pisemne
ćwiczenia	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zaliczenia referatu i prezentacji	U_1, K_01, K_02	zaliczenie pisemne referat, prezentacja, aktywność w dyskusji stanowi dodatkowy element mogący wpłynąć na ocenę końcową.
KRYTERIA OCENIANIA			
<p>Forma i warunki zaliczenia <u>wykładów</u>:</p> <p>Ocena kształtująca: Obserwacja zachowań studenta podczas wykładów.</p> <p>Ocena podsumowująca: Zajęcia kończą się zaliczeniem pisemnym. Zaliczenie obejmuje zagadnienia prezentowane na wykładach oraz literaturę zleconą do samodzielnego opracowania. Student uzyskuje ocenę adekwatną do liczby zdobytych punktów procentowych ze 100% punktów możliwych do zdobycia: 100% - 91% ogólnej liczby punktów – ocena bardzo dobra (5,0) 90%-81% ogólnej liczby punktów – ocena plus dobra (4,5) 80%-71% ogólnej liczby punktów – ocena dobra (4,0) 70%-61% ogólnej liczby punktów – ocena plus dostateczna (3,5) 60% - 51% ogólnej liczby punktów – ocena dostateczna (3,0)</p> <p>Forma i warunki zaliczenia <u>ćwiczeń</u>:</p> <p>Ocena kształtująca: Bieżąca ocena odpowiedzi ustnych, prezentacji oraz aktywności studenta w trakcie zajęć.</p> <p>Ocena podsumowująca: Przedłożenie i wygłoszenie / zaprezentowanie przez studenta referatu / prezentacji we wskazanym przez nauczyciela terminie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Student w trakcie zajęć wykazuje umiejętność prowadzenia rzeczowej i konstruktywnej dyskusji na temat wielokulturowości w pracy socjalnej, w tym zagadnień związanych z różnicami kulturowymi, etyką zawodową oraz wyzwaniem integracji społecznej. W swoich wypowiedziach odwołuje się do literatury przedmiotu, aktów prawnych oraz przykładów z praktyki pracy socjalnej. Jednocześnie potrafi aktywnie słuchać, respektując odmienną poglądów i doświadczeń innych uczestników, a także formułować własne wnioski na podstawie analizy różnych perspektyw. • Prowadzący zajęcia ocenia efekty uczenia się poprzez obserwację aktywności studenta w dyskusjach, jego umiejętność analizy problemów wielokulturowych oraz sposób argumentowania. Istotnym elementem oceny jest także zdolność do refleksji nad dylematami etycznymi wynikającymi z pracy socjalnej w środowisku wielokulturowym oraz propozycje praktycznych rozwiązań problemów społecznych wynikających z różnorodności kulturowej. • Ocena końcowa stanowi średnią ocen uzyskanych w trzech obszarach: wiedzy merytorycznej (znajomość zagadnień związanych z wielokulturowością i pracą socjalną), umiejętności praktycznych (zdolność do analizy przypadków i argumentowania swoich racji) oraz kompetencji społecznych (postawa otwartości, wrażliwości międzykulturowej oraz umiejętności pracy w zróżnicowanym środowisku). 			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość.			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Trening samorozwoju (coaching i mentoring)		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca Socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: Zajęcia specjalistyczne	
Rok studiów: I		Semestr: 2	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	15	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: brak			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Trening samorozwoju z elementami coachingu i mentoringu ma na celu rozwijanie umiejętności osobistych i zawodowych studentów. Poprzez praktyczne ćwiczenia i interaktywne sesje, studenci nauczą się efektywnego wyznaczania celów, zarządzania czasem, zwiększania motywacji oraz budowania relacji mentor-uczeń.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie			

W_01	podstawowe pojęcia z zakresu coachingu mentoringu. Ma wiedzę na temat przebiegu powyższych procesów oraz wiedzę, na temat świadomości zmian do których te procesy prowadzą. Definiuje osobiste i zawodowe predyspozycje i obszary rozwoju	K_W03
W_02	w pogłębionym stopniu ma wiedzę z zakresu uwarunkowań formalnych dotyczących organizacji sesji coachingowych oraz ma wiedzę z zakresu możliwości wykorzystania elementów coachingu i mentoringu w pracy socjalnej	K_W06
Umiejętności - potrafi		
U_01	analizować i ustalić cele coachigowe i mentoringowe	K_U05
U_02	przeprowadzać sesje coachingowe z uwzględnieniem zasad i w oparciu o metody i techniki pracy coacha. Posiada wysokie umiejętności komunikacyjne pozwalające na swobodne poruszanie się w trakcie realizacji sesji coachingowych i mentoringowych	K_U05
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K_01	organizowania sesji coachingowej z uwzględnieniem wszystkich uwarunkowań formalnych	K_K03
K_02	analizy popełnianych błędów w strategiach decyzyjnych oraz formułowania celów w obszarze zawodowym i osobistym	K_K01

TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA

Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Ćwiczenia		
TP-01	Wprowadzenie w problematykę przedmiotu (przedstawienie sylabusu). Formalne podstawy organizacji sesji coachingowych. Zawieranie kontraktu z grupą.	ćwiczenia	ćwiczenia z wykorzystaniem metod aktywizujących	aktywność, dyskusja, realizacja częściowych prac podczas trwania zajęć, kolokwium (test), esej
TP-02	Uzgadnianie celów w coachingu - formułowanie celu coachingowego. Budowanie relacji. Trener, mentor, coach.	ćwiczenia	ćwiczenia z wykorzystaniem metod aktywizujących	aktywność, dyskusja, realizacja częściowych prac podczas trwania zajęć, kolokwium (test), esej
TP-03	Komunikacja coachingowa. Sztuka aktywnego słuchania i zadawania pytań w pracy coacha.	ćwiczenia	ćwiczenia z wykorzystaniem metod aktywizujących	aktywność, dyskusja, realizacja częściowych prac podczas trwania zajęć, kolokwium (test), esej
TP-04	Udzielanie informacji zwrotnej w pracy coacha.	ćwiczenia	ćwiczenia z wykorzystaniem metod aktywizujących	aktywność, dyskusja, realizacja częściowych prac podczas trwania zajęć, kolokwium (test), esej

TP-05	Rozpoznawanie stylów myślenia.	ćwiczenia	ćwiczenia z wykorzystaniem metod aktywizujących	aktywność, dyskusja, realizacja częściowych prac podczas trwania zajęć, kolokwium (test), esej
TP-06	Zarządzanie emocjami.	ćwiczenia	ćwiczenia z wykorzystaniem metod aktywizujących	aktywność, dyskusja, realizacja częściowych prac podczas trwania zajęć, kolokwium (test), esej
TP-07	Instrumentarium coacha (metody i techniki wykorzystywane w pracy coacha). Wybrane techniki samorozwoju.	ćwiczenia	ćwiczenia z wykorzystaniem metod aktywizujących	aktywność, dyskusja, realizacja częściowych prac podczas trwania zajęć, kolokwium (test), esej
TP-08	Rozwijanie własnego potencjału – zestawienie dobrych praktyk.	ćwiczenia	ćwiczenia z wykorzystaniem metod aktywizujących	aktywność, dyskusja, realizacja częściowych prac podczas trwania zajęć, kolokwium (test), esej

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

1. Parsloe, E., & Jamieson Wray, M. (2008). *Trener i mentor: Udział coachingu i mentoringu w doskonaleniu procesu uczenia się* (tłum. Witold Biliński). Kraków: Wolters Kluwer Polska.
2. Hafford-Letchfield, T., Leonard, K., Begum, N., & Chick, N. F. (2014). *Przywództwo i zarządzanie w pomocy społecznej* (red. Marta Sokołowska). Warszawa: Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich.
3. Hargrove, R. A. (2006). *Mistrzowski coaching* (tłum. Iwona Podsiadło). Kraków: Oficyna Ekonomiczna.

Literatura uzupełniająca:

1. Minge, N., & Minge, K. (2012). *Techniki samorozwoju*. Warszawa: Samo Sedno.
2. Sidor-Rządkowska, M. (2009). *Coaching. Teoria, praktyka, studia przypadków*. Warszawa: Wolters Kluwer Polska.
3. Clifford, S. J. (2007). *Podręcznik coachingu*. Poznań: Dom Wydawniczy REBIS.
4. Bennewicz, M. (2008). *Coaching, czyli restauracja osobowości*. Warszawa: Wydawnictwo G+J.
5. Rogers, J. (2010). *Coaching. Podstawy umiejętności*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
6. Kordziński, J. (2018). *Szkola uczenia się*. Warszawa: Wolters Kluwer Polska.

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	15
Praca własna studenta	35
SUMA GODZIN:	50

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	0,6
	Praca własna studenta		1,4

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

Ćwiczenia (zaliczenie z oceną):

- przygotowanie do zajęć W_01, W_02, U_01, U_02

- czytanie wskazanej literatury W_01, W_02

- opracowanie cząstkowych prac podczas trwania zajęć W_01, W_02, U_01, U_02, K_01, K_02

- opracowanie i prezentacja eseju pt.: „Artykuł/książka/wydarzenie, które przyczyniło się do mojego samorozwoju” W_01, W_02, U_01, U_02, K_01, K_02

KRYTERIA OCENIANIA

Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń:

Ocena kształtująca:

Bieżąca ocena odpowiedzi ustnych, prezentacji oraz aktywności studenta w trakcie zajęć.

Ocena podsumowująca:

Zaliczenie zajęć odbywa się na podstawie oceny zaangażowania, aktywności, postawy etyczno-moralnej oraz udziału w dyskusjach i ćwiczeniach praktycznych. Ocena końcowa może obejmować również ocenę umiejętności wykorzystywania narzędzi coachingowych i mentoringowych w praktyce. Ostateczna ocena końcowa jest przyznawana na podstawie sumy aktywności studenta w trakcie całego kursu, z uwzględnieniem jakości i zaangażowania w proces rozwoju osobistego.

Napisanie eseju na wskazany temat.

5 (bardzo dobry) – Student jest bardzo aktywny, inicjuje dyskusje, wspiera innych uczestników

Student wykazuje wyjątkową aktywność na wszystkich etapach zajęć, wykazując dużą inicjatywę w podejmowaniu dyskusji oraz angażując się w różnorodne ćwiczenia i zadania praktyczne. Regularnie dzieli się swoimi refleksjami, przemyśleniami i doświadczeniami, a jego udział w grupowych ćwiczeniach stanowi inspirację dla innych uczestników. Dodatkowo, student aktywnie wspiera kolegów i koleżanki z grupy, oferując pomoc i dzieląc się swoimi pomysłami, co wpływa pozytywnie na atmosferę współpracy i wzajemnego wsparcia. Jego zaangażowanie przekłada się na wysoki poziom rozwoju osobistego oraz profesjonalnego w obszarze coachingu i mentoringu.

4 (dobry) – Student regularnie się udziela, jest zaangażowany w ćwiczenia

Student wykazuje stałe zainteresowanie i zaangażowanie w trakcie zajęć. Regularnie bierze udział w dyskusjach, dzieli się swoimi przemyśleniami oraz aktywnie angażuje się w ćwiczenia i zadania praktyczne. Choć nie zawsze inicjuje rozmowy, jego aktywność jest wystarczająca, aby wносить cenne refleksje i pomóc w budowaniu pozytywnej atmosfery w grupie. Student jest otwarty na zdobywanie wiedzy i rozwoju, angażując się w proces nauki oraz wymiany doświadczeń z innymi uczestnikami zajęć.

3 (dostateczny) – Student bierze udział w zajęciach, ale jego aktywność jest ograniczona

Student uczestniczy w zajęciach, ale jego zaangażowanie jest ograniczone. Choć bierze udział w ćwiczeniach i dyskusjach, często pozostaje w tle, nie wnosząc wielu własnych refleksji czy propozycji. Jego aktywność w grupie jest sporadyczna, a w niektórych momentach brakowało inicjatywy w podejmowaniu działań lub angażowaniu się w rozmowy. Wymaga jeszcze większej motywacji i chęci do aktywnego uczestnictwa w zajęciach, aby w pełni wykorzystać możliwości rozwoju.

2 (niedostateczny) – Brak zaangażowania, uczestnictwo tylko bierne

Student wykazuje minimalne zaangażowanie w zajęciach. Jego uczestnictwo jest ograniczone do biernej obecności na zajęciach, bez aktywnego włączania się w ćwiczenia czy dyskusje. Brak inicjatywy oraz znikomą chęć do interakcji z innymi uczestnikami i braku refleksji nad własnym rozwojem może wskazywać na brak motywacji do nauki i zaangażowania w procesie edukacyjnym. Student wymaga dalszej pracy nad motywacją i otwartością na rozwój w obszarze coachingu i mentoringu.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Promocja zdrowia w ujęciu socjologicznym		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: Zajęcia specjalistyczne	
Rok studiów: I		Semestr: 2	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	15	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Student posiada wiedzę z zakresu: promocji zdrowia jednostki, rodziny, społeczności, planowania i podejmowania skutecznych działań, służących umacnianiu zdrowia oraz dokonywania ewaluacji podjętych działań.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Celem zajęć jest przedstawienie teorii socjologicznych wykorzystywanych do wyjaśnienia wpływu uwarunkowań społecznych na stan zdrowia i relacje z klientem. Przedstawienie wpływu rodziny na stan zdrowia, patogennej roli rodziny. Przedstawienie występowania choroby przewlekłej i niepełnosprawności i jej wpływu na funkcjonowanie rodziny.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie			

W_01	w pogłębionym stopniu definiuje zdrowie, promocję zdrowia, profilaktykę, zachowania zdrowotne, styl życia oraz wskazuje ich podstawy teoretyczne.	K_W03		
W_02	w pogłębionym stopniu wyjaśnia paradygmaty zdrowia i ich wpływ na promocję zdrowia i profilaktykę zdrowotną.	K_W06		
Umiejętności - potrafi				
U_01	w pogłębionym stopniu rozpoznawać uwarunkowania zachowań zdrowotnych jednostki i czynniki ryzyka chorób wynikających ze stylu życia	K_U05		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_01	poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece	K_K03		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		ćwiczenia		
TP-01	Promocja zdrowia w ujęciu socjologicznym. Cele i kierunki działań promocji zdrowia.	ćwiczenia	ćwiczenia z wykorzystaniem metod aktywizujących	aktywność, dyskusja, realizacja częściowych prac podczas trwania zajęć, prezentacja, zaliczenie pisemne
TP-02	Metody i formy profilaktyki i prewencji chorób oraz kształtowania prawidłowych zachowań zdrowotnych wobec różnych grup społecznych.	ćwiczenia	ćwiczenia z wykorzystaniem metod aktywizujących	aktywność, dyskusja, realizacja częściowych prac podczas trwania zajęć, prezentacja, zaliczenie pisemne
TP-03	Strategia promocji zdrowia o zasięgu lokalnym, narodowym i ponadnarodowym.	ćwiczenia	ćwiczenia z wykorzystaniem metod aktywizujących	aktywność, dyskusja, realizacja częściowych prac podczas trwania zajęć, prezentacja, zaliczenie pisemne
TP-04	Utrzymanie zdrowia przez tworzenie środowiskowej „koalicji na rzecz zdrowia”. Paradygmaty zdrowia	ćwiczenia	ćwiczenia z wykorzystaniem metod aktywizujących	aktywność, dyskusja, realizacja częściowych prac podczas trwania zajęć, prezentacja, zaliczenie pisemne
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Korporowicz, V. (2008). <i>Promocja zdrowia: kształtowanie przyszłości</i> . Warszawa: Oficyna Wydawnicza Szkoły Głównej Handlowej.				
2. Jacennik, B. (red.). (2010). <i>Komunikowanie społeczne w promocji i ochronie zdrowia</i> . Warszawa: VIZJA Press & IT.				
3. Juczyński, Z. (2009). <i>Narzędzia pomiaru w promocji i psychologii zdrowia</i> (2. wyd.). Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych.				
4. Bulska, J. (red.). (2008). <i>Zagrożenia zdrowia chorobami cywilizacyjnymi: pedagogiczne konteksty badawcze</i> . Kraków: Oficyna Wydawnicza Impuls.				
Literatura uzupełniająca:				
1. Szluz, B. (red.). (2019). <i>Doświadczenie choroby w rodzinie</i> . Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów.				
2. Gałuszka, M. (2012). <i>Spoleczne, kulturowe i polityczne uwarunkowania ryzyka zdrowotnego</i> . Wydawnictwo Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, Łódź.				
3. Karski, J. B. (2003). <i>Praktyka i teoria promocji zdrowia: wybrane zagadnienia</i> . CeDeWu, Warszawa.				
4. Korporowicz, V. (2005). <i>Zdrowie i jego promocja: kształtowanie przyszłości</i> . Szkoła Główna Handlowa w Warszawie - Oficyna Wydawnicza, Warszawa				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)			
Forma aktywności		Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		15	
Praca własna studenta		35	
SUMA GODZIN:		50	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	0,6
	Praca własna studenta		1,4
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
<p>Ćwiczenia (zaliczenie z oceną):</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie do zajęć W_01, W_02, U_01 - czytanie wskazanej literatury W_01, W_02 - opracowanie cząstkowych prac podczas trwania zajęć W_01, W_02, U_01, K_01 - opracowanie i prezentacja referatu- W_01, W_02, U_01, K_01 			
KRYTERIA OCENIANIA			
Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń:			
Ocena kształtująca:			
Bieżąca ocena odpowiedzi ustnych, prezentacji oraz aktywności studenta w trakcie zajęć.			
<ul style="list-style-type: none"> • 5 (bardzo dobry): Student wykazuje wyjątkową aktywność na zajęciach, regularnie inicjuje dyskusje związane z tematyką promocji zdrowia, w szczególności analizując społeczne aspekty zdrowia i chorób. Jego uczestnictwo w ćwiczeniach jest zawsze przemyślane, wnosząc nowe perspektywy i pomysły. Ponadto, student aktywnie wspiera innych uczestników, dzieląc się swoją wiedzą i doświadczeniem, co ma pozytywny wpływ na atmosferę zajęć i wspólne rozwiązywanie problemów. Jego podejście do omawianych zagadnień jest kompleksowe i świadome. • 4 (dobry): Student regularnie uczestniczy w zajęciach, angażując się w dyskusje i ćwiczenia. Jego wypowiedzi są przemyślane, a zaangażowanie w tematy związane z promocją zdrowia i jego społecznymi aspektami jest wyraźne. Choć czasami może potrzebować chwili, aby w pełni rozwinąć swoje pomysły, zawsze wnosi wartość do zajęć i dąży do pogłębiania swojej wiedzy w temacie. Student potrafi współpracować z innymi i wykazuje zaangażowanie w procesie nauki. • 3 (dostateczny): Student bierze udział w zajęciach, jednak jego aktywność jest ograniczona. Częściej przyjmuje postawę obserwatora niż aktywnego uczestnika. Choć angażuje się w ćwiczenia, jego wypowiedzi nie zawsze są związane z głównymi zagadnieniami omawianymi podczas zajęć. W trakcie dyskusji czasami trudno jest zauważyć jego aktywność lub pełne wykorzystanie możliwości do pogłębienia swojej wiedzy na temat promocji zdrowia w kontekście socjologicznym. • 2 (niedostateczny): Student nie wykazuje zaangażowania w zajęcia, jego uczestnictwo jest bierne. Zajmuje się jedynie minimalną ilością aktywności, nie inicjuje dyskusji, nie angażuje się w ćwiczenia, a jego postawa nie wpływa pozytywnie na grupę. Praktycznie nie wnosi żadnej wartości do dyskusji i nie angażuje się w proces edukacyjny, ograniczając się do biernego uczestnictwa w zajęciach. 			
Ocena podsumowująca:			
Zajęcia kończą się zaliczeniem pisemnym.			
Zaliczenie obejmuje zagadnienia prezentowane na zajęciach oraz literaturę zleconą do samodzielnego opracowania.			
Student uzyskuje ocenę adekwatną do liczby zdobytych punktów procentowych ze 100% punktów możliwych do zdobycia:			
100% - 91% ogólnej liczby punktów – ocena bardzo dobra (5,0)			
90%-81% ogólnej liczby punktów – ocena plus dobra (4,5)			
80%-71% ogólnej liczby punktów – ocena dobra (4,0)			
70%-61% ogólnej liczby punktów – ocena plus dostateczna (3,5)			
60% - 51% ogólnej liczby punktów – ocena dostateczna (3,0)			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość.			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Asystentura rodziny		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: Zajęcia specjalistyczne	
Rok studiów: I		Semestr: 2	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 3		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:	15	Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
<ul style="list-style-type: none"> – wiedza – zna podstawową terminologię z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla pracy socjalnej – umiejętności – potrafi w podstawowym stopniu wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i sposobów, – kompetencje społeczne – prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego oraz prawidłowym przeprowadzaniem diagnozy rodziny, 			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Cele zajęć jest zapoznanie studentów ze sposobami rozwiązywania problemów w rodzinie, ukształtowanie u studentów praktycznych umiejętności diagnozowania rzeczywistych dysfunkcji w rodzinie oraz ich przyczyn, a także inicjowania działań na rzecz realizacji programów wspierających rodzin.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)

Wiedzy - zna i rozumie				
W_01	w pogłębionym stopniu strukturę oraz organizację systemu pomocy społecznej jak również wskazuje na podstawowe formy wsparcia rodziny.		K_W10	
W_02	w pogłębionym stopniu funkcje systemu rodzinnego oraz wymienia cel i zadania instytucji zajmujących się wsparciem rodziny		K_W09, K_W06	
W_03	ma pogłębioną wiedzę o zadaniach i metodach pracy asystenta rodziny		K_W03, K_W09	
Umiejętności - potrafi				
U_01	wykorzystać wiedzę do rozwiązania konkretnego problemu społecznego		K_U04	
U_02	prezentować własne stanowisko dotyczące sugerowanych metod pracy z wybraną rodziną objętą wsparciem asystenta rodzinnego w oparciu o zdobytą wiedzę teoretyczną		K_U04	
U_03	projektować plan pracy z rodziną objętą wsparciem asystenta rodzinnego		K_U04	
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_01	ma świadomość odpowiedzialności za podejmowane działania pomocowe na rzecz małżeństwa i rodziny		K_K02	
K_02	docenia rolę współpracy pomiędzy specjalistami i instytucjami w systemie pomocy społecznej dla profesjonalizacji działań związanych ze służbą rodzinie		K_K04	
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		wykład		
TP-01	Zmiany w systemie pomocy rodzinie oraz aktualne kierunki wsparcia rodziny w polityce społecznej. Role, funkcje i zadania asystenta rodzinnego. Regulacje prawne i wymagania kwalifikacyjne wobec asystentów rodzin.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne aktywność w dyskusji
TP-02	Rodzina jako instytucja społeczna i jej główne funkcje w kontekście oczekiwań państwa i środowiska lokalnego.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne aktywność w dyskusji
TP-03	Główne dysfunkcje rodziny wynikające z uwarunkowań mikrostrukturalnych i jednostkowych	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne aktywność w dyskusji
TP_04	Główne cechy asystentury rodzinnej i pieczy zastępczej w rozwiązywaniu dysfunkcji rodziny. Zasoby infrastrukturalne a potrzeby rodzin o specyficznych trudnościach w zakresie asystentury i mediacji socjalnej	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne aktywność w dyskusji
		Zajęcia praktyczne		

TP-04	Wzmacnianie roli i funkcji rodziny. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych. Organizacja pracy asystenta rodziny. Plan pracy z rodziną.(studium przypadku).	zajęcia praktyczne	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	case study aktywność w dyskusji
TP-05	Integracja rodziny i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu Wybrane modele metodycznego działania asystenta rodziny Etyka pracy asystenta rodziny. Praca socjalna, wychowawcza i terapeutyczna asystenta z rodziną.	zajęcia praktyczne	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	case study aktywność w dyskusji

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

1. Dunajska, A., Dunajska, D., & Klein, B. (2011). *Asystentura w pomocy społecznej. Poradnik dla pracowników socjalnych*. Warszawa: Verlag Dashofer.
2. Krasiejko, I. (2011). *Metodyka działania asystenta rodziny: podejście skoncentrowane na rozwiązaniach w pracy socjalnej*. Katowice: Wydawnictwo Śląsk.

Literatura uzupełniająca:

1. Żukiewicz, A. (2011). *Asystent rodzinny. Nowy zawód i nowa usługa w systemie wspierania rodzin. Od opieki do wsparcia* (red. A. Żukiewicz). Wyd. Impuls, Kraków.
2. Regulska, A. (2014). *Asystentura jako forma pomocy i wsparcia rodziny dysfunkcyjnej*. W: E. Gładysz (red.), *Młode pokolenie wobec zagrożeń współczesnego świata*. Warszawa.
3. Regulska, A. (2014). *Przeciwdziałanie niewydolności opiekuńczo-wychowawczej rodziców w zadaniach asystenta rodziny, Studia nad Rodziną*, nr 35, 2014.
4. Krasiejko, I. (2013). *Praca socjalna w praktyce asystenta rodziny. Przykład podejścia skoncentrowanego na rozwiązaniach*. Katowice.
5. **Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.**

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	30
Praca własna studenta	45
SUMA GODZIN:	75

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPIŚANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 3	1,2
	Praca własna studenta		1,8

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNE STUDENTA:

Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
wykład	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zaliczenia	W_01, W_02, W_03,	zaliczenie pisemne
zajęcia praktyczne	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie referatu i prezentacji, przygotowanie planu pracy z rodziną na podstawie studium przypadku	U_1, U_02, U_03, K_01, K_02	case study aktywność w dyskusji

KRYTERIA OCENIANIA

Forma i warunki zaliczenia wykładów:

Ocena kształtująca:

Obserwacja zachowań studenta podczas wykładów.

Ocena podsumowująca:

Zajęcia kończą się zaliczeniem pisemnym.

Zaliczenie obejmuje zagadnienia prezentowane na wykładach oraz literaturę zleconą do samodzielnego opracowania.

Student uzyskuje ocenę adekwatną do liczby zdobytych punktów procentowych ze 100% punktów możliwych do zdobycia:

- 100% - 91% ogólnej liczby punktów – ocena bardzo dobra (5,0)
- 90%-81% ogólnej liczby punktów – ocena plus dobra (4,5)
- 80%-71% ogólnej liczby punktów – ocena dobra (4,0)
- 70%-61% ogólnej liczby punktów – ocena plus dostateczna (3,5)
- 60% - 51% ogólnej liczby punktów – ocena dostateczna (3,0)

Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych:

Ocena kształtująca:

- W trakcie zajęć student wykazuje umiejętność dyskusji na tematy kontrowersyjne oraz nacechowane emocjonalnie, dotyczące etycznych wyzwań, które pojawiają się w pracy pracownika socjalnego. W sposób merytoryczny i zrównoważony formułuje swoje argumenty, odnosząc się do literatury przedmiotu, badań naukowych oraz przykładów praktycznych. Podczas dyskusji aktywnie angażuje się w wymianę poglądów, przy jednoczesnym szacunku do innych uczestników rozmowy, wykazując umiejętność słuchania oraz konstruktywnego włączania się w dialog.

- Nauczyciel prowadzący zajęcia na bieżąco monitoruje proces uczenia się, oceniając zdolność studenta do zastosowania zdobytej wiedzy w praktyce. Efekt uczenia się jest weryfikowany poprzez obserwację studenta w trakcie dyskusji, rozwiązywania case study oraz innych aktywności, które wymagają praktycznego zastosowania teorii socjalnej i etycznej w pracy z rodzinami. Nauczyciel szczegółowo ocenia umiejętności studenta oraz poziom jego zaangażowania w proces dydaktyczny.

Ocena podsumowująca:

Przygotowanie planu pracy z rodziną na podstawie studium przypadku.

Ocenie podlega zarówno zakres przyswojonej wiedzy, jak i zdolność do zastosowania jej w kontekście pracy z rodzinami, a także umiejętność współpracy, empatii i skutecznego komunikowania się z innymi. Ocena ta odzwierciedla kompleksową jakość pracy studenta na zajęciach i jego zdolność do integracji teorii z praktyką.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: System wsparcia rodziny		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: Zajęcia specjalistyczne	
Rok studiów: I		Semestr: 2	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 3		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:	15	Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
<ul style="list-style-type: none"> – wiedza – zna podstawową terminologię z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla pracy socjalnej – umiejętności – potrafi w podstawowym stopniu wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i sposobów, – kompetencje społeczne – prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego oraz prawidłowym przeprowadzaniem diagnozy rodziny, 			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć:			
<ul style="list-style-type: none"> – zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami z zakresu systemu wsparcia rodziny w pracy socjalnej – zapoznanie studentów z narzędziami służącymi do przeprowadzania systemu wsparcia rodziny w pracy socjalnej – zapoznanie studentów ze sposobami diagnozowania rodziny a także metodami inicjowania działań na rzecz realizacji programów wspierających rodzinę 			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)

Wiedzy - zna i rozumie				
W_01	w pogłębionym stopniu charakteryzuje strukturę oraz organizację systemu pomocy społecznej jak również wskazuje na podstawowe formy wsparcia rodziny	K_W10		
W_02	w pogłębionym stopniu opisuje funkcje systemu rodzinnego oraz wymienia cel i zadania instytucji zajmujących się wsparciem rodziny - w szczególności GOPS, MOPS. Poznaje teorie pracy socjalnej i zadania pracownika socjalnego oraz asystenta rodziny udzielających wsparcia rodzinie	K_W03, K_W09, K_W06		
Umiejętności - potrafi				
U_01	posługując się nomenklaturą oraz koncepcjami teoretycznymi używanymi w pracy socjalnej, dokonywać analizy ludzkich motywów i wzorów zachowań. Umiejętnie diagnozuje problemy i sytuacje trudne występujące w rodzinie	K_U04		
U_02	analizować i prezentować zastosowanie przez asystenta różnych form wsparcia rodziny w sytuacjach trudnych i konfliktowych. Ponadto posiada umiejętność korzystania z pomocy instytucjonalnej na rzecz wsparcia małżeństwa i rodziny. adekwatnie wdraża metody i sposoby przeprowadzania metod wsparcia rodziny	K_U04		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_01	współpracy z rodziną i instytucjami wsparcia rodzin w procesie terapeutycznym, student posiada kompetencje co do potrzeby wsparcia zagubionych ludzi. Wie jak funkcjonuje pomoc społeczna i jak jest zarządzana	K_K02		
K_02	jest zorientowany na zastosowanie kompleksowych i optymalnych form pomocy rodzinie, docenia wartość współpracy pomiędzy specjalistami i instytucjami w systemie pomocy społecznej co warunkuje działania profesjonalne na rzecz służby rodzinie	K_K04		
TRZĘCI PROGRAMOWE I ICH ODNIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		wykład		
TP-01	Zajęcia organizacyjne. Omówienie problematyki zajęć, celów i założeń. Prezentacja zasad zaliczenia przedmiotu. Praca socjalna z rodziną w obszarze pomocy społecznej	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne
TP-02	Definicja instytucji pomocy społecznej Wsparcie społeczne - definicja. Potrzeba wsparcia społecznego. Rodzaje wsparcia społecznego.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne
TP-03	Historia pomocy społecznej. Deprywacja społeczna. Etyczne podstawy interwencji pracownika socjalnego.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne
		Zajęcia praktyczne		

TP-04	Praca socjalna w rodzinie. Rola pracownika socjalnego w obszarach wsparcia rodziny. Diagnostyka społeczna rodziny i jej podstawowe narzędzia. Plan pracy z rodziną	zajęcia praktyczne	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	zaliczenie, referat, prezentacja multimedialna, aktywność w dyskusji stanowi dodatkowy element mogący wpłynąć na ocenę końcową.
TP-05	Rola asystenta rodziny. MOPS, GOPS, PCPR a wsparcie rodziny	zajęcia praktyczne	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	zaliczenie, referat, prezentacja multimedialna, aktywność w dyskusji stanowi dodatkowy element mogący wpłynąć na ocenę końcową.

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

1. Krasiejko, I. (2010). *Metodyka działania asystenta rodziny*. Katowice: Wydawnictwo Śląsk.
2. Biernat, T., Kuziak, K., Malinowski, J. (red.). (2016). *Rodzina w pracy socjalnej. Pomoc w sytuacjach trudnych i kryzysowych*. Toruń: Wydawnictwo Akapit.
3. Krasiejko, I. (2016). *Praca socjalna w praktyce asystenta rodziny*. Katowice: Wydawnictwo Śląsk.

Literatura uzupełniająca:

1. Smykowska, D. (2007). *Instytucje wsparcia społecznego*. Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
2. Jarosz, E. (2005). *Kompetencje diagnostyczne w pracy socjalnej – szkic do problemów diagnozy rodziny* [w:] B. Kromolicka (red.), *Praca socjalna w organizacjach pozarządowych. Z problemów działania i kształcenia*. Wydawnictwo Edukacyjne Akapit, Toruń.
3. Matyjas, B. (red.). (2007). *Rodzina jako środowisko pracy socjalnej. Teoria i praktyka*. Wydawnictwo Akademii Świętokrzyskiej, Kielce.
4. Pawlas-Czyż, S. (red.). (2007). *Praca socjalna wobec współczesnych problemów społecznych*. Wydawnictwo Akapit, Toruń.

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	30
Praca własna studenta	43
SUMA GODZIN:	75

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 3	1,2
	Praca własna studenta		1,8

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
wykład	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zaliczenia pisemnego	W_01, W_02	zaliczenie pisemne, aktywność w dyskusji stanowi dodatkowy element mogący wpłynąć na ocenę końcową.
zajęcia praktyczne	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie referatu i prezentacji	U_1, U_02, K_01, K_02	referat, prezentacja, aktywność w dyskusji stanowi dodatkowy element mogący wpłynąć na ocenę końcową.

KRYTERIA OCENIANIA

Forma i warunki zaliczenia wykładów:

Ocena kształtująca:

Obserwacja zachowań studenta podczas wykładów.

Ocena podsumowująca:

Zajęcia kończą się zaliczeniem pisemnym.

Zaliczenie obejmuje zagadnienia prezentowane na wykładach oraz literaturę zleconą do samodzielnego opracowania.

Student uzyskuje ocenę adekwatną do liczby zdobytych punktów procentowych ze 100% punktów możliwych do zdobycia:

100% - 91% ogólnej liczby punktów – ocena bardzo dobra (5,0)

90%-81% ogólnej liczby punktów – ocena plus dobra (4,5)

80%-71% ogólnej liczby punktów – ocena dobra (4,0)

70%-61% ogólnej liczby punktów – ocena plus dostateczna (3,5)

60% - 51% ogólnej liczby punktów – ocena dostateczna (3,0)

Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych:

Ocena kształtująca:

- W trakcie zajęć student wykazuje umiejętność dyskusji na tematy kontrowersyjne oraz nacechowane emocjonalnie, dotyczące etycznych wyzwań, które pojawiają się w pracy pracownika socjalnego. W sposób merytoryczny i zrównoważony formułuje swoje argumenty, odnosząc się do literatury przedmiotu, badań naukowych oraz przykładów praktycznych. Podczas dyskusji aktywnie angażuje się w wymianę poglądów, przy jednoczesnym szacunku do innych uczestników rozmowy, wykazując umiejętność słuchania oraz konstruktywnego włączania się w dialog.

- Nauczyciel prowadzący zajęcia na bieżąco monitoruje proces uczenia się, oceniając zdolność studenta do zastosowania zdobytej wiedzy w praktyce. Efekt uczenia się jest weryfikowany poprzez obserwację studenta w trakcie dyskusji, rozwiązywania case study oraz innych aktywności, które wymagają praktycznego zastosowania teorii socjalnej i etycznej w pracy z rodzinami. Nauczyciel szczegółowo ocenia umiejętności studenta oraz poziom jego zaangażowania w proces dydaktyczny.

Ocena podsumowująca:

Przygotowanie planu pracy z rodziną na podstawie studium przypadku.

Ocenie podlega zarówno zakres przyswojonej wiedzy, jak i zdolność do zastosowania jej w kontekście pracy z rodzinami, a także umiejętność współpracy, empatii i skutecznego komunikowania się z innymi. Ocena ta odzwierciedla kompleksową jakość pracy studenta na zajęciach i jego zdolność do integracji teorii z praktyką.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Metody i techniki aktywizacji osób z niepełnosprawnościami		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: Zajęcia specjalistyczne	
Rok studiów: I		Semestr: 2	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:	15	Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	15	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Podstawowa wiedza z zakresu psychologii, pedagogiki specjalnej, socjologii			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Celem zajęć jest zapoznanie studentów z metodami i technikami stosowanymi w pracy z osobami z niepełnosprawnościami w celu ich aktywizacji społecznej, zawodowej i emocjonalnej. Zajęcia mają na celu rozwinięcie umiejętności dostosowania form wsparcia do indywidualnych potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w tym stosowanie innowacyjnych podejść do integracji społecznej.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie			
W_01	w pogłębionym stopniu podstawowe pojęcia dotyczące niepełnosprawności		K_W07

W_02	w pogłębionym stopniu instrumenty aktywizacji	K_W06		
W_03	w pogłębionym stopniu wymagania prawne dotyczące osób z niepełnosprawnościami	K_W07		
Umiejętności – potrafi				
U_01	w pogłębionym stopniu wykorzystać wiedzę w zakresie adaptacyjnej aktywności ruchowej dla doboru różnych form zajęć rekreacyjnych z osobami z niepełnosprawnościami	K_U07		
U_02	w pogłębionym stopniu inicjować, organizować i realizować działania ukierunkowane na edukację zdrowotną, promocję zdrowia i profilaktykę niepełnosprawności	K_U07		
U_03	w pogłębionym stopniu dobrać odpowiednie instrumenty aktywizacji osób z niepełnosprawnościami	K_U07		
Kompetencje społecznych - jest gotów do				
K_01	identyfikowania problemów związanych z aktywizacją osób z niepełnosprawnościami	K_K05		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Zajęcia praktyczne		
TP-01	Aktywność ruchowa adaptacyjna (ARA) – jej rola jako istotny czynnik rehabilitacji niepełnosprawnych. Podstawowe pojęcia, definicje i zakres. Strategie adaptacji.	zajęcia praktyczne	analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków- ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	zaliczenie pisemne, referat, prezentacja obserwacja studenta podczas zajęć.
TP-02	Formy, metody i środki aktywności ruchowej i adaptacyjnej. Fitness, Pilates jako przykład form aktywności ruchowej adaptacyjnej osób z niepełnosprawnościami.	zajęcia praktyczne	analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków- ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	zaliczenie pisemne, referat, prezentacja obserwacja studenta podczas zajęć.
TP-03	Umiejętności ruchowe, ich miejsce i rola w aktywności fizycznej człowieka zdrowego i niepełnosprawnego. Rekreacja terapeutyczna i turystyka jako możliwości włączenia osoby niepełnosprawnej do systematycznego uprawiania sportu.	zajęcia praktyczne	analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków- ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	zaliczenie pisemne, referat, prezentacja obserwacja studenta podczas zajęć.
TP-04	Turystyka osób z niepełnosprawnościami. Formy i zasady uprawiania, cele działalności. Metodyka prowadzenia zajęć turystycznych z osobami z różnymi rodzajami niepełnosprawności. Wycieczka jako sposób połączenia aktywności ruchowej z poznaniem walorów przyrodniczych i kulturowych odwiedzanego terenu.	zajęcia praktyczne	analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków- ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	zaliczenie pisemne, referat, prezentacja obserwacja studenta podczas zajęć.
TP-05	Niepełnosprawni ruchowo – aktywizacja poprzez sport. Analiza treści filmu Murderba II.	zajęcia praktyczne	analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków- ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	zaliczenie pisemne, referat, prezentacja obserwacja studenta podczas zajęć.

TP-06	Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych w aspekcie prawodawstwa polskiego i międzynarodowego.	zajęcia praktyczne	analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków- ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	zaliczenie pisemne, referat, prezentacja obserwacja studenta podczas zajęć.
TP-07	Aktywizacja społeczna osób niepełnosprawnych. Wsparcie instytucjonalne aktywizacji osób niepełnosprawnych. Organizacje pozarządowe w aktywizacji osób niepełnosprawnych.	zajęcia praktyczne	analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków- ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	zaliczenie pisemne, referat, prezentacja obserwacja studenta podczas zajęć.
TP-08	Analiza rozwiązań aktywizacji osób z niepełnosprawnościami (case study). Etyka pracy z osobami z niepełnosprawnościami. Poszanowanie godności osób z niepełnosprawnościami. Integracja i inkluzja społeczna osób z niepełnosprawnościami w kontekście metodycznym.	zajęcia praktyczne	analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków- ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	zaliczenie pisemne, referat, prezentacja obserwacja studenta podczas zajęć.

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

- Chabior A., Fabiś A., Wawrzyniak J.K., *Starzenie się i starość w perspektywie pracy socjalnej*, Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich, Warszawa 2014
- Szatur-Jaworska B., Błędowski P., Dziegielewska M., *Podstawy gerontologii społecznej*, Aspra-JR, Warszawa 2006.

Literatura uzupełniająca:

- Lis K., Aktywizacja osób niepełnosprawnych z chorobami zawodowymi, [w:] B. Pietrulewicz, M.A. Paszkowicz (red.), *Osoby z niepełnosprawnościami na współczesnym rynku pracy*, Zielona Góra 2010.
- Piasecki M., Śliwak J., Wybrane zagadnienia z aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych, Wyd. 4.3 / 5, Norbertinum, Lublin 2008
- Barczyński A., Uwarunkowania systemowe dla skutecznej aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych, [w:] J. Szambelańczyk, M. Żukowski (red.), *Człowiek w pracy i polityce społecznej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, Poznań 2010.
- Strugała M., Talarska D. (red.), *Rehabilitacja i pielęgnowanie osób niepełnosprawnych*, PZWL, Warszawa 2013.

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	15
Praca własna studenta	35
SUMA GODZIN:	50

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPIŚANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	0,6
	Praca własna studenta		1,4

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
zajęcia praktyczne	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zajęć, przygotowanie referatu i prezentacji oparciu o dostarczony materiał a następnie prezentacja go na zajęciach.	W_01, W_02, W_03, U_01, U_02, U_03, K_01, K_02	prezentacja, wypowiedzi ustne studentów

KRYTERIA OCENIANIA**Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych:****Ocena kształtująca:**

1. Podczas zajęć praktycznych student, pod opieką nauczyciela, wykonuje zadania związane z rozpoznawaniem potrzeb i problemów osób z niepełnosprawnościami. Kluczowym elementem tych zadań jest opracowanie planu pracy indywidualnej w kontekście określonych celów, np. dostosowania technik aktywizacji do konkretnego przypadku. Student powinien wykazać się zdolnością do dostosowania metod pracy do różnych rodzajów niepełnosprawności oraz do indywidualnych potrzeb odbiorcy. Ocena w tym obszarze będzie opierać się na efektywności przeprowadzonych działań oraz na ich zgodności z teoretycznymi podstawami pracy z osobami z niepełnosprawnościami.
2. Nauczyciel prowadzący zajęcia regularnie monitoruje rozwój studenta, oceniając jego postawy, aktywność w trakcie ćwiczeń oraz umiejętność pracy w grupie. W szczególności oceniana będzie umiejętność współpracy w zespołach, przyjmowanie ról w grupie oraz wykorzystywanie metod aktywizujących uczestników, uwzględniając specyficzne potrzeby osób z niepełnosprawnościami.
3. Student, w trakcie zajęć, ma okazję do zaprezentowania zdobytych umiejętności, np. w formie prezentacji, które pokazują, jak wdraża wybrane techniki aktywizacyjne. Celem jest wykazanie się umiejętnością praktycznego zastosowania wiedzy oraz indywidualnym podejściem do problemu. Ocena obejmuje zarówno techniczną poprawność wykonania zadań, jak i zdolność do refleksji oraz dostosowania działań do zmieniających się okoliczności i potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
4. W trakcie dyskusji i analiz przypadków student powinien wykazać się zdolnością do krytycznej analizy wybranych sytuacji oraz do konstruktywnego formułowania wniosków. Umiejętność argumentowania oraz dostrzegania złożoności problemów osób z niepełnosprawnościami, a także proponowanie adekwatnych działań, będzie stanowiła ważną część oceny. Ważne jest, aby student umiał wskazać efektywność zastosowanych metod w kontekście różnych rodzajów niepełnosprawności i potrzeb.

Ocena podsumowująca:

Przedłożenie przez studenta nauczycielowi prowadzącemu zajęcia praktyczne opracowanego i przygotowanego projektu oraz prezentacja na zajęciach we wskazanym przez nauczyciela terminie lub najpóźniej dwa dni przed zakończeniem zajęć praktycznych.

Ocena końcowa będzie rezultatem zrównoważonego podejścia, które uwzględni wiedzę teoretyczną, praktyczne umiejętności oraz kompetencje społeczne studenta. Ważnym celem jest nie tylko ocenienie umiejętności technicznych, ale także zdolności do wnikliwej analizy sytuacji oraz wykorzystywania odpowiednich metod w aktywizacji osób z niepełnosprawnościami.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Sylabus

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu

I. INFORMACJE PODSTAWOWE

Nazwa zajęć: Wsparcie osób z niepełnosprawnościami	Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny	
Język wykładowy: polski	Rodzaj zajęć: Zajęcia specjalistyczne
Rok studiów: I	Semestr: 2
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2	Koordinator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia	

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN

Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:

Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:	15	Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	15	RAZEM:	

II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Wymagania wstępne i dodatkowe:

- Znajomość podstawowych zagadnień z zakresu pedagogiki specjalnej lub psychologii rozwojowej.

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:

- Zapoznanie studentów z rodzajami niepełnosprawności oraz ich wpływem na funkcjonowanie jednostki.
- Zrozumienie potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz sposobów ich wsparcia w różnych kontekstach życiowych.
- Nabycie umiejętności projektowania i realizacji działań wspierających integrację społeczną osób z niepełnosprawnościami.

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
W_01	w pogłębionym stopniu podstawowe pojęcia związane z niepełnosprawnością oraz klasyfikacje niepełnosprawności	K_W07

W_02	w pogłębionym stopniu znaczenie wsparcia społecznego i zawodowego dla osób z niepełnosprawnościami	K_W06
Umiejętności – potrafi		
U_01	w pogłębionym stopniu analizować potrzeby osób z niepełnosprawnościami i dobierać odpowiednie metody wsparcia	K_U07
U_02	w pogłębionym stopniu zaprojektować działania integracyjne dla osób z niepełnosprawnościami	K_U07
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K_01	jest wrażliwy na potrzeby osób z niepełnosprawnościami i potrafi działać na rzecz ich integracji społecznej	K_K05

TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA

Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Zajęcia praktyczne		
TP-01	Wprowadzenie do tematyki niepełnosprawności. Definicje i klasyfikacje niepełnosprawności. Postawy społeczne wobec osób z niepełnosprawnościami.	zajęcia praktyczne	analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków- ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	referat, prezentacja, projekt zespołowy – opracowanie planu wsparcia obserwacja studenta podczas zajęć.
TP-02	Rodzaje niepełnosprawności. Fizyczna, sensoryczna, intelektualna, psychiczna. Specyfika funkcjonowania osób z poszczególnymi rodzajami niepełnosprawności.	zajęcia praktyczne	analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków- ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	referat, prezentacja, projekt zespołowy – opracowanie planu wsparcia obserwacja studenta podczas zajęć.
TP-03	Modele wsparcia osób z niepełnosprawnościami. Model medyczny, społeczny, biopsychospołeczny. Indywidualne plany wsparcia.	zajęcia praktyczne	analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków- ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	referat, prezentacja, projekt zespołowy – opracowanie planu wsparcia obserwacja studenta podczas zajęć.
TP-04	Wsparcie społeczne i zawodowe. Integracja społeczna i przeciwdziałanie wykluczeniu. Aktywność zawodowa i wsparcie na rynku pracy.	zajęcia praktyczne	analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków- ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	referat, prezentacja, projekt zespołowy – opracowanie planu wsparcia obserwacja studenta podczas zajęć.
TP-05	Dostępność i adaptacja przestrzeni publicznej. Bariery architektoniczne i sposoby ich usuwania. Technologie wspomagające osoby z niepełnosprawnościami.	zajęcia praktyczne	analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków- ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	referat, prezentacja, projekt zespołowy – opracowanie planu wsparcia obserwacja studenta podczas zajęć.

TP-06	Prawo i polityka społeczna. Regulacje prawne dotyczące osób z niepełnosprawnościami. Systemy wsparcia i instytucje pomocowe.	zajęcia praktyczne	analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków- ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	referat, prezentacja, projekt zespołowy – opracowanie planu wsparcia obserwacja studenta podczas zajęć.
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Bleszyński J.J. (2018). <i>Wprowadzenie do pedagogiki specjalnej</i> . Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa				
2. Otrębski W. (2019). <i>Wsparcie osób z niepełnosprawnościami – teoria i praktyka</i> . Wydawnictwo Naukowe UMCS. Lublin				
Literatura uzupełniająca:				
1. Nowak A. (2020). <i>Integracja społeczna osób z niepełnosprawnościami</i> . Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego. Warszawa				
2. Wytyczne WHO i ONZ dotyczące wsparcia osób z niepełnosprawnościami (dokumenty online).				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności		Liczba godzin *		
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		15		
Praca własna studenta		35		
SUMA GODZIN:		50		
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
		Liczba punktów ECTS		
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPIŚNANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2		0,6
	Praca własna studenta			1,4
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;				
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:				
Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej	
zajęcia praktyczne	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zajęć, przygotowanie referatu i prezentacji w oparciu o dostarczony materiał a następnie prezentacja go na zajęciach, przygotowanie projektu zespołowego	W_01, W_02, U_01, U_02, K_01	prezentacja, projekt zespołowy – opracowanie planu wsparcia, wypowiedzi ustne studentów	
KRYTERIA OCENIANIA				

Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych:**Ocena kształtująca:**

Zaliczenie zajęć praktycznych będzie oceniane na podstawie aktywności studenta, umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy, a także wykonania zadań związanych z tematyką przedmiotu. Ocena ta uwzględnia zarówno indywidualne osiągnięcia studenta, jak i jego wkład w pracę zespołową, jeżeli zadania przewidują takie formy współpracy.

Na podstawie codziennej aktywności studenta podczas zajęć (odpowiedzi na pytania, dyskusje, udział w ćwiczeniach praktycznych) nauczyciel będzie na bieżąco oceniać postępy w nauce. Udzielanie poprawnych odpowiedzi ustnych, aktywność w analizie przypadków oraz interakcja z innymi uczestnikami zajęć będą miały wpływ na ostateczną ocenę końcową.

W czasie zajęć praktycznych student wykonuje różnorodne zadania praktyczne pod opieką nauczyciela, które są ściśle powiązane z treściami programowymi. Zadania te mają na celu rozwój umiejętności praktycznych w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami. Działania studentów koncentrują się na takich aspektach jak: diagnozowanie potrzeb i problemów osób z niepełnosprawnościami, a także planowanie efektywnej pracy własnej w kontekście wsparcia tych osób.

Nauczyciel prowadzący zajęcia pełni rolę mentora, wspierając studenta w realizacji powierzonych zadań, jednocześnie obserwując jego postępy. Efektywność uczenia się jest oceniana poprzez systematyczne monitorowanie umiejętności, które student demonstruje podczas aktywności praktycznych, takich jak prezentacje, dyskusje, oraz prace w grupach. Nauczyciel ocenia zarówno samodzielność, jak i współpracę z innymi uczestnikami zajęć, a także zdolność do analizy problemów i proponowania rozwiązań.

Ocena podsumowująca:

Student jest zobowiązany do przygotowania referatu na temat określony przez nauczyciela, który będzie prezentowany podczas zajęć praktycznych. W referacie należy zawrzeć zarówno teoretyczne podstawy tematu, jak i praktyczne przykłady zastosowań. Prezentacja powinna być starannie przygotowana, zgodna z wymaganiami formalnymi (np. struktura, format, źródła), a także klarownie przekazywać omawiany materiał. Prezentacja zostanie oceniona pod kątem merytorycznym, organizacji treści oraz umiejętności komunikacyjnych studenta. Należy dostarczyć referat i prezentację najpóźniej dwa dni przed zakończeniem zajęć, aby umożliwić nauczycielowi ich weryfikację przed prezentowaniem w grupie.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Badania ewaluacyjne w pracy socjalnej		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: Zajęcia specjalistyczne	
Rok studiów: II		Semestr: 3	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:	15	Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	15	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
<ul style="list-style-type: none"> - Podstawowa wiedza z zakresu metodologii badań społecznych. - Znajomość podstawowych pojęć związanych z pracą socjalną i polityką społeczną. - Umiejętność analitycznego myślenia i interpretacji danych społecznych. - Podstawowe umiejętności obsługi arkusza kalkulacyjnych (np. Excel) oraz programów do analizy danych (opcjonalnie SPSS, R lub inne). 			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć:			
<ul style="list-style-type: none"> - Zdobycie wiedzy na temat metod i narzędzi badań ewaluacyjnych w pracy socjalnej. - Rozwój umiejętności planowania, realizacji i analizy badań ewaluacyjnych. - Kształtowanie umiejętności krytycznej oceny programów i interwencji socjalnych. 			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie			

W_01	w pogłębionym stopniu podstawowe pojęcia i modele badań ewaluacyjnych	K_W06, K_W11		
W_02	pogłębionym stopniu rodzaje, kryteria i metody ewaluacji	K_W08		
Umiejętności – potrafi				
U_01	zdefiniować cele badania i postawić pytania badawcze	K_U04, K_U05		
U_02	analizować i interpretować zebrane dane, wyciągnąć wnioski końcowe i przedstawiać rekomendacje w postaci raportu z ewaluacji	K_U06		
Kompetencje społecznych - jest gotów do				
K_01	jest świadomy znaczenia rzetelności i etyki w prowadzeniu badań	K_K04		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
Zajęcia praktyczne				
TP-01	Praca socjalna – wartości i zasady.	zajęcia praktyczne	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	zaliczenie na ocenę: referat, prezentacja, aktywność w dyskusji
TP-02	Ewaluacja – definicje, podejścia, generacje ewaluacji, rodzaje ewaluacji.	zajęcia praktyczne	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	zaliczenie na ocenę referat, prezentacja, aktywność w dyskusji
TP-03	Ewaluacja jako forma demokratycznej partycypacji.	zajęcia praktyczne	wykład ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	zaliczenie na ocenę referat, prezentacja, aktywność w dyskusji
TP-04	Ewaluacja różnych problemów i obszarów pracy socjalnej	zajęcia praktyczne	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	zaliczenie na ocenę referat, prezentacja, aktywność w dyskusji
TP-05	Podstawy metodologiczne prowadzenia badań ewaluacyjnych.	zajęcia praktyczne	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	zaliczenie na ocenę referat, prezentacja, aktywność w dyskusji
TP-06	Projektowanie własnego badania.	zajęcia praktyczne	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	zaliczenie na ocenę referat, prezentacja, aktywność w dyskusji
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

1. Ewaluacja w pracy socjalnej : badania, kształcenie, praktyka / pod red. nauk. Joanny Szymanowskiej. Wyd. 2 - Kraków: Oficyna Wydawnicza Impuls, 2012
2. Badania w pracy socjalnej / redakcja naukowa Małgorzata Szpunar. Gdańsk : ANWI, 2014
3. Projekty badawcze w naukach społecznych : (z teorii i praktyki) / Red. Teresa Janicka-Panek. Skierniewice: Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej, 2010

Literatura uzupełniająca:

1. Ewaluacja między naukami społecznymi i pracą socjalną / Katarzyna Ornacka. Kraków: Uniwersytet Jagielloński, 2003.
2. Ewaluacja w polityce publicznej / wybór tekstów pod redakcją Aleksandra Surdeja. Warszawa : Difin, 2013.

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	15
Praca własna studenta	35
SUMA GODZIN:	50

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPIŚANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	0,6
	Praca własna studenta		1,4

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
zajęcia praktyczne	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zaliczenia przygotowanie referatu i prezentacji	W_01, W_02, W_03, U_1, U_02, K_01	prezentacja, aktywność w dyskusji

KRYTERIA OCENIANIA

Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych:**Ocena kształtująca:**

Student podczas zajęć realizuje zadania praktyczne pod opieką nauczyciela, związane z treściami programowymi, które mają na celu kształtowanie umiejętności praktycznych, w zakresie badań ewaluacyjnych w pracy socjalnej.

Nauczyciel prowadzący zajęcia ocenia efekty uczenia się studenta poprzez obserwację jego pracy, w tym demonstracji umiejętności w kontekście pracy socjalnej. Oceniane są zarówno zdolności analityczne, jak i praktyczne podejście studenta do rozwiązywania problemów społecznych.

Student w czasie zajęć potrafi prowadzić dyskusję na tematy związane z badaniami ewaluacyjnymi w pracy socjalnej, prezentując i analizując wybrane metody i techniki ewaluacji wykorzystywane w praktyce. Wypowiada się rzeczowo, posługując się argumentami zaczerpniętymi z literatury przedmiotu oraz wynikami badań empirycznych. Student aktywnie słucha innych uczestników dyskusji, reagując na ich spostrzeżenia i rozwijając argumentację.

Nauczyciel prowadzący zajęcia ocenia efekty uczenia się przez obserwację studenta w trakcie analizy przypadków oraz w dyskusjach dotyczących praktycznego zastosowania metod ewaluacji w pracy socjalnej. Nauczyciel ocenia również zdolność studenta do wykorzystania narzędzi badawczych i oceny efektywności działań podejmowanych w obszarze pomocy społecznej.

Ocena podsumowująca:

Przedłożenie projektu we wskazanym przez nauczyciela terminie.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Sylabus

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu

I. INFORMACJE PODSTAWOWE

Nazwa zajęć: **Ewaluacja działań, metody i techniki badań wykorzystywanych w pomocy społecznej**

Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim **2025/2026**

Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: **Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny**

Język wykładowy: **polski**

Rodzaj zajęć: **Zajęcia specjalistyczne**

Rok studiów: **II**

Semestr: **3**

Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: **2**

Koordinator zajęć
Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:

Jednostka organizacyjna: **Wydział Ochrony Zdrowia**

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN

Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:

Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:	15	Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	15	RAZEM:	

II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Wymagania wstępne i dodatkowe:

- Podstawowa znajomość teorii pracy socjalnej oraz funkcjonowania systemu pomocy społecznej.
- Podstawowe wiadomości z zakresu metodologii badań społecznych (np. pojęcia takie jak problem badawczy, hipoteza, zmienna, operacjonalizacja).
- Umiejętność posługiwania się podstawowymi narzędziami analizy danych (np. arkusz kalkulacyjny, podstawy statystyki opisowej).

Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Celem zajęć jest zapoznanie studentów z teorią i praktyką ewaluacji działań w pomocy społecznej oraz metodami i technikami badań wykorzystywanymi w tej dziedzinie. Studenci nauczą się projektować badania ewaluacyjne, interpretować wyniki oraz wykorzystywać je do poprawy jakości działań społecznych.

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
W_01	w pogłębionym stopniu student pojęcia, cele i rodzaje ewaluacji w pomocy społecznej	K_W11
W_02	znaczenie badań w procesie doskonalenia programów społecznych	K_W08, K_W06
Umiejętności – potrafi		
U_01	samodzielnie zaprojektować badanie ewaluacyjne i dobrać odpowiednie metody oraz techniki badawcze	K_U04, K_U05
U_02	analizować i interpretować wyniki badań oraz formułować na ich podstawie wnioski praktyczne	K_U06
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K_01	jest świadomy znaczenia etycznego podejścia w badaniach społecznych	K_K04

TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA

Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Zajęcia praktyczne		
TP-01	Wprowadzenie do ewaluacji w pomocy społecznej. Pojęcie, cele i rodzaje ewaluacji. Rola ewaluacji w poprawie jakości działań społecznych.	zajęcia praktyczne	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	prezentacja, aktywność w dyskusji
TP-02	Metody i techniki badań ewaluacyjnych. Metody jakościowe (wywiady, obserwacje, analizy treści). Metody ilościowe (ankiety, eksperymenty, analizy statystyczne). Metody mieszane (triangulacja danych).	zajęcia praktyczne	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	prezentacja, aktywność w dyskusji
TP-03	Projektowanie badań ewaluacyjnych. Definiowanie problemu badawczego i celów ewaluacji. Dobór próby badawczej i narzędzi badawczych. Analiza i interpretacja wyników badań.	wykład zajęcia praktyczne	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	prezentacja, aktywność w dyskusji
TP-04	Wykorzystanie wyników badań ewaluacyjnych. Formułowanie wniosków i rekomendacji. Raportowanie wyników. Wykorzystanie wyników do doskonalenia działań społecznych.	zajęcia praktyczne	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	prezentacja, aktywność w dyskusji

TP-05	Etyka badań w pomocy społecznej. Ochrona danych osobowych i anonimowość respondentów. Zasady rzetelności badawczej i obiektywizmu.	zajęcia praktyczne	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, przygotowanie samodzielnej prezentacji, referaty, dyskusje	prezentacja, aktywność w dyskusji
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
<ul style="list-style-type: none"> Ewaluacja w polityce publicznej / wybór tekstów pod redakcją Aleksandra Surdeja. Warszawa : Difin, 2013 Badania w pracy socjalnej / redakcja naukowa Małgorzata Szpunar. Gdańsk: ANWI, 2014 Projekty badawcze w naukach społecznych: (z teorii i praktyki) / Red. Teresa Janicka-Panek. Skierniewice: Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej, 2010 				
Literatura uzupełniająca:				
<ul style="list-style-type: none"> Ewaluacja w pracy socjalnej : badania, kształcenie, praktyka / pod red. nauk. Joanny Szymanowskiej. Wyd. 2 - Kraków : Oficyna Wydawnicza Impuls , 2012 Problemy społeczne, polityczne i prawne / [kom. red.: Krzysztof Broński et al.]. Kraków: Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, 2011 				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności		Liczba godzin *		
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		15		
Praca własna studenta		35		
SUMA GODZIN:		50		
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
		Liczba punktów ECTS		
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2		0,6
	Praca własna studenta			1,4
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;				
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:				
Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej	
zajęcia praktyczne	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie prezentacji	W_01, W_02, U_1, U_02, K_01	prezentacja, aktywność w dyskusji	
KRYTERIA OCENIANIA				

Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych:**Ocena kształtująca:**

Student w czasie zajęć potrafi prowadzić dyskusję na tematy związane z ewaluacją działań, metodami i technikami badań wykorzystywanymi w pomocy społecznej. Wypowiada się w sposób rzeczowy, wykorzystując argumenty oparte na literaturze przedmiotu oraz wyniki badań. Aktywnie słucha innych uczestników dyskusji, odnosząc się do ich wypowiedzi.

Nauczyciel prowadzący zajęcia sprawdza efekty uczenia się poprzez obserwację studenta w trakcie analizy i interpretacji wyników badań, a także w czasie stosowania metod ewaluacyjnych w praktyce. Ocenia poziom osiągnięcia efektu uczenia się na podstawie aktywności, zaangażowania i umiejętności praktycznego zastosowania zdobytej wiedzy.

Ocena podsumowująca:

Przedłożenie projektu we wskazanym przez nauczyciela terminie.

Ocena końcowa jest średnią ocen z trzech obszarów: wiedzy (znajomość metod i technik badań w pomocy społecznej), umiejętności (praktyczne zastosowanie narzędzi badawczych i ewaluacyjnych) oraz kompetencji społecznych (umiejętność współpracy, argumentacji i refleksji nad badanymi zagadnieniami).

**INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA
ODLEGŁOŚĆ**

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć – Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Socjologia migracji i procesy ludnościowe		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: Zajęcia specjalistyczne	
Rok studiów: II		Semestr: 3	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	15	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
<ul style="list-style-type: none"> – Znajomość podstaw socjologii oraz teorii społeczeństwa. – Podstawowa wiedza na temat procesów demograficznych. 			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć:			
<ul style="list-style-type: none"> – Przekazanie wiedzy z obszaru socjologii migracji i krajowej polityki migracyjnej wraz z odniesieniem do praktycznych zastosowań w dziedzinie pracy socjalnej – Zaprezentowanie aktualnych kontekstów i uwarunkowań ruchliwości przestrzennej osób i grup w perspektywie trans teoretycznej – Rozwinięcie kompetencji zawodowych do pracy w instytucjach i organizacjach działających na rzecz rozwiązywania problemów społecznych dotyczących cudzoziemców i imigrantów 			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie			

W_01	w pogłębionym stopniu podstawowe terminy, teorie oraz badania opisujące procesy społeczne i ludnościowe	K_W05
W_02	w pogłębionym stopniu podstawowe determinanty migracji w odniesieniu do czynników ekonomicznych, społecznych i politycznych.	K_W04
W_03	w pogłębionym stopniu istotę i dynamikę procesów ludnościowych w kontekście współczesnej Europy	K_W11

TRZĘCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA

Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
----------------------------	--------------------------	-------------	---	--

wykład

TP-01	Migracje „tradycyjne” a „współczesne”	wykład konwersatoryjny	wykład konwersatoryjny	prezentacja/ praca pisemna
TP-02	Podstawowe teorie i modele/koncepcje migracji na gruncie nauk społecznych.	wykład konwersatoryjny	wykład konwersatoryjny	prezentacja/ praca pisemna
TP-03	Społeczno-ekonomiczne konsekwencje migracji – perspektywa regionów wysyłających i przyjmujących.	wykład konwersatoryjny	wykład konwersatoryjny	prezentacja/ praca pisemna
TP-04	Uchodźcy w Polsce – rozmiary zjawiska, uregulowania prawne, problemy adaptacji i integracji.	wykład konwersatoryjny	wykład konwersatoryjny	prezentacja/ praca pisemna
TP-05	Polityka migracyjna krajów przyjmujących i wysyłających.	wykład konwersatoryjny	wykład konwersatoryjny	prezentacja/ praca pisemna

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

Lesińska M., Inkluzja polityczna imigrantów we współczesnej Europie, Scholar, Warszawa 2013.

Literatura uzupełniająca:

- Slany K. (red.), Migracje kobiet. Perspektywa wielowymiarowa, Wyd. UJ, Kraków 2015,
- Matyja R. i in., Polska polityka migracyjna. W poszukiwaniu nowego modelu, Wyd. UW, Warszawa 2015,
- Janicki W., Migracje kompensacyjne jako czynnik wzrostu obszarów peryferyjnych. Rola ukrytego kapitału ludzkiego, UMCS, Lublin 2015.
- Pędziwiatr K. Imigranci w Polsce i wyzwania integracyjne, „Infos” Nr 1/2015, Biuro Analiz Sejmowych Kancelarii Sejmu Polityka migracyjna Polski wobec wyzwań demograficznych, Biuletyn Forum Debaty Publicznej nr 36, lipiec 2015,
- Firlit-Fesnak G., Łotocki Ł., Imigranci w polskim dyskursie publicznym, Aspra, Warszawa 2014,
- Raport w sprawie polityki migracyjnej państwa. Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa 2013,
- Węgleński J., Imigracja a globalizacja, Scholar, Warszawa 2012,
- Castles S., Miller R., Migracje we współczesnym świecie, PWN, Warszawa 2011.
- Sytuacja demograficzna Polski - Raport 2018-2019, RRL, Warszawa 2020, <https://bip.stat.gov.pl/organizacja-statystyki-publicznej/rzadowa-rada-ludnosciova/publikacje-rzadowej-rady-ludnosciovej/raporty-sytuacja-demograficzna-polski/>
- Stokowski F., Demografia, PWE, Warszawa 2019
- Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności		Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		15	
Praca własna studenta		35	
SUMA GODZIN:		50	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	0,6
	Praca własna studenta		1,4
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
wykład konwersatoryjny	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie prezentacji multimedialnej, referatu	W_01, W_02, W_03	prezentacja/ praca pisemna
KRYTERIA OCENIANIA			
<p>Forma i warunki zaliczenia <u>wykładów</u>: Ocena kształtująca: Obserwacja zachowań studenta podczas wykładów.</p> <p>Ocena podsumowująca: Zajęcia kończą się zaliczeniem pisemnym w formie pracy pisemnej. Zaliczenie obejmuje zagadnienia prezentowane na wykładach oraz literaturę zleconą do samodzielnego opracowania. Student uzyskuje ocenę adekwatną do liczby zdobytych punktów procentowych ze 100% punktów możliwych do zdobycia: 100% - 91% ogólnej liczby punktów – ocena bardzo dobra (5,0) 90%-81% ogólnej liczby punktów – ocena plus dobra (4,5) 80%-71% ogólnej liczby punktów – ocena dobra (4,0) 70%-61% ogólnej liczby punktów – ocena plus dostateczna (3,5) 60% - 51% ogólnej liczby punktów – ocena dostateczna (3,0)</p>			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość.			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Współczesne teorie w pracy socjalnej		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: Zajęcia specjalistyczne	
Rok studiów: II		Semestr: 3	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	15	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Podstawowa znajomość zagadnień z zakresu nauk społecznych, w szczególności socjologii i psychologii społecznej. Gotowość do krytycznej refleksji nad teorią i praktyką pracy socjalnej.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Celem zajęć jest zapoznanie studentów z teorią z zakresu pracy socjalnej, w tym przede wszystkim z podstawowymi pojęciami, terminami oraz ontologiczno-epistemologicznymi założeniami, na których opiera się współczesna, profesjonalna praca socjalna. Studenci otrzymują wiedzę na temat roli i statusu pracownika socjalnego w wymiarze instytucjonalnym, prawnym i społecznym. Treści przedmiotu koncentrują się wokół naukowych podstaw profesjonalnych działań podejmowanych w obszarze pracy socjalnej, związanych z trzema podstawowymi metodami pracy (z indywidualnym przypadkiem, z grupami i ze społecznością), a także ich praktycznymi implikacjami.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie			

W_01	współczesne teorie pracy socjalnej, zorientowane na zastosowania praktyczne	K_W01, K_W02,		
W_02	metodykę wykonywania zadań; normy, procedury i dobre praktyki stosowane w pracy socjalnej i w instytucjach ją realizujących z uwzględnieniem diagnozowania, planowania i ewaluowania	K_W05, K_W10		
TREŚCI I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		wykład		
TP-01	Geneza pomocy społecznej i pracy socjalnej w Polsce oraz w krajach zachodnich. Pomoc społeczna jako instytucja społeczna. Istota pracy socjalnej – jej cele i zadania. Podstawowe pojęcia z zakresu teorii i praktyki pracy socjalnej. Zasady stosowane w obszarze pracy socjalnej. Interdyscyplinarny charakter pracy socjalnej. miejsce teorii pracy socjalnej w nauce, teoria a praktyka w pracy socjalnej.	wykład	wykład konwersatoryjny	prezentacja/ praca pisemna
TP-02	Praca socjalna jako celowe i zorganizowane działanie: podejście ekologiczne w pracy socjalnej, istota, i zakres pracy socjalnej, praca socjalna jako działalność indywidualna i zespołowa praca socjalna jako zorganizowany proces rozwiązywania problemów, zasady stosowane w pracy socjalnej, modele pomocy społecznej ich znaczenie dla pracy socjalne a usługi socjalne.	wykład	wykład konwersatoryjny	prezentacja/ praca pisemna
TP-03	Praca socjalna jako dojrzewająca profesja. Kształcenie pracowników socjalnych w Polsce i krajach Unii Europejskiej. Perspektywy i kierunki rozwoju pracy socjalnej w Polsce i w krajach Unii Europejskiej.	wykład	wykład konwersatoryjny	prezentacja/ praca pisemna
TP-04	Podstawowe modele pomocy społecznej (Koncepcja rezydualna. Koncepcja instytucjonalna). Społeczny i podmiotowy wymiar pracy socjalnej. Teoria i praktyka pracy socjalnej w środowisku lokalnym.	wykład	wykład konwersatoryjny	prezentacja/ praca pisemna
TP-05	Deprywacja społeczna a pomoc społeczna (Podstawowe cechy deprywacji społecznej. Modele. Natura. Deprywacja społeczna jako ekskluzja. Wersje problemu społecznego. Wyjaśnienie zjawiska). Wykluczenie społeczne. Marginalizacja społeczna a praca socjalna. Inkluzja. Aktywizacja w pracy socjalnej.	wykład	wykład konwersatoryjny	prezentacja/ praca pisemna
TP-06	Praca socjalna – teorie. Feministyczna praca socjalna. Krytyczna praca socjalna. Strukturalna praca socjalna. Multikulturalizm. Neoliberalizm. Postmodernizm.	wykład	wykład konwersatoryjny	prezentacja/ praca pisemna
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):			
1. Beckett Ch., Podstawy teorii dla praktyków pracy socjalnej, Warszawa 2010.			
2. Gray M., Webb S.A., Praca socjalna. Teorie i metody, Warszawa 2012.			
3. Kantowicz E., Praca socjalna w Europie. Inspiracje teoretyczne i standardy kształcenia. Olsztyn 2008.			
Literatura uzupełniająca:			
1. Marzec-Holka K., Pomoc społeczna. Praca socjalna. Teoria i praktyka, t. I, II, Bydgoszcz 2003.			
2. Matyjas B., (red.), Formy pomocy dziecku i rodzinie w środowisku lokalnym, Kielce 2001.			
III. INFORMACJE DODATKOWE			
BILANS PUNKTÓW ECTS			
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)			
Forma aktywności		Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		15	
Praca własna studenta		35	
SUMA GODZIN:		50	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPIŚANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	0,6
	Praca własna studenta		1,4
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
wykład konwersatoryjny	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zajęć, przygotowanie prezentacji multimedialnej	W_01, W_02, U_01, U_02, K_01, K_02	prezentacja/ praca pisemna
KRYTERIA OCENIANIA			

Forma i warunki zaliczenia wykładów:**Ocena kształtująca:**

Obserwacja zachowań studenta podczas wykładów.

Ocena podsumowująca:

Zajęcia kończą się zaliczeniem pisemnym w formie pracy pisemnej.

Zaliczenie obejmuje zagadnienia prezentowane na wykładach oraz literaturę zleconą do samodzielnego opracowania.

Student uzyskuje ocenę adekwatną do liczby zdobytych punktów procentowych ze 100% punktów możliwych do zdobycia:

100% - 91% ogólnej liczby punktów – ocena bardzo dobra (5,0)

90%-81% ogólnej liczby punktów – ocena plus dobra (4,5)

80%-71% ogólnej liczby punktów – ocena dobra (4,0)

70%-61% ogólnej liczby punktów – ocena plus dostateczna (3,5)

60% - 51% ogólnej liczby punktów – ocena dostateczna (3,0)

**INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA
ODLEGŁOŚĆ**

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Stres i wypalenie zawodowe w pracy socjalnej		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: Zajęcia specjalistyczne	
Rok studiów: II		Semestr: 3	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 3		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:	15	Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
<ul style="list-style-type: none"> – wiedza – zna podstawową terminologię z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla pracy socjalnej – umiejętności – potrafi w podstawowym stopniu wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i sposobów, – kompetencje społeczne – prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego , 			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Celem zajęć jest zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami z zakresu stresu i wypalenia zawodowego w pracy socjalnej, z narzędziami służącymi do przeprowadzania oceny stresu i wypalenia zawodowego w pracy socjalnej, zapoznanie studentów ze sposobami diagnozowania stresu i wypalenia zawodowego w pracy socjalnej a także metodami inicjowania działań na rzecz realizacji programów zapobiegających temu zjawisku.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
	Wiedzy - zna i rozumie		

W_01	w pogłębionym stopniu podstawowe pojęcia z zakresu stresu i wypalenia zawodowego w pracy socjalnej; posiada pogłębioną wiedzę z zakresu pracy socjalnej, obejmującą współczesne teorie i nowe tendencje rozwoju systemu pomocy społecznej	K_W07		
W_02	dysponuje pogłębioną wiedzą z zakresu rozwoju społecznego człowieka.	K_W09		
Umiejętności - potrafi				
U_01	posługując się nomenklaturą oraz koncepcjami teoretycznymi używanymi w pracy socjalnej, dokonywać analizy ludzkich motywów i wzorów zachowań. Umiejętnie diagnozuje problemy i sytuacje trudne występujące wśród pracowników socjalnych związanych ze stresem i wypaleniem zawodowym.	K_U02		
U_02	adekwatnie wdrażać metody i sposoby przeprowadzania diagnozy stresu i wypalenia zawodowego	K_U04		
Kompetencje społecznych - jest gotów do				
K_01	współpracy zespołowej i wykorzystania praktycznego umiejętności radzenia sobie ze stresem	K_K05		
K_02	zastosowania kompleksowych i optymalnych form pomocy współpracownikom z objawami stresu i syndromem wypalenia zawodowego	K_K04		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		wykład		
TP-01	Zajęcia organizacyjne. Omówienie problematyki zajęć, celów i założeń. Prezentacja zasad zaliczenia przedmiotu. Wprowadzenie w problematykę stresu i wypalenia zawodowego, słowniczek pojęć, kluczowe terminy	wykład	wykład z prezentacją multimedialną	zaliczenie pisemne
TP-02	Klasyczne koncepcje stresu – ujęcia w paradygmacie inżynierskim, biologicznym i ewolucyjnym. Współczesne teorie stresu (R. Lazarusa podejście interakcyjne, S. Hobfolla teoria zachowania zasobów -COR). Zapoznanie z narzędziami do oceny poziomu stresu i wypalenia zawodowego. Studium przypadku.	wykład	wykład z prezentacją multimedialną	zaliczenie pisemne
TP-03	Stres a zdrowie, osobowościowe uwarunkowania zdrowia i choroby w kontekście stresu, stres niszczący i ozdrowieńczy.	wykład	wykład z prezentacją multimedialną	zaliczenie pisemne
		Zajęcia praktyczne		

TP-01	Wypalenie zawodowe – historia badań, koncepcje, narzędzia pomiaru i przeciwdziałanie. Specyfika zjawiska w różnych grupach zawodowych (zajęcia z dyskusją na temat najnowszych wyników badań w tym zakresie). Studium przypadku	zajęcia praktyczne	analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków. ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy. metody interaktywne , dyskusja, projekt	przygotowanie projektu
TP-02	Radzenie sobie ze stresem – teoria i praktyka, programy prewencji i interwencji stresu, skuteczne zmaganie się ze stresem, nauka praktycznych technik od relaksacji i rozluźnienia, poprzez metody poznawcze, naukę planowania, podstaw asertywności i zarządzania czasem. Studium przypadku.	zajęcia praktyczne	analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków. ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy. metody interaktywne , dyskusja, projekt	przygotowanie projektu
TP-03	Praca i kariera jako źródło stresu, satysfakcja z pracy, stresory organizacyjne i pozaorganizacyjne, stres kierowniczy i stres pracowników. Studium przypadku.	zajęcia praktyczne	analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków. ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy. metody interaktywne , dyskusja, projekt	przygotowanie projektu

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

1. Maslach, Ch., Leiter, M.P., Pokonać wypalenie zawodowe. Sześć strategii poprawienia relacji z pracą (2010)
2. Ogińska-Bulik N., Juczyński Z., Osobowość, stres a zdrowie (2008)
3. Schuh H., Litzcke S., Stres, mobbing i wypalenie zawodowe (2006)

Literatura uzupełniająca:

1. Maslach, Ch., Leiter, M.P., Prawda o wypaleniu zawodowym (2011)
2. Ogińska - Bulik N., Stres zawodowy w zawodach usług społecznych (2006)
3. Krasiejko I., Metodyka działania asystenta rodzinnego. Podejście Skoncentrowane na Rozwiązaniach w pracy socjalnej. Wydawnictwo Naukowe Śląsk, Katowice 2010

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	30
Praca własna studenta	45
SUMA GODZIN:	75

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPIŚNANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 3	1,2
	Praca własna studenta		1,8

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNJE STUDENTA:

Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
wykład	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zaliczenia pisemnego	W_01, W_02, K_01	zaliczenie pisemne
zajęcia praktyczne	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zajęć, przygotowanie projektu	U_01, U_02, K_01, K_02	przygotowanie projektu

KRYTERIA OCENIANIA

Forma i warunki zaliczenia wykładów:

Ocena kształtująca:

Obserwacja zachowań studenta podczas wykładów.

Ocena podsumowująca:

Zajęcia kończą się zaliczeniem pisemnym.

Zaliczenie obejmuje zagadnienia prezentowane na wykładach oraz literaturę zleconą do samodzielnego opracowania.

Student uzyskuje ocenę adekwatną do liczby zdobytych punktów procentowych ze 100% punktów możliwych do zdobycia:

100% - 91% ogólnej liczby punktów – ocena bardzo dobra (5,0)

90%-81% ogólnej liczby punktów – ocena plus dobra (4,5)

80%-71% ogólnej liczby punktów – ocena dobra (4,0)

70%-61% ogólnej liczby punktów – ocena plus dostateczna (3,5)

60% - 51% ogólnej liczby punktów – ocena dostateczna (3,0)

Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych:

Ocena kształtująca:

Nauczyciel prowadzący zajęcia ocenia efekty uczenia się studenta poprzez obserwację jego pracy, w tym demonstracji umiejętności w kontekście pracy socjalnej. Oceniane są zarówno zdolności analityczne, jak i praktyczne podejście studenta do rozwiązywania problemów społecznych.

Ocena podsumowująca:

Przedłożenie nauczycielowi prowadzącemu zajęcia praktyczne opracowanego projektu socjalnego, a następnie jego obrona oraz prezentacja na zajęciach w terminie wyznaczonym przez nauczyciela lub najpóźniej dwa dni przed zakończeniem zajęć praktycznych.

Wiedza

Ocena 2 (ndst) – Student nie potrafi scharakteryzować pojęcia stresu i wypalenia zawodowego w pracy socjalnej ani podstawowych zasad, koncepcji, podejść, metod i narzędzi wykorzystywanych w procesie diagnozowania.

Ocena 3 (dst) – Student w ograniczonym stopniu potrafi scharakteryzować pojęcia stresu i wypalenia zawodowego w pracy socjalnej oraz podstawowe zasady, koncepcje, podejścia, metody i narzędzia wykorzystywane w procesie diagnozowania (co najmniej 50%).

Ocena 4 (db) – Student poprawnie charakteryzuje pojęcia stresu i wypalenia zawodowego w pracy socjalnej oraz podstawowe zasady, koncepcje, podejścia, metody i narzędzia wykorzystywane w procesie diagnozowania (co najmniej 65%).

Ocena 5 (bdb) – Student dokładnie i wyczerpująco charakteryzuje pojęcia stresu i wypalenia zawodowego w pracy socjalnej oraz podstawowe zasady, koncepcje, podejścia, metody i narzędzia wykorzystywane w procesie diagnozowania (co najmniej 75%).

Umiejętności

Ocena 2 (ndst) – Student nie posiada elementarnych umiejętności diagnozowania stresu i wypalenia zawodowego w pracy socjalnej i nie potrafi praktycznie wykorzystać metod ani narzędzi do ich oceny.

Ocena 3 (dst) – Student w ograniczonym stopniu posiada podstawowe umiejętności diagnozowania stresu i wypalenia zawodowego w pracy socjalnej oraz w minimalnym zakresie potrafi wykorzystać metody i narzędzia do ich oceny.

Ocena 4 (db) – Student posiada umiejętności diagnozowania stresu i wypalenia zawodowego w pracy socjalnej oraz zna zasady praktycznego wykorzystania metod i narzędzi do ich oceny.

Ocena 5 (bdb) – Student posiada zaawansowane umiejętności diagnozowania stresu i wypalenia zawodowego w pracy socjalnej oraz sprawnie wykorzystuje metody i narzędzia do ich oceny w praktyce.

Kompetencje społeczne

Ocena 2 (ndst) – Student nie dostrzega wagi i znaczenia problematyki stresu i wypalenia zawodowego w pracy socjalnej.

Ocena 3 (dst) – Student w ograniczonym stopniu dostrzega wagę i znaczenie problematyki stresu i wypalenia zawodowego w pracy socjalnej.

Ocena 4 (db) – Student uznaje wagę i znaczenie problematyki stresu i wypalenia zawodowego w pracy socjalnej.

Ocena 5 (bdb) – Student w pełni dostrzega wagę i znaczenie problematyki stresu i wypalenia zawodowego w pracy socjalnej oraz wykazuje świadomość potrzeby podejmowania działań w tym zakresie.

**INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA
ODLEGŁOŚĆ**

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Kierowanie i zarządzanie superwizyjne		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: Zajęcia specjalistyczne	
Rok studiów: II		Semestr: 3	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 3		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:	15	Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
<ul style="list-style-type: none"> • Podstawowa znajomość teorii zarządzania oraz struktur organizacyjnych. • Znajomość podstaw psychologii pracy oraz komunikacji interpersonalnej. 			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Celem zajęć jest przekazanie studentom wiedzy i umiejętności z zakresu kierowania zespołami oraz zarządzania procesami superwizyjnymi. Studenci poznają teoretyczne podstawy oraz praktyczne aspekty superwizji jako narzędzia wspierającego rozwój zawodowy i efektywność organizacyjną.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)

Wiedzy - zna i rozumie				
W_01	pojęcie superwizji jako metody zarządzania, zna jej rolę w rozwiązywaniu konfliktów i kierowaniu zmianą i rozwojem organizacji		K_W03	
W_02	w pogłębionym stopniu indywidualne i grupowe formy superwizji oraz fazy jej stosowania		K_W04	
W_03	w pogłębionym stopniu teorii kierowania oraz modele zarządzania superwizyjnego		K_W06	
Umiejętności - potrafi				
U_01	wskazać przypadki i sytuacje, które mogą podlegać superwizji		K_U02	
U_02	stosować technik superwizyjnych		K_U02, K_U04	
Kompetencje społecznych - jest gotów do				
K_01	dostrzegania potrzeb stosowania superwizji w różnych sytuacjach wychowawczych i zawodowych		K_K02	
K_02	komunikowania się z otoczeniem, przekonywania i obrony swoich racji		K_K04	
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		wykład		
TP-01	Superwizja jako metoda zarządzania; krytyczne poglądy na superwizję.	wykład	wykład z prezentacją multimedialną	zaliczenie pisemne
TP-02	Wprowadzenie do kierowania i zarządzania superwizyjnego. Definicje i podstawowe pojęcia. Historia i rozwój superwizji w organizacjach. Poszukiwanie rozwiązania konfliktu między menedżerską a profesjonalną orientacją superwizji.	wykład	wykład z prezentacją multimedialną	zaliczenie pisemne
TP-03	Relacja superwizji - faza nawiązywania kontaktu, faza obserwacji, dzielenie się informacjami i wiedzą, faza budowania dobrych praktyk-wzajemnej pomocy, ponowna obserwacja, wymiana poglądów, doskonalenie praktyk.	wykład	wykład z prezentacją multimedialną	zaliczenie pisemne
TP-05	Superwizja jako kierowanie zmianą i rozwojem organizacji.	wykład	wykład z prezentacją multimedialną	zaliczenie pisemne
		zajęcia praktyczne		

TP-06	Indywidualne i grupowe formy superwizji- sesja superwizyjna, technika kontraktu, superwizja wobec stresu w pracy wychowawczej	zajęcia praktyczne	analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków. ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy. metody interaktywne , dyskusja, przygotowanie samodzielnej prezentacji .	przygotowanie samodzielnej prezentacji, praca w grupach, dyskusja
TP-07	Superwizja kierowników- gry transakcyjne , gry superwizowanych, gry superwizorów, gry władzy (case study).	zajęcia praktyczne	analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków. ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy. metody interaktywne , dyskusja, przygotowanie samodzielnej prezentacji .	przygotowanie samodzielnej prezentacji, praca w grupach, dyskusja
TP-08	Superwizja jako metoda zawodowego doskonalenia pracowników (case study). Praktyczne zastosowanie superwizji. Studium przypadków. Symulacje i scenariusze zarządzania sytuacyjnego	zajęcia praktyczne	analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków. ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy. metody interaktywne , dyskusja, przygotowanie samodzielnej prezentacji .	przygotowanie samodzielnej prezentacji, praca w grupach, dyskusja

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

- Szmagański J., Superwizja pracy socjalnej.Zastosowanie i dylematy. Warszawa 2009
- Berne E., W co grają ludzie. Analiza transakcyjna stosunków międzyludzkich. Warszawa 2002

Literatura uzupełniająca:

- Krzemiński I., Co się dzieje między ludźmi. Warszawa 2002
- Łuczyńska M.,Olech A., Wprowadzenie do superwizji w pracy socjalnej. Warszawa 2013

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	30
Praca własna studenta	45
SUMA GODZIN:	75

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

	Liczba punktów ECTS
--	---------------------

SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 3	1,2
	Praca własna studenta		1,8

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
wykład	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zaliczenia pisemnego	W_01, W_02, W_03, K_01	Zaliczenie pisemne
zajęcia praktyczne	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zajęć, przygotowanie prezentacji	U_01, U_02, K_01, K_02	przygotowanie samodzielnej prezentacji, dyskusja, obserwacja studenta podczas pracy w grupie

KRYTERIA OCENIANIA

Forma i warunki zaliczenia wykładów:**Ocena kształtująca:**

Obserwacja zachowań studenta podczas wykładów.

Ocena podsumowująca:

Zajęcia kończą się zaliczeniem pisemnym.

Zaliczenie obejmuje zagadnienia prezentowane na wykładach oraz literaturę zleconą do samodzielnego opracowania.

Student uzyskuje ocenę adekwatną do liczby zdobytych punktów procentowych ze 100% punktów możliwych do zdobycia:

100% - 91% ogólnej liczby punktów – ocena bardzo dobra (5,0)

90%-81% ogólnej liczby punktów – ocena plus dobra (4,5)

80%-71% ogólnej liczby punktów – ocena dobra (4,0)

70%-61% ogólnej liczby punktów – ocena plus dostateczna (3,5)

60% - 51% ogólnej liczby punktów – ocena dostateczna (3,0)

Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych:**Ocena kształtująca:**

Nauczyciel prowadzący zajęcia ocenia efekty uczenia się studenta poprzez obserwację jego pracy, w tym demonstracji umiejętności w kontekście pracy socjalnej. Oceniane są zarówno zdolności analityczne, jak i praktyczne podejście studenta do rozwiązywania problemów społecznych.

Ocena podsumowująca:

Przedłożenie nauczycielowi prowadzącemu zajęcia praktyczne opracowanego projektu socjalnego, a następnie jego obrona oraz prezentacja na zajęciach w terminie wyznaczonym przez nauczyciela lub najpóźniej dwa dni przed zakończeniem zajęć praktycznych.

Ocena niedostateczna. Student nie posiada wymaganej wiedzy ani umiejętności niezbędnych do wykonywania zawodu pracownika socjalnego w zakresie zarządzania superwizyjnego. Wykazuje brak zaangażowania i motywacji do pracy. Poziom wiedzy i umiejętności nie pozwala na samodzielne podjęcie pracy w zawodzie ani na kontynuowanie nauki na studiach trzeciego stopnia. Ponadto, student nie potrafi efektywnie dobrać metod ani środków w procesie superwizji.

Ocena dostateczna. Student posiada wiedzę w zakresie kierowania i zarządzania superwizyjnego, która jest zadowalająca, choć występują w niej pewne braki. Umiejętności są opanowane w sposób przeciętny, w trakcie zajęć pojawiają się błędy, jednak są to błędy o małym stopniu znaczenia. Student wykazuje ograniczoną motywację do pracy. Pomimo pewnych trudności, posiada wiedzę i umiejętności pozwalające na samodzielne wykonywanie zawodu pracownika socjalnego, co umożliwia podjęcie studiów trzeciego stopnia.

Ocena dobra. Student posiada pogłębioną wiedzę i umiejętności w zakresie kierowania i zarządzania superwizyjnego, które pozwalają mu na samodzielne wykonywanie zawodu pracownika socjalnego. Potrafi dobrać odpowiednie środki i metody w procesie zarządzania superwizyjnego, rozumie ich zastosowanie i potrafi je wdrożyć w praktyce. Wiedza i umiejętności studenta umożliwiają podjęcie studiów trzeciego stopnia.

Ocena bardzo dobra. Student posiada wyróżniający zasób wiedzy i umiejętności w zakresie kierowania i zarządzania superwizyjnego, które są opanowane na poziomie biegłości. Jest aktywnie zaangażowany w zajęcia, wykazuje dużą motywację i inicjatywę. Jego wiedza i umiejętności pozwalają na samodzielne wykonywanie zawodu pracownika socjalnego, umożliwiają podjęcie studiów trzeciego stopnia, a także potrafi szczegółowo omawiać przydatność superwizji w procesie zarządzania.

Ocena końcowa. Ocena końcowa jest średnią ocen z wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości wykorzystania kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Zadania jednostek organizacyjnych pomocy społecznej gminy, powiatu i województwa		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: Zajęcia specjalistyczne	
Rok studiów: II		Semestr: 4	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 4		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
<ul style="list-style-type: none"> – wiedza – zna podstawową terminologię z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla zarządzania międzyorganizacyjnego na poziomie lokalnym, z uwzględnieniem podmiotów niepublicznych w pomocy społecznej – umiejętności – potrafi w podstawowym stopniu wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i sposobów, – kompetencje społeczne – prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z organizacją zarządzaniem w pomocy społecznej socjalnego 			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Celem zajęć jest zapoznanie studentów z systemem organizacji pomocy społecznej w Polsce na poziomie gminy, powiatu i województwa oraz omówienie zadań jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za realizację polityki społecznej. Studenci nabędą wiedzę na temat struktury, kompetencji oraz funkcjonowania jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)	
Wiedzy - zna i rozumie				
W_01	posiada pogłębioną wiedzę na temat katalogu zadań z obszaru pomocy społecznej na szczeblu gminy, powiatu, województwa		K_W10	
W_02	student strukturę oraz zadania jednostek organizacyjnych pomocy społecznej na poziomie gminy, powiatu i województwa		K_W10	
Umiejętności - potrafi				
U_01	w pogłębionym stopniu skutecznie inicjować i realizować zadania organizacyjne jednostek, stosownie do obowiązujących standardów zewnętrznych oraz własnych aspiracji i oczekiwań		K_U03	
U_02	wykorzystać wiedzę teoretyczną do udziału w kreowaniu lokalnej polityki społecznej w JOPS na szczeblu gminy, powiatu i województwa		K_U01	
U_03	zaplanować i zorganizować sieć współpracy lokalnych podmiotów polityki społecznej w obrębie działania konkretnej jednostki organizacyjnej		K_U02	
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_01	animacji i współpracy na rzecz rozwoju lokalnego		K_K02	
K_02	zaspokajania potrzeb klientów w zakresie pomocy społecznej		K_K03	
K_03	jest otwarty na innowacyjność form i działań		K_K04	
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		wykład		
TP-01	Strategia rozwiązywania problemów społecznych - jej wpływ na lokalną politykę społeczną województwa, gminy, powiatu	wykład	wykład podający, wykład problemowy,	egzamin pisemny
TP_02	Strategia wojewódzka polityki społecznej w ujęciu holistycznym.	wykład	wykład podający, wykład problemowy,	egzamin pisemny
TP-03	Model współpracy z organizacjami pozarządowymi w kontekście zlecania zadań.	wykład	wykład podający, wykład problemowy,	egzamin pisemny
TP_04	Obserwatorium Integracji Społecznej jako komórka monitorująca i badająca lokalne polityki, programy i projekty społeczne.	wykład	wykład podający, wykład problemowy,	egzamin pisemny
TP_05	Ocena zasobów pomocy społecznej – aspekt jakościowy.	wykład	wykład podający, wykład problemowy,	egzamin pisemny

		ćwiczenia		
TP-06	Jednostki organizacyjne na poziomie województwa. Regionalne Ośrodki Polityki Społecznej (ROPS) – rola w kształtowaniu regionalnej polityki społecznej. Koordynacja działań z jednostkami niższego szczebla. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej – rola i zadania.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów
TP-07	Jednostki organizacyjne na poziomie powiatu. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR) – zakres działań i odpowiedzialność. Współpraca z innymi instytucjami (np. z placówkami opiekuńczo-wychowawczymi). Zadania powiatu w zakresie pomocy społecznej.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów
TP-08	Rodzina i jednostka w kryzysie życiowym. Interwencja kryzysowa, tworzenie sieci wsparcia.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów
TP-09	Jednostki organizacyjne na poziomie gminy. Ośrodki Pomocy Społecznej (OPS) – zadania, kompetencje, struktura organizacyjna.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów
TP_10	Instytucjonalne i pozainstytucjonalne formy wsparcia jako środowisko życia człowieka a indywidualizacja. Współpraca między jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej. Mechanizmy współpracy i koordynacji działań na różnych szczeblach administracyjnych. Przykłady dobrych praktyk i analiza studiów przypadków.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

1. Dokumenty legislacyjne z zakresu pomocy społecznej: Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
2. Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej oraz dokumenty – regulaminy funkcjonowania jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz statuty stowarzyszeń i fundacji oraz spółdzielni socjalnych
3. Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym - dostępne w LEGALIS

Literatura uzupełniająca:

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej
2. Dolnicki B., Samorząd terytorialny, Warszawa 2012 Dolnicki B., Ustawa o samorządzie województwa. Komentarz, Warszawa 2013
3. Nitecki S., Komentarz do ustawy o pomocy społecznej wraz z przepisami wykonawczymi, Wrocław 2013
4. Nitecki S., Prawo do pomocy społecznej w polskim systemie prawnym, Warszawa 2008 Nowacka E., Samorząd terytorialny jako forma decentralizacji administracji publicznej, Warszawa 2010

III. INFORMACJE DODATKOWE**BILANS PUNKTÓW ECTS****OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)**

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	30
Praca własna studenta	70
SUMA GODZIN:	100

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 4	1,2
	Praca własna studenta		2,8

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
wykład	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do egzaminu	W_01, W_02, K_01	Egzamin pisemny
ćwiczenia	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie referatu, przygotowanie prezentacji, przygotowanie projektu	U_01, U_02, U_03, K_01, K_02, K_03	referat, prezentacja, dyskusja, projekt, wypowiedzi ustne studentów

KRYTERIA OCENIANIA

Forma i warunki zaliczenia wykładów:**Ocena kształtująca:**

Obserwacja zachowań studenta podczas wykładów.

Ocena podsumowująca:

Zajęcia kończą się egzaminem pisemnym.

Egzamin obejmuje zagadnienia prezentowane na wykładach oraz literaturę zleconą do samodzielnego opracowania.

Student uzyskuje ocenę adekwatną do liczby zdobytych punktów procentowych ze 100% punktów możliwych do zdobycia:

100% - 91% ogólnej liczby punktów – ocena bardzo dobra (5,0)

90%-81% ogólnej liczby punktów – ocena plus dobra (4,5)

80%-71% ogólnej liczby punktów – ocena dobra (4,0)

70%-61% ogólnej liczby punktów – ocena plus dostateczna (3,5)

60% - 51% ogólnej liczby punktów – ocena dostateczna (3,0)

Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń:**Ocena kształtująca:**

Bieżąca ocena odpowiedzi ustnych, prezentacji oraz aktywności studenta w trakcie zajęć.

Student podczas zajęć, pod opieką nauczyciela, wykonuje zadania praktyczne powiązane z treściami programowymi. Celem tych zadań jest kształtowanie umiejętności praktycznych, w szczególności: rozpoznawania potrzeb i problemów oraz planowania pracy własnej.

Nauczyciel prowadzący zajęcia ocenia efekty uczenia się, obserwując studenta podczas demonstracji umiejętności. Poziom osiągnięcia efektu uczenia się jest oceniany na podstawie prezentacji multimedialnej oraz pracy w grupie.

Ocena podsumowująca:

Przedłożenie i wygłoszenie / zaprezentowanie przez studenta referatu / prezentacji we wskazanym przez nauczyciela terminie.

INFORMACJA O PRZEWDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Możliwe jest prowadzenie wykładów z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Organizacja i zadania jednostek organizacyjnych pomocy społecznej		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: Zajęcia specjalistyczne	
Rok studiów: II		Semestr: 4	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 4		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
<ul style="list-style-type: none"> – Podstawowa wiedza z zakresu nauk społecznych. – Znajomość podstawowych pojęć z zakresu polityki społecznej i pracy socjalnej 			
<p>Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Celem zajęć jest pogłębienie wiedzy studentów studiów drugiego stopnia z funkcjonowaniem jednostek pomocy społecznej w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem ich struktury organizacyjnej, zadań oraz zasad współpracy z innymi instytucjami pomocowymi. Studenci będą analizować podstawy prawne regulujące działalność tych jednostek oraz szczegółowe narzędzia i metody pracy socjalnej, w tym techniki diagnozy, interwencji i wsparcia w kontekście zróżnicowanych potrzeb osób korzystających z pomocy społecznej. Ponadto, zostaną omówione wyzwania oraz innowacyjne podejścia w pracy z , a także aspekty etyczne i profesjonalne pracy socjalnej w Polsce.</p>			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie			

W_01	w pogłębionym stopniu student prawne oraz strukturę organizacyjną jednostek pomocy społecznej	K_W02		
W_02	w pogłębionym stopniu zadania i kompetencje poszczególnych jednostek oraz zasady współpracy między nimi	K_W06		
Umiejętności - potrafi				
U_01	w pogłębionym stopniu analizować sytuacje społeczne oraz dobrać odpowiednie formy wsparcia	K_U03		
U_02	korzystać z aktów prawnych oraz tworzyć dokumentację związaną z pomocą społeczną	K_U01		
U_03	zaplanować i zorganizować sieć współpracy lokalnych podmiotów polityki społecznej w obrębie działania konkretnej jednostki organizacyjnej	K_U02		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_01	animacji i współpracy na rzecz rozwoju lokalnego	K_K02		
K_02	tworzenia sytuacji umożliwiających skuteczne zaspokajanie potrzeb klientów w zakresie pomocy społecznej	K_K03		
K_03	jest otwarty na innowacyjność form i działań	K_K04		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		wykład		
TP-01	Wprowadzenie do systemu pomocy społecznej. Definicje, cele i zasady pomocy społecznej.	wykład	wykład podający, wykład problemowy,	egzamin pisemny
TP_02	Historia i rozwój systemu pomocy społecznej w Polsce.	wykład	wykład podający, wykład problemowy,	egzamin pisemny
TP-03	Organizacja jednostek pomocy społecznej. Ośrodki Pomocy Społecznej (OPS). Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie (PCPR). Regionalne Ośrodki Polityki Społecznej (ROPS). Domy Pomocy Społecznej (DPS)	wykład	wykład podający, wykład problemowy,	egzamin pisemny
TP_04	Ocena zasobów pomocy społecznej – aspekt jakościowy.	wykład	wykład podający, wykład problemowy,	egzamin pisemny
		ćwiczenia		
TP-05	Zadania jednostek pomocy społecznej. Praca socjalna i interwencja kryzysowa. Świadczenia pieniężne i niepieniężne. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i instytucjami publicznymi	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów

TP-06	Podstawy prawne pomocy społecznej. Ustawa o pomocy społecznej. Akty wykonawcze i rozporządzenia	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów
TP-07	Narzędzia i metody pracy socjalnej. Indywidualny plan pomocy. Wywiad środowiskowy. Metody wsparcia i interwencji	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadków.	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

1. Dokumenty legislacyjne z zakresu pomocy społecznej: Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
2. Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej oraz dokumenty – regulaminy funkcjonowania jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz statuty stowarzyszeń i fundacji oraz spółdzielni socjalnych
3. Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym - dostępne w LEGALIS

Literatura uzupełniająca:

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej
2. Dolnicki B., Samorząd terytorialny, Warszawa 2012 Dolnicki B., Ustawa o samorządzie województwa. Komentarz, Warszawa 2013
3. Nitecki S., Komentarz do ustawy o pomocy społecznej wraz z przepisami wykonawczymi, Wrocław 2013
4. Nitecki S., Prawo do pomocy społecznej w polskim systemie prawnym, Warszawa 2008 Nowacka E., Samorząd terytorialny jako forma decentralizacji administracji publicznej, Warszawa 2010

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	30
Praca własna studenta	70
SUMA GODZIN:	100

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPIŚNANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 4	1,2
	Praca własna studenta		2,8

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNE STUDENTA:

Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
wykład	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do egzaminu	W_01, W_02, K_01	Egzamin pisemny
ćwiczenia	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zajęć, przygotowanie referatu, przygotowanie prezentacji, przygotowanie projektu	U_01, U_02, U_03, K_01, K_02, K_03	referat, prezentacja, dyskusja, projekt, wypowiedzi ustne studentów

KRYTERIA OCENIANIA

Forma i warunki zaliczenia wykładów:

Ocena kształtująca:

Obserwacja zachowań studenta podczas wykładów.

Ocena podsumowująca:

Zajęcia kończą się egzaminem pisemnym.

Egzamin obejmuje zagadnienia prezentowane na wykładach oraz literaturę zleconą do samodzielnego opracowania.

Student uzyskuje ocenę adekwatną do liczby zdobytych punktów procentowych ze 100% punktów możliwych do zdobycia:

100% - 91% ogólnej liczby punktów – ocena bardzo dobra (5,0)

90%-81% ogólnej liczby punktów – ocena plus dobra (4,5)

80%-71% ogólnej liczby punktów – ocena dobra (4,0)

70%-61% ogólnej liczby punktów – ocena plus dostateczna (3,5)

60% - 51% ogólnej liczby punktów – ocena dostateczna (3,0)

Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń:

Ocena kształtująca:

Bieżąca ocena odpowiedzi ustnych, prezentacji oraz aktywności studenta w trakcie zajęć.

Student podczas zajęć, pod opieką nauczyciela, wykonuje zadania praktyczne powiązane z treściami programowymi. Celem tych zadań jest kształtowanie umiejętności praktycznych, w szczególności: rozpoznawania potrzeb i problemów oraz planowania pracy własnej.

Nauczyciel prowadzący zajęcia ocenia efekty uczenia się, obserwując studenta podczas demonstracji umiejętności. Poziom osiągnięcia efektu uczenia się jest oceniany na podstawie prezentacji multimedialnej oraz pracy w grupie.

Ocena podsumowująca:

Przedłożenie i wygłoszenie / zaprezentowanie przez studenta referatu / prezentacji we wskazanym przez nauczyciela terminie.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Możliwe jest prowadzenie wykładów z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Praca socjalna z rodziną w kryzysie		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: angielski		Rodzaj zajęć: zajęcia specjalistyczne	
Rok studiów: II		Semestr: 4	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 3		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:	15	Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
<ul style="list-style-type: none"> – wiedza – zna podstawową terminologię z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla pracy socjalnej z rodziną z problemem uzależnień – umiejętności – potrafi w podstawowym stopniu wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informację z wykorzystaniem różnych źródeł i sposobów, – kompetencje społeczne – prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego, 			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć:			
<ul style="list-style-type: none"> – zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami z zakresu pracy socjalnej z rodziną w kryzysie – zapoznanie studentów ze sposobami rozwiązywania problemów w rodzinie – zapoznanie studentów ze sposobami diagnozowania rzeczywistych dysfunkcji w rodzinie, ich przyczynami, a także metodami inicjowania działań na rzecz realizacji programów wspierających rodzinę. 			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)	
Wiedzy - zna i rozumie				
W_01	posiada pogłębioną wiedzę z zakresu pracy socjalnej i pomocy społecznej, z uwzględnieniem współczesnych teorii i nowych trendów, co pozwala zrozumieć specyfikę pracy socjalnej z rodzinami w kryzysie. has in-depth knowledge in the field of social work and social assistance, including contemporary theories and new trends, which enables understanding the specificity of social work with families in crisis.		K_W02, K_W09,	
W_02	posiada pogłębioną wiedzę na temat obszarów kryzysu w rodzinie i możliwości jego zapobiegania. has in-depth knowledge of the areas of crisis in the family and the possibilities of its prevention.		K_W03, K_W09	
Umiejętności - potrafi				
U_01	potrafi diagnozować problemy i sytuacje kryzysowe występujące w rodzinie is able to diagnose problems and crisis situations occurring in the family		K_U01, K_U07	
U_02	potrafi wdrażać sposoby rozwiązywania problemów w rodzinie is able to implement ways of solving problems in the family		K_U01, K_U09	
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_01	jest gotowy do współpracy z rodziną i instytucjami w procesie terapeutycznym. he is ready to cooperate with the family and institutions in the therapeutic process.		K_K05, K_K06	
TRZĘCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		wykład		
TP-01	Wprowadzenie – Rodzina jako wartość. Cele, role, zadania, funkcje rodziny. Introduction – Family as a value. Goals, roles, tasks, functions of the family.	wykład lecture	wykład z prezentacją multimedialną, wykład konwersatoryjny lecture with multimedia presentation, conversation lecture	zaliczenie pisemne written test
TP_02	Rodzina w okresie zmian. Dysfunkcyjność rodziny. Główne strategie i formy interwencji w sytuacjach kryzysowych. Family in a period of change. Family dysfunctionality Main strategies and forms of intervention in crisis situations.	wykład lecture	wykład z prezentacją multimedialną, wykład konwersatoryjny lecture with multimedia presentation, conversation lecture	zaliczenie pisemne written test

TP-03	<p>Ogólne zasady pracy socjalnej z rodziną. Etyczne aspekty działań opiekuńczych i wspierających wobec rodziny.</p> <p>General principles of social work with families. Ethical aspects of care and support activities towards the family</p>	wykład lecture	wykład z prezentacją multimedialną, wykład konwersatoryjny lecture with multimedia presentation, conversation lecture	zaliczenie pisemne written test
TP_04	<p>Kryzys współczesnej rodziny- definicja, przejawy, zmiany w strukturze rodziny.</p> <p>Crisis of the modern family - definition, manifestations, changes in family structure.</p>	wykład lecture	wykład z prezentacją multimedialną, wykład konwersatoryjny lecture with multimedia presentation, conversation lecture	zaliczenie pisemne written test
TP_05	<p>Rodzina w sytuacjach kryzysu i zagrożenia zdrowia.</p> <p>Family in situations of crisis and health risk.</p>	wykład lecture	wykład z prezentacją multimedialną, wykład konwersatoryjny lecture with multimedia presentation, conversation lecture	zaliczenie pisemne written test
		Zajęcia praktyczne		
TP-06	<p>Praca socjalna z rodziną w kryzysie. Zakres przedmiotowy i podmiotowy pracy socjalnej z rodzinami w kryzysie.</p> <p>Social work with a family in crisis. Objective and subjective scope of social work with families in crisis.</p>	zajęcia praktyczne practical exercises.	<p>ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy</p> <p>analiza tekstu z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadku.</p> <p>exercises based on the use of various sources of knowledge</p> <p>text analysis with discussion, group work, case analysis.</p>	<p>referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów</p> <p>paper, presentation, discussion, oral statements by students</p>
TP-07	<p>Interwencja kryzysowa: charakterystyka kryzysu, cele, zasady i oczekiwane rezultaty interwencji kryzysowej.</p> <p>Crisis intervention: characteristics of the crisis, goals, principles and expected results of crisis intervention.</p>	zajęcia praktyczne practical exercises.	<p>ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy</p> <p>analiza tekstu z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadku.</p> <p>exercises based on the use of various sources of knowledge</p> <p>text analysis with discussion, group work, case analysis.</p>	<p>referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów</p> <p>paper, presentation, discussion, oral statements by students</p>
TP-08	<p>Sposoby rozwiązywania problemów w rodzinie.</p> <p>Ways to solve problems in the family.</p>	zajęcia praktyczne practical exercises.	<p>ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy</p> <p>analiza tekstu z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadku.</p> <p>exercises based on the use of various sources of knowledge</p> <p>text analysis with discussion, group work, case analysis.</p>	<p>referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów</p> <p>paper, presentation, discussion, oral statements by students</p>

TP-09	<p>Inytucje wspierające rodzinę – rodzaje i obszary wsparcia.</p> <p>Institutions supporting the family – types and areas of support.</p>	<p>zajęcia praktyczne</p> <p>practical exercises.</p>	<p>ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy</p> <p>analiza tekstu z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadku.</p> <p>exercises based on the use of various sources of knowledge</p> <p>text analysis with discussion, group work, case analysis.</p>	<p>referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów</p> <p>paper, presentation, discussion, oral statements by students</p>
TP-10	<p>System usług społecznych dla rodzin w kryzysie: zespoły interdyscyplinarne, specjalistyczne poradnictwo rodzinne.</p> <p>The system of social services for families in crisis: interdisciplinary teams, specialized family counseling.</p>	<p>zajęcia praktyczne</p> <p>practical exercises.</p>	<p>ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy</p> <p>analiza tekstu z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadku.</p> <p>exercises based on the use of various sources of knowledge</p> <p>text analysis with discussion, group work, case analysis.</p>	<p>referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów</p> <p>paper, presentation, discussion, oral statements by students</p>

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

- History of social work in Europe (1900-1960) : female pioneers and their influence on the development of international social organizations / Sabine Hering, Berteke Waaldijk (eds.). - Opladen : Leske + Budrich, 2003.
- Charity, Philanthropy and Social Work. No. 3/2015 / [ed. in chief Waclaw Wierzbieniec]. - Jarosław : Publishing House of the Bronisław Markiewicz State Higher School of Technology and Economics, 2015.

Literatura uzupełniająca:

- Nichols, M. P. (2008). *Family therapy: Concepts and methods* (8th ed.). Boston, MA: Pearson Education.
- Kirst-Ashman, K. K., & Hull, G. H. (2016). *Empowerment series: Understanding generalist practice* (7th ed.). Boston, MA: Cengage Learning.

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	30
Praca własna studenta	45
SUMA GODZIN:	75

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPIŚANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 3	1,2
	Praca własna studenta		1,8

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
wykład	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zaliczenia pisemnego	W_01, W_02	zaliczenie pisemne
zajęcia praktyczne	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zajęć, przygotowanie referatu, przygotowanie prezentacji	U_01, U_02, K_01, K_02	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów

KRYTERIA OCENIANIA**Forma i warunki zaliczenia wykładów:****Ocena kształtująca:**

Obserwacja zachowań studenta podczas wykładów.

Ocena podsumowująca:

Zajęcia kończą się zaliczeniem pisemnym.

Zaliczenie obejmuje zagadnienia prezentowane na wykładach oraz literaturę zleconą do samodzielnego opracowania.

Student uzyskuje ocenę adekwatną do liczby zdobytych punktów procentowych ze 100% punktów możliwych do zdobycia:

100% - 91% ogólnej liczby punktów – ocena bardzo dobra (5,0)

90%-81% ogólnej liczby punktów – ocena plus dobra (4,5)

80%-71% ogólnej liczby punktów – ocena dobra (4,0)

70%-61% ogólnej liczby punktów – ocena plus dostateczna (3,5)

60% - 51% ogólnej liczby punktów – ocena dostateczna (3,0)

Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych:**Ocena kształtująca:**

Nauczyciel prowadzący zajęcia ocenia efekty uczenia się studenta poprzez obserwację jego pracy, w tym demonstracji umiejętności w kontekście pracy socjalnej. Oceniane są zarówno zdolności analityczne, jak i praktyczne podejście studenta do rozwiązywania problemów społecznych.

Ocena podsumowująca:

Przedłożenie nauczycielowi prowadzącemu zajęcia praktyczne opracowanego projektu socjalnego, a następnie jego obrona oraz prezentacja na zajęciach w terminie wyznaczonym przez nauczyciela lub najpóźniej dwa dni przed zakończeniem zajęć praktycznych.

Ocena końcowa jest średnią ocen z wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

na ocenę 3 - uzyskanie od 60% - 65% łącznej liczby pkt. możliwych do uzyskania.

na ocenę 3,5- uzyskanie od 66% - 75% łącznej liczby pkt. możliwych do uzyskania

na ocenę 4- uzyskanie od 76% - 85% łącznej liczby pkt. możliwych do uzyskania.

na ocenę 4,5- uzyskanie od 86% - 95% łącznej liczby pkt. możliwych do uzyskania

na ocenę 5- uzyskanie od 96% - 100% łącznej liczby pkt. możliwych do uzyskania.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Możliwe jest prowadzenie wykładów z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Sylabus

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu

I. INFORMACJE PODSTAWOWE

Nazwa zajęć: Praca socjalna z rodziną z problemem uzależnień	Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Praca socjalna, studia drugiego stopnia, profil praktyczny	
Język wykładowy: angielski	Rodzaj zajęć: Zajęcia specjalistyczne
Rok studiów: II	Semestr: 4
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 3	Koordinator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia	

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN

Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:

Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:	15	Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	

II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Wymagania wstępne i dodatkowe:

- wiedza – zna podstawową terminologię z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla pracy socjalnej z rodziną z problemem uzależnień
- umiejętności – potrafi w podstawowym stopniu wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informację z wykorzystaniem różnych źródeł i sposobów
- kompetencje społeczne – prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:

- zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami z zakresu pracy socjalnej z rodziną z problemem uzależnień
- zapoznanie studentów ze sposobami rozwiązywania problemów w rodzinie z problemem uzależnień
- zapoznanie studentów ze sposobami diagnozowania rzeczywistych dysfunkcji w rodzinie, ich przyczynami, a także metodami inicjowania działań na rzecz realizacji programów wspierających rodzinę.

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)	
Wiedzy - zna i rozumie				
W_01	wnikliwie definiuje podstawowe pojęcia z zakresu pracy socjalnej z rodzinami uzależnionymi. It in-depth defines the basic concepts in the field of social work with families with addiction	K_W02, K_W09		
W_02	posiada pogłębioną wiedzę na temat rodzajów i form uzależnień Has in-depth knowledge about the types and forms of addictions	K_W08, K_W09		
Umiejętności - potrafi				
U_01	wnikliwie zdiagnozować problemy związane z uzależnieniami i związane z nimi sytuacje problemowe występujące w rodzinie He is able to diagnose addiction problems to an in-depth extent and related problem situations occurring in the family	K_U01, K_U07		
U_02	właściwie wdrożyć metody rozwiązywania problemów w rodzinie uzależnionej Is able to adequately implement methods of solving problems in a family with addiction	K_U01, K_U07		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_01	współpracy z rodziną i instytucjami w procesie terapeutycznym He is ready to cooperate with the family and institutions in the therapeutic process	K_K05, K_K06		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		wykład		
TP-01	Praca socjalna z osobami z uzależnieniem. Stereotypy społeczne w postrzeganiu osób uzależnionych i członków ich rodzin. Social work with people with addiction. Social stereotypes in the perception of addicts and their family members.	wykład lecture	wykład z prezentacją multimedialną, wykład konwersatoryjny lecture with multimedia presentation, conversation lecture	test pisemny written test

TP_02	<p>System prawno-społeczny przeciwdziałania uzależnieniom oraz definicje związane z używaniem substancji psychoaktywnych. Narzędzia umożliwiające identyfikację objawów uzależnienia i ocenę jego nasilenia</p> <p>Legal and social system for counteracting addictions and definitions related to the use of psychoactive substances.</p> <p>Tools for identifying symptoms of addiction and assessing its severity</p>	wykład lecture	<p>wykład z prezentacją multimedialną, wykład konwersatoryjny</p> <p>lecture with multimedia presentation, conversation lecture</p>	test pisemny written test
TP-03	<p>Uzależnienie od alkoholu - dawne i współczesne podejścia, objawy, przyczyny, typologie alkoholizmu, mechanizmy psychologiczne. Alcohol addiction - old and current approaches, symptoms, causes, typologies of alcoholism, psychological mechanisms.</p>	wykład lecture	<p>wykład z prezentacją multimedialną, wykład konwersatoryjny</p> <p>lecture with multimedia presentation, conversation lecture</p>	test pisemny written test
TP_04	<p>Rodzina alkoholika, role pełnione w rodzinie i ich wpływ na dorosłość.</p> <p>Family of an alcoholic, roles assumed in the family and their impact on adulthood.</p>	wykład lecture	<p>wykład z prezentacją multimedialną, wykład konwersatoryjny</p> <p>lecture with multimedia presentation, conversation lecture</p>	test pisemny written test
TP_05	<p>Koncepcje leczenia uzależnień (strategiczno-strukturalna psychoterapia uzależnienia, koncepcja poznawczo-behawioralna, wywiad motywujący), ruchy samopomocowe</p> <p>Concepts of Addiction Treatment (Strategic-Structural Psychotherapy of Addiction, Cognitive-Behavioral Approach, Motivational Interviewing), Self-Help Movements</p>	wykład lecture	<p>wykład z prezentacją multimedialną, wykład konwersatoryjny</p> <p>lecture with multimedia presentation, conversation lecture</p>	test pisemny written test
		Zajęcia praktyczne		
TP-06	<p>Rodzaje narkotyków i ich skutki. Od eksperymentowania do uzależnienia. Terapia uzależnień .</p> <p>Types of Drugs and Their Effects. From Experimentation to Addiction. Drug Addiction Therapy.</p>	zajęcia praktyczne practical exercises.	<p>ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy</p> <p>analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadku.</p> <p>exercises based on the use of various sources of knowledge, text analysis with discussion, group work, case analysis.</p>	<p>referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów</p> <p>paper / report presentation discussion students' oral statements</p>

TP-07	<p>Wspólnoty terapeutyczne. MONAR. Terapia metadonowa. Pomoc rodzinom osób uzależnionych od narkotyków. Uzależnienie od narkotyków.</p> <p>Therapeutic communities. MONAR. Methadone therapy. Helping families of drug addicts. Drug addiction.</p>	zajęcia praktyczne practical exercises.	<p>ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadku</p> <p>exercises based on the use of various sources of knowledge, text analysis with discussion, group work, case analysis.</p>	<p>referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów</p> <p>paper / report presentation discussion students' oral statements</p>
TP-08	<p>Formy i metody leczenia uzależnień. Współuzależnienie i rodzina z problemami uzależnień.</p> <p>Forms and methods of addiction treatment. Co-dependency and family with addiction problems.</p>	zajęcia praktyczne practical exercises.	<p>ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadku</p> <p>exercises based on the use of various sources of knowledge, text analysis with discussion, group work, case analysis.</p>	<p>referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów</p> <p>paper / report presentation discussion students' oral statements</p>
TP-09	<p>Uzależnienie od nikotyny. Uzależnienia niematerialne: patologiczny hazard, patologiczne korzystanie z Internetu.</p> <p>Nicotine addiction. Non-substantial addictions: pathological gambling, pathological use of the Internet.</p>	zajęcia praktyczne practical exercises.	<p>ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadku</p> <p>exercises based on the use of various sources of knowledge, text analysis with discussion, group work, case analysis.</p>	<p>referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów</p> <p>paper / report presentation discussion students' oral statements</p>
TP-10	<p>Nawroty w uzależnieniach. Zapobieganie uzależnieniom.</p> <p>Relapses in addictions. Addiction prevention</p>	zajęcia praktyczne practical exercises.	<p>ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, analiza przypadku</p> <p>exercises based on the use of various sources of knowledge, text analysis with discussion, group work, case analysis.</p>	<p>referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów</p> <p>paper / report presentation discussion students' oral statements</p>

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

- History of social work in Europe (1900-1960) : female pioneers and their influence on the development of international social organizations / Sabine Hering, Berteke Waaldijk (eds.). - Opladen : Leske + Budrich, 2003.
- Charity, Philanthropy and Social Work. No. 3/2015 / [ed. in chief Waclaw Wierzbieniec]. - Jarosław : Publishing House of the Bronisław Markiewicz State Higher School of Technology and Economics, 2015

Literatura uzupełniająca:

- Durrant, R. (2003). *Substance Use and Abuse; Cultural and Historical Perspectives*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Holosko, M. J., Dulmus, C. N., & Sowers, K. M. (2013). *Social Work Practice with Individuals and Families: Evidence-Informed Assessments and Interventions*. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS**OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)**

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	30
Praca własna studenta	45
SUMA GODZIN:	75

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 3	1,2
	Praca własna studenta		1,8

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
wykład	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zaliczenia pisemnego	W_01, W_02, K_01	zaliczenie pisemne
zajęcia praktyczne	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zajęć, przygotowanie referatu, przygotowanie prezentacji	U_01, U_02, K_01, K_02	referat, prezentacja, dyskusja, wypowiedzi ustne studentów

KRYTERIA OCENIANIA

Forma i warunki zaliczenia wykładów:**Ocena kształtująca:**

Obserwacja zachowań studenta podczas wykładów.

Ocena podsumowująca:

Zajęcia kończą się zaliczeniem pisemnym w formie testu.

Test obejmuje zagadnienia prezentowane na wykładach oraz literaturę zleconą do samodzielnego opracowania.

Student uzyskuje ocenę adekwatną do liczby zdobytych punktów procentowych ze 100% punktów możliwych do zdobycia:

100% - 91% ogólnej liczby punktów – ocena bardzo dobra (5,0)

90%-81% ogólnej liczby punktów – ocena plus dobra (4,5)

80%-71% ogólnej liczby punktów – ocena dobra (4,0)

70%-61% ogólnej liczby punktów – ocena plus dostateczna (3,5)

60% - 51% ogólnej liczby punktów – ocena dostateczna (3,0)

Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych:**Ocena kształtująca:**

Nauczyciel prowadzący zajęcia ocenia efekty uczenia się studenta poprzez obserwację jego pracy, w tym demonstracji umiejętności w kontekście pracy socjalnej. Oceniane są zarówno zdolności analityczne, jak i praktyczne podejście studenta do rozwiązywania problemów społecznych.

Ocena podsumowująca:

Przedłożenie nauczycielowi prowadzącemu zajęcia praktyczne opracowanego projektu socjalnego, a następnie jego obrona oraz prezentacja na zajęciach w terminie wyznaczonym przez nauczyciela lub najpóźniej dwa dni przed zakończeniem zajęć praktycznych.

Ocena końcowa jest średnią ocen z wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

na ocenę 3 - uzyskanie od 60% - 65% łącznej liczby pkt. możliwych do uzyskania.

na ocenę 3,5- uzyskanie od 66% - 75% łącznej liczby pkt. możliwych do uzyskania

na ocenę 4- uzyskanie od 76% - 85% łącznej liczby pkt. możliwych do uzyskania.

na ocenę 4,5- uzyskanie od 86% - 95% łącznej liczby pkt. możliwych do uzyskania

na ocenę 5- uzyskanie od 96% - 100% łącznej liczby pkt. możliwych do uzyskania.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Możliwe jest prowadzenie wykładów z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

10. Ukończenie studiów

Wymogi związane z ukończeniem studiów (praca dyplomowa lub egzamin dyplomowy)

Procedurę dyplomowania w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu określa Regulamin studiów oraz Zarządzenie Rektora w sprawie zasad dyplomowania. Na proces dyplomowania składa się obrona pracy dyplomowej oraz egzamin dyplomowy. Student przygotowany jest do pisania pracy dyplomowej w ramach zajęć o nazwie seminarium. Proponowane tematy prac są opiniowane przez Wydziałową Komisję do spraw Oceny Prac Dyplomowych.

Napisane prace podlegają ocenie przez promotora i recenzenta, zgodnie z ustalonymi w Uczelni kryteriami oraz poddawane są weryfikacji przez program antyplagiatowy. Prace weryfikują umiejętności prowadzenia badań naukowych, tj. umiejętność doboru metod i technik badawczych oraz analizy danych. Praca dyplomowa na kierunku praca socjalna stanowi samodzielne, pisemne opracowanie przez studenta tematu badawczego, zgodnie z ustalonym tematem, nad realizacją którego opiekę naukową sprawuje promotor. Promotorem pracy magisterskiej jest nauczyciel akademicki posiadający co najmniej stopień naukowy doktora. Recenzentem pracy dyplomowej jest nauczyciel akademicki posiadający co najmniej stopień naukowy doktora.

Warunkiem przystąpienia do egzaminu dyplomowego jest:

- 1) złożenie wszystkich egzaminów przewidzianych w programie studiów,
- 2) uzyskanie zaliczeń wszystkich zajęć, w tym praktyk zawodowych,
- 3) uzyskanie efektów uczenia się określonych w programie studiów, którym przypisano odpowiednią liczbę punktów ECTS,
- 4) uregulowanie zobowiązań wobec Uczelni,
- 5) uzyskanie zaliczenia seminarium dyplomowego,
- 6) uzyskanie pozytywnej oceny złożonej pracy dyplomowej dokonanej przez promotora oraz jednego recenzenta wybranego z grona specjalistów w danej dziedzinie,
- 7) zatwierdzenie obydwu recenzji w module APD i uzyskanie statusu „praca gotowa do obrony”.

Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją egzaminacyjną wyznaczoną przez dziekana wydziału. Egzamin dyplomowy, jest egzaminem ustnym obejmującym weryfikację osiągniętych efektów uczenia się objętych programem studiów. Egzamin dyplomowy polega na: ustnej prezentacji pracy dyplomowej oraz ustnej odpowiedzi studenta na trzy pytania. Jedno pytanie dotyczy treści pracy dyplomowej, dwa pozostałe wylosowane pytania dotyczą wiedzy o charakterze ogólnokierunkowym i o charakterze specjalnościowym.

Prezentacja pracy dyplomowej oraz każde z pytań egzaminacyjnych oceniane jest w skali ocen od bardzo dobrej (5,0) do niedostatecznej (2,0) zgodnie z Regulaminem studiów. Warunkiem zaliczenia egzaminu dyplomowego jest uzyskanie ocen co najmniej dostatecznych z prezentacji pracy dyplomowej oraz z każdego pytania egzaminacyjnego.

Ocenę z egzaminu dyplomowego stanowi średnia arytmetyczna oceny z prezentacji pracy dyplomowej oraz średniej ocen uzyskanych z poszczególnych pytań egzaminacyjnych.

Po zdaniu egzaminu dyplomowego student otrzymuje tytuł magistra.

11. Opis infrastruktury niezbędnej do prowadzenia kształcenia

Uczelnia zapewnia studentom bazę dydaktyczną, niezbędną do osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów praca socjalna, studia drugiego stopnia o profilu praktycznym, uwzględniającą również potrzeby osób z niepełnosprawnością.

Bazę dydaktyczną Uczelni niezbędną do prowadzenia kształcenia na kierunku praca socjalna stanowią budynki usytuowane na terenie Miasteczka Akademickiego przy ul. Czarnieckiego 16, w tym budynek stanowiący siedzibę Wydziału Ochrony Zdrowia oraz budynki przy ul. Pruchnickiej 2 i budynek przy ul. Grunwaldzkiej 24.

W budynku Wydziału Ochrony Zdrowia mieszczą się pomieszczenia administracyjne wydziału, zakłady naukowe (Zakład Pracy Socjalnej, Zakład Pielęgniarstwa, Zakład Pielęgniarstwa Klinicznego, Zakład Kosmetologii), 6 sal wykładowych, na około 90 miejsc każda (W10, W11, W13, W14, W15, W17) oraz sala ćwiczeniowa.

Poza salami dydaktycznymi przyporządkowanymi do Wydziału Ochrony Zdrowia, studenci kierunku praca socjalna odbywają zajęcia również w innych budynkach Uczelni na terenie Miasteczka Akademickiego przy ul. Czarnieckiego 16: w sali ćwiczeniowej budynku J2 (C22), w dwóch salach ćwiczeniowych budynku J4 (C30 i C31), w sali ćwiczeniowej budynku J5 (C22) oraz w sali ćwiczeniowej budynku J1 – C18.

Sal dydaktyczne Uczelni wyposażone są w pomoce naukowe, m.in.: instalacje nagłaśniające (w salach wykładowych), rzutniki pisma, wideoprojektory, rzutniki multimedialne z zestawami komputerowymi oraz bezprzewodową sieć Internetową.

Sala ćwiczeniowa C18 w budynku J1 stanowi pracownię komputerową, wyposażoną w 23 stanowiska komputerowe, z zainstalowanym systemem operacyjnym Windows 7 Professional, pracujących w domenie oraz z oprogramowaniem aplikacyjnym Microsoft Office Standard. Dzięki środkom finansowym pochodzącym z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach projektu „Dydaktyczna Inicjatywa Doskonałości”, w roku akademickim 2019/2020 Uczelnia zakupiła profesjonalny system teleinformatyczny POMOST Std. służący do realizacji zadań związanych z pomocą społeczną, który zainstalowano w budynku J1 w sali ćwiczeniowej C18. Obowiązek korzystania z systemu teleinformatycznego przy realizacji zadań związanych z pomocą społeczną przez pracowników socjalnych ośrodków pomocy społecznej został określony w Ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. 2023 poz. 901 z późn. zm.). Ponad 70% ośrodków pomocy społecznej wykorzystuje w tym celu system POMOST Std. Opanowanie znajomości systemu POMOST Std przez studentów kierunku Praca socjalna na etapie kształcenia znacząco podniesie ich kwalifikacje, jako przyszłych kandydatów ubiegających się o zatrudnienie na stanowisku pracownika socjalnego.

Zajęcia z zakresu lektoratu z języka obcego odbywają się w budynku Biblioteki w salach ćwiczeniowych, wyposażonych w nagłośnienie, katedrę multimedialną, interaktywny ekran oraz bezprzewodową sieć Internetową.

Zajęcia dydaktyczne studenci realizują również w budynkach dydaktycznych przy ul. Pruchnickiej 2 w salach ćwiczeniowych - C 10, C 11, C 12 oraz przy ul. Grunwaldzkiej 24, w salach ćwiczeniowych – G 8, G 12 .

Studenci mają również dostęp do dobrze wyposażonej Biblioteki, która mieści się w nowoczesnym budynku na terenie Miasteczka Akademickiego. Budynek składa się z 3 kondygnacji. Na parterze zlokalizowane są: Czytelnia Ogólna, Informacja Naukowa, Czytelnia Czasopism, Telecentrum, Wypożyczalnia, Wypożyczalnia Międzybiblioteczna, Gromadzenie i Opracowanie Zbiorów. Czytelnicy mają możliwość pracy w komfortowych warunkach i bez barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych. Pomieszczenia Biblioteki wyposażone są w sprzęt komputerowy podłączony do Internetu. Czytelnicy mogą korzystać z miejsc przeznaczonych do pracy indywidualnej oraz pracy w grupach, jak również z urządzeń reprograficznych. W Bibliotece działa elektroniczny system wypożyczeń międzybibliotecznych i zdalny system składania zamówień na materiały biblioteczne. Uruchomiono również informację o zasobach wydawnictw ciągłych w katalogu on-line Biblioteki, stworzono elektroniczny formularz umożliwiający zapisanie się do Biblioteki przez Internet. Czytelnicy mogą przeglądać katalog dostępny w sieci Internet, a także dokonywać rezerwacji i zamawiania publikacji przez Internet. Wprowadzane są również spisy treści do opisów publikacji, dzięki czemu czytelnik ma możliwość wstępnego zapoznania się z zawartością książek zgromadzonych w Bibliotece. W budynku dostępnych jest 140 miejsc do cichej nauki, 60 stanowisk komputerowych z dostępem do bezpłatnego Internetu i możliwością druku dowolnej ilości stron oraz 5 kiosków internetowych. Biblioteka sprowadza książki oraz kserokopie konkretnych artykułów w ramach wypożyczeń międzybibliotecznych na potrzeby pracowników naukowych i studentów PANS. Księgozbiór znajdujący się w Bibliotece liczy obecnie ponad 60 000 vol. i jest kompletowany w kilku egzemplarzach z wyjątkiem podręczników i skryptów, które stanowią zbiór wieloegzemplarzowy, stale aktualizowany, składający się z literatury obowiązkowej i zalecanej. Tytuły publikacji i ich liczba ustalane są w porozumieniu z pracownikami dydaktycznymi. Zakres tematyczny zbiorów związany jest głównie z prowadzonymi w Uczelni kierunkami studiów. Księgozbiór zgromadzony w Bibliotece PANS dla kierunku praca socjalna liczy ponad 600 tytułów. W prenumeracie czasopism (ogółem 120 czasopism), prowadzonej przez pracowników Biblioteki znajduje się 17 tytułów czasopism, na potrzeby kierunku praca socjalna.

Nauczyciele akademicki oraz studenci mogą korzystać z czytelni on-line IBUK Libra.

Uczelnia posiada własną platformę e-learningową (<http://elearning.PANS.edu.pl>), zbudowaną w oparciu o środowisko nauczania zdalnego Moodle. W przypadku wsparcia procesu dydaktycznego poprzez wykorzystanie platformy edukacyjnej konieczne jest uzyskanie spersonalizowanego dostępu do zasobów (indywidualny login i hasło) przez wykładowców i studentów. Wykładowcy sami, we

własnym zakresie opracowują materiały dydaktyczne, które później zamieszczane są na platformie e-learningowej Moodle oraz udostępniane studentom w ramach realizowanych zajęć. Wykorzystywane narzędzia e-learningowe stanowią wsparcie i uzupełnienie zajęć realizowanych w sposób tradycyjny, głównie na ćwiczeniach. Poprzez platformę Moodle mogą odbywać się również zaliczenia oraz egzaminy.

Do realizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowany jest system Microsoft Teams do którego wszyscy nauczyciele akademicy i inne osoby prowadzące zajęcia oraz studenci mają bezpłatny spersonalizowany dostęp. Z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość prowadzone są szczególnie wykłady i ćwiczenia z zajęć, z których można w ten sposób zrealizować efekty uczenia się.

Biorąc pod uwagę wymogi wynikające z zakładanych efektów uczenia się na kierunku praca socjalna studia drugiego stopnia o profilu praktycznym oraz aktualną liczbę studentów, liczba, wielkość oraz wyposażenie sal dydaktycznych odpowiadają potrzebom kształcenia na kierunku praca socjalna.

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu posiada także obiekty sportowe usytuowane w obrębie Miasteczka Akademickiego przy ul. Czarnieckiego 16. W obrębie Kampusu znajdują się: boiska sportowe, 3 korty do tenisa ziemnego, hala sportowa, sala gimnastyczna, studio ćwiczeń rehabilitacyjno – rekreacyjnych oraz siłownia.

Poza bazą dydaktyczną Uczelni studenci mają zapewnione warunki kształcenia praktycznego w instytucjach realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej. Infrastruktura i wyposażenie placówek, w których prowadzone są praktyki zawodowe dostosowane są w pełni do potrzeb studentów. Placówki te zapewniają studentom kierunku praca socjalna bazę materialną (materiały, sprzęt), dostęp do dokumentacji, opiekę wykwalifikowanych opiekunów praktyk zawodowych, niezbędne do osiągnięcia efektów uczenia się. Z każdą placówką zawierana jest odrębna umowa o organizację kształcenia praktycznego, która zawiera: zobowiązania placówki, zobowiązania Uczelni, obowiązki studentów, zadania opiekuna, czas obowiązywania umowy. Zawarte umowy umożliwiają realizację praktyk zawodowych.

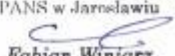
12. Opinia Samorządu Studenckiego

Jarosław, dnia 27.03.2025 r.

OPINIA SAMORZĄDU STUDENCKIEGO

Uczelniany Samorząd Studencki Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu wydaje pozytywną opinię w sprawie programu studiów dla kierunku Praca Socjalna studia stacjonarne drugiego stopnia o profilu praktycznym na cykl kształcenia 2025/2026.

Przewodniczący
Uczelnianego Samorządu Studenckiego
PANS w Jarosławiu

Fabian Winiarz

Uczelniany Samorząd Studencki
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych
im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu

37-500 Jarosław, ul. Czarnieckiego 16
samorzad.studencki@pwste.edu.pl, 660 509 483
www.uss.pwste.edu.pl

